

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

*Załącznik nr 1 do Uchwały nr 4973/22
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 4 marca 2022 r.*

Program regionalny

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027

PROJEKT PROGRAMU

Stan na dzień: 04.03.2022 r.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Spis treści

1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki.....	13
2. Priorytety	64
2.1 Priorytety inne niż pomoc techniczna	64
2.1.1 Priorytet 1. Konkurencyjna gospodarka	64
2.1.1.1 Cel szczegółowy 1(i) Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii.....	64
2.1.1.1.1 Interwencje w ramach Funduszy	64
2.1.1.1.2 Wskaźniki	68
2.1.1.1.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)	69
2.1.1.2 Cel szczegółowy 1 (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.....	70
2.1.1.2.1 Interwencje w ramach Funduszy	70
2.1.1.2.2 Wskaźniki	75
2.1.1.2.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	75
2.1.1.3 Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.....	76
2.1.1.3.1 Interwencje w ramach Funduszy	76
2.1.1.3.2 Wskaźniki	80
2.1.1.3.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	81
2.1.1.4 Cel szczegółowy 1 (iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości.....	82
2.1.1.4.1 Interwencje w ramach Funduszy	82
2.1.1.4.2 Wskaźniki	85

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.1.1.4.3	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	86
2.1.2	Priorytet 2. Region przyjazny dla środowiska	87
2.1.2.1	Cel szczegółowy 2 (i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	87
2.1.2.1.1	Interwencje w ramach Funduszy	87
2.1.2.1.2	Wskaźniki	91
2.1.2.1.3	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	92
2.1.2.2	Cel szczegółowy 2 (ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.....	94
2.1.2.2.1	Interwencje w ramach Funduszy	94
2.1.2.2.2	Wskaźniki	97
2.1.2.2.3	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	98
2.1.2.3	Cel szczegółowy 2 (iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	99
2.1.2.3.1	Interwencje w ramach Funduszy	99
2.1.2.3.2	Wskaźniki	103
2.1.2.3.3	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	104
2.1.2.4	Cel szczegółowy 2 (v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	105
2.1.2.4.1	Interwencje w ramach Funduszy	105
2.1.2.4.2	Wskaźniki	108
2.1.2.4.3	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	109

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.1.2.5	Cel szczegółowy 2 (vi) Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.....	110
2.1.2.5.1	Interwencje w ramach Funduszy	110
2.1.2.5.2	Wskaźniki	114
2.1.2.5.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	115
2.1.2.6	Cel szczegółowy 2 (vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.....	116
2.1.2.6.1	Interwencje w ramach Funduszy	116
2.1.2.6.2	Wskaźniki	120
2.1.2.6.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	120
2.1.3	Priorytet 3. Mobilność miejska	122
2.1.3.1	Cel szczegółowy 2 (viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.....	122
2.1.3.1.1	Interwencje w ramach Funduszy	122
2.1.3.1.2	Wskaźniki	126
2.1.3.1.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	127
2.1.4	Priorytet 4. Dostępne świętokrzyskie.....	128
2.1.4.1	Cel szczegółowy 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	128
2.1.4.1.1	Interwencje w ramach Funduszy	128
2.1.4.1.2	Wskaźniki	132
2.1.4.1.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	133

2.1.5	Priorytet 5. Świętokrzyskie dla mieszkańców	134
2.1.5.1	Cel szczegółowy 4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	134
2.1.5.1.1	Interwencje w ramach Funduszy	134
2.1.5.1.2	Wskaźniki	137
2.1.5.1.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	138
2.1.5.2	Cel szczegółowy 4 (iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	139
2.1.5.2.1	Interwencje w ramach Funduszy	139
2.1.5.2.2	Wskaźniki	142
2.1.5.2.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	143
2.1.5.3	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	144
2.1.5.3.1	Interwencje w ramach Funduszy	144
2.1.5.3.2	Wskaźniki	147
2.1.5.3.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	148
2.1.5.4	Cel szczegółowy 4 (vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	149
2.1.5.4.1	Interwencje w ramach Funduszy	149

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.1.5.4.2	Wskaźniki.....	152
2.1.5.4.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	153
2.1.6	Priorytet 6. Wspólnota i przestrzeń.....	154
2.1.6.1	Cel szczegółowy 5 (i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	154
2.1.6.1.1	Interwencje w ramach Funduszy.....	154
2.1.6.1.2	Wskaźniki.....	159
2.1.6.1.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	160
2.1.6.2	Cel szczegółowy 5 (ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.....	161
2.1.6.2.1	Interwencje w ramach Funduszy.....	161
2.1.6.2.2	Wskaźniki.....	165
2.1.6.2.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	166
2.1.7	Priorytet 7. Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców.....	167
2.1.7.1	Cel szczegółowy 4 (d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.....	167
2.1.7.1.1	Interwencje w ramach Funduszy.....	167
2.1.7.1.2	Wskaźniki.....	171
2.1.7.1.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	172
2.1.8	Priorytet 8. Edukacja na wszystkich etapach życia	173

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.1.8.1	Cel szczegółowy 4 (f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	173
2.1.8.1.1	Interwencje w ramach funduszy	173
2.1.8.1.2	Wskaźniki.....	179
2.1.8.1.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	180
2.1.8.2	Cel szczegółowy 4 (g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	181
2.1.8.2.1	Interwencje w ramach funduszy	181
2.1.8.2.2	Wskaźniki.....	184
2.1.8.2.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	184
2.1.9	Priorytet 9. Usługi społeczne i zdrowotne	185
2.1.9.1	Cel szczegółowy 4 (h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.....	185
2.1.9.1.1	Interwencje w ramach funduszy	185
2.1.9.1.2	Wskaźniki.....	190
2.1.9.1.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	190

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.1.9.2	Cel szczegółowy 4 (i) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów	191
2.1.9.2.1	Interwencje w ramach funduszy	191
2.1.9.2.2	Wskaźniki	194
2.1.9.2.3	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	195
2.1.9.3	Cel szczegółowy 4 (k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.....	196
2.1.9.3.1	Interwencje w ramach funduszy	196
2.1.9.3.2	Wskaźniki	201
2.1.9.3.3	Indykatorywny podział zasobów programu (UE) według rodzaju interwencji ²⁰²	
2.1.9.4	Cel szczegółowy 4 (l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.....	203
2.1.9.4.1	Interwencje w ramach funduszy	203
2.1.9.4.2	Wskaźniki	208
2.1.9.4.3	Indykatorywny podział zasobów programu (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)	208
2.1.10	Priorytet 10. Aktywni na rynku pracy	209
2.1.10.1	Cel szczegółowy 4 (a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	209
2.1.10.1.1 Interwencje w ramach funduszy	209
2.1.10.1.2 Wskaźniki	213
2.1.10.1.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)	214
2.1.10.2 Cel szczegółowy 4 (b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy.....	215
2.1.10.2.1 Interwencje w ramach funduszy	215
2.1.10.2.2 Wskaźniki	217
2.1.10.2.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	218
2.1.10.3 Cel szczegółowy 4 (c) wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	219
2.1.10.3.1 Interwencje w ramach funduszy	219
2.1.10.3.2 Wskaźniki.....	221
2.1.10.3.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	222
2.1.10.4 Cel szczegółowy 4 (d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	223
2.1.10.4.1 Interwencje w ramach funduszy	223
2.1.10.4.2 Wskaźniki	227

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.1.10.4.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	228
2.1.10.5	Cel szczegółowy 4 (g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	229
2.1.10.5.1	Interwencje w ramach funduszy	229
2.1.10.5.2	Wskaźniki.....	231
2.1.10.5.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	232
2.1.10.6	Cel szczegółowy 4 (l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.....	233
2.1.10.6.1	Interwencje w ramach funduszy	233
2.1.10.6.2	Wskaźniki.....	235
2.1.10.6.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	236
2.2	Priorytety dotyczące pomocy technicznej.....	237
2.2.1	Priorytet 11 - Pomoc techniczna (EFRR).....	237
2.2.1.1	Cel szczegółowy – nie dotyczy.....	237
2.2.1.1.1	Interwencja w ramach Funduszy.....	237
2.2.1.1.2	Wskaźniki.....	241
2.2.1.1.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	241
2.2.2	Priorytet 12 Pomoc techniczna (EFS+)	242
2.2.2.1	Cel szczegółowy – nie dotyczy.....	242
2.2.2.1.1	Interwencja w ramach Funduszy.....	242
2.2.2.1.2	Wskaźniki.....	244

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.2.2.1.3	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji.....	244
3	Plan finansowy	245
3.1	Przesunięcia i wkłady	245
3.2	FST: Alokacje w ramach programu i przesunięcia – nie dotyczy	246
3.3	Przesunięcia między kategoriami regionu wynikające z przeglądu śródkresowego	246
3.4	Przesunięcia zwrotne	246
3.5	Środki finansowe w podziale na poszczególne lata	247
3.6	Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe	248
4	Warunki podstawowe	250
5	Instytucje programu	275
6	Partnerstwo	276
7	Komunikacja i widoczność.....	279
8	Stosowanie stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowanie niepowiązanego z kosztami	284

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Metryka programu

KOD CCI	
Tytuł w języku angielskim	European Funds for Swietokrzyskie 2021-2027
Tytuł w języku polskim	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021 - 2027
Wersja	PROJEKT
Pierwszy rok	2021
Ostatni rok	2027
Kwalifikowalny od	
Kwalifikowalny do	
Nr decyzji Komisji	
Data decyzji Komisji	
Nr decyzji zmieniającej państwa członkowskiego	
Data wejścia w życie decyzji zmieniającej państwa członkowskiego	
Przesunięcie inne niż istotne (art. 24 ust.5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów)	Tak/Nie
Regiony NUTS objęte programem (nie dotyczy EFMRA)	
Dany fundusz(e)	☒ EFRR
	☐ Fundusz Spójności
	☒ EFS+
	☐ FST
	☐ EFMRA
Program	☐ w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” wyłącznie dla regionów najbardziej oddalonych

1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki

Program regionalny *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027* jest najważniejszym instrumentem, służącym realizacji celów *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, przyjętej przez Sejmik Województwa 29 marca 2021r. Przygotowanie *Strategii* poprzedziła głęboka diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, zawierająca jego szczegółową charakterystykę w najważniejszych obszarach i tematach, która umożliwiła zidentyfikowanie potencjałów i problemów rozwojowych Świętokrzyskiego.

Województwo świętokrzyskie jest jednym z najmniejszych regionów administracyjnych Polski. Jego powierzchnia to 3,7% powierzchni kraju, a ludność (2019 r.) stanowi 3,2% ogólnej liczby ludności Polski.

Najważniejszym potencjałem regionu jest lokalizacja – niemal w centrum Polski – oraz przestrzeń charakteryzująca się unikatowymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Województwo jest jednym z głównych regionów wydobywania surowców skalnych w kraju. Istotnym gospodarczo zasobem są wody lecznicze. Koncesją na wydobycie objęte jest siedem złóż w powiecie buskim oraz jedno w powiecie kazimierskim. Jednocześnie, obecność jednych z najstarszych gór w Europie - Gór Świętokrzyskich oraz Gór Pieprzowych stanowi niezaprzeczalny kapitał województwa, m.in. jako jeden z czynników rozwoju turystyki. Dodatkowo potencjał turystyczny Sandomierza i okolic, a w szczególności terenów nad Wisłą oraz unikatowe walory przyrodnicze, krajobrazowe i glebowe warunkujące rozwój winnic i związanej z nią ekoturystyki dają możliwość wyróżnienia się z unikatowym produktem turystycznym. Z bogactwa naturalnego i tradycji przemysłowych wynika kolejny potencjał woj. świętokrzyskiego – dziedzictwo kulturowe i przemysłowe, związane z wydobyciem surowców mineralnych.

Mocną stroną regionu jest działalność targowa i eventowa. Targi Kielce to jeden z największych ośrodków targowo-wystawienniczych w Europie Środkowej, która stwarza szansę przyciągania do regionu nowych wydarzeń targowych, kongresowych i konferencyjnych skierowanych do biznesu, środowisk naukowych i odbiorców indywidualnych. Targi Kielce i ich potencjał stanowią silną platformę transferu wiedzy do sfery gospodarki oraz promocji wystawców i regionu w kraju i za granicą. Specyficzny i wyjątkowy potencjał województwa należy dostrzec również w rozwoju branży związanej z odnawialnymi źródłami energii oraz biogospodarki (w tym rolnictwa i przemysłu spożywczego).

Jednocześnie Świętokrzyskie to region o niewysokiej gęstości zaludnienia i niskim poziomie urbanizacji. Na sieć osadniczą regionu w 2019 r. składało się 2 516 miejscowości, w tym 43 miasta, zamieszkiwane przez 576,2 tys. mieszkańców. Wśród miast województwa przeważają małe ośrodki, a jedynie 5 miast (najniższa wartość wśród województw w Polsce) ma więcej niż 20 tys. mieszkańców. Niekorzystnym zjawiskiem, obserwowanym w długim okresie jest systematyczny spadek liczby ludności (jeden z najwyższych w Polsce), będący efektem procesów migracyjnych

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

i ujemnego przyrostu naturalnego. Skutkuje to istotnymi zmianami zachodzącymi w strukturze wiekowej ludności. W 2019 r. w porównaniu do 2007 r. nastąpił spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, odpowiednio o 2,9 p. proc. oraz 3,2 p. proc., przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 6,3 p. proc. Proces starzenia się ludności w woj. świętokrzyskim jest jednym z najszybciej postępujących procesów w skali kraju.

Zagrożeniem dla regionu są niekorzystne zmiany demograficzne, które w znacznym stopniu osłabiają gospodarkę. Nie chodzi tylko o proces starzenia się ludności, ale głównie o odpływ młodych ludzi do innych regionów, czy za granicę. Konieczne jest szybkie zapobieżenie tym niekorzystnym zmianom, co wymaga podjęcia odpowiednich działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności regionu dla ludzi młodych. Istotne jest także podniesienie atrakcyjności regionu dla firm z kapitałem zagranicznym, co mogłoby przyczynić się do zahamowania niekorzystnych tendencji związanych z odpływem wyszkolonych kadr do innych regionów kraju. Konieczne są także inwestycje w kapitał ludzki, zwiększenie potencjału naukowo-badawczego uczelni wyższych, który może zostać wykorzystany w procesie transferu wiedzy i technologii, który jak wynika z przeprowadzonych badań wciąż jest znacznie ograniczony.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego potwierdziła niski poziom innowacyjności w regionie¹. Niska innowacyjność gospodarki oraz niewystarczająca atrakcyjność inwestycyjna przekłada się na niską konkurencyjność także w skali europejskiej.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw, w tym na działalność badawczo-rozwojową, plasują region pod koniec rankingu polskich województw. Zatrudnienie w sektorze rolnym jest dwukrotnie wyższe niż średnia dla Polski. Gospodarka o takim profilu nie jest w stanie wygenerować wystarczającej liczby dobrze płatnych miejsc pracy. W kwestii wysokości średniego wynagrodzenia, pomimo postępów, region świętokrzyski nie może od lat nadrobić dystansu do silniejszych województw.

Jednym z istotnym elementów rozwoju innowacyjności jest podejmowanie przez przedsiębiorstwa współpracy z jednostkami badawczo-naukowymi czy innymi przedsiębiorstwami. Aspekt ten w przypadku polskich przedsiębiorstw jest newralgiczny, co wynika z braku zaufania, jakie polscy przedsiębiorcy mają w odniesieniu do innych przedsiębiorców, ale też często z braku wiedzy na temat możliwości współpracy czy po prostu braku potrzeb w tym zakresie. W efekcie odsetek przedsiębiorstw, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej wśród ogółu przedsiębiorstw jest niewielki, bowiem w skali kraju wskazuje na nie w zależności od roku 5-6% przedsiębiorstw przemysłowych i około 3-4 % przedsiębiorstw z sektora usług. W przypadku woj. świętokrzyskiego skłonność przedsiębiorstw do współpracy w zakresie działalności innowacyjnej jest niższa. Jest to dostrzegalne zwłaszcza

¹ Strategia rozwoju województwa Świętokrzyskiego 2030+

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

w przypadku sektora usług, w ramach którego w 2018 roku współpracy zadeklarowało 0,9% przedsiębiorstw.²

Kluczowe znaczenie dla wzmocnienia potencjału innowacyjnego ma aktywna i skuteczna działalność podmiotów tworzących tzw. otoczenie instytucjonalne (instytucje otoczenia biznesu – IOB). Są to zarówno uczelnie wyższe, przede wszystkim Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Politechnika Świętokrzyska, które nie tylko kształcą kadry dla lokalnych podmiotów, ale także zapewniają efektywny transfer wiedzy do gospodarki za pośrednictwem funkcjonujących w ich obrębie różnych centrów i ośrodków transferu technologii, licznych laboratoriów i pracowni badawczych, jak i parki technologiczne, specjalne strefy ekonomiczne, klastry, izby handlowe i agencje rozwoju. Jednocześnie rozwój działalności B+R oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki, szczególnie w obszarze regionalnych inteligentnych specjalizacji jest niezbędnym czynnikiem wpływającym na budowanie pozycji konkurencyjnej regionu. Na uwagę zasługują pogłębiające się specjalizacje w zakresie branży metalowo-odlewniczej, rolnictwa i przemysłu spożywczego, budownictwa oraz turystyki zdrowotnej i prozdrowotnej.

Ważne są również kwestie środowiskowe - negatywne skutki zmian klimatycznych, coraz częstsze występowanie zjawiska suszy oraz niska zasobność wody w regionie świętokrzyskim.

Problemem regionu są niedobory wody, związane z suszami potęgowane niską zasobnością w wodę oraz zmianami klimatycznymi i dużym zużyciem wody na potrzeby przemysłu. Większe obszary o dużym zagrożeniu suszą rolniczą położone są w południowej i południowo-wschodniej oraz w północno-zachodniej części województwa.

Główny wniosek wypływający z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej woj. świętokrzyskiego wskazuje, iż region systematycznie rozwija się, ale rozwój ten jest powolniejszy niż w skali kraju, co może zostać jeszcze spotęgowane przez pandemię COVID-19. Dlatego zmiana ścieżki rozwoju stanowi najważniejsze zadanie stojące przed regionem w perspektywie nadchodzącej dekady. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, analiza SWOT a także zmiany wywołane przez pandemię COVID-19 wskazują na to, że w najbliższych latach woj. świętokrzyskie będzie musiało sprostać wielu wyzwaniom rozwojowym, do których należą m.in.:

1. Horyzontalne wspieranie działań osłabiających negatywne zjawiska związane z zanieczyszczeniem środowiska i zmianami klimatycznymi i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych, co wymaga horyzontalnie na obszarze całego województwa:

² Diagnoza potencjału innowacyjnego województwa świętokrzyskiego – na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego województwa Świętokrzyskiego (lipiec 2020) Diagnoza potencjału innowacyjnego województwa świętokrzyskiego

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- a) proekologicznej transformacji gospodarki regionalnej, w tym rolnictwa,
 - b) wypromowania zrównoważonej konsumpcji energii,
 - c) rozpowszechnienia korzystnych dla klimatu systemów komunalnych, zwłaszcza w sferze ogrzewania mieszkań i zasilania mieszkań w centralną ciepłą wodę użytkową,
 - d) wspierania sprzyjających środowisku form mobilności,
 - e) upowszechnienia świadomości ekologicznej mieszkańców regionu,
 - f) przeciwdziałania skutkom zagrożeń naturalnych,
 - g) poprawa efektywności gospodarki wodnej.
2. Zatrzymanie i odwrócenie niekorzystnych procesów demograficznych, co oznacza horyzontalnie na obszarze całego województwa:
- a) konieczność zwiększenia atrakcyjności zamieszkania, w szczególności dla ludzi młodych przez stymulowanie procesów podnoszących ogólnie jakość życia poprzez poprawę jakości i warunków zatrudnienia oraz dostępności do usług i obiektów użyteczności publicznej oraz kultury,
 - b) wykreowanie w regionie aktywności gospodarczych i warunków przyciągających nowych mieszkańców w sektorach: wytwórczości (ze szczególnym uwzględnieniem nowych technologii IT), kultury, nauki i usług.
3. Wzmocnienie potencjałów i wyeliminowanie niekorzystnych cech gospodarki regionalnej, co można osiągnąć poprzez m.in.:
- podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki poprzez wsparcie rozwoju uczelni wyższych tworzących atrakcyjne i oczekiwane na rynku kierunki kształcenia oraz przyszłościową możliwość do zatrudnienia dla osób młodych,
 - pozyskanie krajowych inwestycji publicznych w sektorach stwarzających możliwość dyfuzji innowacji (w Kieleckim Obszarze Funkcjonalnym, w północnych ośrodkach miejskich województwa oraz centrach badawczo-rozwojowych w południowych ośrodkach miejskich województwa),
 - wykorzystanie istniejących oraz wykreowanie i promocja wyspecjalizowanych produktów turystycznych oraz zdrowotnych i prozdrowotnych w kontekście regionalnym, krajowym i międzynarodowym, wykorzystujących walory naturalne i kulturowe regionu
4. Racjonalne oraz prorozwojowe gospodarowanie przestrzenią wojewódzką, w szczególności w odniesieniu do obszarów słabo zurbanizowanych, poprzez terytorializację polityki rozwoju obejmującą identyfikację krajowych i regionalnych obszarów strategicznej interwencji oraz wdrożenie instrumentów zwiększania konkurencyjności tych obszarów i eliminowania występujących w nich barier rozwojowych.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

5. Podniesienie standardu życia mieszkańców regionu, poprawa i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.

Powyższe wyzwania korespondują z priorytetowymi obszarami wsparcia polityki spójności na lata 2021 – 2027 określonymi w Załączniku D - *Wytyczne inwestycyjne dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2020 do Sprawozdania krajowego – Polska 2019*, w zakresie wszystkich pięciu Celów Polityki, które realizowane będą w Programie. Interwencja jest również zgodna ze *Strategią na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* oraz *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030*. Przyczyni się również do realizacji zasad *Europejskiego Filaru Praw Socjalnych*, *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030* oraz *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego*. Realizacja wyznaczonych kierunków działań w obszarze włączenia będzie zgodna również z Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2030 i Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023. Ekonomia Solidarności Społecznej, a także Strategią deinstytucjonalizacji usług społecznych w Polsce.

GOSPODARKA, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, B+R I INNOWACYJNOŚĆ, CYFRYZACJA

Choć **liczba podmiotów gospodarczych** w regionie świętokrzyskim zarejestrowanych w rejestrze REGON sukcesywnie się zwiększa, to w 2020 r. stanowiła tylko 2,57% wszystkich podmiotów w kraju (14 miejsce).

Pod względem wartości **PKB na mieszkańca** województwo w 2018 r. zajmowało 12 miejsce w kraju z kwotą 39 926 zł. Notowany rokrocznie wzrost PKB nie pozwala Świętokrzyskiemu na zmniejszenie dystansu do średniej krajowej, która w 2018 r. osiągnęła 55 230 zł na osobę. Na wysokość PKB wpływa struktura lokalnej gospodarki oraz niski poziom innowacyjności. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w świętokrzyskim w 2019 r. wynosił 11,5% - 14. miejsce w kraju.

Niezadawalający jest również **poziom innowacji** w przemyśle. Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych lub ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem w 2019 r. w województwie wynosił tylko 4,6% t.j. o 6,9 p.p. mniej niż średnio w kraju.

Liczba podmiotów zagranicznych i spółek z udziałem kapitału zagranicznego usytuowanych na terenie województwa jest niewielka. Na 10 tysięcy mieszkańców w 2019 r. przypadało tu 1,6 tego typu podmiotów (przedostatnie miejsce w kraju) przy średniej dla Polski na poziomie 6,6. Wartość kapitału zagranicznego ulokowanego w 2019 r. w świętokrzyskim to 3 347,5 mln zł, co stanowiło – 1,52% kapitału krajowego – 9. miejsce w kraju. **Wartość nakładów inwestycyjnych** w gospodarce narodowej na poziomie 6 185 140 tys. zł w 2019 r. plasowała województwo podobnie jak przed rokiem na ostatnim miejscu w kraju, a kwota nakładów na jednego mieszkańca wynosiła tylko 4 999 zł, tj. o 3 362 zł mniej niż średnio w Polsce.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Istotnym elementem potencjału rozwojowego regionu jest zaangażowanie w działalność badawczo-rozwojową. W regionie obserwowane są stosunkowo niskie **nakłady na działalność B+R**. Nakłady wewnętrzne poniesione na działalność badawczo-rozwojową w 2019 r. wynosiły 280,3 mln zł, co stanowiło 0,93% wszystkich poniesionych nakładów na B+R w kraju (14. miejsce). Liczba udzielonych patentów w regionie jest również niewielka. W 2020 r. w województwie Urząd Patentowy udzielił 47 patentów co stanowiło 2,08% wszystkich udzielonych patentów.

Udział przedsiębiorstw innowacyjnych (takich, które w ciągu ostatnich trzech lat wprowadziły przynajmniej jedną innowację technologiczną) w badanym okresie wahał się między 6,5% w 2008 r., 10,4% w 2016 r., natomiast w 2018 r. osiągnął poziom 14,3%. W przypadku woj. świętokrzyskiego, mamy do czynienia z najniższą wartością tego wskaźnika na tle Polski Wschodniej. Jeśli chodzi natomiast o same tendencje w zmianie wartości w ramach analizowanego szeregu czasowego, to wydaje się, że woj. świętokrzyskie podlegało oddziaływaniu podobnych uwarunkowań, jak pozostałe regiony. Kierunki zmian wartości tego wskaźnika są zbliżone do tych obserwowanych w innych regionach, jak również w skali ogólnopolskiej. Znacznie częściej innowacyjne były przedsiębiorstwa przemysłowe niż usługowe³

Woj. świętokrzyskie w najnowszej edycji rankingu *innowacyjności regionów* (ang. Regional Innovation Scoreboard)⁴ zostało zaklasyfikowane do ostatniej grupy „słabych innowatorów”, choć wartość regionalnego wskaźnika innowacji wzrosła z 0,195 w 2011 r. (RII 2011) do 0,225 w 2019 r. (RII 2019)⁵. Perspektywy rozwoju lokalnych kadr dla sfery B+R i innowacyjnego przemysłu są znacznie ograniczone liczbą szkół wyższych, realizujących kształcenie na kierunkach ścisłych, przyrodniczych i technicznych w woj. świętokrzyskim. To także jest przyczyną ujemnego salda w liczbie ludności regionu.

Znacznie lepsza w ostatnich latach sytuacja w funkcjonowaniu sfery badawczo-rozwojowej w regionie, będąca wynikiem finansowania w latach 2014-2020 nie jest jeszcze widoczna we wzroście aktywności innowacyjnej podmiotów prowadzących działalność na terenie woj. świętokrzyskiego. Przy realizacji projektów badawczo-rozwojowych oprócz niezbędnej infrastruktury badawczej istotny jest właściwy potencjał operacyjny oraz to, żeby stymulowanie aktywności badawczo-rozwojowej odbywało się także poprzez finansowanie realizacji projektów B+R, koszt zakupu usługi badawczej czy też wdrożenia rezultatów B+R.

Pomimo postępów dokonywanych na przestrzeni poprzednich lat, najważniejsze wskaźniki pokazują, że dystans dzielący Świętokrzyskie od najsilniejszych polskich województw systematycznie zwiększa się, osłabiając pozycję konkurencyjną regionu i pogłębiając procesy depopulacyjne. Dlatego też niezbędne jest utrzymanie i wzmocnienie obecnej bazy ekonomicznej poprzez promocję i wykorzystanie kluczowych gałęzi gospodarki regionu oraz zwiększenie konkurencyjności i

3 Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+

4 https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/innovation/regional_pl

5 Pr. <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/35935>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

innowacyjności gospodarki przy uwzględnieniu tradycji gospodarczych regionu. Środkiem do tego powinno być pozyskanie inwestycji publicznych w sektorach stwarzających możliwość dyfuzji innowacji, czemu będzie sprzyjała budowa, we współpracy z Politechniką Świętokrzyską, Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar. Usytuowanie w regionie instytucji, która zapewnia dostęp do technologicznie zaawansowanych wzorców pomiarowych (powiązanych z Międzynarodowym Układem Jednostek Miar) oraz o globalnym w skali kraju i Europy zasięgu działania wpłynie na rozwój nowych technologii opartych na dokładnych pomiarach, a także na pozycję regionu oraz jego rozpoznawalność na rynku międzynarodowym. Ponadto, efektem tego przedsięwzięcia będzie stworzenie profesjonalnego zaplecza infrastrukturalnego i eksperckiego, w skład którego będą wchodzić młodzi naukowcy oraz zwiększenie ilości badań przemysłowych i prac rozwojowo - wdrożeniowych opartych na wspólnych projektach badawczych realizowanych przez kieleckie uczelnie tj. Politechnikę Świętokrzyską oraz Uniwersytet Jana Kochanowskiego, we współpracy i na zlecenie świętokrzyskich przedsiębiorstw w celu szerokiego przyswojenia danej innowacji i wdrożenia rozwiązań w praktyce gospodarczej.

Zwiększenie współpracy pomiędzy środowiskami biznesu i nauki oraz samorządem umocni rozwój innowacji w regionie.

Doświadczenia światowe wskazują, że ośrodki badawcze i innowacyjne silnie wpisują się we współczesną logikę rozwoju ekonomiczno-społecznego, stanowiąc część infrastruktury gospodarki wiedzy. Umożliwiają przede wszystkim zbliżenie nauki do biznesu, a tym samym poprawę warunków dla innowacyjnej przedsiębiorczości i transferu technologii. Efekt ich oddziaływania może być znacznie większy poprzez rozwinięcie współpracy przede wszystkim na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Ośrodkiem mających duże znaczenie w regionie jest Świętokrzyskie Centrum Onkologii które jest silnym ośrodkiem w dziedzinie diagnostyki i leczenia nowotworów. Planowane jest wsparcie Centrum Badań Molekularnych (CBM), zlokalizowane przy Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach (ŚCO). Celem projektu będzie prowadzenie zaawansowanych badań z wykorzystaniem metod i technik inżynierii genetycznej dla przygotowania terapii typu CAR-T dla pacjentów chorych na nowotwory. ŚCO w ramach projektu planuje wdrożenie polskiej technologii terapii CAR-T. ŚCO byłoby pionierem w tym zakresie, ponieważ obecnie na świecie tylko dwa państwa posiadają własną technologię CAR-T – USA oraz Izrael. Projekt ma na celu zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii poprzez wsparcie działalności badawczo-rozwojowej (w tym infrastruktura B+R, prace B+R, uzyskanie i ochrona własności intelektualnej) oraz dzięki niej proinnowacyjnych usług dla przedsiębiorstw. W rezultacie projekt będzie oddziałował na mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz spoza województwa w zakresie kształcenia kadr biomedycznych oraz w zakresie zaawansowanej nowoczesnej diagnostyki i profilaktyki nowotworów. Efektem projektu będzie również intensyfikacja badań naukowych,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

generowanie know-how o komercyjnym potencjale, zwiększenie dostępu do nowoczesnej diagnostyki genetyczno-molekularnej dla pacjentów onkologicznych a także zintensyfikowanie badań naukowych oraz prac badawczych o zasięgu światowym. Projekt zasięgiem oddziaływania będzie obejmował środowisko naukowców zajmujących się medycyną, biologią, biotechnologią, bioinformatyką oraz inżynierią biomedyczną.

Wczesne, regularne i znaczące zaangażowanie kluczowych interesariuszy z sektora publicznego, naukowego i prywatnego ma istotne znaczenie dla procesu projektowania polityki wsparcia innowacji i przedsiębiorczości. Na potrzeby zwiększenia innowacyjności wśród przedsiębiorców należy wykorzystać mechanizm współpracy z instytucjami lokalnymi mającymi bezpośrednie relacje z firmami.

Rozwój infrastruktury badawczo-rozwojowej organizacji badawczych i przedsiębiorstw, zwiększenie współpracy między nimi oraz transfer wiedzy i technologii z ośrodków naukowych do biznesu, szczególnie w obszarze regionalnych inteligentnych specjalizacji jest niezbędnym czynnikiem wpływającym na budowanie pozycji konkurencyjnej regionu. W świętokrzyskim na uwagę zasługują pogłębiające się specjalizacje w zakresie branży metalowo-odlewniczej, rolnictwa i przemysłu spożywczego, budownictwa oraz turystyki zdrowotnej i prozdrowotnej. Wykorzystując potencjał wielu interesariuszy w procesie kreowania regionalnej strategii innowacji wspierany będzie również PPO na rzecz inteligentnej specjalizacji pozwalający na koncentrację zasobów w najbardziej obiecujących obszarach dla rozwoju regionu.

Istniejące tradycje przemysłowe oraz utrwalony trend wzrostu liczby przedsiębiorstw powinny zostać wzmocnione poprzez rozwój instrumentów ukierunkowanych na wsparcie inwestycji w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji. Dlatego też konieczne jest utrzymanie i wzmocnienie obecnej bazy ekonomicznej poprzez promocję i wykorzystanie kluczowych gałęzi gospodarki regionu oraz zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki przy uwzględnieniu tradycji gospodarczych regionu.

Istotną determinantą rozwoju innowacji są kompetencje przedsiębiorstw w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Jak wykazała inicjatywa Catching-up regions realizowana przez Komisję Europejską, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju oraz Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, której jednym z działań było przeprowadzenie przez Ekspertów Banku Światowego badania potrzeb świętokrzyskich przedsiębiorców w zakresie podnoszenia konkurencyjności, istotnym aspektem w tym zakresie jest zapewnienie dostępu do usług doradczych. Usługi te powinny być sprofilowane względem branży (inteligentnej specjalizacji) oraz zindywidualizowane. Odpowiednio sprofilowane doradztwo może pobudzić rozwój innowacyjności i konkurencyjności MŚP.

Zrównoważony rozwój województwa wymaga wzmocnienia otoczenia biznesu. Przewidziano działania zmierzające do wzmocnienia potencjału ośrodków innowacji

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

i inkubatorów przedsiębiorczości oraz wspierania potencjału klastrów załączkowych i wzrostowych.

Dla budowy potencjału gospodarczego istotne jest wyposażenie regionu w infrastrukturę sprzyjającą lokowaniu działalności gospodarczej..

Aspektem ważnym z punktu widzenia wzmocnienia potencjału innowacyjnego regionalnej gospodarki a zarazem wyzwaniem dla regionu jest wspieranie procesów transformacji w kierunku przemysłu 4.0 oraz w kierunku niskoemisyjnego gospodarki o obiegu zamkniętym. Przemysł bazujący na cyfryzacji i zaawansowanej automatyzacji, funkcjonujący w inteligentnych łańcuchach łączących dostawców, producentów, odbiorców i konsumentów, staje się przemysłem bardziej wydajnym, elastycznym i konkurencyjnym, opartym na innowacjach, tworzącym je i wykorzystującym w procesach produkcji.

W ostatnich latach w Świętokrzyskim nastąpił wzrost cyfryzacji usług administracji samorządowej w 2020r. Usługi przez Internet udostępniała większość jednostek administracji publicznej, w tym wszystkie urzędy powiatowe i marszałkowskie⁶. Kluczowe jest dalsze usprawnienie tej gałęzi gospodarki regionu w celu podnoszenia poziomu cyberbezpieczeństwa, cyfryzacji zasobów. W perspektywie finansowej 2014-2020 Województwo Świętokrzyskie realizuje projekt Informatyzacja Placówek Medycznych Województwa Świętokrzyskiego. Projekt tylko częściowo niweluje braki w zakresie związanym z e-zdrowiem. W międzyczasie zostało wprowadzone szereg regulacji w zakresie krajowych systemów informacji ochrony zdrowia, sprawozdawczości, czy też ujednoczenia procedur wykorzystywania elektronicznego sprzętu medycznego ale także sam rynek e-zdrowia wymusza wprowadzenie nowych rozwiązań w tym obszarze. Dlatego też niezbędna jest dalsza maksymalizacja działań nakierowanych na pacjenta poprzez szersze wykorzystanie e-usług. Pandemia COVID- 19 uwypukliła konieczność popularyzacji rozwiązań z zakresu e-zdrowia, zasadne zatem jest podejmowanie działań, które przyczynią się do stworzenia spójnego z krajowym systemem zdrowia cyfrowego⁷.

Dlatego też istotne będzie jak najlepsze przygotowanie regionu do pełnego wykorzystania szans jakie daje transformacja gospodarki, z możliwością większego wykorzystania i zastosowania narzędzi informatycznych do rozwoju e-usług.

Reasumując, słabe wartości powyższych wskaźników dowodzą konieczności intensyfikacji działań nakierowanych na poprawę sytuacji gospodarczej w regionie.

Kluczowe wyzwania w tym obszarze to min.:

- podjęcie działań mających na celu wzrost atrakcyjności regionu dla inwestorów, również zagranicznych, w tym dalszy rozwój infrastruktury sprzyjającej

6 GUS: Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w jednostkach administracji publicznej w 2020 r.

7 RAMY STRATEGICZNE ROZWOJU SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA NA LATA 2021–2027, Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 r., Ministerstwo Zdrowia, 2021 r.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

podejmowaniu działalności inwestycyjnej i innowacyjnej, co mogłoby przyczynić się do zahamowania niekorzystnych tendencji związanych z odpływem odpowiednio wyszkolonych kadr do innych regionów kraju,

- zintensyfikowanie działań w kierunku pozyskania krajowych inwestycji publicznych w sektorach stwarzających możliwość dyfuzji innowacji, czego przykładem są tworzone aktualnie laboratoria Głównego Urzędu Miar,
- zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej podmiotów na terenie woj. świętokrzyskiego, m. in poprzez zacieśnianie współpracy między tymi podmiotami, wzmocnienie aktywności i skuteczności działalności podmiotów składających się na tzw. otoczenie instytucjonalne, w tym parków technologicznych, specjalnych stref ekonomicznych, klastrów, izb handlowych i agencji rozwoju,
- zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu na rynkach zagranicznych, co w konsekwencji prowadzi do zwiększenia przychodów z eksportu i wzmocnienia pozycji firm w gospodarce regionu,
- zahamowanie niekorzystnych zmian demograficznych w regionie, między innymi poprzez podjęcie działań mających na celu zahamowanie migracji osób młodych; jedną z możliwych ścieżek tych zmian wydaje się być uatrakcyjnienie oferty szkół wyższych zlokalizowanych w regionie, wzmocnienie ich potencjału naukowo-badawczego oraz nawiązanie ich ścisłej i systematycznej współpracy ze sferą biznesu,
- podjęcie działań mających na celu większe wykorzystanie i zastosowanie narzędzi informatycznych do rozwoju e-usług w administracji publicznej oraz zwiększenia poziomu cyfryzacji sektora MŚP.

ŚRODOWISKO, ZASOBY, KLIMAT, BIORÓŻNORODNOŚĆ

Świętokrzyskie charakteryzuje się deficytem oraz słabą jakością **wód powierzchniowych**. Lepsza jest jakość wód podziemnych, ale ich zasoby eksploatacyjne należą do najmniejszych w kraju (3% krajowych zasobów). Również w przeliczeniu na mieszkańca zasoby eksploatacyjne wód podziemnych są mniejsze niż przeciętna dla kraju (11 miejsce). Brak jest większych jezior naturalnych. Występują zbiorniki sztuczne łączące funkcje: przeciwpowodziowe, kompensacyjne, rekreacyjne, hodowlane, energetyczne oraz przeciwpożarowe. Niski jest poziom retencji wody (ok. 5,7% zasobów wód powierzchniowych). Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę dla potrzeb socjalno-bytowych są wody podziemne, na cele przemysłowe – wody powierzchniowe.

Wysokie jest zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej (2020 r. - trzeci największy wynik wśród województw) oraz na potrzeby ludności. Zużycie wody w przeliczeniu na mieszkańca w 2020 r. było najwyższe ze wszystkich województw.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W latach 2010-2020 długość czynnej **sieci wodociągowej** rozdzielczej wzrosła o 12,80% (w kraju o 14,85%). Gęstość sieci wzrosła z 106,1 km/100 km² w 2010 r. do 119 km/100 km² w 2019 r. i była o 19,72% większa niż średnia krajowa.

Awaryjność sieci wodociągowej jest na poziomie akceptowalnym (średnia woj. 0,23 WA), jednak dla 37 gmin ze 102 jest wyższa niż średnia krajowa. Polska infrastruktura wodociągowa charakteryzuje się dość wysokim, na tle innych państw UE, poziomem strat wody. Największe straty dotyczą gmin poniżej 10 tys. mieszkańców, gdzie długość sieci wodociągowej na mieszkańca lub powierzchnię jest większa niż w miastach.

Stan wody dostarczanej ludności, spełnia wymagania w zakresie oceny parametrów zdrowotnych i jest bezpieczny dla konsumentów. Jednak w gminach poniżej 10 tys. mieszkańców jakość wody jest gorsza.

W latach 2010-2020 długość czynnej **sieci kanalizacyjnej** zwiększyła się o 95% osiągając 6 594,2 km. W 2019 r. gęstość sieci kanalizacyjnej wynosiła 54,9 km/100 km² (w Polsce 52,8 km/100 km²). Mimo przyrostu **sieci kanalizacyjnych**, nadal odsetek osób korzystających z tej infrastruktury jest niski (2019 r.- 59,4%, 15 miejsce w Polsce). Problemem w tym obszarze nadal jest niski stopień skanalizowania obszarów wiejskich oraz tak jak w przypadku sieci wodociągowej - zróżnicowanie przestrzenne w zakresie wskaźnika skanalizowania.

Niski jest również odsetek osób korzystających z **oczyszczalni ścieków**, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

W świętokrzyskim w 2019 r. masa wytworzonych **komunalnych osadów ściekowych** wyniosła ponad 95 ton. Osady wytworzone w latach 2017 – 2018 w prawie 81% poddane zostały procesom przetwarzania na terenie woj. z czego najwięcej było wykorzystywanych w rolnictwie (Sprawozdanie z realizacji WPGO za 2017-2019).

W regionie występują przekroczenia norm **jakości powietrza** (głównie pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu, oraz ozonu). Głównymi przyczynami zanieczyszczeń pyłami i B(a)P jest stosowanie paliw o wysokiej zawartości popiołu i siarki wraz ze spalaniem śmieci w kotłach, wysoki udział indywidualnego ogrzewania na paliwa stałe w ogólnym bilansie energetycznym, eksploatacja instalacji energetycznych o małej mocy, oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na drogach oraz emisja z zakładów przemysłowych. Wysoka jest również emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych. W 2020 r. wyemitowano 11 195 707 ton zanieczyszczeń gazowych (5 najwyższa emisja w kraju) oraz 1 369 ton zanieczyszczeń pyłowych (7 emisja w kraju).

Mimo wzrostu, poziom selektywnej zbiórki odpadów jest nadal niższy niż w kraju (2020 r. 31,1% - 15. pozycja). Pomimo objęcia wszystkich mieszkańców zbiórką odpadów problemem są wciąż dzikie wysypiska. W 2019 r. było ich 47.

Do głównych skutków **zmian klimatu** należy występowanie zjawisk ekstremalnych: fale upałów, nawałnice, susze, wiatry huraganowe, trąby powietrzne. Zagroženiem są

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

także powodzie oraz występowanie obszarów narażonych na podtopienia. Występują także niedobory wody, związane z suszami, potęgowane niską zasobnością w wodę.

Lesistość jest przeciętna i wynosi 28,4%. Głównymi zagrożeniami w gospodarce leśnej są ekstremalne zjawiska pogodowe, szkodniki owadzie, pożary, zwiększająca się penetracja terenów leśnych przez ludzi (głównie w celach turystycznych) często połączona ze szkodnictwem leśnym oraz izolacja kompleksów leśnych poprzez presję zabudowy.

Podobnie jak w kraju, wzrasta masa wytwarzanych **odpadów komunalnych**. W 2020 r. masa wytworzonych odpadów komunalnych na mieszkańca wyniosła 256 kg (średnio w kraju 342 kg). Wzrost o 55 kg do 2018 r.

Niższy niż w kraju jest poziom selektywnej zbiórki odpadów – 31,1% w 2020 r. (15. miejsce). Nadal problemem są dzikie wysypiska - na koniec 2019 r. 47 (powierzchnia ponad 70 ha).

W 2019 r. w woj. funkcjonowało 81 PSZOK, w których zebrano ponad 20 tys. Mg odpadów komunalnych.

Zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu ostateczny termin dopuszczający wykorzystywanie wyrobów zawierających **azbest**, upływa 31.12.2032 r. Na koniec 2021 r. w woj. zinwentaryzowanych było 387 022 Mg wyrobów zawierających azbest. Wyroby te w gospodarstwach domowych znajdują się głównie na dachach budynków mieszkalnych i gospodarczych w postaci pokryć dachowych.

Obszary chronione zajmują 66,2% powierzchni regionu - najwyższy odsetek w Polsce. Znajduje się tu 966 krajowych form ochrony przyrody, w tym 1 Park Narodowy, 72 rezerваты przyrody, 9 parków krajobrazowych, 25 obszarów chronionych krajobrazu i ponad 700 pomników przyrody. Występują również obszary Natura 2000 o powierzchni 178 050 ha.

W ostatniej dekadzie nastąpił znaczący wzrost produkcji energii z **odnawialnych źródeł energii**.

W 2019 r. w regionie działały instalacje OZE o łącznej mocy 288,1 MW. Największy udział miały instalacje na biomasę (85%), głównie za sprawą instalacji w Elektrowni Połaniec. Ponad 8% mocy instalacji OZE stanowiły instalacje wiatrowe, a ponad 5% instalacje słoneczne. W 2020 r. instalacje OZE miały już łączną moc 301,2 MW.

Zużycie energii w 2019 r. wyniosło 5 254 GWh, było relatywnie niewielkie (3,17% zużycia krajowego). W latach 2009 - 2019 zużycie energii elektrycznej w woj.e wzrosło o 14,04% (wzrost w kraju 20,92%).

W ostatniej dekadzie rozbudowano **sieć ciepłowniczą** - długość sieci przesyłowej i rozdzielczej wzrosła o 8%. Wzrosła gęstość sieci z 2,9 do 4 km/km², ale nadal była mniejsza niż przeciętna w kraju - 5,2 km/km² w 2017 r.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Sieć ciepłownicza w świętokrzyskim cechuje się większym rozproszeniem źródeł energii – na jedną kotłownię w regionie przypada ok. 33% mniej ogrzewanej kubatury niż przeciętnie w kraju.

Kluczowe wyzwania:

- proekologiczna transformacja gospodarki regionalnej,
- promowanie zrównoważonej konsumpcji energii, zwiększenia wykorzystania OZE,
- rozpowszechnienie korzystnych dla klimatu systemów komunalnych, zwłaszcza w sferze ogrzewania mieszkań i zasilania mieszkań w centralną ciepłą wodę użytkową,
- wspieranie sprzyjających środowisku form mobilności,
- upowszechnienie świadomości ekologicznej,
- przeciwdziałanie skutkom zagrożeń naturalnych,
- poprawa efektywności gospodarki wodnej,
- zwiększanie retencji wód powierzchniowych,
- zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk półnaturalnych i zasobów genetycznych,
- rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym terenów posiarkowych,
- ochrona i zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej w miastach (rozwój błękitno – zielonej infrastruktury).

MOBILNOŚĆ MIEJSKA

W regionie występują przekroczenia norm jakości powietrza, spowodowane m.in. emisją z transportu drogowego. Ocena jakości powietrza za 2019 r. w zakresie ozonu, wykazała przekroczenie poziomu docelowego oraz celu długoterminowego. Największymi prekursorami ozonu są tlenki azotu i niemetanowe lotne związki organiczne, a największa emisja tlenków azotu pochodzi właśnie z transportu drogowego i procesów spalania w sektorze produkcji energii.

Zanieczyszczenia komunikacyjne emitowane są też w postaci pyłów (ścieranie opon, hamulców, nawierzchni dróg oraz unoszenie zanieczyszczeń z dróg). Tlenki azotu emitowane są z rur wydechowych. W 2020 r. udział w emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego w regionie stanowił: 38,5% emisji tlenków azotu, 6,8% pyłu PM 2,5 i 6,8 pyłu PM 10 oraz 0,3% B(a)P.

Nadal wsparcia wymaga obszar komunikacji publicznej oraz różnych form komunikacji i mobilności aktywnej.

Na koniec 2020 r. długość linii komunikacji miejskiej wynosiła 1 760 km (13 m-ce w kraju). Z komunikacji miejskiej skorzystało 32,9 mln osób - 1,45% w odniesieniu do skali kraju (14. pozycja). Liczba korzystających z komunikacji publicznej w porównaniu do 2019 r. spadła o 13,4 mln osób (udział COVID- 19).

W 2020 r. odsetek autobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych wyniósł 81,2% (jeden z dwóch najniższych w Polsce). Województwo charakteryzowała najniższa dostępność systemów Park & Ride w kraju.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Poprawy wymaga bezpieczeństwo pieszych uczestników ruchu drogowego. W 2019 r. na 131 ofiary śmiertelne wypadków drogowych w woj. 33% stanowili piesi (43 ofiary) – dane Polskiego Obserwatorium Ruchu Drogowego. Na koniec 2020 r. w gronie wszystkich ciężko rannych w wypadkach drogowych znalazło się 35 rowerzystów (11,0% ogółu poszkodowanych). Wśród ofiar śmiertelnych odnotowano 9 rowerzystów, co stanowiło 9,4% ogółu śmiertelnych ofiar w całym regionie.

KOMUNIKACJA I DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA

Świętokrzyskie jest położone pomiędzy największymi aglomeracjami: Warszawą, Łodzią, obszarem śląsko-krakowskim, a także Lublinem i Rzeszowem. Mimo poprawy jakości i dostępności infrastruktury drogowej niektóre obszary nadal cechuje niekorzystna dostępność komunikacyjna.

O niskiej dostępności świadczą niskie wartości wskaźników dostępności potencjałowej przedstawione w Raporcie z badania pn. „Oszacowanie oczekiwanych rezultatów interwencji za pomocą miar dostępności transportowej dostosowanych do potrzeb dokumentów strategicznych i operacyjnych”, dot. perspektywy finansowej 2014-2020. W 2017 r. wskaźnik dostępności WMDT kształtował się na poziomie 80% średniej krajowej. Biorąc pod uwagę tendencje gospodarcze i społeczne tj. depopulację regionu, konieczna jest poprawa dostępności województwa w celu przeciwdziałania jego peryferyzacji.

Do dróg ekspresowych w województwie zaliczone są tylko drogi: S7 (północ-południe) i S74 (zachód-wschód). Przez region przebiega 8 odcinków ciągów komunikacyjnych, zaliczonych do dróg krajowych o nawierzchni twardej, o długości 756,6 km (ostatnie miejsce w kraju).

Problemem są niskie parametry techniczne dużej części dróg (w tym wąskie pasy drogowe, brak ścieżek rowerowych) i obiektów mostowych, brak rozdzielania ruchu lokalnego od dalekobieżnego, co wpływa na obniżenie prędkości komunikacyjnych, stwarza zagrożenie wypadkami oraz pogarsza warunki zamieszkania w miastach i miejscowościach przy drogach tranzytowych. Nie wystarczająco wydolne układy drogowe na wylotach miast oraz mała ilość chodników i ścieżek rowerowych, są częstą przyczyną kolizji ruchu pieszego i rowerowego z ruchem samochodowym.

Niezadawalający jest poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz małe wykorzystanie kolei do przewozów masowych. W zakresie działań przeciw wykluczeniu komunikacyjnemu w 2021 r. wznowiono transport kolejowy na przebiegającej przez świętokrzyskie linii 25 Łódź Kaliska – Dębica, która wymaga dalszych inwestycji, w tym zakupu taboru.

Problemem jest brak terminali kontenerowych. Planowana jest budowa multimodalnego terminala przeładunkowego w Grzybowie, obejmującego budowę węzła kolejowego na styku linii nr 65 i 70, co umożliwi przeładunki towarów pomiędzy transportem drogowym i kolejowym i przyczyni się do rozwoju gospodarczego.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Infrastruktura paliw alternatywnych jest słabo rozwinięta. Dobrze rozwinięta jest jedynie sieć gazu płynnego LPG. W 2019 r. było ponad 117 tys. pojazdów z LPG (13,2%). Natomiast rynek e-mobilności jest słabo rozwinięty. Elektryfikacja transportu ma zastosowanie głównie w obrębie miast.

W 2020 r. funkcjonowały 262 krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej (przedostatnie miejsce w kraju). Ich długość 11 717 km plasowała region na 13. miejscu i stanowiła 2,44% linii w Polsce. Zdecydowaną większość stanowiły linie podmiejskie. Gęstość linii kolejowych wynosiła 6,2 km/100km² i była równa średniej krajowej. Długość ścieżek rowerowych wyniosła 392,8 km (ostatnia pozycja), a ich gęstość była jedną z dwóch najniższych w Polsce. Region planuje wzmocnienie transportu zbiorowego głównie poprzez inwestycje w tabor kolejowy, a także rozbudowę sieci ścieżek rowerowych. Będą też podejmowane działania w zakresie budowy i przebudowy dróg wojewódzkich (w tym obwodnic), w celu rozwoju drogowego transportu zbiorowego.

Kierunki interwencji i działań krajowej polityki transportowej zostały wyznaczone w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r., której celem jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego. Działania na poziomie wojewódzkim będą przyczyniały się do osiągnięcia tego celu.

ZDROWIE

W świętokrzyskim zachodzą niekorzystne zmiany demograficzne mające wpływ na organizację i funkcjonowanie opieki zdrowotnej.

Zgodnie z prognozami GUS w 2050 r. średnia wieku mieszkańców regionu wyniesie 55,9 lat, tj. o 3,4 lat więcej niż średnia w kraju. Na zmiany te, zachodzące szybciej niż w kraju mają wpływ zwiększone obciążenie służby zdrowia, a także dostępność do usług oraz personelu medycznego. Wyzwaniem pozostaje zachowanie w zdrowiu i pełnej sprawności osób w wieku aktywności zawodowej. W 2019 w woj. funkcjonowały 24 szpitale ogólne (5 348 łóżek) oraz 1 szpital psychiatryczny (750 łóżek). Na 1 łóżko w szpitalach ogólnych przypadało 231 osób (8. miejsce w kraju). W ramach opieki ambulatoryjnej działały 642 przychodnie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. Na 10 tys. mieszkańców przypadło 5 przychodni (15 miejsce w kraju). Ponadto było 198 praktyk lekarskich i stomatologicznych. W przychodniach i miejscach indywidualnych praktyk lekarskich występują braki infrastrukturalne, np. sprzętowe czy w zakresie dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (66 placówek nie jest dostosowanych). Dostępność do lekarzy w 2019 r. plasowała region na 8. m-scu w kraju, a liczba personelu medycznego na 10 tys. osób wynosiła 53,3 (Polska 58,8). Ogromne niedobory dotyczą lekarzy psychiatrów, w tym dziecięcych. Na koniec 2018 r. zatrudnionych było 5 psychiatrów dziecięcych (1% w kraju). Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. w 2019 wynosiła 86 (12,5 wyższa od średniej krajowej).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Lecznictwo uzdrowiskowe - na koniec 2019 r. funkcjonowało 16 zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (4 szpitale uzdrowiskowe, 11 sanatoriów, 1 przychodnia), dysponujące 3,0 tys. łóżek. W ciągu roku opieką medyczną objętych było 74,6 tys. kuracjuszy.

Zbyt mała jest liczba hospicjów i oddziałów opieki paliatywnej (2019 r. - 9 hospicjów stacjonarnych, 1 oddział opieki paliatywnej, 2 oddziały hospicyjno-paliatywnych w szpitalach ogólnych) - łącznie 203 łóżka. Nie funkcjonują hospicja stacjonarne dla dzieci i zapewniające opiekę perinatalną. Są tylko 2 hospicja domowe dla dzieci, co zupełnie nie zaspakaja rosnących potrzeb. Mieszkańcy borykają się z różnorodnymi problemami zdrowotnymi. Liczba hospitalizowanych w szpitalach ogólnych w 2019 r. w stosunku do liczby ludności była wysoka. Na 10 tys. mieszkańców przypadało 2 138 hospitalizacji (trzeci największy wynik w kraju). Najwięcej hospitalizacji było na oddziałach chirurgicznych (14,5%), chorób wewnętrznych (12,2%), oddziałach ginekologiczno-położniczych (11,8%). Mniejszy odsetek stanowili pacjenci na oddziałach: chirurgii urazowo-ortopedycznej (7,6%), kardiologicznych (7,2%), czy pediatrycznych (7,1%). Widoczny jest wzrost zapotrzebowania na specjalistyczną pomoc z powodu zaburzeń psychicznych – wśród osób w wieku 18-64 lata wynosi ono 27,8% ogółu ludności (drugie miejsce w kraju), co może zostać spotęgowane dodatkowo w wyniku sytuacji wywołanej COVID-19.

Problemy zdrowotne dotyczą również dzieci. W latach 2014-2018 odsetek młodzieży z nadmierną masą ciała wzrósł w Polsce z 19,9% do 21,7% (brak odrębnych danych dla regionu). Co czwarte dziecko do 18 roku życia w kraju ma nadmierną masę ciała. Odsetek dzieci i młodzieży do 18 roku życia leczonych w systemie stacjonarnym w szpitalach ogólnych wyniósł w 2019 r. 8,4% o 8,8 p.p. mniej niż średnio w Polsce. Na zachorowalność u dzieci oprócz chorób wrodzonych wpływ ma brak naturalnej odporności powodowany stylem życia.

Wydatki samorządów na ochronę zdrowia na mieszkańca w 2019 wynosiły 102,6 zł (średnia krajowa 117,41 zł).

Liczba zgonów w 2019 r. wyniosła 14 494 osoby. Najczęstszymi przyczynami zgonów pozostają choroby układu krążenia i nowotwory (71,6% wszystkich zgonów), z powodu samych nowotworów 23,3%. Zapadalność na choroby kardiologiczne i odsetek zgonów jest najwyższy w kraju - 48,3%. Stosunkowo niewiele osób w regionie umiera na cukrzycę (2019 r. 17,3 na 100 tys. ludności).

Kluczowe wyzwania:

- poprawa jakości infrastruktury oraz zaopatrzenie w sprzęt placówek ochrony zdrowia,
- poprawa dostępu do podstawowej, pozaszpitalnej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, podnoszenie jej jakości i odporności na sytuacje kryzysowe,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców i wydłużanie aktywności zawodowej, poprzez (np. zdrowe środowisko pracy, profilaktyka chorób, programy

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

kompleksowej rehabilitacji, przekwalifikowania pracowników pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie,

- zwiększenie dostępności do opieki długoterminowej, paliatywnej/ hospicyjnej oraz dbałość o wysoką jakość świadczeń.

EDUKACJA

Dostęp do edukacji i jakość istniejącej infrastruktury edukacyjnej odgrywa szczególną rolę dla jakości życia. Pomimo poczynionych inwestycji, nadal są obszary wymagające wsparcia.

W 2019 r. wychowaniem przedszkolnym objętych było 37 026 dzieci w wieku 3-6 lat, tj. 87,4% (na obszarach wiejskich-67,2%) - średnio w kraju 90,4% (14 miejsce). Nadal występują znaczne dysproporcje terytorialne.

W 2019 w świętokrzyskim zmniejszyła się liczba funkcjonujących szkół podstawowych do 563 (w 2018 r.– 571). Uczyło się w nich 89 506 uczniów. W 2020 r. do egzaminu ósmoklasistów przystąpiło 10 145 uczniów. Średnie wyniki wyniosły:

- j. polski 59% (2019 r.– 63 %)
- matematyka 46% (w 2019 r. – 44 %)
- j. angielski 52% (w 2019 r. – 57 %)

Generalnie lepsze wyniki uzyskują uczniowie w miastach, szczególnie z j. angielskiego i niemieckiego.

Na wyniki w nauce mogą mieć wpływ nasilające się problemy psychiczne u dzieci i młodzieży (w latach 2018-2019 ok. 34% uczniów korzystała z pomocy psychologiczno-pedagogicznej), pogłębione jeszcze COVID-19. Wzrasta też liczba wydawanych opinii i orzeczeń dotyczących potrzeby kształcenia specjalnego.

Słabsze niż w kraju są też wyniki egzaminu maturalnego. Zdawalności egzaminów maturalnych w 2020 r. w świętokrzyskich liceach wyniosła 90,7% (Polska 91,3%), w technikumach 68,1% (Polska 73,1%).

W dalszym ciągu konieczne jest objęcie wsparciem i ofertą edukacyjną uczniów uzdolnionych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

W świętokrzyskim w 2019 r. kwalifikacje zawodowe można było uzyskać w jednej z 91 szkół: zasadniczych szkół zawodowych, branżowych szkół I stopnia i szkół specjalnych przysposabiających do pracy⁸ Uczyło się w nich 5 989 uczniów. W ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w regionie, udział absolwentów zasadniczych szkół zawodowych wyniósł w 2019 roku 10,4% (Polska 13,6%) - 13 wynik w kraju.

⁸ Zasadnicze szkoły zawodowe zostały zlikwidowane z dniem 31 sierpnia 2019 roku na podstawie reformy systemu oświaty. W ich miejsce powstały szkoły branżowe I stopnia.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W regionie problemem jest niedostosowana do potrzeb rynku pracy oferta edukacyjna szkół branżowych.

Niższy niż w Polsce jest udział osób w wieku 25-64 lata uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu (2019 r. – 2,6%, tj. 15 te miejsce, Polska – 4,8%, UE ponad 10%).

Niezadowalający jest stan zaplecza placówek edukacyjnych. Występują są braki sprzętu specjalistycznego, pomocy dydaktyczne, sprzętu IT z dostępem do Internetu, narzędzi TIK (1 komputer/ 6 uczniów). Niewystarczające jest również wyposażenie w sprzęt pracowni związanych z nauczaniem zawodu w szkołach branżowych, a ponad 80% placówek oświatowych jest niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Postęp technologiczny wymusza konieczność dopasowania się do nowych zadań oraz zmiennej organizacji pracy. Potrzeba jest w ramach kształcenia ustawicznego w myśl zasady uczenia się przez całe życie odnawiania, rozwijania i doskonalenia kwalifikacji ogólnych i zawodowych osób dorosłych. Rozwój edukacji ustawicznej jest współcześnie skutecznym narzędziem mającym na celu przeciwdziałanie bezrobociu, a także wykluczeniu społecznemu.

Kluczowe wyzwania:

- upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej,
- zwiększenie jakości i dostępności do usług edukacyjnych,
- podniesienie poziomu umiejętności podstawowych i przekrojowych,
- dostosowanie szkolnictwa branżowego do potrzeb rynku pracy,
- podniesienie jakości i efektywności kształcenia, w tym edukacji włączającej,
- zwiększenie dostępności do usług psychologiczno-pedagogicznych,
- kontynuacja i rozszerzenie pomocy stypendialnej dla uczniów uzdolnionych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- rozwój doradztwa zawodowego,
- zwiększenie udziału osób dorosłych w kształceniu i szkoleniu,
- zwiększenie kompetencji kadry szkolnej związane, m.in. z zapobieganiem przemocy i dyskryminacji, np. ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową uczniów,
- poprawa wyposażenia placówek kształcenia ogólnego i zawodowego.

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Sytuacja społeczna regionu nie jest zadowalająca. Wysoki odsetek osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej progu ubóstwa, gorsze niż w kraju wskaźniki określające zagęszczenie ludności w mieszkaniach, nierównomierny dostęp terytorialny do usług społecznych (szczególnie kulturalnych, rekreacyjnych, zdrowotnych i opiekuńczych) skłaniają do wsparcia polityką regionalną osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem w 2019 r. wyniósł 19,2% - 13 miejsce (Polska-13%). Wysoki jest też wskaźnik granicy ubóstwa skrajnego - 6,2% (Polska 4,2%), ubóstwa ustawowego (13,4%, kraj 9,0%). Wiąże się to z niskim PKB per capita na tle kraju – 71% średniej krajowej.

Wysoki jest odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. W 2019 r. nie 6,4% względem krajowego 4,6% (14. pozycja w kraju). Wzrosła liczba osób objętych interwencją kryzysową (w latach 2018-2019 z 1673 do 1750).

Wzrosła liczba osób objętych interwencją kryzysową o 4,6% (w latach 2018-2019 z 1673 do 1750). Konieczne są działania integrujące i włączające dla grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym społeczności romskiej (Centralna Rada Romów - liczba Romów w woj. ok. 600 osób).

Wzrasta odsetek seniorów będących beneficjentami pomocy społecznej (z 13,2% do ok. 21% w latach 2013-2019) i osób korzystających z usług opiekuńczych (o 32% w latach 2014-2019). Biorąc pod uwagę prognozy demograficzne dla regionu zapotrzebowania na tego typu usługi będzie rosło.

Utrzymuje się wysoki odsetek osób biernych zawodowo powyżej 15 lat w ludności ogółem. W 2020 r. - 44,9% (w kraju 43,9%) 8 miejsce. Działania dotyczące osób bezdomnych stanowią jeden z priorytetów *Europejskiego filaru praw socjalnych*, zwłaszcza w kontekście zapewnienia tej grupie dostępu do pomocy mieszkaniowej dobrej jakości oraz integracji społecznej. Według *Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych*, w 2019 r. liczba bezdomnych w województwie wzrosła o 32 osoby w porównaniu z rokiem 2017. W regionie zdiagnozowano 794 osoby bezdomne, co stanowi 2,62% ogółu tych osób w Polsce.

Instytucjonalną opieką nad dziećmi i młodzieżą w woj. zajmują się placówki wsparcia dziennego. Na koniec 2019 r. było ich 206 - 4 987 miejsc. W 2019 r. skorzystało z nich 6 725 osób. W ramach rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonowało 980 rodzin zastępczych, pod których opieką przebywało 1 358 dzieci. W 13 rodzinnych domach dziecka było 86 wychowanków.

W 2018 r. na 10 tys. mieszkańców, 721 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy. Jeden z pięciu najwyższych poziomów w Polsce. Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności (w 2019) było upośledzenie narządu ruchu (1/3), w dalszej kolejności choroby układu oddechowego i krążenia, oraz zaburzenia neurologiczne.

Kluczowe wyzwania:

- rozwój systemu usług społecznych i mieszkaniowych umożliwiających zapobieganie występowaniu różnych form wykluczenia społecznego w szczególności wobec osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- podniesienie zdolności osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do podjęcia i utrzymania zatrudnienia,
- podniesienie zdolności osób ze społeczności romskiej do podjęcia i utrzymania zatrudnienia,
- zwiększenie/ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i usług mieszkaniowych, w szczególności dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, dla seniorów i osób niesamodzielnych oraz wspierających rodziny i pieczę zastępczą, realizowanych w społecznościach lokalnych,
- zmniejszenie skali zjawisk, skutkujących koniecznością umieszczenia dzieci i młodzieży w systemie opieki zastępczej,
- zwiększenie udziału sektora ekonomii społecznej w gospodarce regionu i liczbie tworzonych miejsc pracy,
- działania mające na celu podnoszenie kompetencji pracowników instytucji pracujących w obszarach pomocy społecznej i służby zdrowia z zakresu zapobiegania dyskryminacji,
- działania informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców województwa mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji.

RYNEK PRACY

W 2019 r. w woj. pracowało 486 tys. osób (w Polsce 15 782 991) - 1 139 osób więcej niż w 2018. Udział pracujących w regionie do wszystkich pracujących w Polsce wyniósł 3,08%. W 2019 r. struktura pracujących jest niekorzystna, dwukrotnie wyższy niż w kraju był udział pracujących w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo). Udział pracujących w usługach, który obok sektora przemysłu i budownictwa, ma największy wpływ na wysokość PKB był w województwie o 11,80 p.p. mniejszy niż w Polsce. Obecne tempo zmian struktury pracujących (zmniejszenie pracujących w rolnictwie) w woj. nie jest wystarczające by w najbliższych latach udział poszczególnych sektorów gospodarki przypominał strukturę udziału w kraju.

Pod względem liczby nowo utworzonych miejsc pracy w 2019 r. woj. zajęło 13. pozycję w kraju (14 tys. miejsc). Zlikwidowanych miejsc pracy było o połowę mniej od miejsc nowoutworzonych (7,6 tys.).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2020 r. wynosiło 4 800,21 zł (723,11 zł mniej od średniej krajowej) - 14. miejsce, płace były o 13,1% niższe niż średnio w Polsce. W ostatniej dekadzie średnie wynagrodzenie w woj. wzrosło o 1 828,63 zł (wzrost średniej płacy krajowej-2 088,32 zł).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2020 r. wyniosła 8,5% (8% w 2019 r.) - w kraju w 2020 r. - 6,2% w 2019 r. - 5,2%).

W latach 2014-2019 w regionie i w kraju bezrobocie spadało. Wzrost poziomu bezrobocia w 2020 r. związany był z COVID-19.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Wysoki jest udział osób młodych do 30 r. życia (27,6%). Wyższy niż w kraju jest udział młodzieży NEET (16,5%) – trzeci najwyższy wskaźnik. Znaczna liczba bezrobotnych to osoby powyżej 50 lat - 24,9%. Większość bezrobotnych to kobiety (51,4%), najczęściej w wieku 55 lat i więcej, co potwierdza trudniejszą sytuację kobiet na rynku pracy. Podobnie jak przed rokiem więcej bezrobotnych zamieszkało na wsi (54,7%). W 2020 r. 26,3% bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji zawodowych. 53,8% zarejestrowanych to długotrwale bezrobotni (w porównaniu do końca 2019 r. wzrost o 14,4%). Na koniec 2020 r. bezrobotni niepełnosprawni stanowili 5,7% ogółu bezrobotnych - 2 565 osób.

W 2020 r. największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26%), oraz te które ukończyły szkoły policealne i średnie zawodowe (25,6%). 17,2% bezrobotnych ukończyło uczelnie wyższe, a 11,6% posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące. Wykształcenie gimnazjalne i niższe posiadało 19,6% bezrobotnych. Analiza poziomu wykształcenia bezrobotnych potwierdza utrzymujący się niski poziom wykształcenia bezrobotnych w regionie, wciąż grupy o najniższym wykształceniu (zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe) stanowiły łącznie znaczny udział w ogóle bezrobotnych (45,6%).

Kluczowe wyzwania:

- aktywizacja zawodowa niewykorzystanych zasobów ludzkich na rynku pracy zwłaszcza z grup szczególnie zagrożonych bezrobociem,
- zwiększenie liczby wykwalifikowanych pracowników gotowych do podjęcia zatrudnienia,
- zwiększenie dostępności do polityk rynku pracy,
- zmniejszenie niedopasowania kwalifikacyjnego i kompetencyjnego na rynku pracy,
- zwiększenie aktywności zawodowej starszego pokolenia i wydłużenie okresu aktywności zawodowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez Publiczne Służby Zatrudnienia (PSZ),
- poprawa dostępu do zatrudnienia dla osób w niekorzystnej sytuacji poprzez zwiększenie świadomości i kompetencji pracodawców/związków zawodowych na temat sposobów zapobiegania dyskryminacji i tworzenia przyjaznego środowiska pracy.

TURYSTYKA I KULTURA

Turystyka woj. opiera się na dziedzictwie kulturowym oraz bogactwie przyrodniczym, w tym wodach leczniczych wykorzystywanych w działalności uzdrowiskowej.

W ciągu dekady zwiększył się potencjał bazy noclegowej – wzrost liczby miejsc noclegowych całorocznych aż o 57,67% (w kraju 34,54%) do poziomu 15 237. Stopień nasycenia miejscami noclegowymi jest jednak mniejszy niż średnia krajowa. Ruch turystyczny w ostatnich latach wrastał (2010-2019 wzrost liczby turystów

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

korzystających z turystycznych obiektów noclegowych wyniósł 61,43%). Wyjątkiem był rok 2020, w którym liczba turystów spadła w stosunku do roku poprzedzającego o 48,93% (COVID-19).

W woj. zachowały się liczne zabytki: obronne oraz rezydencjonalne zamki, pałace i dwory. Największą liczbę zabytków stanowią obiekty sakralne. Występują także różnego rodzaju obiekty mieszkalne czy układy urbanistyczne miast i wsi. Największa liczba obiektów zabytkowych (wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych) znajduje się w centralnej części regionu – powiat kielecki i Kielce (25% zasobu zabytków). Ponadto do najzasobniejszych w obiekty zabytkowe części regionu należy północno-wschodnia część woj. (powiaty sandomierski, opatowski i ostrowiecki) oraz jędrzejowski. Zabytki w woj. są rozproszone, nieliczne są duże zespoły zabytkowe, liczące po kilkadziesiąt obiektów. Największe zespoły zabytkowe w regionie to miasta Kielce (133 obiekty), Sandomierz (93 obiekty) i Chęciny (50 obiektów) oraz Bodzentyn (33 obiekty).

Istotne dla regionalnego dziedzictwa są też zabytkowe obszary krajobrazowe – w tym 206 parków, 5 założeń krajobrazowych, dwa sady, jak też 191 cmentarzy i 2 uzdrowiska.

Woj. posiada bogate dziedzictwo niematerialne, które kultywowane jest, m.in.: podczas cyklicznych imprez, festiwali podtrzymujących tradycje, zwiększających atrakcyjność turystyczną regionu, a także wpływających na tworzenie się inicjatyw klastrowych.

Występują także instytucje kultury o znaczeniu lokalnym i ponadregionalnym (np. muzea, galerie). W 2019 r. w obszarze kultury działalność prowadziły 453 podmioty. Placówki kultury stanowiły 3,2% ogółu podmiotów w Polsce (15. pozycja). W 2019 r. spośród instytucji kultury najwięcej było bibliotek i placówek biblioteczno-informacyjnych (58,9% ogółu podmiotów) oraz centrów, domów i ośrodków kultury, a także klubów i świetlic (26,7%). Na 10 000 mieszkańców przypadało 3,7 podmioty działające w obszarze kultury.

Pomimo licznych regionalnych potencjałów oraz poczynionych inwestycji w rozwój tego obszaru nadal identyfikowana jest niewystarczająca współpraca między obszarami turystycznymi, a także bariery wynikające ze słabej dostępności transportowej i niskich inwestycji prywatnych przeznaczanych na rozwój turystyki. Obrazuje to nie wystarczająca synergia pomiędzy podejmowanymi decyzjami w sprawie wsparcia dla obszaru turystyki. Ponadto mało skuteczna jest organizacja ruchu turystycznego, brak pakietów turystycznych o charakterze sieciowym oraz brak spójnego systemu informacji turystycznej, co powoduje, że rozwój funkcji turystycznej oraz kulturalnej regionu wymaga wsparcia ponieważ od niego zależy zaaktywizowanie tego obszaru oraz źródła dochodu mieszkańców.

Kluczowe wyzwania:

- wykorzystanie potencjału turystycznego woj.,
- rozwój turystyki zdrowotnej,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- rozwój infrastruktury umożliwiającej zrównoważone wykorzystanie na cele turystyczne obiektów dziedzictwa kulturowego, walorów naturalnych i innych atrakcji turystycznych regionu,
- wzmacnianie potencjału instytucji kultury, wspieranie rozwoju sektorów kreatywnych i przemysłu czasu wolnego,
- rozwój współpracy w zakresie tworzenia kompleksowych produktów turystycznych.

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE

Świętokrzyskie jest jednym z najsłabiej zurbanizowanych terytoriów w kraju. Współczynnik urbanizacji w 2020 r. - 45 % był znacznie niższy od średniej krajowej (60,6 %). Większe miasta koncentrują się w części północnej regionu, a większość ośrodków miejskich rozmieszczona jest na obrzeżach woj. Południowa część regionu jest słabiej zurbanizowana, pełni funkcje głównie rolnicze oraz obfituje w małe ośrodki miejskie.

Najważniejszym ośrodkiem miejskim są Kielce (stolica woj.) Miasto cechuje szereg niekorzystnych zjawisk demograficznych. Liczba ludności spada, a współczynnik obciążenia demograficznego w 2018 r. (71,1%) był najwyższym z miast wojewódzkich w Polsce.

Duże znaczenie dla zrównoważonego rozwoju woj. mają ośrodki miejskie położone na północy - Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko-Kamienna, Starachowice oraz Końskie, które łączy historia związana z rozwojem Centralnego Okręgu Przemysłowego. Cechuje je szczególnie niekorzystna sytuacja demograficzna, wysoki poziom bezrobocia i niska dynamika dochodów samorządów. Na tym obszarze istnieje wiele terenów i miejsc zdegradowanych, poprzemysłowych, stanowiących barierę dla dalszego rozwoju i wymagających wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej.

Świętokrzyskie miasta (w tym stolica regionu oraz 8 miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze) wraz z ich obszarami funkcjonalnymi muszą stawić czoła szeregom wyzwań związanych z depopulacją, zanieczyszczeniem środowiska, zmianami klimatycznymi, potrzebą wykorzystania technologii cyfrowych oraz koniecznością dostosowania przestrzeni miejskich i usług publicznych do potrzeb starzejącej się ludności. Ponadto trwająca od 2020 r. pandemia COVID-19 uwidoczniła konieczność cyfryzacji wielu obszarów funkcjonowania społeczeństwa, zwłaszcza dotyczących zdrowia, edukacji oraz działania firm i urzędów.

W regionie występuje **40 gmin miejsko-wiejskich i wiejskich**, które ze względu na swoje peryferyjne położenie i charakter gospodarczy **zagrożone są trwałym wykluczeniem z procesów rozwoju**. Gminy te położone są niemal we wszystkich powiatach, jednak szczególnie liczne są w powiatach opatowskim, sandomierskim i kazimierskim – gdzie stanowią większość jednostek oraz we wschodniej części powiatu kieleckiego. Na tych terenach występuje trudna sytuacja społeczna – niemal co 10

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

jego mieszkańiec korzysta z pomocy społecznej. Niekorzystne są także warunki mieszkaniowe – blisko 30% mieszkań pozbawionych jest łazienek, a jedynie 26% ludności na tym terenie korzysta z sieci kanalizacyjnej. Głównie rolniczy charakter gmin implikuje niski poziom przedsiębiorczości oraz wysoki poziom bezrobocia. Niski poziom dochodów samorządów przekłada się na umiarkowane możliwości ich samodzielnego inwestowania. Dodatkowo obserwuje się depopulację i peryferyzację obszarów przy granicy województwa, pozbawionych szybkiego dostępu do miasta centralnego.

W regionie znajduje się obszar o szczególnym znaczeniu dla rozwoju różnych form turystyki, związanych z walorami przyrodniczo-krajobrazowymi oraz kulturowymi, położony na terenie Gór Świętokrzyskich. Cechuje się on korzystnymi wskaźnikami demograficznymi, a także bardzo wysoką dynamiką wzrostu dochodów własnych samorządów. Jednocześnie jest wciąż obszarem o względnie niskim poziomie skanalizowania (47%) oraz przeciętnej jakości zasobu mieszkaniowego (blisko 25% mieszkań nie posiada łazienki). Stosunkowo wysoki odsetek mieszkańców tego terenu korzysta z pomocy społecznej. Relatywnie niski jest także poziom przedsiębiorczości, a wskaźnik bezrobocia wyższy niż przeciętny. Podstawowym kierunkiem interwencji na tym obszarze będzie zabezpieczenie i wykorzystywanie największego w województwie potencjału materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego Gór Świętokrzyskich poprzez organizację ruchu turystycznego oraz zmniejszenie antropopresji, w tym przede wszystkim tworzenie obszaru wolnego od niskiej emisji.

W regionie występują gminy dysponujące zasobami wód leczniczych: uzdrowiskowe Busko-Zdrój i Solec-Zdrój oraz Kazimierza Wielka i Pińczów (starający się o wyznaczenie strefy uzdrowiskowej) ze stosunkowo korzystnymi wskaźnikami społeczno-gospodarczymi (niskie bezrobocie i niski odsetek korzystających z pomocy społecznej), co jednak nie przekłada się na wysoki poziom zamożności samorządów lokalnych. Głównym kierunkiem interwencji będzie wsparcie rozwoju turystyki uzdrowiskowej oraz zdrowotnej, a także innych form turystyki.

Wysoki potencjał ma też Ponidzie - szczególne walory przyrodnicze (eksploatacja surowców naturalnych - gipsy), wysoki potencjał rolniczym (wyspecjalizowane rolnictwo), bogata bioróżnorodność. Jednocześnie obszar jest zagrożony powodzią oraz zmianami klimatycznymi, zwłaszcza suszą. Wyzwaniem jest utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego wobec rosnących potrzeb cywilizacyjnych mieszkańców. Na obszarze obserwuje się znaczną depopulację, a także niski poziom przedsiębiorczości, związany z niewielkim rozwojem funkcji pozarolniczych, w tym turystycznych (bardzo niska liczba miejsc noclegowych), pomimo dobrych warunków do rozwoju ekoturystyki.

Do regionalnych OSI należy również teren położony w dolinie Wisły oraz jej dopływów: Czarnej, Koprzywianki i Opatówki. Obszar ten mierzy się z szeregiem wyzwań, do których należą m.in. przeciętne na tle regionu wskaźniki gospodarcze, wysoka skala

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

odpływu ludności, niski odsetek korzystających z kanalizacji, a także zagrożenie powodzią i podtopieniami. Jednocześnie Dolina Wisły cechuje się wysokimi wskaźnikami kulturowymi, architektonicznymi i archeologicznymi, które tworzą duży potencjał dla rozwoju tego obszaru. Wysoka jakość gleb powoduje, że są to ważne obszary rolniczym, z potencjałem rozwoju rolnictwa tradycyjnego oraz ekologicznego.

Problemem regionu jest niewystarczający ład przestrzenny i nadpodaż terenów budowlanych zajmowanych kosztem terenów biologicznie czynnych, lasów i pól uprawnych. Celem racjonalnego rozwoju, przyciąganiu zagranicznych inwestorów, należy koncentrować się ograniczeniu tych negatywnych zjawisk i kłaść nacisk na wzrost świadomości społeczeństwa na temat ład przestrzennego, wzrost kompetencji samorządów lokalnych mających realny wpływ na estetykę przestrzeni, przy uwzględnieniu założeń Nowego Europejskiego Bauhausu.

Wsparcie działań z zakresu rewitalizacji przyczyni się do ożywienia zdegradowanych obszarów, zniwelowania problemów społecznych występujących na tych obszarach, poprawy bezpieczeństwa przestrzeni publicznych, wsparcia rozwiązań cyfrowych; zwłaszcza zdalnego dostępu do usług publicznych, dostępnych w rewitalizowanych obiektach i przestrzeniach.

Kluczowe wyzwania:

- zmniejszenie dysproporcji rozwojowych między poszczególnymi częściami województwa,
- przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych na terenach zmarginalizowanych oraz poprawa jakości życia mieszkańców tych obszarów,
- poprawa stanu zdegradowanych przestrzeni w miastach i na obszarach wiejskich.

Mając na uwadze powyższe wyzwania, konieczny jest rozwój współpracy ponadlokalnej poprzez wdrożenie odpowiednich mechanizmów i instrumentów terytorialnych tj. ZIT, IIT, RLKS dopasowanych do potencjałów i możliwości poszczególnych obszarów. Doświadczenia z perspektywy 2014-2020, a także wola współpracy świętokrzyskich samorządów w ramach partnerstw zawiązanych na etapie tworzenia Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ potwierdzają zasadność realizacji zintegrowanych, komplementarnych przedsięwzięć wynikających z określonego dla danego obszaru dokumentu strategicznego.

Wnioski z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 w zakresie EFS+

Edukacja

Fundusze unijne, przeznaczone w RPOWŚ 2014-2020 na wsparcie edukacji przedszkolnej, umożliwiły poprawę dostępności do niej, poprzez utworzenie nowych miejsc w ośrodkach wychowania przedszkolnego. Mimo tego, odsetek dzieci w wieku od 3-5 lat chodzących do przedszkoli jest w województwie świętokrzyskim nadal niższy niż średnia w kraju i poziom zakładany w krajach UE. Nadal widoczne są dysproporcje w dostępie do edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich i w miastach oraz pomiędzy powiatami. Konieczne jest więc utrzymanie wsparcia w tym zakresie, przy jednoczesnym stosowaniu mechanizmu terytorialnego kierunkowania wsparcia.

Doświadczenia z lat 2014-2020 w realizacji projektów skierowanych do szkół podstawowych i ponadpodstawowych pokazują bardzo duże zainteresowanie beneficjentów wsparciem w tym obszarze. Pomimo przeznaczenia znacznych środków z RPOWŚ 2014-2020, nadal widoczne są deficyty w tym zakresie. Dodatkowo, zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza regionu wymaga ciągłej aktualizacji oferty szkół w województwie, w szczególności techników i szkół branżowych. Nadal wiele szkół nie jest odpowiednio przygotowanych do prowadzenia zajęć w zakresie nowych technologii. Widoczne są też braki w aspekcie jakościowym nauczania, ujawniające się słabszą niż w kraju zdawalnością egzaminów. W obrębie szkolnictwa branżowego szkoły borykają się również z problemem niedopasowania oferty edukacyjnej do realiów nowoczesnego rynku pracy i potrzeb zgłaszanych przez przedsiębiorców.

Zidentyfikowane problemy wskazują na konieczność kontynuowania wsparcia edukacji i podjęcia działań zorientowanych na zapewnienie adekwatnego poziomu interwencji do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej regionu oraz zwiększania kompetencji nauczycieli, usprawnienia możliwości adaptacyjnych szkół, m.in. w kontekście takich wyzwań jak zielona gospodarka czy przemysł 4.0.

Włączenie społeczne

Mimo znacznego dofinansowania z funduszy unijnych obszaru włączenia społecznego w ramach RPOWŚ 2014-2020, sfera ta potrzebuje nadal zainwestowania znacznych środków. Na potrzebę kontynuacji wsparcia w sferze społecznej wskazują postępujące w regionie niekorzystne zmiany sytuacji społeczno-demograficznej, zwłaszcza szybkie starzenie się społeczeństwa. Dodatkowo, nadal znaczny odsetek mieszkańców świętokrzyskiego korzysta z pomocy społecznej.

Jak wynika z analiz projektów realizowanych w RPOWŚ 2014-2020, w regionie stale rośnie popyt i liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnacyjną

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

oraz zapewniających możliwość kontaktów z otoczeniem. Prognozy na kolejne lata wskazują na dalszą tendencję zwyżkową w tym zakresie.

Działania podejmowane w perspektywie 2014-2020 dają dobre podwaliny do dalszego rozwoju zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych w kolejnym okresie. Wzrosła świadomość wnioskodawców związana z dostępnością środków EFS na ten cel, jak również świadomość potencjalnych odbiorców o takiej możliwości wsparcia. Jako priorytetowe kierunki interwencji należy potraktować poprawę dostępu do usług opiekuńczych dla osób starszych i niesamodzielnych oraz rozwój doradztwa psychologicznego dla rodzin, w szczególności dla młodzieży i ich rodziców.

Doświadczenia z perspektywy 2014-2020 pokazały również, że niezbędne jest skoordynowanie usług opiekuńczych i zdrowotnych, dla seniorów i innych osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Zdrowie

W kontekście przemian demograficznych i nasilającej się potrzeby podtrzymywania aktywności zawodowej oraz produktywności starzejącej się populacji, szczególnego znaczenia nabiera profilaktyka zdrowotna osób pracujących.

Działania podejmowane w województwie świętokrzyskim w ramach RPOWŚ 2014-2020 w obszarze zdrowia ukierunkowane były m.in. na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy i miały na celu przeciwdziałanie dezaktywacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych. Pozytywne doświadczenia z realizacji przedsięwzięć w poprzedniej perspektywie finansowej oraz zaobserwowane ogromne zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie, wskazuje na konieczność dalszego dofinansowywania inicjatyw dążących do zapewnienia zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy.

Podejmowane przez projektodawców w poprzedniej perspektywie liczne inicjatywy, związane ze wsparciem zdrowia osób starszych i chorych w ich miejscach zamieszkania oraz w dziennych domach opieki wskazują jak ogromne jest zapotrzebowanie w tym zakresie. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa województwa, w zderzeniu z coraz wyraźniej obserwowanymi brakami kadrowymi i infrastrukturalnymi w służbie zdrowia, wskazuje z kolei na rosnącą konieczność dalszego wspierania przejścia z opieki szpitalnej/instytucjonalnej na wysokiej jakości usługi zdrowotne w zakresie domowej opieki długoterminowej.

Rynek pracy

Bazując na doświadczeniach z realizacji projektów w obszarze rynku pracy w poprzedniej perspektywie finansowej należy stwierdzić, że zasadne jest dalsze kierowanie wsparcia do dotychczasowych grup odbiorców oraz - dodatkowo do osób młodych, w tym w wieku 15-24 lata, będących klientami Ochotniczych Hufców Pracy. Sytuacja na świętokrzyskim rynku pracy wskazuje także na konieczność podjęcia działań zwiększających szansę na podjęcie stabilnego zatrudnienia przez osoby ubogie pracujące oraz zatrudnione w ramach umów cywilnoprawnych

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

i krótkoterminowych, a także matki powracające na rynek pracy po zakończonym okresie sprawowania opieki nad dziećmi. Okres pandemii pokazał również, że zasadne jest umożliwienie w ramach programu skierowania oddzielnej oferty do osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn leżących po stronie pracodawcy lub zagrożonych utratą pracy.

Dotychczasowe doświadczenia w zakresie systemu funkcjonowania Bazy Usług Rozwojowych wskazują na zasadność kontynuowania preferencji dla określonych grup docelowych (pracowników oraz przedsiębiorstw) oraz wprowadzenie wyższego poziomu dofinansowania usług szkoleniowych. W perspektywie 2021-2027, do sprawdzonego w trakcie wdrażania RPO WŚ 2014-2020, systemu BUR włączono kształcenie osób dorosłych, które z własnej inicjatywy chcą podnieść swoje kwalifikacje i umiejętności.

Tabela 1

Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej

Cel szczegółowy lub odrębny priorytet	Uzasadnienie (posumowanie)
1 (i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021-2027, które stanowią załącznik D do Dokumentu roboczego Służb Komisji, sprawozdanie krajowe - Polska 2019 - wyniki Polski w zakresie innowacji są znacznie niższe od średniej UE, co wywołane jest niewystarczającymi inwestycjami w B+R i ograniczoną współpracą partnerów publicznych i prywatnych w zakresie innowacji. Zgodnie z RSIWŚ 2030+ Polska należy do grona umiarkowanych innowatorów, co oznacza potrzebę zmian. Słabymi stronami są niskie nakłady na dział. B+R, aktywność MŚP w zakresie innowacji, słaba polityka w zakresie ochrony własności intelektualnej i nieznaczny udział osób zatrudnionych w sektorach średniowysokiej i wysokiej technologii. Świętokrzyskie ma małą liczbę zgłaszanych patentów - 47 patentów 2020r., co stanowiło 2,08% w skali kraju. Wartość nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej w 2019r. na poziomie 6 185 140 tys. zł plasowała województwo na ostatnim miejscu w kraju. Nakłady wewnętrzne poniesione na działalność badawczo rozwojową w 2019 r. wynosiły 280,3 mln zł, co stanowiło 0,93% wszystkich poniesionych nakładów na B+R w kraju (14.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>miejsce). Zjawiskom tym towarzyszyły słabe powiązania pomiędzy środowiskiem naukowym i biznesem, skutkujące niskim poziomem współpracy. Realizacja cs1(i) jest powiązana z 1 celem strategicznym SRWŚ 2030+: Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie. Sektor B+R daje podstawy do opracowywania i wdrażania innowacji i stwarzania warunków do dyfuzji innowacji, czemu będzie sprzyjać realizacja przedsięwzięć strategicznych wskazanych w kontrakcie programowym. Wsparcie projektów B+R w perspektywie 2014-2020 w dużej mierze skierowane było na inwestycje w infrastrukturę B+R. Infrastruktura jest narzędziem, które może przynieść korzyść w przypadku posiadania niezbędnego potencjału operacyjnego. Istotne jest większe stymulowanie proj. B+R realizowanych min. w konsorcjach oraz przedsiębiorstwach współpracujących z jednostkami naukowymi. Także odpowiednio sprofilowane usługi przyczynią się do pobudzenia rozwoju innowacyjności.</p>
<p>1 (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</p>	<p>W obliczu coraz szybszych zmian technologicznych, cyfryzacja jest jednym z najbardziej istotnych czynników zmian społecznych i gospodarczych. Jest motorem rozwoju gospodarki opartej o dane cyfrowe i oddziałuje na wszystkie dziedziny życia i działalność produkcyjną, realizowaną w regionie. Dzięki rozwiniętej cyfryzacji, polscy obywatele mogą korzystać z e-usług publicznych, zlokalizowanych na różnych platformach i portalach rządowych. Polska nadal znajduje się poniżej średniej unijnej pod względem dostępności cyfrowych usług online z wynikiem 65, jeżeli chodzi o cyfrowe usługi publiczne dla obywateli (średnia dla UE:75). Zgodnie z Wytocznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021-2027, stanowiącymi załącznik D do „Dokumentu roboczego Służb Komisji, Sprawozdanie krajowe Polska 2019”–Interakcje cyfrowe obywateli z instytucjami publicznymi, pozostają w Polsce na niskim poziomie. Ważne jest, aby obywatele i organy publiczne mogli wykorzystać możliwości płynące z cyfryzacji, w szczególności w celu modernizacji i przyspieszenia administracji elektronicznej. Sprawdzianem funkcjonowania rozwiązań cyfrowych były ograniczenia, spowodowane COVID-19, które pokazały jak ważną rolę odgrywa we współczesnym świecie możliwość komunikacji elektronicznej oraz potwierdziły konieczność rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych na szczeblu instytucji publicznych. Pandemia COVID-19 uwypukliła</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	<p>konieczność popularyzacji rozwiązań z zakresu e-zdrowia i zasadność podejmowania działań, które przyczynią się do stworzenia spójnego z krajowym systemem zdrowia cyfrowego. Dlatego istotne będzie jak najlepsze przygotowanie regionu do pełnego wykorzystania szans jakie daje transformacja gospodarki, z możliwością większego wykorzystania i zastosowania narzędzi informatycznych do rozwoju e-usług. Nieodzownym elementem staje się więc poprawa dostępności cyfrowej w celu zminimalizowania ryzyk wystąpienia obszarów i grup zmarginalizowanych pod tym względem.</p>
<p>1 (iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>Zgodnie z dokumentem Komisji Europejskiej, Sprawozdanie krajowe–Polska 2019, załącznik D: Wytyczne inwestycyjne dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027: „Wydajność małych i średnich przedsiębiorstw wzrasta powoli. Mniejsze przedsiębiorstwa napotykają również trudności z utrzymaniem przewag konkurencyjnych oraz prowadzeniem działalności na rynkach krajowych i zagranicznych.” Priorytetowe jest wsparcie działań zwiększających wydajność, ułatwienie dostępu do zaawansowanych usług dla przedsiębiorstw, stymulowanie środowiska przedsiębiorczości, wdrażania technologii cyfrowych. Wg danych REGON na koniec 2018r. w Świętokrzyskim funkcjonowało 116 493 podmiotów gospodarki narodowej. Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (w przel. na 10 tys. ludności) kształtowała się na poziomie 944 (12 miejsce w rankingu województw). Pod względem nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej region zajmował ostatnie 16 miejsce. Świętokrzyskie zajmuje 13 miejsce pod względem PKB na mieszkańca (42 666 zł). Dlatego bardzo ważne jest wspieranie zarówno wzrostu produktywności i innowacyjności przedsiębiorstw, zwiększenie poziomu cyfryzacji sektora MŚP, zapewnienie warunków rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności i umiędzynarodowienia. Istotnym elementem potencjału rozwojowego jest wykorzystanie i promocja kluczowych gałęzi świętokrzyskiej gospodarki, zwiększenie jej konkurencyjności i innowacyjności. Pobudzanie impulsów rozwojowych uzależnione jest od stworzenia właściwych form współpracy, kreowania pozytywnego wizerunku regionu w kraju i za granicą, budowania rozpoznawalnej marki uwzględniając zidentyfikowane mocne strony, tradycje przemysłowe i zasoby surowcowe. Służyć temu będzie promocja gospodarcza ukierunkowana na najważniejsze</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	branże gospodarki województwa. Dostęp do kapitału MŚP na finansowanie inwestycji, zapewnią instrumenty finansowe. Interwencja realizowana w ramach Cs 1(iii) będzie realizować cele SRWŚ2030+ oraz RSIWŚ 2030+.
1 (iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	Zgodnie z RSIWŚ 2030+ ograniczona aktywność B+R i innowacyjna firm przekłada się na słabą konkurencyjność regionu, co może prowadzić do zwiększenia dysproporcji rozwojowych. Ważna jest realizacja działań pobudzających firmy do rozwijania umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji i transformacji przemysłowej. Istotne znaczenie dla wzmocnienia potencjału innowacyjnego ma dalsza, aktywna i skuteczna działalność podmiotów tworzących tzw. otoczenie instytucjonalne (instytucje otoczenia biznesu – IOB) i wykorzystanie potencjału interesariuszy regionalnego rozwoju innowacyjnego w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania. Interwencja publiczna powinna bazować na badaniu potrzeb i barier firm, a także konsultacjach z interesariuszami, aby rozwiązania były dopasowane do lokalnych warunków i odpowiadały na zapotrzebowanie ze strony potencjalnych beneficjentów. Odpowiednio sprofilowane usługi przyczynią się do pobudzenia innowacyjności i konkurencyjności MŚP. Zrównoważony rozwój województwa wymaga wzmocnienia otoczenia biznesu również poza stolicą województwa poprzez działania nastawione na profesjonalizację kadr IOB, inkubację firm, wsparcie rozwoju firm i świadczenie usług dla biznesu. Ważne jest promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz wzmocnienie dialogu władz samorządowych ze środowiskiem biznesowym. Istotną barierą w działalności innowacyjnej jest słaba współpraca przedsiębiorstw w tym obszarze. Wynika to z braku zaufania do innych przedsiębiorców, niewiedzy na temat możliwości współpracy oraz braku animacji w tym zakresie. W efekcie odsetek przedsiębiorstw, współpracujących w zakresie dział. innowacyjnej jest niewielki (0,9% w sektorze usługowym-3-4% dla Polski). Wyzwaniem jest wspieranie inicjatyw kooperacyjnych prowadzących do rozwoju klastrów (załączkowych i wzrostowych). Udział przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej w 2017r. wynosił 4,7% i był drugim najniższym udziałem wśród regionów (dla Polski 8,7%).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej

Cel szczegółowy lub odrębny priorytet	Uzasadnienie (posumowanie)
2 (i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	<p>Zgodnie z polityką klimatyczną UE, Polska dąży do znaczącego obniżenia emisyjności, stworzenia gospodarki przyjaznej środowisku i wpisującej się w model niskoemisyjnej gospodarki obiegu zamkniętego, zatem interwencja Programu będzie zgodna ze strategią Europejskiego Zielonego Ładu dla UE i jej obywateli, zgodnie z którą do 2050 r. UE ma osiągnąć neutralność klimatyczną.</p> <p>Obniżenie emisyjności gospodarki wiąże się jednak z transformacją wielu sektorów: energetycznego, transportowego, przemysłu, usług (UP).</p> <p>Wytoczne inwestycyjne dla Polski na lata 2021–2027 Załącznik D podkreślają, iż krajowa gospodarka charakteryzuje się jednym z najwyższych wskaźników emisyjności w UE. Niedostateczna izolacja cieplna budynków publicznych i prywatnych przyczynia się do większego zużycia energii i ubóstwa energetycznego. W Polsce znajdują się też miasta o największym zanieczyszczeniu powietrza w UE (w tym w świętokrzyskim).</p> <p>W Załączniku D, zwiększenie udziału niskoemisyjnej i bardziej ekologicznej produkcji energii oraz zmniejszenie zużycia energii, uznane zostały za działania wysoce priorytetowe, których realizacja ma się odbywać m.in. poprzez termomodernizację budynków publicznych i prywatnych, zastąpienie kotłów na paliwa kopalne instalacjami o niskim poziomie emisji CO₂ i zwiększeniem generacji energii rozproszonej z OZE.</p> <p>W celu poprawy jakości powietrza, Sejmik Województwa w 2020 r. przyjął: uchwałę w sprawie Programu ochrony powietrza dla woj. świętokrzyskiego oraz uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze woj. ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. uchwała antysmogowa.</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>Minimalizacja negatywnych zjawisk związanych z zanieczyszczeniem środowiska, zjawiska smogu i zmian klimatycznych to również jedne z najważniejszych wyzwań regionu w perspektywie kolejnych lat (SRWS 2030+), a także cele określone w Długoterminowej Strategii Renowacji warunku spełnienia warunku podstawowego 2.1.</p>
<p>2 (ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju</p>	<p>Interwencja CP2 wynika z polityki UE dot. przeciwdziałania zmianom klimatu i założonych celów ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (GHG) do 2030 r. Zmiany klimatyczne, zanieczyszczenie powietrza i związane z tym zjawisko smogu stanowią problem globalny i wymagają pilnej interwencji.</p> <p>Podstawą globalnej polityki klimatycznej jest ratyfikowane przez Polskę <i>Porozumienie paryskie</i>. W Polsce dokumentem strategicznym określającym cele polityki klimatycznej jest <i>Polityka ekologiczna państwa 2030</i> (PEP) stanowiąca uszczegółowienie SOR. Jednym z najważniejszych wyzwań w PEP jest eliminacja niskiej emisji.</p> <p>Utrzymanie przyjaznego dla środowiska i czystego województwa, wymaga odpowiedniej polityki energetycznej, istotne jest rozszerzenie struktury wytwarzania energii i koncentracja na zwiększeniu wykorzystania różnorodnych odnawialnych źródeł (OZE). Odpowiedni dobór OZE zwiększy samowystarczalność i zapewni bezpieczeństwo energetyczne regionu. Działania te powinny być powiązane z efektywnym zarządzaniem energią, promowaniem zrównoważonej konsumpcji energii i upowszechnieniem korzystnych dla klimatu systemów komunalnych w sferze ogrzewania mieszkań.</p> <p>Mając na względzie konieczność podjęcia działań mających na celu poprawę jakości powietrza, Sejmik Województwa w 2020 r. przyjął 2 akty prawa miejscowego: uchwałę w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych oraz uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. uchwała antysmogowa.</p>
<p>2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i</p>	<p>Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, stanowiącymi załącznik D do „Dokumentu roboczego Służb Komisji, Sprawozdanie krajowe – Polska 2019” w całym kraju, a zwłaszcza na obszarach miejskich coraz bardziej odczuwalne są negatywne skutki zmiany klimatu, w tym</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p>	<p>powodzie, fale upałów i gwałtowne burze. Dlatego w ramach polityki spójności na lata 2021 – 2027 powinny być realizowane działania związane z ochroną przed klęskami żywiołowymi i zapobieganie im, przy priorytetowym traktowaniu rozwiązań opartych na ekosystemach, w tym poprzez wymianę najlepszych praktyk i wykorzystanie dostępnych zasobów wspólnie z sąsiednimi regionami i krajami, np. w regionie Morza Bałtyckiego; a także polegające na wdrażaniu planów adaptacji miast do zmiany klimatu.</p> <p>Realizacja tego celu szczegółowego jest ściśle powiązana z Celem strategicznym 2. Przyjazny dla środowiska czysty region (SRWŚ 2030+).</p> <p>Jednym z głównych czynników mających wpływających na zmiany klimatu jest ilość emitowanego do atmosfery CO₂. Jak wskazano w UP w 2018 r. Polska wyemitowała do atmosfery 344 Mt CO₂ i była 2. największym emitentem CO₂ w UE oraz 18. na świecie. Na poziomie woj. świętokrzyskiego najważniejsze konsekwencje zmian klimatu dotyczą z jednej strony deficytów wody z drugiej zagrożenia powodziowego. Na poziomie krajowym działania planowane do realizacji w CP2 są zgodne z krajowym dokumentem strategicznym – Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP2030).</p>
<p>2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej</p>	<p>Przystępując do UE Polska zobowiązała się do wypełnienia wymagań dyrektywy 91/271/EWG dotyczących systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych. Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień tej dyrektywy w Polsce jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Obejmuje on aglomeracje powyżej 2 000 RLM i podlega okresowej aktualizacji (obowiązującą wersją jest V aktualizacja, tzw. VAKPOŚK, trwają prace nad VI aktualizacją). Celem inwestycji wskazanych w AKPOŚK jest zmniejszenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków.</p> <p>Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027 - załącznik D konieczny jest dalszy rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków, a także inwestycje związane z efektywnym wykorzystaniem wody. Pomimo poczynionych postępów ścieki komunalne nadal nie są odprowadzane i oczyszczane w odpowiednim stopniu.</p> <p>Analogicznie jak w kraju, w świętokrzyskim nadal znajdują się aglomeracje poniżej i powyżej 10 tys. RLM, które nie spełniają</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>kryteriów dyrektywy ściekowej. Problemem jest również stosunkowo wysoka awaryjność sieci wodociągowej i tym samym znaczny poziom strat wody.</p> <p>Stąd działania tego celu mają zapewnić przede wszystkim właściwe zagospodarowanie ścieków zmniejszenie ładunku substancji biogenych w wodach, zmniejszeniem strat wody i zapewnieniem dostępu do wody dobrej jakości.</p>
<p>2 (vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej</p>	<p>Wytyczne inwestycyjne dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021 - 2027 - załącznik D do „<i>Dokumentu roboczego Służb Komisji, Sprawozdanie krajowe – Polska 2019</i>” wskazują, że gospodarka odpadami notuje opóźnienia pod względem recyklingu, odzysku i gospodarki o obiegu zamkniętym. Za priorytetowe potrzeby inwestycyjne uznano wspieranie recyklingu odpadów komunalnych i efektywne gospodarowanie zasobami oraz zmiany zachowań obywateli oraz MŚP poprzez edukację i podnoszenie świadomości. Głównymi czynnikami determinującymi ilość wytwarzanych odpadów są intensywność produkcji oraz wzorce konsumpcyjne.</p> <p>Diagnoza sytuacji w Polsce przeprowadzona w UP wskazuje na konieczność racjonalizacji i maksymalizacji wykorzystania zasobów, systemowego ograniczania ilości wytwarzanych i składowanych odpadów na składowiskach oraz ich wtórne wykorzystanie. Pomimo działań podejmowanych w ostatnich latach, nadal zbyt duże ilości odpadów są kierowane do składowania, a także utylizowane w niedozwolony sposób, np. poprzez spalanie w paleniskach domowych, powodując dodatkowo zwiększenie niskiej emisji. Pandemia wywołana koronawirusem i ogromna ilość zużywanych środków ochrony osobistej, w perspektywie kolejnych kilku lat spowoduje powstanie kolejnych ton odpadów.</p> <p>Jak wskazano w SRWŚ 2030+ tworzenie nowych produktów i procesów produkcyjnych w ramach koncepcji GOZ jest szansą na zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw oraz podniesienie konkurencyjności gospodarki regionalnej. Dlatego też jest to jeden z kierunków rozwoju dla województwa, na który samorząd województwa chce położyć zwiększony nacisk i podkreślić jako nowy model gospodarczy, łączący ze sobą kwestie środowiskowe oraz ekonomiczno-społeczne.</p>
<p>2 (vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody,</p>	<p>Ochrona dziedzictwa przyrodniczego Polski poprzez podejmowanie działań mających na celu poprawę stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</p>	<p>z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju, w tym doskonalenie systemu ochrony przyrody, zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków, utrzymanie i odbudowę funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka jest jednym z priorytetów strategii - Polityka Ekologiczna Państwa 2030.</p> <p>Zgodnie z PEP2030 należy dążyć do wzmocnienia systemu ochrony przyrody, w tym usprawnić zarządzanie siecią Natura 2000, kontynuować proces planowania zadań ochronnych lub tworzenia planów ochrony dla wymagających tego form ochrony przyrody oraz doskonalic system ocen oddziaływania na środowisko. Zlikwidowanie przyczyn utraty zasobów różnorodności biologicznej, wynikających z działań społecznych i gospodarczych, wymaga spójnej polityki i bardziej efektywnego włączenia różnorodności biologicznej do głównego nurtu całej sfery działalności państwa, w tym do wszystkich branż, zwłaszcza takich jak: rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, gospodarka wodna i gospodarka morską, które w sposób bezpośredni i pośredni wpływają na stan zasobów różnorodności biologicznej oraz do sektora odpowiedzialnego za zwalczanie przestępczości wobec środowiska i dzikiej przyrody.</p> <p>Interwencja celu odpowiada założeniom SRWŚ, gdzie ochrona bioróżnorodności stanowi kluczowy kierunek działań jednego z celów operacyjnych Celu Strategicznego 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region.</p>
<p>2 (viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</p>	<p>Zgodnie z UP, w Polsce niemal połowa mieszkańców obszarów zurbanizowanych nie ma bezpośredniego dostępu do transportu publicznego. Szybki rozwój miast i obszarów otaczających miasta, w tym brak planów miejscowych i chaotyczna urbanizacja w ostatnich latach doprowadziły do zwiększenia zapotrzebowania na dojazdy w takim stopniu, że istniejący transport publiczny nie może go zaspokoić, a samorządów nie stać na sfinansowanie efektywnego transportu publicznego, ponieważ rozproszenie zabudowy potęguje nakłady potrzebne na dostarczenie usług publicznych.</p> <p>Zgodnie z Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027 - załącznik D słabo rozwinięty transport publiczny i długi czas dojazdów do miejsc na obszarach miejskich powodują dalsze uzależnienie mieszkańców od transportu indywidualnego, co</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>proceedzi do zatorów komunikacyjnych i dużej liczby wypadków.</p> <p>Powyższe zalecenie znalazło odzwierciedlenie w UP, gdzie wskazano, iż rosnącemu natężeniu ruchu samochodowego, należy przeciwdziałać podejmując działania zwiększające dostęp i atrakcyjność komunikacji publicznej, w szczególności w kontekście dojazdów do pracy i szkół. A także wspierać rozwój indywidualnej mobilności aktywnej, w tym ruchu pieszego i rowerowego. Wszystkie te działania powinny uwzględniać dostępność dla osób o ograniczonej mobilności oraz z niepełnosprawnościami.</p> <p>PEP2030 z kolei podkreśla znaczenie zmniejszenia zanieczyszczeń z pojazdów w kontekście polepszenia stanu powietrza i eliminacji tzw. niskiej emisji.</p> <p>Dodatkowo w SRT2030 jako jedno z działań do 2030 r. wskazano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianę taboru wykorzystywanego do świadczenia usług publicznego transportu na ekologiczny, niskoemisyjny, przystosowany do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością, - budowę systemów ładowania i tankowania pojazdów i jednostek bezemisyjnych, - zwiększenie dostępności do transportu publicznego, w tym dla osób z niepełnosprawnością i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
--	---

CP 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności

Cel szczegółowy lub odrębny priorytet	Uzasadnienie (posumowanie)
3 (ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do	Dostępność transportowa jest istotnym czynnikiem wpływającym na atrakcyjność i konkurencyjność regionu. Dotychczasowe inwestycje w infrastrukturę drogową znacznie poprawiły jakości i dostępności transportu. Nadal jednak identyfikowane są istotne deficyty w obszarze infrastruktury (w zakresie sieci kolejowej, oraz drogowej, zarówno w sieci TEN-T, jak i poza siecią). Bariery te wyszczególniono w Wytycznych inwestycyjnych dla Polski, Załącznik D: „siatkę połączeń transportowych, zwłaszcza w sieci TEN-T charakteryzują luki. Problemem są też niskie standardy w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

TEN-T oraz mobilności transgranicznej	<p>Niniejsze potrzeby inwestycyjne określono jako wysoce priorytetowe w celu osiągnięcia zrównoważonej mobilności intermodalnej, obejmującej TEN-T i połączenia transgraniczne (...)."</p> <p>Braki w sieci drogowej występują głównie na obszarach zmarginalizowanych i peryferyjnych. Gęstość sieci kolejowej jest zbliżona do średniej krajowej, jednak świętokrzyskie ma stosunkowo duży odsetek miast bez ruchu pasażerskiego normalnotorowego.</p> <p>SRWŚ 2030+ podkreśla, iż spójność terytorialna stanowi warunek harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Jej podstawowym założeniem jest sprawność systemów transportowych oraz rozwój transportu zrównoważonego, wykorzystującego inteligentne multimodalne rozwiązania. Wymaga to poprawy parametrów infrastruktury drogowej, kolejowej i transportu publicznego ze szczególnym uwzględnieniem węzłów przesiadkowych, wiaduktów, obwodnic oraz infrastruktury towarzyszącej, w tym również rowerowej i informatycznej, a także inwestycji w tabor przeznaczony dla transportu publicznego oraz porty przeładunkowe. Realizacja tych inwestycji przyczyni się do poprawy powiązań komunikacyjnych, poprawy jakości oferty systemu transportowego oraz ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko.</p> <p>Działania celu 3 (ii) będą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030, będącego wypełnieniem warunku podstawowego CP3.</p>
---------------------------------------	--

CP 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych - EFRR

Cel szczegółowy lub odrębny priorytet	Uzasadnienie (posumowanie)
4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia,	Wytyczne inwestycyjne dla Polski, załącznik D do „Dokumentu roboczego Służb Komisji, Sprawozdanie krajowe – Polska 2019”, wskazują na występowanie istotnych wyzwań w polskim systemie kształcenia, co potwierdza również SRWŚ 2030+, gdzie jednym z kluczowych kierunków działań w zakresie edukacji jest jej zmiana o charakterze jakościowym. Z uwagi na niezadawalający stan infrastruktury

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>szkoleń i uczenia się przez całe życie po-przez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online</p>	<p>edukacyjnej, różnice w dostępie i jakości edukacji, istotne jest inwestowanie w infrastrukturę placówek edukacyjnych, tym samym wpływając na poprawę poziomu edukacji w województwie. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego z 2019 r., wskazuje, że poziom wykształcenia mieszkańców województwa świętokrzyskiego jest niższy niż średnio w Polsce. Jako priorytetowe obszary wsparcia w obszarze edukacji SRWS 2030+ definiuje kompetencje uniwersalne (m.in. językowe, cyfrowe, w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych), kształtowanie postaw prozdrowotnych (min. aktywność fizyczna, zdrowy styl życia), a uzupełniająco umiejętności i postawy społeczne obejmujące: kompetencje w zakresie zdolności komunikowania się, kreatywnego myślenia, ekonomiczno-finansowe, uczenie się przez całe życie, umiejętności w zakresie pracy w grupie i adaptacji do zmieniających się uwarunkowań, kompetencje w zakresie edukacji środowiskowej, kulturalnej, sportowej i obywatelskiej. KSRR 2030 duży nacisk kładzie na wsparcie edukacji zawodowej, w zakresie podniesienia jakości kształcenia i dopasowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, oraz budowanie pozytywnego wizerunku szkół zawodowych. Wyniki badania Rynek pracy, edukacja, kompetencje z 2020 r. wskazują, że 70% polskich pracodawców ma trudności ze znalezieniem pracowników o pożądanym poziomie umiejętnościach (85% dużych przedsiębiorstw). Kierunek ten jest zgodny ze SRWŚ 2030+ - szkolnictwo zawodowe, będzie miało wpływ na wyzwania związane z rozwojem nowoczesnego przemysłu, gdzie niezbędne jest zapewnienie odpowiedniego poziomu kształcenia w sektorach technologicznych.</p>
<p>4 (iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym</p>	<p>Zgodnie z Załącznikiem D do Dokumentu roboczego Służb Komisji, Sprawozdanie krajowe – Polska 2019”, ubóstwo i wykluczenie społeczne zmniejszają się, ale wciąż dotyczą pewnych rodzajów gospodarstw domowych i regionów; utrzymują się też niedociągnięcia w integracji pracowników migrujących. Jak wynika z UP, problem ubóstwa i wykluczenia społecznego dotyczy zwłaszcza terytoriów peryferyjnych zagrożonych trwałą marginalizacją. Zjawisko to negatywnie oddziałuje na jakość kapitału ludzkiego, ogranicza aktywność, przedsiębiorczość i innowacyjność oraz podnosi koszty funkcjonowania państwa. W szczególności zagrożone nim są rodziny wielodzietne, rodziny z osobami z niepełnosprawnościami, osoby bezrobotne, dzieci</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne</p>	<p>pozbawione opieki rodzicielskiej, osoby starsze, osoby opuszczające zakłady karne, osoby bezdomne i osoby z niepełnosprawnościami. Cel 4 (iii) wpisuje się w cele operacyjne SRWŚ 2030+. Dla realizacji celu istotne są działania łączące się z podniesieniem bezpieczeństwa społecznego, mieszkaniowego i zdrowotnego. Oznacza to podjęcie aktywności związanych z włączeniem społecznym (eliminacją nierówności), działalnością prozdrowotną i aktywnością fizyczną. Wiąże się to z koniecznością zapewnienia wysokiej jakości infrastruktury usług mieszkaniowych i usług społecznych świadczonych na rzecz osób w trudnej sytuacji życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym usług świadczonych na odległość, np. teleopieka, telemedycyna. W kwestii jakości życia mieszkańców szczególną rolę odgrywa dostęp i jakości istniejącej infrastruktury społecznej: opieki na dzieci, edukacji, zdrowia i kultury. W tym zakresie województwo oraz JST działające w regionie podejmują wiele przedsięwzięć systemowych i inwestycyjnych. Jednym z celów jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez dofinansowanie tworzenia i rozwoju placówek dziennego popytu i placówek krótkookresowego pobytu w formie całodobowej wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p>
<p>4 (v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej</p>	<p>Wytyczne inwestycyjne dla Polski w załączniku D do „Dokumentu roboczego Służb Komisji, Sprawozdanie krajowe – Polska 2019 wskazują, że opieka długoterminowa nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami i przewlekłe chorymi jest słabo rozwinięta, a efekty zdrowotne tylko powoli ulegają poprawie. Wyniki w obszarze zdrowia poprawiają się, ale nadal pozostają poniżej średniej UE. Wyzwania obszaru zdrowia, dotyczą intensyfikacji działań z zakresu zdrowia publicznego, profilaktyki i prewencji chorób, wzmocnienia infrastruktury podmiotów leczniczych, zwiększania dostępności usług zdrowotnych z uwzględnieniem różnicowań regionalnych. Potrzebny jest wzrost efektywności i jakości całego systemu, w tym upowszechniania e-zdrowia oraz wsparcie rozwoju kadr. Z uwagi na planowany kierunek zmian systemowych w ochronie zdrowia, mający na celu, zgodnie z CSR, wzrost roli POZ, a tym samym zwiększenie zakresu świadczeń realizowanych przez te podmioty, przewiduje się również potrzeby inwestycyjne w tym zakresie,</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>m.in. rozwoju telemedycyny i inwestycji w infrastrukturę na potrzeby świadczenia rozszerzonych usług finansowanych w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia. Powyższe znajduje potwierdzenie w SRWŚ 2030+, gdzie wskazano, że w regionie poza rozwojem usług społecznych potrzebne jest pilne wsparcie obszaru zdrowia, w którym silnie odczuwalne są braki zarówno infrastruktury jak również personelu medycznego. W świętokrzyskim dostęp do personelu medycznego wzrósł w ostatniej dekadzie, mimo to wskaźnik dostępności lekarzy (liczba członków personelu na 10 tys. osób) w 2017 r. wynosił 52 i był niższy niż średnia krajowa (10 miejsce)</p> <p>Ponadto pandemia COVID-19 uwypukliła konieczność zwiększenia nakładów finansowych na ochronę zdrowia oraz kontynuacji działań długoterminowych wynikających z ram strategicznych, które budują odporność i wydolność systemu w czasach kryzysu.</p>
<p>4 (vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społeczny</p>	<p>Niniejszy cel szczegółowy wpisuje się w cele operacyjne SRWŚ 2030+. Wsparcie inwestycji w obszarze kultury, w tym wsparcie instytucji kultury oraz działania na rzecz ochrony zabytków jest warunkiem niezbędnym do zachowania regionalnej tradycji i tożsamości kulturowej, a w konsekwencji dla wzmocnienia atrakcyjności turystycznej województwa. Z uwagi na to, że kapitał społeczny buduje się we współpracy z innymi ludźmi, warto działać w kierunku poprawy warunków dla zwiększania aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, w tym również społecznego zaangażowania świętokrzyskiej młodzieży. Rola kultury w społeczności lokalnej opisana jest też w UP. Inwestycje w kulturę i turystykę będą realizowały cele społeczne i gospodarcze zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Po okresie przestoju w obu tych sektorach na skutek pandemii COVID-19 inwestycje zwiększające atrakcyjność turystyczną i kulturalną miejscowości, subregionów i regionów poprzez wzrost dochodów przyczynią się do odbudowy lokalnych gospodarek. Ponadto wyzwaniem w obszarze ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego, związanym również z podnoszeniem atrakcyjności turystycznej regionów, jest poprawa stanu zabytków i potencjału szlaków kulturowych. Świętokrzyskie jest regionem w którym w dziedzictwie kultury upatruje się istotny czynnik wpływający na rozwój społeczno-gospodarczy jak również w zakresie budowania tożsamości kulturowej. Realizacja inwestycji w zakresie ogólnorozumianej</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	<p>kultury przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego, pobudzenia aktywności gospodarczej województwa oraz zwiększenia dostępu mieszkańców regionu do dóbr kultury. Działania z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz turystyki, koncentrują się na rozwoju społecznym i wsparciu potencjału regionu. Wsparcie będzie skierowane na ochronę, promocję i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zabytków w celu poprawy stanu technicznego tych obiektów, dostosowania tych obiektów do funkcji turystycznych lub kulturowych oraz zwiększenia potencjału gospodarczego regionu.</p>
--	--

Cel 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych - EFS+

<p>4 (a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych, oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej</p>	<p>W latach 2014-2019 poziom bezrobocia rejestrowanego przyjmował wartości niższe w relacji do analogicznych okresów lat poprzednich, ale tempo spadku w ostatnich trzech latach ulegało wyhamowaniu. Wzrost gospodarczy oraz popyt na pracę przełożył się w tym okresie na wzrost przeciętnego zatrudnienia, chociaż dynamika pozytywnych zmian stopniowo ulegała osłabieniu. W 2020 r. z gospodarki opartej na wzroście przeszliśmy w gospodarkę zmagającą się z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, który nasilił problemy na rynku pracy wymagające interwencji jeszcze przed jego wystąpieniem. Najważniejsze wyzwania w nowej perspektywie to aktywizacja zawodowa młodych, w szczególności osób NEET, długotrwale bezrobotnych, biernych zawodowo, kobiet oraz wspieranie zatrudnienia osób powyżej 55 roku życia. Tylko zapewnienie kompleksowego, zgodnego z bieżącymi potrzebami pracodawców, wsparcia oraz stworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości umożliwi tym osobom trwałą integrację z rynkiem pracy. Zalecenia zawarte w CR 2019, również wskazują na potrzebę działań prowadzących do poprawy dostępu do zatrudnienia, przede wszystkim grup w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Działania będą ukierunkowane na znoszenie barier występujących na rynku pracy związanych z dyskryminacją m.in. ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.</p> <p>Wsparcie będzie komplementarne do działań zaplanowanych w celu szczegółowym (h) w zakresie kompleksowego wsparcia osób w niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej i ich powrotu na rynek pracy.</p>
---	---

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

<p>4 (b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy</p>	<p>W wyniku Brexitu zauważalny jest wzrost liczby rejestracji osób powracających z zagranicy. Osoby te wracając często znajdują się w zupełnie innej rzeczywistości, nie posiadają umiejętności poszukiwania pracy w polskich realiach, ich kwalifikacje są niedopasowane do rynku pracy. Zasadnym jest więc podnoszenie umiejętności kadr PSZ w pracy zarówno z osobami powracającymi z zagranicy, jak i zainteresowanymi podjęciem zatrudnienia za granicą. Konieczne jest także budowanie adaptacyjności i elastyczności pracowników rozumianej jako gotowość do zmian wynikających zarówno z rozwoju nowoczesnych technologii, jak również z sytuacji o charakterze nagłym i nieprzewidywalnym. Istotnym ogniwem w procesie obsługi osób pozostających bez zatrudnienia jest kadra PSZ. Tylko systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji i kompetencji zapewni, że ich pomoc osobom poszukującym pracy będzie efektywna i skuteczna. Zasadnym jest więc podnoszenie umiejętności kadr PSZ w pracy zarówno z osobami powracającymi z zagranicy, jak i zainteresowanymi podjęciem zatrudnienia za granicą. Zgodnie z zaleceniami CR 2019, istnieje potrzeba podnoszenia kompetencji służb zatrudnienia, w celu skutecznego ukierunkowania polityki rynku do poszczególnych grup docelowych.</p>
<p>4 (c) wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu</p>	<p>Zaplanowane działania będą komplementarnie do działań na rzecz aktywizacji zawodowej kobiet podejmowanych w ramach celu szczegółowego (a). Wspierane inicjatywy mają na celu ułatwienie podejmowania aktywności zawodowej opiekunom/rodzicom – kobietom. Interwencje przyczynią się do zwalczania stereotypów płciowych i przeciwdziałania dyskryminacji na rynku pracy i w edukacji. Działania realizowane w ramach celu szczegółowego będą opierać się na założeniach wynikających z Decyzji Rady (UE) 2020/1515 w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

<p>4 (d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia</p>	<p>Według prognoz demograficznych GUS do 2050 r. wystąpi znaczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w populacji województwa świętokrzyskiego o 16,3 p.p., natomiast w Polsce o 14,8 p.p. W oparciu o prognozy, udział osób w wieku 60+ osiągnie 44% ogółu mieszkańców. Region „starzeje się” szybciej niż inne województwa. Zmniejszy się udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrośnie udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Stąd dla zachowania aktywności zawodowej mieszkańców i zwiększenia ich szans pozostania na rynku pracy konieczne jest wdrożenie działań umożliwiających wcześniejsze i dokładniejsze diagnozowanie chorób, eliminowanie czynników ryzyka w miejscu pracy, doposażenie / wyposażenie stanowiska pracy. Profilaktyka zdrowotna służąca utrzymaniu aktywności zawodowej pracowników jest jednym z celów SRWŚ 2030+. Powyższe potwierdzają również zapisy zawarte w zaleceniach CR 2019, w których wskazano m.in. potrzeby inwestycyjne w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej w celu promowania aktywnego i zdrowego starzenia się. Wyzwaniem staje się również dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników do dynamicznie zmieniających się potrzeb pracodawców i regionalnej gospodarki. W celu zapewnienia kompleksowości wsparcia pracowników zaplanowano również usługi rozwojowe w ramach PSF dla pracodawców i ich pracowników, zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami. Istnieją realne przesłanki przemawiające za potrzebą zaprogramowania przyszłego wsparcia w formule outplacementu. Analizy prowadzone przez PARP (<i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, Warszawa 2021</i>) wskazują, że należy liczyć się z odroczonymi w czasie konsekwencjami wynikającymi z wpływu pandemii na gospodarkę i rynek pracy. Deklarowane przez przedsiębiorców ograniczenie inwestycji i brak działań prorozwojowych charakteryzujących się efektem prozatrudnieniowym może spowodować zmiany w poziomie zatrudnienia w poszczególnych firmach. Możliwość zastosowania rozwiązań w ramach outplacementu ułatwią pracownikom płynne przejście do innej formy aktywności zawodowej i uchronią przed stanem długotrwałego bezrobocia. Działania będą realizowane zgodnie z Decyzją Rady (UE) 2020/1512 w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.</p>
--	--

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

<p>4 (f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>Wytyczne dla Polski CR 2019, wskazują na potrzebę działań w zakresie wspierania rozwoju kompetencji kluczowych oraz poprawy dopasowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz wspierania doradztwa zawodowego. Wspierana będzie wysoka jakość kształcenia, od etapu przedszkolnego, który jest fundamentem umożliwiającym pomyślny przebieg uczenia się przez całe życie, integracji społecznej i rozwoju osobistego, a na dalszym etapie czynnikiem zwiększającym szanse na zatrudnienie, poprzez kształcenie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, po kształcenie ustawiczne. Szczególny nacisk zostanie położony na edukację włączającą, dostępną dla osób z niepełnosprawnościami. Kluczowe będą działania ukierunkowane na doradztwo zawodowe, które przyczynią się do świadomych i zgodnych z potrzebami rynku pracy wyborów dalszej ścieżki kształcenia i odpowiedniego zawodu. Celem wzmocnienia kondycji psychicznej uczniów planowane jest wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Zaplanowane są działania do nauczycieli i rodziców w zakresie doskonalenia kompetencji społeczno-wychowawczych w celu kompleksowego wsparcia w szkołach. Podjęte będą również działania edukacyjne dla uczniów oraz zwiększające kompetencje kadry, związane z zapobieganiem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, płeć, rasę, wyznanie, pochodzenie, niepełnosprawność czy światopogląd. Kontynuowane będą programy stypendialne dla uczniów zdolnych, w trudnej sytuacji materialnej, a także dodatkowe zajęcia dla uczniów rozwijające umiejętności podstawowe i przekrojowe ważne na rynku pracy oraz działania na rzecz podniesienia kompetencji kadr systemu oświaty. W związku z niskim udziałem osób dorosłych w kształceniu, konieczne jest wsparcie w celu podnoszenia i uzupełniania ich umiejętności/kompetencji.</p>
<p>4 (g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie</p>	<p>Wytyczne dla Polski CR 2019, wskazują na potrzebę działań w zakresie podnoszenia podstawowych umiejętności i promowania uczenia się dorosłych. W województwie zaplanowano działania na rzecz zwiększenia uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie, poprzez m.in. kursy podnoszące kompetencje. Edukacja osób dorosłych powinna wychodzić poza kształcenie w instytucjach systemu oświaty obejmując również edukację pozaformalną, ukierunkowaną na dopasowanie do dynamiki rynku pracy. Jest to istotne w kontekście zachodzących zmian</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej</p>	<p>demograficznych (starzejące się społeczeństwo) i konieczności powstrzymania dezaktualizacji wiedzy. Planowane są działania zmierzające do poprawy umiejętności osób dorosłych, zwłaszcza o niskich kwalifikacjach. Nacisk zostanie położony podniesienie kompetencji podstawowych (w szczególności kompetencji cyfrowych i wykorzystanie narzędzi TIK), zwłaszcza przez osoby starsze, w celu zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu. Planuje się również działania ukierunkowane na podnoszenie kwalifikacji dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy będą chciały skorzystać z Bazy Usług Rozwojowych w ramach PSF.</p>
<p>4 (h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji</p>	<p>W 2019 r. najczęstszymi powodami wykluczenia społecznego w regionie były: długotrwała i ciężka choroba, bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność. Pomimo spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej 58,8% świadczeniobiorców to osoby długotrwale korzystające z tej pomocy. Województwo charakteryzuje wysoki odsetek osób biernych zawodowo – stanowią oni 45% ogółu ludności w wieku ponad 15 lat (wg danych na II kwartał 2020 r.). Dodatkowo w związku z pandemią COVID-19 obserwowany jest wzrost bezrobocia, co może również przełożyć się na nasilenie ubóstwa i wykluczenia społecznego. Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim na koniec listopada 2020 r. wynosiła 8,3% (dla kraju 6,1%). Pomimo, że bezrobocie w regionie systematycznie maleje, to jednak i tak jest powyżej średniej krajowej. Istnieje konieczność realizacji działań integrujących i włączających dla grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym społeczności romskiej, przez m.in: wsparcie ukierunkowane na aktywizację społeczną i zawodową (instrumenty i narzędzia aktywnej integracji w wymiarze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym). Województwo świętokrzyskie cechuje niski kapitał społeczny, liczba podmiotów NGO wynosi 2,9 tys. co stanowi 3,1% ogólnej liczby organizacji w kraju. W regionie na 100 tys. mieszkańców przypada 1,85 przedsiębiorstw społecznych, co lokuje region na 12 pozycji w kraju, natomiast średnia dla Polski wynosi 2,98. Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej i ich otoczenia (np.: przez realizację kompleksowego pakietu wsparcia doradczego i usługowego dla PES i PS) wpłynie na pobudzenie aktywności zawodowej i społecznej osób w trudnej sytuacji społeczno-bytowej. Powyższe dane</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>wskazują na konieczność uruchomienia wszelkich możliwych instrumentów wzmacniających PES.</p> <p>Realizacja wsparcia odpowiadać będzie na zalecenia CR 2019 dotyczące wspierania zintegrowanych działań na rzecz aktywnego włączenia mających dotrzeć do większej liczby osób ze środowisk defaworyzowanych.</p>
<p>4 (i) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów</p>	<p>Prognoza ludności na lata 2020-2050 zakłada w województwie świętokrzyskim większe, niż przeciętnie w kraju, nasilanie niekorzystnych tendencji demograficznych. Spadek liczby ludności nasilił się w 2019 r. i wzrósł do 3,8% w porównaniu z 2010 r. Starzenie się kadr gospodarki przy jednoczesnym spadku liczby ludności skutkuje koniecznością uruchomienia innych zasobów kadrowych, np.: obywateli państw trzecich, którzy mając dostęp do niezbędnych im usług (m.in.: wsparcie rodziny, nauka języka polskiego, pomoc psychologiczna, aktywizacja zawodowa) mogliby zasilić rynek pracy. Na terenie regionu w 2020 roku przebywało 4669 cudzoziemców z czego największą grupę w liczbie 2725 osób stanowili obywatele jednego z państw trzecich – Ukrainy. W odniesieniu do kraju najmniej cudzoziemców przebywa na terenie woj. świętokrzyskiego (odpowiednio w latach: 2015 - 1,1% oraz w 2016 - 1,2%). Wdrożenie programów wsparcia dla obywateli państw trzecich przyczyni się do ich integracji społeczno-gospodarczej, a co za tym idzie do wzmocnienia działań włączających do rynku pracy, w szczególności: usługi dla cudzoziemców i ich rodzin, które pozwolą na lepsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie.</p>
<p>4 (k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony</p>	<p>Konsekwencją zmian demograficznych będzie zwiększone obciążenie systemu pomocy społecznej z tytułu zapewnienia opieki osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zasada deinstytucjonalizacji wzmacnia potrzebę zwiększenia dostępności i poszerzenia katalogu usług dostępnych w pobliżu miejsca zamieszkania. Dlatego wspierany będzie proces przygotowania do deinstytucjonalizacji na tych obszarach, na których można zauważyć relatywnie wysoką instytucjonalizację wsparcia. W 2019 r. liczba osób korzystających z usług opiekuńczych wzrosła o 4,2% do liczby 4 442 osób. Istotnym aspektem interwencji będą działania skierowane do osób starszych, przebywających w placówkach całodobowych, ukierunkowane na objęcie tych osób opieką domową</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej</p>	<p>(środowiskową), a tym samym na opuszczenie przez nie systemu opieki instytucjonalnej.</p> <p>Procesy społeczno-demograficzne zachodzące w regionie wymuszają podjęcie działań w zakresie zapewnienia dostępu do kompleksowych świadczeń zdrowotnych, zwłaszcza z grup defaworyzowanych, m.in.: w zakresie opieki długoterminowej, paliatywno-hospicyjnej i świadczeń rehabilitacyjnych. Powyższe potwierdzają również zapisy zaleceń CR 2019, które wskazują na słabo rozwiniętą opiekę długoterminową nad osobami starszymi, osobami z niepełnosprawnościami i osobami cierpiącymi na choroby przewlekłe. Ze względu na konieczność dostosowania placówek społecznych i zdrowotnych dla osób o specyficznych potrzebach oraz podniesienia kompetencji pracowników medycznych i pracowników instytucji pomocy społecznej będą realizowane działania w zakresie niwelowania barier związanych z dyskryminacją osób oraz negatywnych postaw i stereotypów. Kolejnym problemem zdrowotnym jest coraz większa liczba dzieci i młodzieży zmagająca się z chorobami przewlekłymi: otyłością, alergią, czy wadami postawy, dlatego bardzo ważne jest podjęcie działań prewencyjnych i skutecznej profilaktyki. Interwencja realizowana w celu (k) będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności do założeń celu (v) i (iii).</p>
<p>4 (l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci</p>	<p>Potrzeby w zakresie rozwoju środowiskowych usług społecznych wskazują, że należy kontynuować prace nad deinstytucjonalizacją usług społecznych oraz pieczy zastępczej. Liczba rodzin w 2019 r. objętych interwencją kryzysową wzrosła o 12% w stosunku do 2018 r. (z 619 do 694 rodzin).</p> <p>Ze względu na rosnące statystyki w tym zakresie należy podjąć działania wspierające rodziny oraz ośrodki świadczące usługi w ramach kryzysu rodziny. W przypadku dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej lub zagrożonych jej utratą, istotne są przedsięwzięcia w zakresie wsparcia pieczy zastępczej i systemu wsparcia rodziny. Ze względu na dobro dziecka należy wdrożyć działania, które będą minimalizowały ryzyko umieszczenia dziecka w opiece zastępczej (działania na rzecz asystentów rodziny, poradnictwo terapeutyczne, rozwój placówek wsparcia dziennego i inne). Realizacja działań odpowiadać będzie na zalecenia CR 2019 dotyczące wzmocnienia systemu wsparcia rodziny oraz przyspieszenia</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>procesu deinstytucjonalizacji, w szczególności w odniesieniu do dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.</p> <p>Interwencja w ramach celu szczegółowego zostanie skierowana również do osób bezdomnych lub w kryzysie bezdomności. Wsparcie realizowane w celu (I) polegające na ułatwieniu dostępu do mieszkań chronionych /wspomaganych/adoptowalnych będzie ukierunkowane na osiągnięcie efektu komplementarności do założeń celu (iii) np. obejmujących wsparcie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizację usług.</p> <p>Sytuacja na świętokrzyskim rynku pracy wskazuje na potrzebę podjęcia działań zwiększających szansę na stabilne zatrudnienie osób ubogich pracujących. Niepewne warunki wywołane COVID-19 niekorzystnie wpłynęły na cały rynek pracy i spowodowały ograniczenia, dlatego objęcie wsparciem osób ubogich pracujących jest zasadne i będzie opierać się na Decyzji Rady (UE) 2020/1512 w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.</p>
--	---

CP 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych, EFRR

Cel szczegółowy lub odrębny priorytet	Uzasadnienie (posumowanie)
5 (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	<p>Województwo Świętokrzyskie posiada doświadczenie we wdrażaniu instrumentu terytorialnego (ZIT KOF). Instrument opierał się na porozumieniu JST i realizacji wspólnej strategii, która zawierała listę projektów strategicznych. Kontynuacja takiej formy wdrażania ZIT jest słuszna, wymaga tylko niewielkich modyfikacji (Raport 2019 r., pt. Ocena instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach RPOWŚ 2014-2020). Przedmiotowe modyfikacje niewątpliwie przyczynią się do realizacji bardziej zintegrowanych przedsięwzięć rozwojowych. Istotnym obszarem działań będzie wykorzystanie endogenicznych potencjałów w celu wzmocnienia i zwiększenia odporności lokalnych gospodarek poprzez zrównoważone wsparcie w zakresie turystyki, kultury, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, ekoturystyki, które przyczyni się do zrównoważonego i odpornego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego, opartego na strategiach terytorialnych. Wsparcie na rzecz</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich musi położyć szczególny nacisk na wkład w transformację ekologiczną i cyfrową oraz funkcjonalną współpracę obszarów miejskich. Obok interwencji skierowanej do ZIT przewidziano działania dotyczące kompleksowych inwestycji mających na celu ożywienie zdegradowanych obszarów miast, które utraciły swoją pierwotną funkcję, poprzez nadawanie i przywracanie im funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych. Dotyczy to interwencji związanych z rewitalizacją obszarów zdegradowanych. W woj.świętokrzyskim na dzień 31.03.2021 obowiązują 93 programy rewitalizacji na 102 gminy. 13 programów realizowanych – w formule GPR. Dane potwierdzają świadomość konieczności prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Potwierdzeniem potrzeb rewitalizacyjnych są projekty na listach rezerwowych konkursów rewitalizacyjnych w RPOWŚ 2014-2020 – wartość wynosi ponad 135 mln zł. Realizacja projektów rewitalizacyjnych dla przestrzeni publicznych, będzie przeprowadzona z uwzględnieniem założeń Nowego Europejskiego Bauhausu</p>
<p>5 (ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie</p>	<p>Mając na celu zwiększenie spójności społeczno-gospodarczej regionu niezbędne jest skierowanie wsparcia na obszary pozamiejskie poprzez zawiązanie współpracy-partnerstwa pomiędzy JST.</p> <p>Przedmiotowy cs odpowiada na zdiagnozowane potrzeby w zakresie endogenicznych potencjałów w celu wzmocnienia i zwiększenia odporności lokalnych gospodarek poprzez zrównoważone wsparcie w zakresie kultury, turystyki, dziedzictwa kulturowego i naturalnego które przyczyni się do zrównoważonego i odpornego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego opartego na strategiach terytorialnych. Wsparcie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów musi położyć szczególny nacisk na wkład w transformację ekologiczną i cyfrową oraz funkcjonalną współpracę obszarów.</p> <p>Obok interwencji skierowanej w zakresie endogenicznych potencjałów przewidziano działania mające na celu zapobieganie negatywnym zjawiskom społeczno-gospodarczym na obszarach wiejskich, miejsko-wiejskich; w szczególności na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją. Dotyczą one kompleksowych inwestycji mających na celu ożywienie zdegradowanych obszarów,</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	<p>które utraciły swoją pierwotną funkcję, poprzez nadawanie i przywracanie im funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych. Dotyczy to interwencji związanych z rewitalizacją obszarów zdegradowanych.</p> <p>Powyższe dane wskazują na potrzebę działań rewitalizacyjnych celem ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów zdegradowanych.</p> <p>Potwierdzeniem potrzeb rewitalizacyjnych są dane wskazujące, że wartość projektów z list rezerwowych konkursów rewitalizacyjnych w RPOWŚ 2014-2020 wynosi ponad 135 mln zł.</p> <p>Jednocześnie województwo świętokrzyskie dostrzega konieczność wykorzystania dotychczas niestosowanego w okresie programowania 2014-2020 instrumentu terytorialnego jakim jest RLKS. Doceniając znaczenie, uznaje się, że RLKS pozwoli zaktywizować społeczności lokalne uwzględniając lokalne potrzeby, co przyczyni się do podejmowania działań rozwojowych.</p>
--	---

2. Priorytety

2.1 Priorytety inne niż pomoc techniczna

2.1.1 Priorytet 1. Konkurencyjna gospodarka

2.1.1.1 Cel szczegółowy 1(i) Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

2.1.1.1.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań:

Działalność B+R jest jednym z kluczowych elementów polityki rozwoju województwa świętokrzyskiego, znajdującym odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych. Uszczegółowieniem Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ w zakresie innowacyjności jest Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Świętokrzyskiego 2030+, pełniąca funkcję regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. RIS zakłada, że województwo świętokrzyskie w perspektywie do 2030 r. przekształci się w region, w którym przedsiębiorstwa mają możliwość innowacyjnego rozwoju, przy aktywnym udziale regionalnych uczelni oraz bazując na wykorzystaniu potencjału regionalnego oraz kapitału ludzkiego, czego następstwem będzie poprawa pozycji w europejskich rankingach innowacyjności.

Rozwój B+R wiąże się z koniecznością stworzenia warunków, które będą sprzyjały ponoszeniu przez przedsiębiorstwa i jednostki naukowe - nakładów na działalność innowacyjną. W czasach gospodarki opartej na wiedzy, niepokojący jest słaby poziom innowacyjności regionalnej gospodarki. Od lat w województwie utrzymują się niskie wskaźniki innowacyjności, m.in. zbyt małe nakłady na działalność innowacyjną wszystkich sektorów oraz niewielka liczba patentów i wzorów użytkowych. Wskazuje to na konieczność dalszego wspierania potencjału świętokrzyskiej nauki i gospodarki. Samorząd Województwa pragnie stworzyć warunki do prowadzenia działań na rzecz wzmocnienia współpracy sektora nauki i biznesu.

W celu zwiększenia potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystania zaawansowanych technologii przewidziano objęcie wsparciem publicznej infrastruktury organizacji badawczych w sektorach stwarzających możliwość dyfuzji innowacji. Planuje się prowadzenie badań nad nowymi metodami leczenia, nowymi zabiegami i terapiami w oparciu o endogeniczne zasoby regionu. Planowana realizacja projektu Centrum Badań Molekularnych (CBM), zlokalizowanego przy Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach (ŚCO) umożliwi prowadzenie zaawansowanych badań z wykorzystaniem metod i technik inżynierii genetycznej dla przygotowania terapii typu CAR-T dla pacjentów chorych na nowotwory, a także zintensyfikuje badania naukowe oraz prace badawcze o zasięgu światowym. W celu dalszego rozwoju warunków do współpracy pomiędzy profesjonalną i innowacyjną metrologią laboratoryjną GUM

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

a regionalną gospodarką zasadnym jest rozbudowa infrastruktury Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego GUM.

W ramach interwencji przewidziano również wsparcie projektów badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw uwzględniających możliwość rozwoju istniejącego lub stworzenia nowego zaplecza badawczo-rozwojowego służącego działalności innowacyjnej przedsiębiorstw. Jednym z kluczowych elementów rozwoju przedsiębiorstw będzie zastosowanie inteligentnych technologii informacyjnych i cyfrowych usługi, pozwalających na dostosowanie podmiotów do wdrażania idei Przemysłu 4.0. Ponadto w ramach działań B+R przewiduje się wsparcie w zakresie budowania kompetencji (jako element projektu). Zapewnienie kompetencji na rzecz współpracy z gospodarką będzie skorelowane ze wzrostem innowacyjności przedsiębiorstw w regionie.

Istotną determinantą rozwoju innowacji są kompetencje przedsiębiorstw w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Zgodnie z przeprowadzonym badaniem potrzeb świętokrzyskich przedsiębiorców w ramach inicjatywy Catching-up regions istotnym jest zapewnienie dostępu do sprofilowanych i zidentyfikowanych względem branży (inteligentnych specjalizacji) usług doradczych, w tym w ramach doradztwa technologicznego. Ważną rolę w tym wymiarze odgrywać będą jako wykonawcy tych usług akredytowane ośrodki innowacji, klastry oraz regionalne uczelnie wyższe, w szczególności Politechnika Świętokrzyska i jej Centrum Naukowo-Wdrożeniowe Inteligentnych Specjalizacji Regionu Świętokrzyskiego CENWIS oraz Uniwersytet Jana Kochanowskiego.

Dlatego też w ramach celu szczegółowego 1(i) realizowane będzie również wsparcie na zakup proinnowacyjnych usług doradczych dla MŚP, świadczonych przez profesjonalne podmioty jako kontynuacja pilotażowego projektu realizowanego w okresie finansowania 2014-2020. Wspierane będą działania przedsiębiorstw wprowadzających na rynek nowe produkty lub usługi lub wymagających wsparcia w zakresie dostosowania się do zmiennych warunków rynkowych, dotyczące zwiększenia ich potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywania zaawansowanych technologii, w szczególności w zakresie cyfryzacji, automatyzacji i robotyzacji, gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ) oraz gospodarki niskoemisyjnej, Przewidziane w ramach celu szczegółowego 1(i) wsparcie będzie wpisywać się w obszary regionalnych inteligentnych specjalizacji a także w obszary wyłaniające się w ramach przedsiębiorczego odkrywania (PPO).

W ramach Celu szczegółowego 1(i) *Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii*, wspierane będą następujące typy projektów:

- **wsparcie prowadzenia działalności B+R przez przedsiębiorstwa i konsorcja z ich udziałem, z możliwością uwzględnienia wdrożenia wypracowanych w ramach projektu wyników prac B+R.** Preferowane będą projekty z udziałem organizacji badawczych, uczelni wyższych i organizacji pozarządowych.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- **wsparcie infrastruktury B+R przedsiębiorstw, o ile służy realizacji agendy badawczej,**
- **wsparcie infrastruktury B+R organizacji badawczych** - w odniesieniu do publicznej infrastruktury organizacji badawczych przewiduje się możliwość finansowania przedsięwzięć dotyczących infrastruktury, która będzie wykorzystywana, zarówno do działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej. Projekt dotyczący publicznej infrastruktury organizacji badawczych może być wspierany, o ile służy realizacji agendy badawczej, której zakres jest zgodny z regionalną inteligentną specjalizacją i został zaopiniowany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, na warunkach i w trybie określonym w kontrakcie programowym dla regionu świętokrzyskiego.

Jako element uzupełniający projektu dopuszcza się w zależności od potrzeb wsparcie rozwoju kompetencji w zakresie przewidzianym dla działalności B+R.

- **proinnowacyjne usługi doradcze dla MŚP** obejmujące wsparcie przeznaczone na zakup usług badawczo-rozwojowych oraz proinnowacyjnych, w formie voucherów. Wsparcie to będzie stanowić element systemu zachęt do podejmowania działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej. Instrument ten stanowić będzie wsparcie dla podmiotów z sektora MŚP z zastosowaniem mechanizmu popytowego.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych. Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- właściciele i pracownicy przedsiębiorstw, organizacji badawczych, organizacji pozarządowych, kierownictwo i pracownicy uczelni wyższych, osoby prowadzące działalność naukową, użytkownicy wspartej infrastruktury, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego korzystający z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS(i) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach niniejszego celu szczegółowego nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych. Na etapie tworzenia programu operacyjnego nie zidentyfikowano konkretnych propozycji projektów wychodzących poza obszar geograficzny niniejszego programu regionalnego.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

Projekty dotyczące B+R oraz proinnowacyjnych usług doradczych dla MŚP w formie voucherów przewidziane dla Celu szczegółowego 1(i) cechuje brak bezpośredniego generowania zysków lub oszczędności. Prace B+R generują koszty nie dając prostego zwrotu pieniędzy. Ryzyko działań badawczo-rozwojowych i wdrożenie ich wyników jest duże, co sprawia, iż firmy nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych. W kontekście IF przerwanie prac w przypadku napotkania nie dających się rozwiązać problemów technologicznych i procesowych generuje problem z przeznaczeniem pozostałej części pożyczki - dalsze wydatki na B+R nie będą ponoszone. Zastosowanie dotacji rozwiązuje ten problem. Projekty B+R polegające na absorpcji gotowych technologii będą finansowane w Celu szczegółowym 1(iii).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.1.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	1 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	przedsiębiorstwa	5	191
				RCO 02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	przedsiębiorstwa	5	44
				RCO 04	Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe	przedsiębiorstwa	0	147
				RCO 06	Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych	EPC	0	13
				RCO 10	Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi	przedsiębiorstwa	0	10
				PLRO 07	Liczba realizowanych projektów B+R	szt.	7	46

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
1	1 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 01	Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach	EPC	0	n/d	126	CST	
				RCR 02	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	EUR	0	n/d	27 880 000,00	CST	
				RCR 03	Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	przedsiębiorstwa	0	n/d	172	CST	
				RCR 06	Złożone wnioski patentowe	Wnioski patentowe	0	n/d	18	CST	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.1.1.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (i)	002 Inwestycje w środki trwałe w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych ośrodkach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	15 000 000
				003 Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w dużych przedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi Przepis: Duże przedsiębiorstwa oznaczają wszystkie przedsiębiorstwa inne niż MŚP, w tym małe spółki o średniej kapitalizacji	7 000 000
				004 Inwestycje w środki trwałe w publicznych ośrodkach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	50 000 000
				029 Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i uczelniami wyższymi, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu	15 000 000
				027 Procesy innowacji w MŚP (innowacje w zakresie i współtworzenia, innowacje zorientowane na użytkownika i motywowane popytem	4 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (i)	01 dotacja	91 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (i)	33 brak ukierunkowania terytorialnego	91 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
---------------	---------	-------------------	-----------------	-----	---------------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (i)	09 nie dotyczy	0
---	------	--------------------	-------	----------------	---

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (i)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	91 000 000

2.1.1.2 Cel szczegółowy 1 (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

2.1.1.2.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań:

Według danych z Raportu GUS „Społeczeństwo informacyjne Polsce Wyniki badań statystycznych z lat 2015 -2019”, Województwo Świętokrzyskie cechuje się niskim wskaźnikiem w następujących obszarach związanych z wykorzystaniem ICT (TIK) w administracji publicznej:

- 1) Przedsiębiorstwa korzystające z e-administracji – Województwo Świętokrzyskie: 91,6% (średnia w kraju: 95,7%),
- 2) Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy - Województwo Świętokrzyskie: 30%-35,9% (średnia w kraju: 40,4%),
- 3) Jednostki administracji publicznej posiadające intranet – Województwo Świętokrzyskie: 32,5%-38,0% (średnia w kraju: 41,9%), przy czym należy zaznaczyć, że w jednostkach administracji państwowej - intranet wykorzystywano dwukrotnie częściej niż w jednostkach samorządowych,
- 4) Jednostki administracji publicznej zapewniające szkolenia dla pracowników w zakresie ICT – Województwo Świętokrzyskie: 47,6% w 2017 r., 45,7% w 2018 r. (obszar poziomu najniższy dla 4 województw), przy średniej w kraju odpowiednio: 53,7% w 2017 r., 48,8% w 2018 r.

Rozwój e-usług jest jednym z priorytetów wskazanych przez Cyfryzacja KPRM, mającym na celu wzmocnienie rozwoju cyfryzacji w tym obszarze, do poziomu średniego w Europie, gdyż obecnie Polska jest plasowana na jednym z ostatnich miejsc, biorąc pod uwagę opublikowane wskaźniki.

Polska plasuje się na 24 miejscu na 27 państw członkowskich UE w edycji rankingu indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI⁹) na 2021r.

⁹ DESI - The Digital Economy and Society Index

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W kategorii cyfrowych usług publicznych, Polska zajmuje 22 miejsce w UE. Z usług administracji elektronicznej korzystało 49% użytkowników Internetu, w porównaniu z 64% w UE. Jeżeli chodzi o wstępnie wypełnione formularze, wynik Polski jest nieznacznie lepszy od średniej dla UE (65 w porównaniu z 63). Polska nadal znajduje się poniżej średniej unijnej pod względem dostępności cyfrowych usług online z wynikiem 65, jeżeli chodzi o cyfrowe usługi publiczne dla obywateli (średnia dla UE: 75) i 67, jeżeli chodzi o cyfrowe usługi publiczne dla przedsiębiorstw (średnia dla UE: 84)¹⁰.

W czasach zdominowanych przez rozwój technologii informatycznych konieczna jest zatem rozbudowa i unowocześnienie posiadanej bazy, zarówno w postaci urządzeń (hardware), jak również oprogramowania (software). W tym kontekście szczególnego znaczenia nabierają także e-kompetencje - edukacja specjalistyczna samych użytkowników i administratorów systemów jak również edukacja ogólna społeczeństwa w zakresie umiejętności codziennego wykorzystania szeroko rozumianego obszaru ICT.

W ramach Cs1(ii) wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych skierowane zostanie do pracowników instytucji sektora publicznego, z kolei uniwersalne kompetencje cyfrowe wspierane będą przez EFS+.

Celem wsparcia jest wdrożenie w sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych, zapewniających wysoki poziom jakości i dostępności e-usług skierowanych do obywateli i przedsiębiorstw. Realizacja wsparcia przyczyni się do zwiększenia zakresu danych dostępnych w postaci cyfrowej oraz usprawnienia procesów w administracji publicznej. Rezultatem interwencji będzie usprawnienie realizacji procedur administracyjnych, zwiększenie podaży, jakości i dostępności e-usług, szczególnie w obszarach kluczowych dla mieszkańców, a także łatwiejszy i szerszy dostęp do zasobów, w tym danych i informacji gromadzonych w sektorze publicznym zgodnie z Europejską Dyrektywą INSPIRE i Programem Otwierania Danych Publicznych. Wsparcie umożliwi również poprawę dojrzałości cyfrowej sektora administracji publicznej.

Mając na uwadze powyższe, w ramach Celu szczegółowego (ii) *czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych*, wspierane będą projekty dotyczące:

transformacji cyfrowej gospodarki, polegającej w szczególności na wdrożeniu programów stymulujących wprowadzanie w sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych w tym platformy e-usług publicznych, usług w zakresie e-zdrowia min. w obszarze następujących działań:

- zwiększanie podaży, podnoszenie jakości i użyteczności e-usług sektora publicznego (w tym: wsparcie rozwoju platform e-usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego) oraz digitalizacja i zwiększenie dostępności danych

10 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/countries-digitisation-performance>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

publicznych (w tym ich standaryzacja, strukturyzacja), a także cyfrowych zasobów o znacznym potencjale ponownego wykorzystania, pozostających w dyspozycji podmiotów sektora publicznego i prywatnego;

- wyposażenie lokalnej administracji publicznej w narzędzia informatyczne umożliwiające integrację z centralną architekturą informatyczną;
- zastosowanie sztucznej inteligencji w procesach przetwarzania danych;
- wsparcie podnoszenia kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego (jako element projektu), ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanych kompetencji oraz kompetencji z zakresu cyberbezpieczeństwa. Dodatkowo przewidziano działania mające na celu zwiększanie świadomości obywateli dotycząc korzystania z nowoczesnych technologii;
- usługi w zakresie e-zdrowia, w tym w szczególności:
 - realizacja projektów z zakresu e-usług z uwzględnieniem standardów wypracowanych na poziomie krajowym,
 - wdrażanie TIK w podmiotach leczniczych innych niż na poziomie krajowym,
 - cyfryzacja procesów back-office,
 - zwiększenie poziomu wykorzystania nowoczesnych technologii w systemie ochrony zdrowia,
 - wdrażanie systemowych rozwiązań z zakresu telemedycyny,
 - zastosowanie sztucznej inteligencji – projekty regionalne,
 - poprawa dojrzałości cyfrowej placówek medycznych: w tym działania zapewniające interoperacyjność rozwiązań centralnych z istniejącymi i tworzonymi rozwiązaniami regionalnymi i lokalnymi oraz doposażanie podmiotów leczniczych - wyposażenie podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające integrację z centralną architekturą informatyczną e-zdrowia.
- cyberbezpieczeństwo (jako element projektu), ukierunkowane na wzmocnienie bezpieczeństwa świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i lokalnym.

Interwencja w ramach niniejszego celu zapewni dalszy rozwój cyfryzacji w regionie, będzie prowadzi do wygodnego załatwiania spraw urzędowych i spraw z zakresu e-zdrowia, e-usług publicznych oraz szybszego i tańszego procesu administracyjnego, co będzie korzystne, zarówno dla obywateli jak i instytucji publicznych.

Model wdrożenia rozwiązania e-usługi w projekcie powinien być zgodny z Pryncypiami Architektury Informacyjnej Państwa, zawartymi w dokumencie z 25 listopada 2020 roku¹¹.

11 <https://www.gov.pl/web/krmc/rekomendacje-rady-architektury-it-zespołu-zadaniowego-krmc-w-sprawie-pryncypiów-architektury-informacyjnej-wraz-z-zaleceniami-za-podstawę-budowy-interoperacyjnych-rozwiązań-teleinformatycznych-i-swiadczenia-usług-w-administracji-rządowej-ich-publikacje-i>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Projekty z zakresu digitalizacji zasobów sektora publicznego muszą być zgodne z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.

Wspierane e-usługi muszą zapewnić tzw. pełną dostępność online. W ramach celu wspierane będą w szczególności e-usługi na poziomie dojrzałości 4. Wszystkie realizowane projekty muszą zapewnić interoperacyjność i komplementarność (również w ramach digitalizacji zasobów publicznych) z systemami i platformami e-usług na poziomie krajowym.

Przedsięwzięcia z zakresu e-zdrowia mogą zostać objęte wsparciem, o ile zostały pozytywnie zaopiniowane przez ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie zgodności projektu z dokumentami strategicznymi i programowymi w obszarze zdrowia cyfrowego oraz jego komplementarności i interoperacyjności z rozwiązaniami w zakresie e-zdrowia.

Preferencjami zostaną objęte projekty sieciowane lub realizowane w partnerstwie, wykorzystujące innowacyjne rozwiązania dotyczące funkcjonalności/dostępu do e-usług np. aplikacje na urządzenia mobilne, elementy sztucznej inteligencji, wprowadzenie rozwiązań chmurowych.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych. Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- pracownicy podmiotów leczniczych, pracownicy sektora administracji publicznej, pracownicy uczelni wyższych, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich

[wskazanie-koniecznosci-stosowania-przez-jednostki-administracji-rzadowej](#)

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS 1 (ii) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach niniejszego celu szczegółowego nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych. Na etapie tworzenia programu operacyjnego nie zidentyfikowano konkretnych propozycji projektów wychodzących poza obszar geograficzny niniejszego programu regionalnego.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach celu szczegółowego 1(ii) nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych. Podstawową formą finansowania będzie dotacja. Kosztowne inwestycje w sprzęt konieczny do wdrożenia e-usług oraz wysokie koszty utrzymania infrastruktury i jej modernizacji stanowią barierę dla potencjalnych beneficjentów do inwestowania w technologie cyfrowe. Ponadto w regionie zaobserwowano stosunkowo niskie zainteresowanie obywateli korzystaniem z e-usług oraz niewielkie zaangażowanie samorządów w zakresie wdrażania tego typu projektów. Stąd konieczne jest zastosowanie silnych bodźców w formie rozwiązań dotacyjnych dla tego typu działań. E-usługi co do zasady są nieodpłatne. Oznacza to brak potencjału finansowej wykonalności rozumianej jako brak możliwości generowania zysków lub oszczędności. Beneficjenci (J.S.T) nie mają możliwości prostego zwrotu kapitału z tych projektów, co uniemożliwia zastosowanie instrumentów zwrotnych.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.1.2.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	1 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 014	Institucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych	instytucje publiczne	5	17

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
1	1 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 011	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych	Użytkownicy/rok	2100	2021	21000	CST	

2.1.1.2.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (ii)	016 Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji	22 976 615

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (ii)	01 Dotacja	22 976 615

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (ii)	033 Brak ukierunkowania terytorialnego	22 976 615

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria re- gionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinęte	1 (ii)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria re- gionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	22 976 615

2.1.1.3 Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

2.1.1.3.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań:

Województwo świętokrzyskie na tle innych regionów w kraju zajmuje 13 miejsce pod względem wartości PKB na mieszkańca z kwotą 42 666 zł. Notowany rokrocznie wzrost PKB nie pozwala Świętokrzyskiemu na zmniejszenie dystansu do średniej krajowej, która w 2019 roku osiągnęła 59 598 zł na osobę. Pod względem wartości nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej województwo świętokrzyskie zajmowało ostatnie 16 miejsce. Wartość nakładów inwestycyjnych w kraju wynosiła 320 937 423 tys. zł, natomiast w świętokrzyskim 6 185 140 tys. zł (1,93% nakładów poniesionych w kraju). Pod względem liczby prowadzących działalność podmiotów gospodarczych z kapitałem zagranicznym województwo zajęło 16. miejsce. W świętokrzyskim, w 2019 r. działały – 194 takie jednostki gospodarcze (co stanowiło 0,77% wszystkich tego typu podmiotów w kraju).

Pod względem integracji technologii cyfrowej w działalności przedsiębiorstw, Polska zajmuje 24 miejsce wśród krajów UE. 52% polskich MŚP osiągnęło co najmniej podstawowy poziom wskaźnika wykorzystania technologii cyfrowych, co stanowi wynik poniżej średniej dla UE wynoszącej 60%¹². Jak wynika z danych GUS dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach, w 2019 r. w województwie świętokrzyskim odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących komputery wynosił 94,5%, co plasuje je na 15 miejscu w kraju.

Niska atrakcyjność inwestycyjna, relatywnie niski poziom innowacyjności, jak również ograniczony potencjał eksportowy regionalnych przedsiębiorstw są czynnikami, wpływającymi na całą gospodarkę regionu, a tym samym na powstawanie nowych miejsc pracy oraz jakość życia mieszkańców. Przyciąganie inwestorów, tworzenie nowych miejsc pracy oraz pozytywne trendy w kwestii zarobków w przedsiębiorstwach

12 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/countries-digitisation-performance>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

mają wpływ na powstrzymanie młodych ludzi przed wyjazdem z województwa i wyludnianie regionu.

Dlatego też niezmiernie ważne jest wspieranie zarówno wzrostu produktywności i innowacyjności przedsiębiorstw oraz zapewnienie ogólnych warunków rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności i umiędzynarodowienia.

Kluczowym obszarem wsparcia w ramach celu szczegółowego będzie wspieranie rozwoju przedsiębiorstw poprzez zwiększenie aktywności inwestycyjnej i zatrudnienia, które będzie skutkowało trwałym rozwojem firm, wprowadzaniem na rynek nowych produktów i usług oraz zdobywaniem nowych rynków zbytu. Interwencja ukierunkowana będzie przede wszystkim na wsparcie konkurencyjności oraz zwiększenie poziomu cyfryzacji sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, wprowadzenie innowacji, transferu technologii, implementacji gotowych rozwiązań lub wdrożenia wyników prac B+R (bez konieczności wcześniejszego przeprowadzenia prac B+R).

Realizacja wsparcia przyczyni się do przyspieszenia procesów automatyzacji i robotyzacji przedsiębiorstw, zwiększenia absorpcji zaawansowanych technologii, w tym zielonych, cyfrowych oraz zgodnych z koncepcją przemysłu 4.0.

Preferowane będą inwestycje produkcyjne realizowane w obrębie inteligentnych specjalizacji.

Planowanie wsparcia dla przedsiębiorstw wymaga także uwzględnienia długotrwałych skutków pandemii COVID-19 i kryzysu nią wywołanego. Należy ułatwić przedsiębiorcom odbudowę ich potencjałów w sposób długofalowy i wspierać te inwestycje związane z dostosowaniem profilu działalności i modelu biznesowego do zmian w gospodarce. Mając na uwadze powyższe, przewidziano również możliwość wsparcia MŚP w zakresie inwestycji z uzupełniającym komponentem dotyczącym płynności finansowej.

Planowana jest kontynuacja wsparcia z okresu 2014-2020 w formie instrumentów finansowych (pożyczki na rozwój firm). Ponadto, planowane jest również wydzielenie niewielkiej części środków na wsparcie inwestycyjne najmniejszych przedsiębiorstw (zatrudniających do 49 osób) w formie dotacji.

W ramach celu szczegółowego 1(iii), zapewniona zostanie również dalsza promocja gospodarki regionalnej na wydarzeniach, w tym udział firm w szczególności z branż wpisujących się w Regionalne Inteligentne Specjalizacje. Wsparcie obejmie organizację wystaw i spotkań biznesowych mających na celu nawiązanie kontaktów biznesowych oraz zdobycie nowych rynków zbytu, kanałów dystrybucji, w tym elektronicznych hurtowych i detalicznych kanałów dystrybucji, a także organizację wizyt studyjnych, misji gospodarczych, konferencji oraz udział w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych. Poprzez te działania stworzone zostaną warunki, ułatwiające regionalnym przedsiębiorcom ekspansję na rynki zagraniczne. Udział w międzynarodowych wydarzeniach o charakterze gospodarczym będzie stanowić postawę do stymulowania wzrostu konkurencyjności i produktywności świętokrzyskich przedsiębiorstw, co wpłynie pozytywnie na rozwój eksportu i tworzenie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

nowych miejsc pracy, a także do rozwoju innowacyjnych dziedzin działalności gospodarczej. Możliwość wymiany doświadczeń z przedsiębiorcami z bardziej rozwiniętych krajów i przyciągnięcie nowego know-how do naszego regionu będzie istotnym czynnikiem, wpływającym na wzrost innowacyjności województwa świętokrzyskiego w obszarze gospodarki.

Budowa i promocja potencjału gospodarczego zwiększa efektywność działań na szczeblu wojewódzkim oraz stanowi istotną część składową planowania rozwoju regionalnego. Efektywna promocja regionu to jeden z ważnych elementów podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego. Scala ona potencjał województwa, prezentuje jego walory oraz wzmacnia pozycję na rynku, m.in. w dziedzinie gospodarki oraz identyfikacji mieszkańców z regionem. W ramach interwencji zrealizowana zostanie szeroka kampania promocyjna na szczeblu krajowym i międzynarodowym, której celem będzie wzrost rozpoznawalności regionu świętokrzyskiego, jako dobrego miejsca do inwestowania. Wzrost inwestycji przełoży się na rozwój przedsiębiorczości regionalnej i na powstawanie nowych miejsc pracy.

W ramach niniejszego celu szczegółowego zapewnione zostanie również wsparcie JST w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz obsługi inwestora, tj. organizacja szkoleń, wizyt studyjnych, spotkań doradczych i konsultacyjnych dla przedstawicieli gmin i powiatów z regionu świętokrzyskiego. Działania te przyczynią się do zwiększenia kompetencji kadr JST w obszarze obsługi przedsiębiorców, dzięki czemu potencjalni inwestorzy będą mogli uzyskać bardziej profesjonalną i kompetentną obsługę. Optymalizacja procesu obsługi przedsiębiorców w JST przełoży się na polepszenie klimatu inwestycyjnego gmin i powiatów.

Dla budowy potencjału gospodarczego istotne jest wyposażenie regionu w infrastrukturę sprzyjającą lokowaniu działalności gospodarczej. Zatem interwencja zostanie skierowana również na wsparcie infrastruktury biznesowej poprzez rozbudowę zespołu inkubatorów technologicznych.

W ramach Celu szczegółowego 1(iii) *Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne*, zakłada się budowanie przewagi konkurencyjnej Województwa Świętokrzyskiego poprzez zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP. Realizowane będą następujące typy projektów:

- **inwestycje w MŚP**, w szczególności zwiększające ich zaawansowanie technologiczne, poziom robotyzacji, cyfryzacji i zdolność do wdrażania innowacji (w tym również w zakresie rozwiązań w ramach Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii),
- **wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw i promocja potencjału gospodarczego regionu** - w tym zwiększenie zdolności przedsiębiorstw do tworzenia produktów i usług o wysokiej wartości dodanej, charakteryzujących się dużym potencjałem eksportowym (rozwój produktów), poszukiwanie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

i zdobywanie nowych rynków oraz zmiany modelu biznesowego oraz szeroko rozumiana promocja regionalna w aspekcie gospodarczym,

- **tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości poprzez wsparcie infrastruktury biznesowej.**

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych. Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- właściciele i pracownicy przedsiębiorstw, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS(iii) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu szczegółowego planowane jest wsparcie działań związanych z promocją przedsiębiorstw na rynkach krajowych i zagranicznych.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W celu szczegółowym 1(iii) jako podstawowe źródło kapitału dla MŚP zastosowane zostaną instrumenty finansowe - głównie pożyczki inwestycyjne oraz pożyczki inwestycyjno-obrotowe. Środki te posłużą rozbudowie infrastruktury i zakupowi wyposażenia przedsiębiorstw. Projekty tego typu wpisują się w założenia Art. 58 CPR. Rozwój zdolności produkcyjnych i usługowych MŚP wspierany będzie też dotacjami o niskiej wartości. W ramach celu 1(iii) przewiduje się również wsparcie pośrednie dla MŚP przez JST m.in. w celu: internacjonalizacji, wejścia na rynki zagraniczne, udziału w targach, misjach i rozwijaniu współpracy międzynarodowej. Projekty te charakteryzuje brak potencjału finansowej wykonalności, rozumianej jako brak potencjału do bezpośredniego generowania zysków lub oszczędności. Nie uzyskują one wystarczającego finansowania rynkowego. Dla takich projektów przewidziano zastosowanie dotacji.

2.1.1.3.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	1 (iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	przedsiębiorstwa	126	1051
				RCO 02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	przedsiębiorstwa	32	80
				RCO 03	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	przedsiębiorstwa	89	891
				RCO 04	Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe	przedsiębiorstwa	27	265

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
1	1 (iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 02	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	EUR	0	nie dotyczy	6 130 000,00	CST	
				RCR 03	Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	przedsiębiorstwa	nie dotyczy	295	CST		

2.1.1.3.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iii)	020 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe)	15 500 000
				021 Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne	25 000 000
				010 Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów	34 500 000
				013 Cyfryzacja MŚP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe, ośrodki innowacji cyfrowych, żywe laboratoria, przedsiębiorcy internetowi i przedsiębiorstwa ICT typu start-up, usługi B2B)	20 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iii)	01 Dotacja	30 500 000
				03 Wsparcie przez instrumenty finansowe: pożyczka	64 500 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
---------------	---------	-------------------	-----------------	-----	---------------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iii)	033 Brak ukierunkowania terytorialnego	95 000 000
---	------	--------------------	---------	--	------------

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iii)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	95 000 000

2.1.1.4 Cel szczegółowy 1 (iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

2.1.1.4.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań:

Samorząd województwa w dążeniu do wzmocnienia potencjału gospodarczego regionu, będzie tworzył warunki do rozwoju przedsiębiorczości i konkurencyjności świętokrzyskich przedsiębiorstw poprzez przygotowanie odpowiednich mechanizmów i narzędzi. Samorząd województwa za kluczowe uznaje konieczność budowy przewag konkurencyjnych świętokrzyskich firm. Szczególnie istotną rolę w tym zakresie odgrywają instytucje wspierające innowacyjność i konkurencyjność przedsiębiorstw: parki naukowo-technologiczne, centra transferu technologii oraz inkubatory technologiczne, uczelnie wyższe oraz ich centra naukowo-wdrożeniowe.

Dla rozwoju świętokrzyskiej gospodarki kluczowe jest podnoszenie poziomu jej specjalizacji, innowacyjności czego wyrazem są regionalne inteligentne specjalizacje obejmujące również zastosowanie rozwiązań z zakresu Przemysłu 4.0, m.in. automatyzacji, przetwarzania i wymiany danych. Wybór inteligentnych specjalizacji pozwolił na koncentrację i ustalenie priorytetów wydatków publicznych przeznaczonych na wsparcie innowacji w obszarach, w których województwo świętokrzyskie posiada wyraźne przewagi konkurencyjne. W celu wzmocnienia rozwoju gospodarczego województwa konieczne jest właściwe zarządzanie innowacjami i stała analiza rynku na rzecz wyłaniania nowych obiecujących obszarów, które wykazują potencjał rozwojowy.

W związku z powyższym, interwencja zostanie skierowana na wsparcie budowy zdolności w obszarach inteligentnych specjalizacji, zwiększenie aktywności podmiotów związanych z obszarem inteligentnych specjalizacji województwa świętokrzyskiego m.in. poprzez stymulowanie inwestycji przedsiębiorstw w innowacyjne rozwiązania,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

transfer technologii, internacjonalizację produktów i usług oraz budowanie marki świętokrzyskich inteligentnych specjalizacji. W celu rozwoju potencjału gospodarczego regionu przewidziano również wzmocnienie kompetencji i potencjału IOB ośrodków innowacji i klastrów do świadczenia wysokich jakościowo proinnowacyjnych usług na rzecz MŚP min. w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii.

Dodatkowo, jako element uzupełniający przewidziano wsparcie na wzmocnienie kadr i stymulowanie kształcenia w określonych kierunkach, min. w zakresie:

- specyficznych szkoleń i budowanie nowych umiejętności w obszarach związanych z inteligentnymi specjalizacjami w przedsiębiorstwach;
- zarządzanie innowacyjnością w ramach przedsiębiorstw;
- rozwój specyficznych umiejętności w szkołach wyższych i ośrodkach badawczych w obszarze inteligentnych specjalizacji w celu pogłębienia współpracy z biznesem.

W ramach Celu szczegółowego (iv) *Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości*, realizowane będą następujące typy projektów:

- **rozwój potencjału regionalnego ekosystemu innowacji** obejmujące działania związane z monitoringiem inteligentnych specjalizacji, monitorowania postępów wdrażania RSI, zwiększanie zdolności do sieciowania przedsiębiorstw z sektorem nauki, utrzymania współpracy interesariuszy w procesach tworzenia, wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji regionalnej strategii innowacji. W ramach wsparcie możliwe będzie podnoszenie kompetencji pracowników i osób zarządzających w podmiotach zaangażowanych w Proces Przedsiębiorczego Odkrywania, a także nabywanie kwalifikacji rozumiane jako formalne potwierdzenie posiadanych kompetencji, w szczególności z zakresu obszarów inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłu w kierunku Przemysłu 4.0, przedsiębiorczości, transferu technologii, zarządzania innowacjami, ekoprojektowania.
- **Budowanie i wzmocnianie powiązań klastrowych** - w tym podnoszenie kwalifikacji, wsparcie finansowe klastrów załączkowych (z wyjątkiem umiędzynarodowienia i potencjału infrastrukturalnego) oraz wzrostowych regionalnych w związku z nową usługą. Wsparcie ma przyczynić się do budowy potencjału klastrów prowadzące do profesjonalizacji świadczonych przez nie usług, w tym podnoszenie kwalifikacji, zarządzanie oraz testowanie nowych/ulepszonych usług.
- **Budowa potencjału IOB** - wsparcie zasobów, kompetencji IOB nieposiadających akredytacji lub ubiegających się o akredytację (kształcenie kadr, wymiana doświadczeń, kompetencje w zakresie zarządzania, certyfikacja jakości).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych. Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- pracownicy IOB, klastrów, ośrodków innowacji, jednostek naukowych, pracownicy uczelni wyższych i ich centrów badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych, przedsiębiorstw, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS(iv) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach CS(iv) planowane są działania międzyregionalne, w szczególności w zakresie wymiany doświadczeń obejmujących proces przedsiębiorczego odkrywania, promowania i rozwijania inteligentnych specjalizacji.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego 1(iv) obejmującego: wsparcie rozwoju klastrów, budowę potencjału regionalnych systemów innowacji w ramach PPO, a także wzmocnienie ośrodków innowacji podstawową formą finansowania będzie dotacja. Zadania związane z zarządzaniem RIS, będą obejmować wszystkie działania wymienione w warunkach podstawowych CP1, które mają być prowadzone w sposób ciągły tj.: prowadzenie analiz wąskich gardeł dyfuzji innowacji, w tym cyfryzacji, animowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania oraz działań prowadzących do poprawy regionalnego ekosystemu badań naukowych i innowacji, animowanie działań na rzecz zarządzania transformacją przemysłową oraz na rzecz współpracy międzynarodowej w obszarze B+R+I. Instytucja realizująca projekt będzie monitorowała RIS w celu pomiaru skuteczności w osiągnięciu celów strategii. Zarządzanie RIS nie spełnia podstawowego warunku stosowania instrumentów finansowych, tj. nie jest działaniem generującym przychody.

2.1.1.4.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	1 (iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 16	Udział podmiotów instytucjonalnych w procesie przedsiębiorczego odkrywania	podmioty	10	50
				RCO 01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	przedsiębiorstwa	27	265

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
-----------	-----------------	---------	-------------------	--------------------	----------	-----------------	--	-----------------	--------------------	---------------	-------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

1	1 (iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 98	Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)	uczestnicy	0	nie dotyczy	89	CST
---	--------	------	--------------------	--------	--	------------	---	-------------	----	-----

2.1.1.4.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iv)	023 Rozwój umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej, przedsiębiorczości i zdolności przedsiębiorstw dostosowania się do zmian	6 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iv)	01 Dotacja	6 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iv)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	6 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iv)	09 nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 (iv)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	6 000 000

2.1.2 Priorytet 2. Region przyjazny dla środowiska

2.1.2.1 Cel szczegółowy 2 (i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

2.1.2.1.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Od kilku lat w województwie notuje się przekroczenia norm jakości powietrza (pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, benzo(a)pirenu, oraz ozonu).

Przyczynami zanieczyszczeń pyłami jest stosowanie paliw o wysokiej zawartości popiołu i siarki, spalanie odpadów w kotłach, wysoki udział indywidualnego ogrzewania na paliwa stałe w ogólnym bilansie energetycznym, nieefektywne energetycznie zasoby budowlane, oraz niski poziom życia ludności i wiedzy ekologicznej.

Polska gospodarka jest jedną z najmniej efektywnych pod względem ograniczeń emisji CO₂. Nieodpowiednia izolacja budynków jest przyczyną większego zużycia energii, a także ubóstwa energetycznego.

Największy potencjał redukcji tej emisji to inwestycje w zakresie efektywności energetycznej, prowadzące do zmniejszenia zapotrzebowania na energię, zwiększenia udziału ciepła systemowego, które realizowane będą w celu 2 (i) a także zmniejszenia emisji z transportu, przemysłu, oraz przechodzenia na produkcję energii z OZE, które wspierane będą w pozostałych celach szczegółowych w Programie.

Długookresowa Strategia Renowacji (luty 2021 r.) podkreśla, że renowacja zasobów budowlanych jest jednym z największych wyzwań infrastrukturalnych Polski do 2050 r.

Mając na uwadze powyższe, zgodnie z UP, w Celu szczegółowym 2(i) realizowane będą działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych (z wyłączeniem budynków jednorodzinnych), budynków użyteczności publicznej (wraz z sektorem zdrowia i edukacji) oraz przedsiębiorstw, prowadzące do zmniejszenia zapotrzebowania na energię i wpływające na poprawę stanu powietrza, a w przypadku budynków mieszkalnych także zmniejszające zjawisko ubóstwa energetycznego.

Zarówno w przypadku wielorodzinnych budynków mieszkalnych jak i budynków użyteczności publicznej wspierane będą budynki, które zgodnie z linią demarkacyjną nie kwalifikują się do wsparcia z poziomu krajowego. Będą to np. budynki których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane, szkoły, przedszkola, świetlice wiejskie szpitale, zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, budynki użyteczności publicznej nie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

związane z administracją rządową w tym np. budynki parafii, instytucji NGO, niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, niepublicznych placówek oświatowych.

Wsparcie przedsiębiorstw (mikro i małe) obejmie inwestycje ograniczające zużycie energii, odzyskiwanie energii w procesach produkcyjnych, zastosowanie efektywnych energetycznie technologii, kompleksową modernizację energetyczną budynków przedsiębiorstw, jak również wymianę urządzeń na energooszczędne wraz z instalacją urządzeń OZE.

Wymaganiem będzie, aby inwestycje w zakresie EWE zarówno przedsiębiorstw jak i budynków wynikały z audytów energetycznych lub świadectw energetycznych (dot. jedynie nowych budynków). Audyty energetyczne będą mogły być finansowane jako element projektów w połączeniu z inwestycjami w zakresie efektywności energetycznej z zastrzeżeniem przepisów dotyczących pomocy publicznej.

Mając na względzie konieczność osiągnięcia możliwie najwyższych efektów ekologicznych, przy wyborze projektów pod uwagę brany będzie jak największy stopień poprawy efektywności energetycznej w wyniku realizacji projektu, przy jednoczesnym koniecznym do spełnienia warunku osiągnięcia minimalnego poziomu poprawy efektywności wynoszącego 30% (z wyjątkiem obiektów zabytkowych).

Szczególne warunki wsparcia, w tym zapewniające promowanie efektywności kosztowej, jak największej redukcji emisji gazów cieplarnianych, promowanie odnawialnych źródeł energii w termo-modernizowanych budynkach, zwalczanie ubóstwa energetycznego w mieszkalnictwie będą określone na etapie wyboru projektów.

Ewentualne wykorzystanie gazu w obszarze efektywności energetycznej musi odpowiadać celom Europejskiego Zielonego Ładu oraz warunkom określonym w rozporządzeniu w sprawie EFRR/FS. Wykorzystanie gazu w ogrzewaniu będzie połączone z obowiązkową termomodernizacją budynków, w których instalowane są dane urządzenia tak aby zmniejszyć zapotrzebowanie na energię, emisje gazów cieplarnianych i ubóstwo energetyczne. Możliwe będzie również jego wykorzystanie w budynkach w których została wykonana termomodernizacja.

We wszystkich projektach (gdzie będzie to zasadne i możliwe) stosowane będą rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego, jak również elementy sprzyjające adaptacji do zmian klimatu (np. zielona i niebieska infrastruktura, efektywne wykorzystanie zasobów wodnych (jako element projektu)).

Zakres działań w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych i procesów technologicznych powinien wynikać z audytów energetycznych.

W przypadku kompleksowych projektów wspierane mogą być również uzasadnione elementy niewynikające z audytów energetycznych, jeżeli realizują inne elementy Europejskiego Zielonego Ładu (np. zielone dachy, ściany), rozwiązania na rzecz GOZ. Przy czym nie mogą one stanowić dominującej części projektu (element projektu).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Istotnym elementem w ograniczaniu zanieczyszczenia powietrza, walki ze smogiem, niską emisją jest podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców, jest w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE oraz polityki klimatycznej UE. Działania te będą realizowane jako element kompleksowych projektów.

Interwencja obejmie również wsparcie wykonania wojewódzkiego programu ochrony powietrza oraz wprowadzonych na terenie woj. ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych i obejmą realizację działań edukacyjnych szkoleniowych i innych, w tym działań komplementarnych do krajowych programów wsparcia w zakresie ochrony powietrza lub eliminacji niskiej emisji w tym Programu „Czyste powietrze”.

Dodatkowo planuje się budowę budynku pasywnego na cele administracyjne. W ramach tego celu szczegółowego przewiduje się możliwość realizacji projektów parasolowych (przede wszystkim o obszarze budynków mieszkalnych).

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Głównymi typami działań realizowanymi w tym obszarze będą:

1. Zwiększanie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, (jak m.in. budynki komunalne, wspólnot mieszkaniowych, TBS) i budynków użyteczności publicznej, w kierunku rozwiązań kompleksowych oraz zmniejszania ubóstwa energetycznego (wraz z podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej, czy z instalacją urządzeń OZE).
2. Poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach, inwestycje ograniczające zużycie energii, odzyskiwanie energii w procesie produkcyjnym, zastosowanie efektywnych energetycznie technologii, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach, wymiana urządzeń na energooszczędne wraz z instalacją urządzeń OZE.
3. Budowa/rozbudowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych wraz z magazynami ciepła celem transformacji w kierunku niskoemisyjnym oraz uzyskania statutu efektywnych systemów ciepłowniczych.
4. Wymiana/modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne.
5. Działania podnoszące ogólną wiedzę mieszkańców, przedsiębiorców i władz w zakresie rozwiązań zmniejszających zapotrzebowanie na energię, prowadzących do jej oszczędności.
6. Wsparcie realizacji wojewódzkiego programu ochrony powietrza, uchwał antysmogowych oraz wprowadzanych ograniczeń i zakazów w zakresie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, polegające na wzmocnieniu potencjału administracyjnego gmin np.:

- działania wspierające kontrolę jakości powietrza poprzez doposażenie w niezbędne narzędzia i instrumenty np. zakup przyrządów pomiarowych wspomagających prowadzenie kontroli pieców i spalanych w nich paliw
- wyposażenie pracowników urzędów gmin i jednostek podległych takich, jak straże miejskie, ekopatrole itp. w odpowiednie narzędzia kontrolne
- wdrażania systemów informatycznych wspierających procesy zarządzania jakością powietrza (jako element projektu).

7. Budowa administracyjnego budynku pasywnego.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- użytkownicy wspartej infrastruktury, w tym osoby fizyczne, przedsiębiorcy, przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury oraz instytucje zarządzające obiektami dziedzictwa kulturowego, instytucje i inne podmioty, właściciele i pracownicy przedsiębiorstw, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS (i) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Planuje się natomiast stosowanie preferencji dla obszarów strategicznej interwencji zdefiniowanych w strategii rozwoju województwa, w szczególności miejskich obszarów funkcjonalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, OSI Ponidzie, OSI obszar uzdrowiskowy.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego 2(i) ze względu na różne grupy interesariuszy i różne oczekiwane korzyści z projektów, przewidziano kilka form wsparcia. W odniesieniu do poprawy EE przedsiębiorstw zastosowane będą instrumenty finansowe połączone z dotacjami w ramach jednej operacji. W przypadku pozostałych Beneficjentów nie działających dla zysku podstawową formą wsparcia będzie dotacja. Projekty dot. EE sektora publicznego cechuje brak potencjału finansowej wykonalności, rozumianej jako brak potencjału do generowania zysków lub oszczędności w stosunkowo krótkim okresie – akceptowalnym dla rynkowych instytucji finansowych. Projekty w luce finansowej. W przypadku projektów EWE w budynkach użyteczności publicznej okres zwrotu inwestycji zależy m.in. od wieku i stanu technicznego budynku, zakresu i kompleksowości inwestycji, cen energii. Zgodnie z ekspertyzą w zakresie określenia opłacalnych podejść KAPE2020 zwrot nakładów z kompleksowej inwestycji w EE może nastąpić nawet po 50 latach.

2.1.2.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	2 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 18	Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej	szt.	0	60
				RCO 19	Budynki publiczne o	m ²	5 000	180 000

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

					lepszego charakterystyce energetycznej				
				RCO03	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	szt.	0	6 600 000	

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
2	2 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 26	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)	MWh/rok	126 000	2021	88 200	CST	
				RCR 29	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	Tony równoważnika CO ₂ /rok	17 640	2021	8 820	CST	
				RCR 02	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	EUR	0	nd	6 600 000	CST	

2.1.2.1.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięte	2 (i)	040 Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	22 000 000
				041 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	5 000 000
				042 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	20 000 000
				043 Budowa nowych energooszczędnych budynków	20 000 000

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

				044 Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	5 800 000
				045 Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	72 000 000
				046 Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	2 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (i)	01 Dotacja	126 800 000
				03 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka	22 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (i)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	76 800 000
				27 Miejskie Obszary funkcjonalne	70 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (i)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (i)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	146 800 000

2.1.2.2 Cel szczegółowy 2 (ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

2.1.2.2.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W ostatnich latach w województwie sukcesywnie wzrasta produkcja energii z OZE. W latach 2008 - 2017 r. wzrosła o 238%, a udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem przekroczył 20%.

Na przeważającym obszarze województwa istnieją korzystne warunki do rozwoju energetyki słonecznej, w obrębie całego województwa może być również prowadzona uprawa roślin energetycznych. Najlepszą lokalizacją elektrowni wiatrowych jest północna i północno-wschodnia część województwa. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, największe potencjały produkcji energii pochodzącej z OZE w regionie dotyczą energii słonecznej, biomasy oraz biogazu.

Analiza wielkości emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, dokonana na potrzeby opracowania Programu ochrony powietrza (dla woj. świętokrzyskiego) wykazała, że aż 77% emisji zanieczyszczeń ogółem stanowi emisja ze źródeł komunalno-bytowych.

Mając na uwadze potrzeby regionalne, a także globalnie występujący problem zanieczyszczenia powietrza, komplementarnie do celu szczegółowego 2 (i), w którym realizowane będą działania związane z efektywnością energetyczną w celu szczegółowym - 2 (ii) realizowane będą działania mające na celu zmniejszanie emisyjności poprzez zwiększenie udziału energii z OZE w produkcji energii ogółem z wykorzystaniem potencjału regionu w obszarze OZE i energetyki rozproszonej.

Wspieranie rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu ich promocji i zwiększenia udziału w produkcji, pozwoli na realizację kierunków wyznaczonych w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Planowane działania stanowią również realizację celu interwencji w obszarze energetyki, określonego w UP, jakim jest dekarbonizacja sektora energetycznego, a także zwiększenie udziału energii z OZE w miksie energetycznym. Według założeń PEP 2040 udział OZE w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. ma wynieść co najmniej 23%.

Projekty dotyczące wytwarzania energii z OZE oceniane będą głównie poprzez pryzmat efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele celu szczegółowego 2 (i).

Jednym z czynników branych pod uwagę przy wyborze takich inwestycji do wsparcia, będzie koncepcja opłacalności, czyli najlepszego stosunku wielkości środków unijnych

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji.

Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Promowane będą również OZE innowacyjne i hybrydowe.

Główne typy działań realizowanych w tym obszarze dotyczyć będą:

1. Budowy lub rozbudowy instalacji do produkcji energii elektrycznej z OZE wraz z przyłączami i możliwością budowy magazynów energii działających na potrzeby danego źródła OZE w zakresie wytwarzania energii z:
 - wiatru
 - biomasy
 - wody
 - promieniowania słonecznego
 - biogazu (wodoru odnawialnego, biometanu)
 - biopaliw II i III generacji
2. Budowy lub rozbudowy instalacji do produkcji ciepła z odnawialnych źródeł energii wraz z możliwością budowy magazynów ciepła działających na potrzeby danego źródła OZE.
3. Rozbudowy istniejących instalacji do produkcji energii i ciepła z OZE o magazyny energii działające na potrzeby istniejącego źródła.

Analogicznie do celu szczegółowego 2 (i) część z w/w działań planuje się realizować w formie projektów parasolowych.

Zgodnie z UP wytwarzanie biopaliw drugiej i trzeciej generacji będzie zgodne z kryteriami środowiskowymi określonymi w art. 29 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania energii ze źródeł odnawialnych.

Inwestycje w elektrownie wodne ograniczone będą ograniczone będą do działań dotyczących istniejących obiektów. Nie mogą one powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000.

Produkcja energii z OZE realizowana będzie zarówno z poziomu regionalnego jak i krajowego, w zależności od mocy instalacji zgodnie z linią demarkacyjną.

We wszystkich projektach (gdzie będzie to zasadne i możliwe) stosowane będą rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego, jak również elementy sprzyjające adaptacji do zmian klimatu (np. zielona i niebieska infrastruktura, efektywne wykorzystanie zasobów wodnych). Dodatkowe elementy mogą być uwzględniane, jeżeli realizują szersze cele Polityki Spójności (np. punkty ładowania pojazdów,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

zielona infrastruktura, rozwiązania na rzecz GOZ), przy czym nie mogą one stanowić dominującej części projektu.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- użytkownicy korzystający ze wspartej infrastruktury (m.in. osoby fizyczne, podmioty publiczne, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury oraz instytucje zarządzające obiektami dziedzictwa kulturowego, prywatne, przedsiębiorcy, pracownicy firm i instytucji).

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu szczegółowego nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Planuje się natomiast stosowanie preferencji dla obszarów strategicznej interwencji zdefiniowanych w strategii rozwoju województwa, w szczególności miejskich obszarów funkcjonalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, OSI Ponidzie, OSI obszar uzdrowiskowy.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego 2(ii), ze względu na różne grupy interesariuszy i różne oczekiwane korzyści z projektów, przewidziano kilka form wsparcia. Instrumenty finansowe łączone z dotacją w ramach jednej operacji dedykowane są MŚP. Zastosowanie takiego wsparcia pozwoli na osiągnięcie celów środowiskowych i klimatycznych. Dla pozostałych beneficjentów (np. JST, podmioty sektora publicznego, organizacje pożytku publicznego) przewidziano wsparcie w formie dotacji. Projekty te charakteryzuje pewien potencjał do generowania zysków lub oszczędności, jednakże nie zawsze powstaną one bezpośrednio u Beneficjenta projektu, np. JST prowadzące projekty parasolowe. Inwestycje te znajdują się w luce finansowej. Wsparcie w formie dotacji adresowane będzie dla odbiorców nienastawionych na zysk oraz nieposiadających środków na podjęcie inwestycji w OZE. Zastosowanie dotacji pozwoli także na popularyzację innych niż produkcja energii elektrycznej kierunków rozwoju OZE w sektorze publicznym.

2.1.2.2.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	2 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 22	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii ciepłej)	MW	5	50
				RCO03	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	szt.	0	70

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
2	2 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 31	Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła)	MWh/r	0	2021	40 000	CST	
				RCR 32	Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii	MW	0	nd	50	CST	
				RCR 02	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	EUR	0	nd	4 000 000	CST	

2.1.2.2.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (ii)	047 Energia odnawialna: wiatrowa	2 000 000
				048 Energia odnawialna: słoneczna	50 000 000
				049 Energia odnawialna: biomasa	1 000 000
				050 Energia odnawialna: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych	2 000 000
				052 Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna)	1 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (ii)	01 dotacja	36 000 000
				03 wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka	20 000 000

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (ii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	56 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (ii)	09 nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	56 000 000

2.1.2.3 Cel szczegółowy 2 (iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

2.1.2.3.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań:

Jak wskazano w dokumencie *Polityka Ekologiczna Państwa 2030* występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrost średniej rocznej temperatury, częstotliwości i nasilenia pogodowych zjawisk ekstremalnych, pogłębiają się, stanowiąc zagrożenie dla rozwoju społecznego i gospodarczego oraz dla zasobów przyrody.

Konieczne jest zatem podejmowanie działań ograniczających emisję gazów cieplarnianych oraz równoległe, działań na rzecz dostosowania do prognozowanych skutków zmian klimatu.

Region jest szczególnie wrażliwy na skutki zmian klimatu (SRWŚ 2030+). Z jednej strony problemem regionu są niedobory wody, związane z suszami, potęgowane niską zasobnością w wodę oraz zmianami klimatycznymi, a także dużym zużyciem wody na potrzeby przemysłu, a z drugiej występowanie zagrożenia powodziowego. Większe obszary o dużym zagrożeniu suszą rolniczą położone są w południowej i południowo-wschodniej oraz w północno-zachodniej części województwa.

Coraz częściej obserwowane są nietypowe zjawiska atmosferyczne takie jak grad, huragany, nawalne deszcze czy trąby powietrzne. Coraz ważniejszym problemem stają

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

się również pożary lasów. Wzrastająca presja zabudowy, wymusza adaptację terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, z uwzględnieniem działań spowalających odpływ oraz zwiększenie retencjonowania wody wraz z systemami jej dystrybucji w okresie suszy, czy też eliminowaniem lokalnych wysp ciepła.

Niezbędne jest zatem przeprowadzenie kompleksowych inwestycji, które będą wspierać przystosowanie do zmiany klimatu, a także zapobiegać ryzyku i zwiększać odporność na klęski żywiołowe.

W celu zwiększenia retencji stosowane będą rozwiązania zatrzymujące wodę w krajobrazie, możliwe do zrealizowania nawet na obszarach silnie zurbanizowanych, poprzez zamianę powierzchni nieprzepuszczalnych na przepuszczalne, wprowadzania terenów zielonych, renaturyzację obszarów wodno-błotnych, zadrzewienia, wprowadzanie trwałych użytków zielonych (UP).

Celem realizowanych działań będzie również podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zmian klimatu i ich konsekwencji. Działania te będą realizowane jako element kompleksowych projektów.

Zakres wsparcia Programu regionalnego będzie uwzględniał uzgodnienia w zakresie demarkacji z *programem Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*.

Zgodnie z UP, realizowane działania muszą być zgodne m.in. z dyrektywą siedliskową (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21.05.1992 r), dyrektywą w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Rady 2009/147/WE z 30.11.1992 r), ramową dyrektywą wodną (dyrektywa 2000/60/WE).

Wspierane inwestycje z wyjątkiem, odstępstw wskazanych w ramowej dyrektywie wodnej, nie mogą co do zasady powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów Natura 2000, chyba że zachodzą przesłanki do odstępstw przewidzianych w dyrektywie siedliskowej.

Realizacja projektów powinna być zgodna z horyzontalną zasadą DNSH (zasada nieczynienia szkody środowisku).

W ramach celu szczegółowego nie będą wspierane prace utrzymaniowe na rzekach ani regulacja rzek.

Przedsięwzięcia powinny być nastawione przede wszystkim na chronienie życia ludzkiego przed skutkami klęsk żywiołowych. W zakresie adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, podejmowane działania powinny wynikać z planów adaptacji do zmian klimatu.

W projektach, w których będzie to zasadne stosowane będą rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego (w tym efektywności energetycznej i użycia energii z OZE). Mogą być również finansowane elementy spełniające szersze cele Polityki Spójności (np. usuwanie barier architektonicznych), jako element projektu.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W ramach Celu szczegółowego 2 (iv) Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe zakłada się:

1. Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu.
2. Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – kompleksowe działania w celu m.in. dostosowania infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych, zatrzymania odpływu wód opadowych (w tym rozwój zielonej oraz zielono - niebieskiej infrastruktury), likwidacji miejskich wysp ciepła, opracowania systemów gospodarowania wodami opadowymi, w tym inteligentnych systemów zarządzania.
3. Wspieranie retencjonowania wody, w tym małej retencji, zwłaszcza w oparciu o naturalne mechanizmy ekosystemowe (nature based solutions).
4. Niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszeniu skutków powodzi i suszy (w szczególności, modernizacja/odbudowa urządzeń hydrotechnicznych w celu zwiększenia retencji korytowej oraz gruntowo-glebowe, zbiorniki suche, poldery przeciwpowodziowe, wały przeciwpowodziowe), jeśli naturalne mechanizmy ekosystemowe są niewystarczające, a podjęcie tych działań nie zwiększy zagrożenia w sytuacjach nadzwyczajnych.
5. Rozwój potencjału służb publicznych – rozwój monitoringu, systemów prognozowania i ostrzegania przed stanami nadzwyczajnymi oraz systemów ratownictwa, w tym wyposażenie służb ratowniczych (m.in. zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii chemiczno-ekologicznych), budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury służb ratowniczych Edukacja zwiększająca świadomość na temat zmian klimatu, sprzyjająca racjonalnemu korzystaniu z zasobów środowiskowych i wspierająca ochronę zasobów nieodnawialnych oraz promująca bezpieczne zachowania indywidualne i grupowe w sytuacjach zagrożenia ekologicznego, pożarowego, powodziowego (jako element szerszego projektu).

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- użytkownicy korzystający ze wspartej infrastruktury i sprzętu, użytkownicy korzystający z zasobów środowiska, w tym JST, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach Celu 2 (iv) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Planuje się natomiast stosowanie preferencji dla obszarów strategicznej interwencji zdefiniowanych w strategii rozwoju województwa, w szczególności miejskich obszarów funkcjonalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, OSi Ponidzie, OSi obszar uzdrowiskowy.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego 2 (iv) podstawową formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych. Projekty zdefiniowane

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

w ramach tego celu szczegółowego nie generują dochodów, a ilość potencjalnych beneficjentów oraz zdolność zadłużania się potencjalnych beneficjentów wsparcia jest bardzo ograniczona. Projekty w zakresie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe przyczyniają się do wypełnienia założeń unijnych i krajowych dokumentów strategicznych oraz realizują ważne cele środowiskowe oraz społeczne.

2.1.2.3.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	2 (iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 26	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmiany klimatu	ha	1	5
				RCO 28	Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami	ha	11	110
				PLRO044	Pojemność obiektów małej retencji	m3	0	3 000 000

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
2	2 (iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 35	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	osoby	0	nd	40 000	CST	
				RCR 36	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed pożarami lasów	osoby	0	nd	115 000	CST	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.2.3.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji(nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (iv)	058 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powodzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	30 000 000
				059 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: pożary (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	10 000 000
				060 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: inne ryzyka, np. burze i susze (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	24 500 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (iv)	01 dotacja	64 500 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (iv)	033 Brak ukierunkowania terytorialnego	64 500 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (iv)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (iv)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	64 500 000

2.1.2.4 **Cel szczegółowy 2 (v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej**

2.1.2.4.1 **Interwencje w ramach Funduszy**

Powiązane rodzaje działań:

Podobnie jak Polska, świętokrzyskie posiada małe zasoby wód podziemnych i powierzchniowych. Niski jest również poziom retencji wody. Na wysokim poziomie z kolei jest zużycie wody na potrzeby gospodarki.

Mimo znacznych postępów, ścieki komunalne nadal nie są odprowadzane i oczyszczane w odpowiednim stopniu.

W 2019 r. odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wynosił 65% (Polska - 75%), odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej 91,5% (Polska - 92,2%), ludności korzystającej z kanalizacji 59,4% (Polska - 71,2%), przy czym na wsi wynosił jedynie 36,3%.

Zgodnie Aktualizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych z 2017, w 2016 r., w Polsce znajdowało się 1 587 aglomeracji pow. 2000 RLM, z czego znaczna część nie spełniała i nadal nie spełnia wymogów wynikających dyrektywy 91/271/EWG.

Z punktu widzenia ochrony środowiska istotna jest różnica w poziomie zwodociągowania i skanalizowania jednostek terytorialnych. Niekorzystna jest sytuacja, w której znaczący odsetek ludności korzysta z sieci wodociągowej (co pociąga za sobą wzrost zużycia wody i produkowanych ścieków), jednak nie korzysta z kanalizacji (lub innego sposobu odprowadzania i utylizacji ścieków bytowych). W województwie świętokrzyskim, pomimo poprawy pod tym względem sytuacja przedstawia się niezbyt korzystnie, zwłaszcza w obszarach wiejskich, gdzie różnica między udziałem ludności korzystającej z wodociągu i kanalizacji przekraczała w 2019 r. 51,5%.

Nadal znaczne potrzeby inwestycyjne występują w obszarze zaopatrzenia w wodę, co znalazło potwierdzenie w *Programie Inwestycyjnym w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi*, gdzie w przypadku świętokrzyskiego za kluczowe inwestycje uznano: obszar zasilania, pobór wód-ujęcia, uzdatniania i magazynowania wody, sieci dystrybucji, infrastruktury IT, ochrony fizycznej i cyberbezpieczeństwa, zasobooszczędności, wiedzy, monitorowania jakości wody i chorób wodo-zależnych, systemu zarządzania ryzykiem, dostępu do wody, przyłączy i instalacji.

W przedmiotowym obszarze ważne jest również stworzenie warunków i mechanizmów mających na celu rozwiązanie narastającego problemu zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych stanowiących odpady poprzez ich przetwarzanie na oczyszczalniach ścieków (Strategia postępowania z komunalnymi osadami

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

ściekowymi na lata 2019-2022 z 2018 r.). W tym przypadku zakres zadań, powinien się skupić na procesach przetwarzania komunalnych osadów ściekowych jako odpadów i zmniejszeniu ładunku substancji biogenych odprowadzanych do środowiska.

Mając na uwadze powyższe bardzo ważne, z jednej strony jest zapobieganie szybkiemu odpływowi wód opadowych, a z drugiej poprawa stanu wód, dostępu do wody do spożycia, zmniejszenia zanieczyszczeń ze ścieków komunalnych i przemysłowych, a także usprawnienie gospodarki wodą i zmniejszania strat wody.

Obszar inwestycji ściekowych, związany jest w z wypełnieniem Dyrektywy Rady dot. oczyszczania ścieków komunalnych nr 91/271/EWG, dlatego przedsięwzięcia dotyczące oczyszczania ścieków komunalnych muszą spełniać wymagania tej Dyrektywy i być zgodne z dokumentem strategicznym w zakresie gospodarki ściekowej obowiązującym w Polsce jakim jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków (KPOŚK).

Zgodnie z UP, Priorytetem w tym obszarze będą działania związane z budową nowej i przebudową/remontem istniejącej infrastruktury, niezbędnych do zrealizowania zobowiązań wynikających z Dyrektywy 91/271/EWG w aglomeracjach ujętych w obowiązującej wersji KPOŚK w przedziale 2 tys. RLM – 15 tys. RLM

Realizowane będą zarówno kompleksowe projekty wodno-ściekowe zgodne z KPOŚK (obejmujące oczyszczalnie ścieków, sieci kanalizacyjne, zagospodarowanie osadów ściekowych oraz w ograniczonym zakresie inwestycje związane z zaopatrzeniem w wodę), a także samodzielne projekty dotyczące modernizacji infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia niezależnie od KPOŚK.

W kompleksowych projektach wodno-ściekowych wynikających z KPOŚK, wydatki na część związaną z zaopatrzeniem w wodę będą limitowane.

W projektach, w których będzie to zasadne, stosowane będą rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego (w tym efektywności energetycznej i użycia energii z OZE), a także elementy sprzyjające adaptacji do zmian klimatu w szczególności w zakresie zielonej i niebieskiej infrastruktury.

Jako element projektu, realizowane będą mogły być również działania edukacyjne i świadomościowe.

W ramach Celu szczegółowego 2 (v) realizowane będą następujące działania:

1. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej (budowa, rozbudowa, modernizacja, przebudowa sieci kanalizacyjnej, w tym instalacja inteligentnych systemów zarządzania siecią) zgodnie z priorytetami aktualnego Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
2. Rozwój infrastruktury w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych (budowa lub poprawa parametrów już istniejących oczyszczalni), w tym wsparcie dla gospodarki

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

osadami ściekowymi, zgodnie z priorytetami aktualnego Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

3. Projekty z zakresu rozbudowy systemów wodociągowych (nowe sieci wodociągowe, nowe stacje uzdatniania wody, instalacja inteligentnych systemów zarządzania siecią, jedynie jako element projektów wodno-kanalizacyjnych).
4. Zwiększenie efektywności dostaw wody (w tym ograniczanie strat wody), rozwój systemów ujęć, uzdatniania, zaopatrzenia, dostawy i magazynowania wody do spożycia (modernizacja, naprawa sieci wodociągowej wraz z instalacją inteligentnych systemów zarządzania siecią oraz modernizacja stacji uzdatniania wody), jako element projektu wodno-kanalizacyjnego lub jako samodzielny projekt (niezależnie od inwestycji ściekowych w AKPOŚK).

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, w tym jednostki samorządu terytorialnego podmioty korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS (v) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Możliwe jest natomiast stosowanie preferencji dla obszarów strategicznej interwencji zdefiniowanych w strategii rozwoju województwa, w szczególności miejskich obszarów funkcjonalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej mogą generować przychody, jednak nie są realizowane dla zysku, a wynikają z konieczności realizacji zadań własnych gminy. Projekt te są wysoce kapitałochłonne, a budżety JST w województwie świętokrzyskim nie pozwalają na zaciąganie kolejnych dużych zobowiązań (ustawowe limity zadłużenia). Sytuacja finansowa gmin jest szczególnie trudna ze względu na skutki gospodarcze wywołane pandemią COVID-19.

W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego 2 (v) podstawową formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych.

2.1.2.4.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	2 (v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 30	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	km	3	30
				RCO 31	Długość nowych lub	km	5	60

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

					zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków				
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
2	2 (v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 41	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	osoby	0	n/d	1 850	CST	
				RCR 42	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia	osoby	0	n/d	4 400	CST	

2.1.2.4.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (v)	062 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę do spożycia)	2 000 000
				063 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę do spożycia) zgodne z kryteriami efektywności	3 000 000
				065 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	4 000 000
				066 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	21 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
---------------	---------	-------------------	-----------------	-----	---------------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (v)	01 Dotacja	30 000 000
---	------	--------------------	-------	------------	------------

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (v)	033 Brak ukierunkowania terytorialnego	30 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (v)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (v)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	30 000 000

2.1.2.5 Cel szczegółowy 2 (vi) Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

2.1.2.5.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Środowisko naturalne, stanowi kluczowy kapitał regionu i w dużym stopniu zależy od gospodarki odpadami i obiegu surowców w gospodarce. Wzrastająca ilość odpadów wymaga podejmowania działań w kierunku przechodzenia na model gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), opierający się na zrównoważonej produkcji i konsumpcji, efektywnym wykorzystaniu zasobów, materiałów i produktów oraz zapobieganiu i minimalizowaniu masy wytwarzanych odpadów.

Zgodnie z GOZ produkty, materiały i surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo, jak jest to możliwe, a odpady – jeżeli już powstaną powinny być traktowane jako surowce wtórne, które należy poddać recyklingowi, przetworzyć i ponownie wykorzystać. Należy odzyskać ich wartość gospodarczą oraz zniwelować lub ograniczyć negatywny wpływ na środowisko.

Transformacja w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, tworzenie i rozwój niskoemisyjnej, zasobooszczędnej gospodarki wymaga odpowiednich rozwiązań m.in. w obszarze gospodarki odpadami komunalnymi.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W ostatnich latach coraz więcej selektywnie zbieranych odpadów komunalnych było przekazywanych do odzysku, w tym recyklingu i ponownego użycia co pozwoliło większości gmin na osiągnięcie coraz wyższych wskaźników recyklingu i odzysku. W 2035 r. gminy są zobowiązane do przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wszystkich odpadów komunalnych na poziomie 65 %.

W tym celu konieczne dalsze intensyfikowanie działań zwiększających poziom recyklingu odpadów, tworzenie infrastruktury do recyklingu odpadów, przekształcania zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych w regionalne centra odzysku i recyklingu.

Poza recyklingiem, należy przede wszystkim minimalizować ilość wytwarzanych odpadów oraz ograniczać masę odpadów składowanych.

Istnieje więc potrzeba tworzenia i rozwoju systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym PSZOK, z uwzględnieniem rozwiązań zapobiegających powstawaniu odpadów i ponownego użycie tj. finansowanie w ramach PSZOK punktów napraw, punktów wymiany rzeczy używanych.

W zakresie PSZOK bardzo istotne jest również zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców. Wskazane jest wsparcie zarówno działań inwestycyjnych (zaplecze infrastrukturalne), jak i nie inwestycyjnych (promocja i organizacja efektywnego systemu napraw, wymiany rzeczy używanych).

W zakresie systemu zbierania odpadów komunalnych potrzeba istotnych zmian widoczna jest zwłaszcza w miastach na terenach zabudowy wielorodzinnej, gdzie występują problemy z właściwą segregacją odpadów.

Ważne jest również wdrażanie technologii zapobiegających powstawaniu odpadów lub ograniczaniu ich ilości w przedsiębiorstwach.

Pomimo objęcia wszystkich mieszkańców zbiórką odpadów w regionie nadal problemem są dzikie wysypiska.

Konieczne są również działania związane z oczyszczaniem regionu z abestu, w ramach których planuje się finansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwienia materiałów azbestowych.

Ponadto w ramach tego celu szczegółowego planuje się realizację projektu obejmującego instalację termicznego przetwarzania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Zgodnie z SRWŚ 2030+ na terenie województwa powinny zostać również podjęte działania związane z rehabilitacją terenów zdegradowanych przez działalność przemysłową. Projekty te powinny prowadzić in do rozwoju zielonej infrastruktury, terenów publicznych i społecznych, a także nadania nowego charakteru zrehabilitowanym terenom.

W ramach Celu szczegółowego (vi) Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym realizowane będą działania obejmujące:

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

1. Wsparcie gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami (w tym instalacje do odzysku/przygotowania do recyklingu/recyklingu, z uwzględnieniem biokompostowni).
2. Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (w tym budowa, rozbudowa, modernizacja PSZOK) z uwzględnieniem rozwiązań zapobiegających powstawaniu odpadów i/lub ponownego użycia.
3. Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych - azbestu z gospodarstw domowych (budynki mieszkalne i gospodarcze).
4. Wsparcie instalacji termicznego przetwarzania odpadów medycznych i weterynaryjnych.
5. Inwestycje wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym w przedsiębiorstwach w tym technologie mało i bezodpadowe, zmniejszenie zużycia surowców (w tym wody), ponowne wykorzystanie surowców i recykling w tym upcykling materiałów.

Zakres wsparcia Programu regionalnego będzie uwzględniał uzgodnienia w zakresie demarkacji z programem *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*.

Co do zasady, realizowane projekty nie będą dotyczyły transformacji modeli biznesowych w kierunku GOZ, które wspierane będą z poziomu krajowego. Będą skupiały się na inwestycjach w zakup maszyn i urządzeń.

6. Rewaloryzacja terenów zdegradowanych na cele środowiskowe, gospodarcze i społeczne.
7. Edukacja w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego (jako element projektu).

We wszystkich projektach, gdzie będzie to zasadne i możliwe, zostaną zastosowane rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego (w tym efektywności energetycznej i użycia energii z OZE) jak również elementy sprzyjające adaptacji do zmiany klimatu i łagodzeniu jej skutków (w szczególności zielona i niebieska infrastruktura). Uwzględnione mogą być również dodatkowe elementy, jeżeli realizują szersze cele polityki spójności np. usuwanie barier architektonicznych.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, osoby, instytucje, jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS (vi) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Możliwe jest natomiast stosowanie preferencji dla obszarów strategicznej interwencji zdefiniowanych w strategii rozwoju województwa, w szczególności miejskich obszarów funkcjonalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

Nie dotyczy

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego 2(vi) rozważa się zastosowanie różnych form wsparcia. W przypadku przedsiębiorstw przechodzących na GOZ ze względu na potencjalne korzyści ekonomiczne, przewiduje się stosowanie instrumentów finansowych łączonych z dotacją w jednej operacji. Projekty z zakresu gospodarki komunalnej oraz rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych należą do projektów generujących dochód. Przychody w większości przypadków nie pokrywają kosztów tych działań. Nie są to projekty realizowane dla zysku, a wynikają z konieczności realizacji zadań własnych gmin. Tym samym nie spełniają one przesłanek przepisów Art. 58 Rozporządzenia (UE) 2021/1060. Projekty te mimo zastosowania w poprzedniej perspektywie dofinansowania do 80% nie cieszyły się zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów. Ze względu na bardzo istotny charakter tych projektów, konieczne jest podjęcie działań zwiększających ich liczbę. Podstawową formą finansowania tych projektów będzie dotacja.

2.1.2.5.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	2 (vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 34	Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów	Tony/rok	0	1000
				RCO 107	Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów	Euro	0	1 000 000
				RCO03	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	szt.	0	6

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
2	2 (vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 47	Odpady poddane recyklingowi	tony/rok	0	n/d	3 000	CST	
				PLRR 019	Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych	osoby	0	n/d	30 000	CST	
				RCR 02	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym:	EUR	0	n/d	750 000	CST	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

					dotacje, instrumenty finansowe)						
--	--	--	--	--	---------------------------------------	--	--	--	--	--	--

2.1.2.5.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vi)	067 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, ich minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu	5 000 000
				070 Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne	6 500 000
				073 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	1 000 000
				075 Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP	5 000 000

Uwaga: Kod 070 dedykowany jest projektom dot. zagospodarowania odpadów zawierających azbest, których źródłem powstania są gospodarstwa domowe oraz instalacji termicznego przekształcania odpadów.

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vi)	01 Dotacje	12 500 000
				03 wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka	5 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vi)	033 Brak ukierunkowania terytorialnego	17 500 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vi)	09 Nie dotyczy	0

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięte	2 (vi)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	17 500 000

2.1.2.6 Cel szczegółowy 2 (vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

2.1.2.6.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Województwo świętokrzyskie charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, zarówno przyrody ożywionej i jak i nieożywionej. Region cechuje największy udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni wśród województw w Polsce (66,2%). Natomiast obszary Natura 2000 zajmują w porównaniu do innych regionów stosunkowo niewielką powierzchnię 15% (w Polsce średnio 27%). Region cechuje również duża podatność na skutki zmian klimatu w (z jednej strony problem powodzi z drugiej niedobory wody związane z niską zasobnością regionu w wody podziemne).

Na terenie województwa występują jedne z najstarszych gór w Europie - Góry Świętokrzyskie (a na ich obszarze jeden z najstarszych parków - Świętokrzyski Park Narodowy) oraz Góry Pieprzowe. Jedną z wyróżniających cech województwa świętokrzyskiego jest jego niezwykle urozmaicona budowa geologiczna. Decyduje ona zarówno o bogactwie przyrodniczo-krajobrazowym regionu, jego bogactwach naturalnych, jak i jest swoistą wizytówką świętokrzyskiego.

Zasoby przyrodnicze wpływają na jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarki, w tym przede wszystkim rekreacji i turystyki. Jednak rozwój turystyki, nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych, a także inne czynniki będące efektem działalności człowieka i postępujących zmian klimatu powodują degradację środowiska naturalnego. Wymusza to realizację działań, które spowodują ograniczenie negatywnego wpływu oddziaływania człowieka na środowisko, szczególnie na obszarach przyrodniczo chronionych, zapewnią właściwe zabezpieczenie i rozwój tych obszarów.

Stąd w Programie realizowane będą działania służące ochronie i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków, ograniczające antropopresję, eliminujące gatunki inwazyjne, a także zapewniające infrastrukturę niezbędną do ochrony roślin i zwierząt z uwzględnieniem komponentu edukacyjnego. Interwencja obejmie również

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

planowanie oraz wdrażanie działań ochronnych wraz z monitoringiem obszarów chronionych.

Na terenach, gdzie z uwagi na nadmierne zabudowanie występują problemy w postaci podtopień np. w przypadku deszczy nawalnych, mniejszych zdolności absorpcyjnych dwutlenku węgla czy występowania wysp ciepła realizowane będą inwestycje błękitno – niebieskiej infrastruktury ukierunkowane na ochronę różnorodności biologicznej.

Planowana jest również remediacja i rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych, w tym nielegalnych składowisk odpadów. Działania te w pierwszej kolejności powinny prowadzić do przeznaczenia terenu na cele przyrodnicze lub społeczne lub rozwój zieleni miejskiej. Wsparcie może być udzielone w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obarczony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci

Komplekowość planowanych działań będzie miała również istotny wpływ na poprawę jakości powietrza w regionie.

Szczególnie ważnym problemem jest postępująca degradacja siedlisk naturalnych i półnaturalnych spowodowana m.in. zanieczyszczeniem wód podziemnych i powierzchniowych, w tym ściekami komunalnymi. Na terenach tych zazwyczaj występuje zabudowa rozproszona, dlatego też budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie. Korzystnym rozwiązaniem tego problemu ze względów ekologicznych, jak również ekonomicznych jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie województwa świętokrzyskiego od 2008 r. realizowany jest jedyny w Polsce Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego, który jako przykład dobrej praktyki został wpisany w Politykę Ekologiczną Państwa 2030, a także spełnia wymogi zawarte w Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, co do ograniczenia zanieczyszczeń m.in. ścieków, pestycydów chemicznych, produktów farmaceutycznych, niebezpiecznych chemikaliów, będące głównym powodem utraty różnorodności biologicznej. Odpowiadając na ten problem, w ramach Programu wspieranie będą również działania polegające na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków, jedynie w celu ochrony przyrody i zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko, przy spełnieniu określonych warunków realizacji.

W ramach tego celu szczegółowego planowane są następujące typy projektów:

1. Opracowanie i aktualizacja dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych (rezerваты niepokrywające się z obszarami Natura 2000 oraz parki krajobrazowe).
2. Działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków na obszarach chronionych, w tym ochrona czynna oraz identyfikacja

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- i diagnoza, zwalczanie gatunków inwazyjnych, monitoring obszarów chronionych, m.in. z wykorzystaniem geoinformacji.
3. Rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej.
 4. Rozwój infrastruktury centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime (np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki, ośrodki rehabilitacji dzikich zwierząt).
 5. Ograniczanie antropopresji poprzez budowę i rozwój infrastruktury w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo (m.in.: infrastruktura dla ruchu rowerowego, ścieżki edukacyjne).
 6. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, mającej na celu ochronę bioróżnorodności, w tym na obszarach miejskich.
 7. Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych (w tym składowisk odpadów),.
 8. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków komunalnych (dla obszarów, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest niezasadna).
 9. Działania w zakresie edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody, przyrodniczego potencjału regionu i zasad ochrony poszczególnych obszarów (jako element projektu).

Zakres wsparcia Programu regionalnego będzie uwzględniał uzgodnienia w zakresie demarkacji z Programami krajowymi, w tym programem *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*.

Realizowane działania powinny być zgodne z unijną strategią na rzecz różnorodności biologicznej z perspektywą do 2030 r.

Wsparcie nie może prowadzić do wspierania infrastruktury turystycznej jako takiej oraz do zwiększania presji człowieka na przyrodę.

Projekty realizowane na obszarach chronionych muszą być zgodne z planami ochrony właściwymi dla danego obszaru, z godnie z ustawą o ochronie przyrody.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego instytucje, podmioty, przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach CS (vii) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Planuje się natomiast stosowanie preferencji dla obszarów strategicznej interwencji zdefiniowanych w strategii rozwoju województwa, w szczególności miejskich obszarów funkcjonalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarczej, OSI Ponidzie, OSI obszar uzdrowiskowy.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego 2 (vii) podstawową formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych. Planowane do realizacji

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

projekty z założenia nie generują dochodu. Realizacja części projektów może mieć istotny wpływ na wypełnienie zobowiązań akcesyjnych w obszarze ochrony przyrody. Beneficjentem projektów będą m.in. jednostki samorządu terytorialnego, podmioty działające w imieniu JST, instytucje powołane w celu ochrony przyrody, jednostki naukowe, które mają ograniczone możliwości zaciągania zobowiązań na realizację projektów unijnych. W ramach celu szczegółowego 2 (vii) podstawową formą finansowania będzie dotacja.

2.1.2.6.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	2 (vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 36	Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	ha	0	3
				PLRO071	Liczba wspartych form ochrony przyrody	szt.	3	35

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
2	2 (vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 95	Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	osoby	0	n/d	25 000	CST	

2.1.2.6.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięte	2 (vii)	073 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	1 000 000
				074 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów zgodnie z kryteriami efektywności	1 000 000

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

				Jeżeli celem działania jest przekształcenie obszarów przemysłowych i skażonych gruntów w naturalne pochłaniacze dwutlenku węgla [odniesienie do definicji prawnej.	
				079 Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura	38 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vii)	01 Dotacja	40 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vii)	033 Brak ukierunkowania terytorialnego	40 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vii)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
2	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (vii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	40 000 000

2.1.3 Priorytet 3. Mobilność miejska

☒ Ten priorytet dotyczy celu szczegółowego w zakresie mobilności miejskiej określonego w art. 3 ust. 1 lit. b) ppkt (viii) rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

2.1.3.1 Cel szczegółowy 2 (viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

2.1.3.1.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Strategicznym celem interwencji programu w obszarze zrównoważonej mobilności miejskiej jest zapewnienie wysokiego poziomu dostępności w obszarach miejskich poprzez rozwój zrównoważonego transportu publicznego oraz bezemisyjnej mobilności, a także przez zmniejszenie poziomu emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu. Zgodnie z Artykułem 3 ust. 1(b)(viii) Rozporządzenia 2021/1058, interwencja celu szczegółowego 2 viii jest ukierunkowana na dążenie do osiągnięcia gospodarki bezemisyjnej.

Realizując cel operacyjny określony w Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego, jakim jest osiągnięcie poziomu celu długoterminowego, poprzez zmniejszenie emisji prekursorów ozonu w ramach celu szczegółowego 2 (viii), zaproponowane działania w sektorze transportu będą koncentrować się na rozwoju bezemisyjnej i niskoemisyjnej komunikacji publicznej oraz zwiększeniu wykorzystania pojazdów bezemisyjnych.

Z uwagi na zachodzące i prognozowane w regionie niekorzystne zmiany demograficzne, prowadzące do wzrostu odsetka osób starszych, wspierane inwestycje będą obejmowały zapewnienie bezpiecznych formy mobilności dostosowanych do potrzeb tej grupy społeczeństwa, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnoprawnościami.

Mając na uwadze powyższe w ramach Celu szczegółowego 2 (viii) Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, na obszarach miast i ich obszarów funkcjonalnych realizowane będzie:

1. Zakup i modernizacja taboru dla publicznego transportu zbiorowego w ramach miast i ich obszarów funkcjonalnych, spełniając wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE, przy czym zakup taboru innego niż bezemisyjny będzie możliwy tylko w przypadku, gdy zakup taboru

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

bezemisyjnego nie będzie uzasadniony z przyczyn eksploatacyjnych lub technicznych.

2. Rozwój infrastruktury na potrzeby transportu zbiorowego, w tym integracja różnych form mobilności w postaci centrów przesiadkowych dla transportu publicznego;
3. Cyfryzacja transportu miejskiego – miejskie systemy ITS dla transportu publicznego, systemy ITS zmniejszające oddziaływanie transportu na środowisko, systemy współdzielenia środków transportu oraz systemy integracji taryfowej i wdrażające koncepcję „Mobilność jako usługa” (MaaS), w tym systemy biletowe i aplikacje planowania podróży.
4. Rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego z uwzględnieniem zwiększania bezpieczeństwa ruchu (np. w ramach stref wolnych od ruchu samochodowego, drogi i pasy rowerowe, spójne sieci tras rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym i rowerowym, tworzenie możliwie bezkolizyjnych, ciągłych i bezpośrednich tras pieszych, doświetlenie przejść dla pieszych i inne rozwiązania poprawiające bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów).
5. Rozwój innowacyjnych bezemisyjnych środków transportu, w tym systemów autonomicznych w transporcie miejskim.
6. Realizacja działań związanych z przygotowaniem planów zrównoważonej mobilności miejskiej opracowywanych i wdrażanych przez odpowiednie organy gmin lub umocowane do tego formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego.

Nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla indywidualnego ruchu samochodowego, z wyłączeniem:

- obiektów P+R („parkuj i jedź”), dla których wsparcie będzie możliwe pod warunkiem zlokalizowania ich na obrzeżach miast, w miejscach zapewniających odpowiednią integrację z publicznym transportem zbiorowym;
- infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.

Realizowane działania kierowane będą do miast i ich obszarów funkcjonalnych. Do realizacji tego celu służyć będzie w szczególności instrument ZIT.

W celu maksymalizacji efektów interwencji, zapewnione zostaną preferencje w dostępie do środków dla ośrodków miejskich, w których stosowane będzie zintegrowane podejście do działań związanych z kształtowaniem systemu transportowego poprzez tworzenie dokumentów spełniających ideę planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Zapewnione zostanie priorytetowe wsparcie dla wszystkich projektów w zakresie mobilności miejskiej, które powiązane są z wprowadzaniem integracji taryfowej oraz wdrażaniem koncepcji MaaS.

We wszystkich projektach (gdzie będzie to zasadne i możliwe) stosowane będą rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego, jak również elementy sprzyjające adaptacji do zmian klimatu (np. zielona i niebieska infrastruktura). Dodatkowe elementy mogą być uwzględniane, jeżeli realizują szersze cele Polityki Spójności (np. zielona infrastruktura, usuwanie barier architektonicznych), przy czym nie mogą one stanowić dominującej części projektu.

Wszystkie działania w obszarze transportu miejskiego zarówno w zakresie infrastruktury jak i taboru powinny uwzględniać dostępność dla osób do ograniczonej mobilności oraz z niepełnosprawnościami.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

- mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, JST, instytucje, przedsiębiorcy, użytkownicy korzystający z ulepszonej komunikacji.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

Wsparcie kierowane jest do wszystkich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Dla miast średnich tracących funkcje społeczno - gospodarcze wraz z ich obszarami funkcjonalnymi (zidentyfikowanymi w SRWŚ 2030+):

- tj. Jędrzejów, Busko-Zdrój, Staszów, Sandomierz oraz
- tzw. miast północy tj. Końskie, Skarżysko-Kamienna, Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski) wsparcie realizowane będzie za pomocą instrumentu ZIT.

Zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny wsparcie w zakresie mobilności miejskiej dla ZIT miast wojewódzkich (ZIT Kielce) realizowane będzie przede wszystkim w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*. W FEŚ możliwa będzie realizacja projektów komplementarnych, uzupełniających do inwestycji FE PW.

W przypadku zidentyfikowanych w SRWŚ 2030+ miast północy: Końskie, Skarżysko-Kamienna, Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, zakres wsparcia z programu regionalnego uzależniony jest od ostatecznych ustaleń programu *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach celu szczegółowego 2 (viii) podstawową formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych. Wskazane typy projektów nie spełniają podstawowego warunku dla zastosowania IF tj. nie są rentowne - brak potencjału finansowej ich wykonalności, rozumianej jako brak potencjału generowania zysku lub oszczędności. Inwestycje dotyczą przede wszystkim publicznego transportu zbiorowego. W latach poprzednich miasta dopłacały do komunikacji zbiorowej, np. w Kielcach dopłaty w roku 2019 wyniosły 198 zł/mieszkańca, a średnio w województwie 29 zł. Zanotowano znaczący spadek liczby

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

pasażerów, a tym samym zmniejszyły się wpływy z biletów, co skutkuje koniecznością zwiększania kwoty dopłat. By spopularyzować transport publiczny część samorządów planuje udostępnienie bezpłatnej.

2.1.3.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
3	2 (viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 57	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	pasażerowie	0	180
				RCO 58	Wspierana infrastruktura rowerowa	kilometry	0	80
				RCO 60	Miasta z nowymi lub zmodernizowanymi cyfrowymi systemami transportu miejskiego	Liczba	0	1

Wartości wskaźników uzależnione są od zakresu wsparcia dla miast północy, który realizowany będzie w programie *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*.

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
3	2 (viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 29	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	Tony równoważnika CO ₂ /rok	300	2020	258	CST	
				RCR 62	Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu miejskiego	Użytkownicy/rok	0	2021	225 000	CST	
				RCR 64	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	Użytkownicy/rok	0	2021	200 000	CST	

Wartości wskaźników uzależnione są od zakresu wsparcia dla miast północy, który realizowany będzie w programie *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.3.1.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
3	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (viii)	077 Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu	2 000 000
				081 Infrastruktura czystego transportu miejskiego	2 000 000
				082 Tabor czystego transportu miejskiego	5 000 000
				083 Infrastruktura rowerowa	38 000 000
				084 Cyfryzacja transportu	1 000 000
				085 Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych: transport miejski	1 000 000
				086 Infrastruktura paliw alternatywnych	1 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
3	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (viii)	01 Dotacja	50 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
				03 Miejskie Obszary funkcjonalne (ZIT)	40 000 000
				26 Miasta, małe miasta i przedmieścia	5 000 000
				27 Miejskie Obszary funkcjonalne	5 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
3	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (viii)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
3	EFRR	Słabiej rozwinięty	2 (viii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	50 000 000

2.1.4 Priorytet 4. Dostępne świętokrzyskie

2.1.4.1 Cel szczegółowy 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej

2.1.4.1.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W ramach Celu szczegółowego (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej, realizowane będą działania, mające na celu wsparcie infrastruktury drogowej, rozwój i usprawnienie publicznego transportu zbiorowego oraz działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa transportu.

Inwestycje w infrastrukturę drogową będą skierowane na poprawę stanu sieci dróg wojewódzkich. Wsparciem zostaną objęte następujące kategorie inwestycji w infrastrukturę dróg wojewódzkich:

- zapewnienie niezbędnych połączeń do TEN-T, a także zapewnienia niezbędnych połączeń do miejsc inwestycyjnych, centrów logistycznych oraz innych gałęzi zrównoważonego transportu (np. terminali intermodalnych, węzłów kolejowych);
- budowa lub przebudowa dróg wojewódzkich w celu umożliwienia wykonywania codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej;
- budowa obwodnic (w ciągu dróg wojewódzkich) w celu eliminacji niedogodności wynikających z przebiegającego ruchu tranzytowego, przede wszystkim w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń;
- rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych, jako element kompleksowych projektów.

Ponadto infrastruktura drogowa zostanie wsparta poprzez:

- punktowe inwestycje poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego,
- budowę infrastruktury ładowania/ tankowania samochodów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.

Wszystkie projekty dotyczące budowy lub modernizacji dróg będą obejmowały dostosowanie dróg do nośności 11,5 tony/oś.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Inwestycje drogowe realizowane na obszarach miast nie będą obejmowały budowy nowych dróg, za wyjątkiem obwodnic, lub parkingów ani zwiększenia pojemności / przepustowości istniejących dróg lub parkingów i nie będą przyczyniały się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego w obszarach miejskich.

Interwencja w zakresie dróg wojewódzkich będzie komplementarna do inwestycji finansowanych w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej*, a podstawę demarkacji będą stanowiły zapisy w SZOP.

Istotne znaczenie będzie miało także zwiększenie roli publicznego transportu zbiorowego. Działania w tym zakresie będą obejmowały:

- Zakup bezemisyjnego¹³ taboru kolei regionalnej, wyposażonego w urządzenia pokładowe ERTMS i spełniającego wymagania w zakresie interoperacyjności (*możliwość wsparcia taboru hybrydowego wymaga uzyskania opinii prawnej z uwagi na niezgodność wsparcia dla taboru hybrydowego z przepisami Artykułu 7(1)(h) Rozporządzenia 2021/1058*).
- Budowę i modernizację infrastruktury publicznego transportu zbiorowego, w tym węzłów przesiadkowych, m.in. w celu dostosowania obiektów do potrzeb osób o ograniczonej mobilności i z niepełnosprawnościami, oraz zakup i modernizację taboru autobusowego wykorzystywanego w pozamiejskim publicznym transporcie zbiorowym na zasadach użyteczności publicznej i spełniającego wymogi „czystych ekologicznie pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2009/33/EC (z preferencją dla transportu bezemisyjnego). Wsparcie dla obiektów P+R („parkuj i jedź”) będzie możliwe pod warunkiem zlokalizowania ich poza centrami miast, w miejscach zapewniających odpowiednią integrację z publicznym transportem zbiorowym.

Przewiduje się również wsparcie dla transportu intermodalnego poza TEN-T, poprzez inwestycje w budowę portu przeładunkowego, umożliwiającego dekarbonizację transportu towarowego i jego przeniesienie z dróg na tory.

Wybór projektów obejmujących inwestycje w infrastrukturę kolejową będzie dokonywany m.in. w oparciu o kryteria minimalnej częstotliwości pociągów, wielkości obsługiwanego ruchu pasażerskiego lub towarowego oraz zwiększenia punktualności i prędkości handlowej pociągów.

W ramach celu szczegółowego będą mogły być również realizowane inwestycje ukierunkowane na podniesienie bezpieczeństwa i ochrony transportu (doposażenie służb nadzoru i ratownictwa technicznego, działania informacyjno-promocyjne), jak również inne działania poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Wsparciem będzie również objęta budowa i modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego, w tym drogi rowerowe oraz ciągi pieszo-rowerowe.

¹³ Dotyczy również pociągów elektryczno-spalinowych (zgodnie z Kodem interwencji 107 Bezemisyjny / zasilany energią elektryczną tabor kolejowy w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.)

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Wsparcie inwestycji w ramach Celu szczegółowego (ii) będzie możliwe pod warunkiem zgodności projektów z Regionalnym Planem Transportowego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030 oraz innymi planami warunkującymi zasadność realizacji projektów w danym obszarze (np. Koncepcji tras rowerowych województwa świętokrzyskiego - dokument w opracowaniu). Ocena zgodności zostanie przeprowadzona przez Instytucję Zarządzającą programem na etapie wyboru projektów.

W rezultacie planowanych działań nastąpi:

- poprawa dostępności transportowej województwa – wzmocnienie spójności komunikacyjnej regionu, ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego,
- poprawa dostępności i konkurencyjności publicznego transportu zbiorowego
- poprawa bezpieczeństwa ruchu na drogach (w tym niezmotoryzowanych uczestników ruchu),
- poprawa jakości środowiska, stanu powietrza oraz obniżenie negatywnego oddziaływania transportu na zdrowie i jakość życia mieszkańców poprzez obniżenie emisyjności systemu transportowego: wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miast, a tym samym ograniczenie niskiej emisji, zwiększenie wykorzystania transportu publicznego i zrównowzonego poza pbszarami miast,
- zwiększenie wykorzystania publicznego transportu zbiorowego poprzez jego rozbudowę i integrację transportu zbiorowego oraz poprawa dostępności transportu dla osób o ograniczonej mobilności,
- zwiększenie możliwości przemieszczania się mieszkańców regionu – powiązanie obszarów peryferyjnych z ośrodkami wzrostu, sprawna obsługa transportowa społeczeństwa i gospodarki.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania będzie tryb konkurencyjny. Odstępstwo od trybu konkurencyjnego może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach, które czynią tryb konkurencyjny nieefektywnym (w tym kosztowo) lub niemożliwym do zastosowania lub w sytuacji, gdy projekty wynikają z dokumentów strategicznych.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową będą użytkownicy indywidualni i przedsiębiorcy korzystający z dofinansowanej środkami UE infrastruktury drogowej i kolejowej.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii*

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz art. 73 Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach Celu szczegółowego 3 (ii) nie jest planowane wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Możliwe jest natomiast stosowanie preferencji dla obszarów strategicznej interwencji zdefiniowanych w strategii rozwoju województwa, w szczególności miejskich obszarów funkcjonalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach Celu szczegółowego 3 (ii) nie planuje się wykorzystania instrumentów finansowych.

W obszarze transportu realizowane są zadania z zakresu usług publicznych w ogólnym interesie publicznym. Projekty te charakteryzuje brak potencjału finansowej wykonalności, rozumianej jako brak potencjału do generowania zysków lub oszczędności. Rozbudowa sieci dróg wojewódzkich, budowa obwodnic, tras

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

rowerowych, węzłów przesiadkowych, czy parkingów nie wpłynie na zwiększenie dochodów/zysków Jednostek Samorządu Terytorialnego. W przypadku braku dostępu do finansowania bezzwrotnego, realizacja tego typu inwestycji przez samorządy mogłyby okazać się niemożliwa. Czynnikiem utrudniającym wparcie w formie instrumentów finansowych jest pogarszająca się sytuacja finansowa wielu JST. Dostęp do wsparcia dotacyjnego w zakresie inwestycji transportowych, pozwoli realizować niezbędne inwestycje transportowe bez nadmiernego obciążania budżetów samorządów.

2.1.4.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel strategiczny	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
4	3 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 44	Długość nowych lub rozbudowanych dróg - poza TEN-T	km	0	20
				RCO 46	Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T	km	0	5
				PLRO 113	Liczba zakupionych jednostek kolejowego taboru pasażerskiego	szt.	0	4

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel strategiczny	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
4	3 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 55	Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg	Pasażerokilometry /rok	16 275 350	n/d	81 376 750	CST	
				PLRR 22	Liczba osób korzystających z zakupionego lub zmodernizowanego kolejowego taboru pasażerskiego w ciągu roku	osoby / rok	0	n/d	456 654	CST	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.4.1.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
4	EFRR	Słabiej rozwinięty	3 (ii)	077 Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu	1 000 000
				083 Infrastruktura rowerowa	9 000 000
				086 Infrastruktura paliw alternatywnych	1 000 000
				089 Nowo wybudowane lub rozbudowane drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T	108 000 000
				093 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)	2 000 000
				107 Bezemisyjny / zasilany energią elektryczną tabor kolejowy	11 000 000
				109 Transport multimodalny (poza miastami)	8 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
4	EFRR	Słabiej rozwinięty	3 (ii)	01 Dotacja	140 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
4	EFRR	Słabiej rozwinięty	3 (ii)	33 brak ukierunkowania terytorialnego	140 000 000

Tabela 4: uzupełniające obszary tematyczne EFS +

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
4	EFRR	Słabiej rozwinięty	3 (ii)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
4	EFRR	Słabiej rozwinięty	3 (ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	140 000 000

2.1.5 Priorytet 5. Świętokrzyskie dla mieszkańców

2.1.5.1 Cel szczegółowy 4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online

2.1.5.1.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem wsparcia jest podniesienie jakości i dostępu do kształcenia na wszystkich etapach edukacji, począwszy od wczesnej edukacji przedszkolnej po kształcenie ogólne i zawodowe, w celu realizacji wysokiej jakości kształcenia dostępnego dla wszystkich uczniów.

Wiodącym kierunkiem polityki edukacyjnej jest edukacja włączająca. Edukacja włączająca rozumiana jest jako podejście w procesie kształcenia i wychowania, którego celem jest zwiększanie szans edukacyjnych wszystkich osób uczących się poprzez zapewnianie im warunków do rozwijania indywidualnego potencjału, tak by w przyszłości umożliwić im pełnię rozwoju osobistego na miarę swoich możliwości oraz pełne włączenie w życie społeczne. To systemowe, wielowymiarowe i wielokierunkowe podejście do edukacji nastawione na dostosowanie wymagań edukacyjnych, warunków nauki i organizacji kształcenia do potrzeb i możliwości każdego ucznia, jako pełnoprawnego uczestnika procesu kształcenia.

W ramach Celu szczegółowego 4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online - realizowane będą działania zmierzające do budowy, rozbudowy, modernizacji i unowocześnienia infrastruktury, w szczególności w celu realizacji wysokiej jakości kształcenia, dostępnego dla wszystkich uczniów. Działania związane z budową, rozbudową infrastruktury będą uwzględniać uwarunkowania demograficzne występujące na danym obszarze województwa świętokrzyskiego, sytuację społeczno-ekonomiczną mieszkańców, wyniki egzaminów zewnętrznych oraz zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Przy realizacji powyższych zadań będzie stosowany standard dostępności zgodnie z modelem „Przestrzeń dostępnej szkoły” Działania finansowane w ramach EFRR będą miały charakter uzupełniający, ukierunkowany na tworzenie infrastruktury zwiększającej dostępność, w szczególności na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do edukacji tj. obszarach defaworyzowanych/strefach ubóstwa. Interwencja EFRR będzie uwzględniać specyfikę regionalną i odnosić się do zdiagnozowanych deficytów i potrzeb,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

uwzględniając osiągnięcia perspektywy finansowej 2014-2020 zarówno w odniesieniu do wytworzonych zasobów jak i wypracowanych rozwiązań. W głównej mierze wsparcie będzie koncentrować się na obszarach priorytetowych zdefiniowanych w Załączniku D Raportu Krajowego: kształcenie włączające, edukacja przedszkolna oraz kształcenie zawodowe. W ramach poprawy dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie, ze środków EFRR możliwe będzie wsparcie, zgodnie ze zdiagnozowanymi regionalnie potrzebami, infrastruktury towarzyszącej, w tym infrastruktury sportowej jako element szerszej interwencji związanej z przystosowaniem szkoły do osób ze szczególnymi potrzebami. pod warunkiem komplementarności z działaniami finansowanymi z EFS+.

Wsparcie ze środków EFRR w obszarze edukacji koncentrować się będzie na rozwoju infrastruktury edukacyjnej, poprzez inwestycje dotyczące budowy, rozbudowy modernizacji tych jednostek, zakupu niezbędnego wyposażenia na potrzeby działalności placówki z zachowaniem zasady trwałości, dostępności i proekologicznym podejściem.

W dziedzinie kształcenia zawodowego, wsparcie będzie bazować na modernizacji istniejącej infrastruktury i sprzętu, przeznaczonych na użytek kształcenia zawodowego, oraz dostosowaniu ich do rzeczywistych warunków pracy.

Na każdym etapie wsparcia będą prowadzone działania, aby zapewnić wsparcie uczniom w ramach edukacji włączającej poprzez zapewnianie im warunków do rozwijania indywidualnego potencjału, tak by w przyszłości umożliwić im pełnię rozwoju osobistego na miarę swoich możliwości oraz pełne włączenie w życie społeczne.

Główne typy projektów to m.in.:

- a) inwestycje w infrastrukturę edukacji przedszkolnej wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu oraz wyposażeniem gwarantującym wysoką jakość kształcenia; zakup niezbędnego sprzętu i pomocy dydaktycznych,
- b) inwestycje w infrastrukturę szkół podstawowych i ponadpodstawowych wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu oraz wyposażeniem gwarantującym wysoką jakość kształcenia, zakup niezbędnego sprzętu i pomocy dydaktycznych,
- c) inwestycje w infrastrukturę na potrzeby szkolnictwa branżowego i kształcenia ustawicznego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu oraz wyposażeniem gwarantującym wysoką jakość kształcenia, zakup niezbędnego sprzętu i pomocy dydaktycznych.

Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną przyczynią się do poprawy spójności społecznej i terytorialnej w zakresie wyrównywania dostępu do usług edukacyjnych oraz wyrównywania szans rozwojowych dzieci z różnych środowisk i obszarów.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Wsparcie będzie bezpośrednio powiązane i będzie mieć uzupełniający charakter w stosunku do interwencji prowadzonej w ww. zakresie w Celach 4 współfinansowanych ze środków EFS+.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

- dzieci biorące udział w edukacji przedszkolnej,
- uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- nauczyciele, instruktorzy praktycznej nauki zawodu,
- psychologowie i pedagodzy szkolni,
- rodzice/opiekunowie prawni, pracodawcy,
- mieszkańcy województwa świętokrzyskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach celu nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach celu szczegółowego nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Inwestycje w szeroko rozumianą infrastrukturę edukacyjną nie mają potencjału do generowania przychodów, a tym samym nie spełniają podstawowego warunku dla zastosowania instrumentu finansowego tj. nie są rentowne. Jednostki samorządu terytorialnego, organy prowadzące szkoły i przedszkola, placówki kształcenia ustawicznego, ośrodki i centra egzaminacyjne, centra kształcenia zawodowego, centra kształcenia zawodowego i ustawicznego wykonują swoje zadania w ogólnym interesie publicznym. Poza nimi w sektorze występują podmioty publiczne, przede wszystkim prowadzące przedszkola lub szkoły wyższe, działające dla zysku. Ich populacja jest jednak niewielka i nie ma uzasadnienia do tworzenia odrębnego instrumentu finansowego. Wobec powyższego w ramach Celu szczegółowego 4 (ii) nie planuje się wykorzystania instrumentów finansowych.

2.1.5.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
5	4 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 121	Liczba wspartych przedszkoli	szt.	2	12
				RCO 66	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi	osoby	50	300
				PLRO 125	Liczba wspartych szkół.	szt.	5	35
				RCO 67	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	osoby.	860	6 020

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
5	4 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 70	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi	użytkownicy/rok	384	2020	900	CST	
				RCR 71	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych	użytkownicy/rok	3 815	2020	12 075	CST	

2.1.5.1.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 (ii)	121 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem	4 000 000
				122 Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa podstawowego i średniego	6 000 000
					6 000 000
				124 Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych	14 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 (ii)	01 Dotacja	24 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 (ii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	24 000 000,00

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 (ii)	09 Nie dotyczy	0

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	24 000 000

2.1.5.2 Cel szczegółowy 4 (iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne

2.1.5.2.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W związku ze zdiagnozowaniem niedoborów w zakresie infrastruktury społecznej związanej ze świadczeniem usług socjalnych, w perspektywie finansowej 2021-2027 niezbędne jest wsparcie działań objętych zakresem interwencji celu szczegółowego 4 (iii) „wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne”.

Włączenie i integracja społeczna przede wszystkim skupi się na następujących działaniach, a proponowane wsparcie pozwoli na osiągnięcie następujących rezultatów:

1. wzrost dostępności do wysokiej jakości usług społecznych na obszarze całego województwa,
2. wzmocnienie potencjału instytucji systemu pomocy i integracji społecznej,
3. wzmocnienie odporności systemu usług społecznych na zagrożenie epidemiczne,
4. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych i rozwój środowiskowych form pomocy.

W zakresie infrastruktury społecznej ze środków EFRR priorytetem jest dopasowanie istniejącej infrastruktury, a w przypadku gdy zostanie zdiagnozowana taka potrzeba, uzupełnienie jej w celu zwiększenia integracji społeczno-ekonomicznej marginalizowanych społeczności. Z tego powodu zasadne jest wsparcie rozwoju infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług, w szczególności w zakresie wsparcia mieszkalnictwa społecznego rozumianego jako: (i) mieszkalnictwo wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkalnictwo chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

oferowane przez społeczne agencje najmu, jak również mieszkalnictwa adaptowalnego” oraz przeciwdziałania problemowi bezdomności.

Planuje się znaczącą rozbudowę systemu wsparcia osób doświadczających bezdomności, poprzez zwiększenie zasobów mieszkalnictwa społecznego łączącego usługi mieszkaniowe z usługami społecznymi. W ramach zapewnienia dostępu do mieszkań dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością zgodnych z wytycznymi deinstytucjonalizacji są planowane prace modernizacyjne oraz tworzenie nowych mieszkań społecznych.

Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji, środki europejskie mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi.

W ramach Celu szczegółowego 4 (iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne - realizowane będą działania obejmujące, m.in.:

1. placówki opieki całodobowej (nie więcej niż 30 osób) w sytuacji, gdy zapewnienie opieki dziennej i środowiskowej nie jest możliwe - dostosowanie infrastruktury placówek całodobowych o charakterze długoterminowym do realizacji nowych usług o charakterze dziennym i środowiskowym – jako element deinstytucjonalizacji usług (remont, przebudowa, rozbudowa, budowa tylko w przypadku, gdy nie ma możliwości wykorzystania istniejącej infrastruktury. wyposażenie placówek),
2. tworzenie i rozwój infrastruktury na potrzeby realizacji usług w środowisku, w tym w formach dziennych,
3. inwestycje w infrastrukturę dzienną i środowiskową wspierającą rodziny, dzieci i młodzież,
4. infrastrukturę społeczną powiązaną z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacja usług, poprzez zakup wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług medycznych, w zakresie zgodności z zasadami deinstytucjonalizacji opieki zdrowotnej nad osobami starszymi,
5. mieszkania o charakterze wspomaganych: chronione, treningowe i wspierane. Priorytetowo będą traktowane inwestycje mające na celu usamodzielnianie się ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dlatego też zakłada się wsparcie inwestycji dotyczących remontu, przebudowy i wyposażenia infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na
6. mieszkania społeczne rozumiane jako:
 - (i) mieszkalnictwo wspomagane (treningowe i wspierane),
 - (ii) mieszkalnictwo chronione,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz
- (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu skierowane w szczególności dla osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, infrastrukturę szkół przysposabiających do pracy - w celu uzupełnienia wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym planowane jest również wsparcie w postaci remontu, przebudowy, modernizacji i wyposażenia infrastruktury szkół przysposabiających do pracy.

Wsparcie będzie bezpośrednio powiązane i będzie mieć uzupełniający charakter w stosunku do interwencji prowadzonej w ww. zakresie w Celach 4 współfinansowanych ze środków EFS+.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

- 1) mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, w tym społeczności lokalne,
- 2) osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem oraz otoczenie osób wykluczonych społecznie,
- 3) osoby w podeszłym wieku.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach celu nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach celu szczegółowego nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Działania związane z Celem szczegółowym 4 (iii) nie są ukierunkowane na osiągnięcie korzyści ekonomicznych – mają charakter rozwiązywania coraz bardziej istotnych problemów społecznych, a tym samym nie spełniają podstawowego warunku dla zastosowania instrumentu finansowego tj. nie są rentowne. Najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej w regionie jest ubóstwo, bezrobocie, choroba oraz niepełnosprawność. Skuteczne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz jego negatywnym skutkom wymaga działań o charakterze wspierającym i wzmacniającym, co włącza możliwość stosowania zwrotnych form wsparcia. Wsparcie będzie realizowane w formie dotacyjnej.

2.1.5.2.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
5	4 (iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 65	Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych	osoby	140	840
				PLRO132	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Szt.	4	27
				RCO 113	Ludność objęta projektami w ramach zintegrowanych działań na rzecz włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji	osoby	42	283

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
5	4 (iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 67	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych	użytkownicy/rok	0	2021	360	CST	

2.1.5.2.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (iii)	126 Infrastruktura mieszkaniowa (inna niż dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią)	5 000 000
				127 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	6 500 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (iii)	01 Dotacja	11 500 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (iii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	11 500 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (iii)	09 Nie dotyczy	0

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (iii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	11 500 000

2.1.5.3 Cel szczegółowy 4 (v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

2.1.5.3.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W ramach Celu szczegółowego 4 (v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej - realizowane będą działania obejmujące szeroko rozumiane inwestycje w infrastrukturę zdrowotną. Niezaspokojone potrzeby w zakresie usług medycznych wg CSR zmniejszyły się w 2017 r., ale pozostają nadal jednymi z najwyższych w UE. Ze względu na ograniczone zasoby finansowe niezbędna jest kontynuacja najważniejszych wyzwań regionu. Jednym z nich są inwestycje w sprzęt o wysokiej skuteczności, chroniące pacjenta jak i ograniczające koszty dalszego leczenia. Jak wskazano w Mapie potrzeb zdrowotnych populacja województwa świętokrzyskiego charakteryzuje się starszą strukturą wieku ludności niż populacja Polski - w 2016 r. osób w wieku co najmniej 65 lat było blisko 223 tys. osób, co stanowiło 17,8 proc. ludności ogółem w porównaniu z 16,4 proc. Dla całej Polski, tendencja cały czas rosnąca. Województwo świętokrzyskie znajduje się wysoko, bo na 4 miejscu w kraju biorąc pod uwagę współczynnik chorobowości szpitalnej, wyraża się on poprzez liczbę osób hospitalizowanych z powodu wszystkich przyczyn lub z powodu danej jednostki chorobowej w ciągu roku w przeliczeniu na 100 000 ludności i wynosi 12 529 osób hospitalizowanych na 100 tys. ludności. Najczęstszymi przyczynami zgonów na terenie województwa świętokrzyskiego były choroby kardiologiczne, onkologiczne, choroby aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego oraz choroby układu nerwowego. Co w nawiązaniu do potrzeb wskazanych w MPZ WŚ obrazuje jak bardzo potrzebna jest interwencja w zakresie potrzeb wynikających ze wskazanej w MPZ, rosnącej zachorowalności, w szczególności na choroby układów: krążenia, oddechowego, kostno-stawowo-mięśniowego, oraz choroby onkologiczne i psychiczne, oraz służąca przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym. W odpowiedzi na powyższe trendy epidemiologiczno-demograficzne, planowane są interwencje obejmujące

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

w szczególności doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną uzupełnione niezbędnymi robotami budowlanymi. Powyższe przedsięwzięcia przyczynią się do poprawy dostępności do usług zdrowotnych kierowanych do osób starszych, oraz których dotyczą choroby stanowiące główne przyczyny niezdolności do pracy.

Powyższe działania przyczynią się do realizacji celów określonych w polityce publicznej „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”, w tym w części dotyczącej zwiększenia roli i zakresu usług świadczonych przez POZ, ambulatoryjną opiekę specjalistyczną, zdeinstytucjonalizowane formy opieki oraz dotyczącej rozwoju opieki koordynowanej. Planowana interwencja przyczyni się ponadto do zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców województwa świętokrzyskiego, w szczególności w zakresie dążenia do zmniejszenia zapadalności i przedwczesnej umieralności z powodu chorób układu sercowo – naczyniowego, w tym udarów mózgu, chorób nowotworowych, chorób układu oddechowego. Wsparcie obejmie również wskazaną w ww. Rozporządzeniu jako priorytet – rehabilitację. Opisane powyżej przedsięwzięcia wniosą także wkład w realizację Priorytetów dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Świętokrzyskiego, przede wszystkim w zakresie priorytetów dotyczących: zwiększenia dostępności do oddziałów wewnętrznych, wzmocnienia opieki długoterminowej i rozwój opieki środowiskowej, a także zapewnienia kompleksowej opieki rehabilitacyjnej, jak również dofinansowania POZ i AOS w związku z przekierowaniem świadczeń zdrowotnych z lecznictwa szpitalnego do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, a także: zwiększenie dostępności do oddziałów neurologicznych, w tym udarowych, wzmocnienie opieki rehabilitacyjnej, jak również zapewnienie opieki nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi.

Realizowane będą działania z zakresu m.in.:

- inwestycji mających na celu odwrócenie piramidy świadczeń i poprawę dostępu do opieki na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich,
- wzmocnienia roli POZ w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawy dostępności do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i szpitalnej,
- inwestycji w nowoczesne formy świadczenia usług medycznych i opiekuńczych (telemedycyna, telerehabilitacja, teleopieka), wykorzystanie sztucznej inteligencji do opisu badań diagnostycznych,
- dostosowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą i placówek opieki długoterminowej do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami,
- deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych i opieki długoterminowej, w tym rozwój środowiskowych form opieki, w szczególności dla osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi,
- rozwoju i modernizacji zasobów infrastruktury zdrowia w tym sprzętu i aparatury medycznej zapewniającej dostęp do usług dostarczanych w zgodzie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

z priorytetowymi potrzebami zdrowotnymi i wyzwaniem organizacyjnym systemu opieki zdrowotnej określonymi w mapie potrzeb zdrowotnych, wojewódzkim planie transformacji oraz innych dokumentach strategicznych w ochronie zdrowia,

- infrastruktura i wyposażenie na potrzeby usług opieki paliatywnej i hospicyjnej zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji opieki zdrowotnej nad osobami starszymi.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

- mieszkańcy, w tym w szczególności mieszkańcy obszarów o niezadowalającej dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych,
- podmioty wykonujące działalność leczniczą.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach celu nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach celu szczegółowego nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Stan zdrowia ludności przekłada się na wiele aspektów społecznych i gospodarczych, a troska o zdrowie mieszkańców jest jednym z ważniejszych celów polityki regionalnej. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej w regionie, tak jak w całym kraju, oparte jest o system publicznej służby zdrowia. Jednostkami prowadzącymi szpitale, przychodnie i itp. są w większości JST i inne instytucje publiczne. Wykonują one zadania w ramach swoich obowiązków ustawowych. System finansowania sprawia, iż mimo znacznych przepływów finansowych są to działania niedochodowe, a tym samym zastosowanie instrumentów zwrotnych nie ma uzasadnienia. Wyzwania z zakresu systemu ochrony zdrowia, także w kontekście pojawiających się zagrożeń i kryzysów, muszą być traktowane priorytetowo oraz mieć zapewnione finansowanie w formie dotacji. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.5.3.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
5	4 (v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 69	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	osoby/rok	6 852	54 816
				RCO 70	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki społecznej (innych niż mieszkania)	szt.	91	604
				PLRO 133	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	4	32

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
-----------	-----------------	---------	-------------------	--------------------	----------	-----------------	--	-----------------	--------------------	---------------	-------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

5	4 (v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 73	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	użytkownicy/rok	162 063	2021	287 883	CST	
				RCR 74	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki społecznej	użytkownicy/rok	0	2021	127 008	CST	

2.1.5.3.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (v)	128 Infrastruktura zdrowotna	31 000 000,00
				129 Wyposażenie opieki zdrowotnej	15 000 000,00

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (v)	01 Dotacja	46 000 000,00

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (v)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	46 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (v)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (v)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	46 000 000

2.1.5.4 Cel szczegółowy 4 (vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

2.1.5.4.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Wyzwania w obszarze kultury i turystyki, na które odpowiada interwencja funduszy europejskich, to przede wszystkim wzmocnienie roli kultury i turystyki dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej, w tym modernizacja infrastruktury kultury i turystyki, wzmocnienie potencjału instytucji kultury, wspieranie rozwoju sektorów kreatywnych i przemysłu czasu wolnego, promocja dziedzictwa narodowego i walorów turystycznych Polski. Zagadnienia te zostały rozwinięte i uzupełnione w zintegrowanych strategiach, przede wszystkim projekcie Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Cele wskazane w rozporządzeniu ogólnym, związane ze zwiększaniem roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych są zgodne z założeniami ww. dokumentów.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, wsparcie inwestycji w obszarze kultury, w tym wsparcie instytucji kultury oraz działania na rzecz ochrony zabytków jest warunkiem niezbędnym do zachowania regionalnej tradycji i tożsamości kulturowej, a w konsekwencji dla wzmocnienia atrakcyjności turystycznej województwa.

Rozwój turystyki w województwie świętokrzyskim opiera się zarówno na bogactwie przyrodniczym, jak i dziedzictwie kulturowym. Największym potencjałem przyrodniczym regionu z punktu widzenia rozwoju turystyki jest różnorodność ukształtowania form powierzchni terenu i złożona budowa geologiczna. Wzmacniają go bioróżnorodność i walory krajobrazowe podlegające ochronie w parkach narodowych, krajobrazowych i rezerwach. Wsparcie, ukierunkowane terytorialnie, będzie bazować na gospodarczym wykorzystaniu mocnych stron tych obszarów, w szczególności wyróżniających je zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Szczególna uwaga zostanie położona na spójne, kompleksowe i interdyscyplinarne podejście do planowanego wsparcia, tworzenie nowych miejsc pracy, oraz wzmocnienie spójności społecznej danego terytorium. Działania z zakresu rozwoju kultury i turystyki będą uwzględniać zasady zrównoważonego wpływu na środowisko, cyfryzację, zasadę dostępności dla osób o szczególnych potrzebach oraz zasadę efektywności finansowej i odporności na kryzysy m.in. kryzys klimatyczny. Wsparcie w ramach CS będzie realizowało cele Europejskiego Filaru Praw Socjalnych w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, promocji różnorodności kulturowej, poprawy dostępu do podstawowych usług publicznych oraz włączenia społecznego.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Programując wsparcie uwzględniono również rezultaty projektu KEEP ON poprzez działania: realizacja szerszego spektrum typów projektów w perspektywie finansowej 2021-2027, rozproszenie terytorialne wsparcia z uwzględnieniem wpływu projektów na społeczność lokalną oraz uwzględnienie instytucji kultury oraz instytucji zarządzających obiektami dziedzictwa kulturowego w katalogu beneficjentów działań niezwiązanych bezpośrednio z sektorem kultury i turystyki

W ramach Celu szczegółowego 4 (vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych realizowane będą działania obejmujące m.in.:

- wzmocnienie potencjału turystycznego zabytków o szczególnym znaczeniu i ich oddziaływania na rozwój gospodarczy poprzez dostosowanie obiektów zabytkowych do pełnienia funkcji związanych z kulturą. Realizowane będą przedsięwzięcia dot. rozwoju infrastruktury obejmujące m.in. renowację, modernizację, ochronę i rozwój infrastruktury zabytkowej w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej i dostępności (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami),
- udostępnienie i ułatwienie dostępu do dóbr kultury oraz zastosowania nowoczesnych technologii poszerzających krąg odbiorców oferty - projekty polegające m.in. na konserwacji zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także przez proces digitalizacji, w tym wsparcie bibliotek, bibliotek multimedialnych, domów kultury i innych instytucji kultury,
- wspieranie konkurencyjności i odporności sektora turystycznego (ulepszenie infrastruktury turystycznej, dywersyfikacja produktów, zastosowanie modeli biznesowych) poprzez tworzenie nowych, rozbudowę istniejących miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez roboty budowlane, modernizację, wyposażenie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie,
- inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe, kamperowe), w tym poprawę ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, turyści,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- instytucje kultury, z wyłączeniem państwowych instytucji kultury oraz współprowadzonych przez Ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, działające w sferze ochrony środowiska, kultury, turystyki,
- parki narodowe i krajobrazowe,
- organizacje pozarządowe,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- przedsiębiorstwa społeczne,
- instytucje kultury oraz instytucje zarządzające obiektami dziedzictwa kulturowego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

W ramach celu nie planuje się realizacji interwencji z wykorzystaniem narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach celu szczegółowego nie planuje się realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Ze względu na różne grupy interesariuszy i różne oczekiwane korzyści z projektów, Cel szczegółowy 4 (vi) może zawierać projekty posiadające potencjał do wygenerowania dodatnich przepływów finansowych jak i projekty koncentrujące się na rozwoju społecznym, w których czynnik ekonomiczny jest drugorzędny. Inwestycje w obiekty dziedzictwa kulturowego czy infrastrukturę turystyczną są kosztowne i większość publicznych przedsięwzięć w tym zakresie nie ma potencjału do wykorzystania instrumentów finansowych. Ze względu na zakładaną niewielką liczbę projektów komercyjnych, jak i z uwagi na fakt, iż przedsiębiorstwa działające w branży turystycznej najbardziej ucierpiały na ograniczeniach wynikających z pandemii COVID-19, w początkowym okresie realizacji programu, nie jest zasadne tworzenie odrębnego instrumentu finansowego. MŚP w późniejszym okresie mogą skorzystać z ogólnie zdefiniowanych preferencyjnych pożyczek w ramach innego celu szczegółowego. Podstawową formą wsparcia będzie dotacja.

2.1.5.4.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
5	4 (vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 77	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	szt.	2	16
				PLRO 135	Długość wspartych szlaków turystycznych	km	6	39
				PLRO 139	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	szt.	2	10
				PLRO 141	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	2	10

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
5	4 (vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 77	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	użytkownicy/rok	129 000	2021	168 608	CST	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.5.4.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (vi)	165 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	12 000 000
				166 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	11 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (vi)	01 Dotacja	23 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (vi)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	23 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (vi)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
5	EFRR	Słabiej rozwinięty	4 (vi)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	23 000 000

2.1.6 Priorytet 6. Wspólnota i przestrzeń.

2.1.6.1 Cel szczegółowy 5 (i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

2.1.6.1.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Główne kierunki działań dotyczących spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej regionu wiążą się z równoważeniem procesów zachodzących w przestrzeni regionalnej. Ukierunkowuje to działania na eliminowanie nierówności rozwoju społeczno-gospodarczego... Elementem równoważenia przestrzeni regionalnej jest wykorzystanie instrumentów terytorialnych. Spójność terytorialną regionu wzmocnią działania, związane z wykorzystaniem wsparcia krajowych OSI.

Delimitacja OSI wymagała połączenia podejścia krajowego i regionalnego.

W SRWŚ 2030+ poza OSI krajowym, zidentyfikowano OSI regionalne.

Działania wynikające ze Strategii ZIT będą realizowane za pomocą instrumentu terytorialnego – ZIT. Celem ZIT jest realizacja zintegrowanych projektów, przyczyniających się do rozwiązywania problemów i wspólnego bądź skoordynowanego zaspakajania potrzeb obszaru objętego ZIT. Instrument ten będzie wykorzystywany do wspierania miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) :

- OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny,
- OSI MOF miast średnich: MOF Miasta Północy, MOF Jędrzejowa, MOF Staszowa, MOF Sandomierza, MOF Buska-Zdrój.

Uwzględniając potrzeby i oczekiwania wyrażane przez poszczególne MOF-y na etapie prac nad strategiami terytorialnymi wsparcie będzie adresowane w ramach **CP 2 (Priorytet 3)** oraz **CP 5 (Priorytet 6)**.

W ramach ZIT znajdzie zastosowanie tryb niekonkurencyjny lub/i konkurencyjny.

Wsparciem nie będą objęte inwestycje w infrastrukturę drogową (w tym parkingi), jeżeli ma być ona wykorzystywana w indywidualnym ruchu samochodowym, za wyjątkiem inwestycji w infrastrukturę drogową powiązaną ze wsparciem w zakresie realizacji strategii terytorialnych oraz rewitalizacji (przedmiotowa infrastruktura nie będzie dominującym czynnikiem rewitalizacji i nie może stanowić więcej niż 15% kosztów konkretnej inwestycji).

Podejmowane działania będą wspierały projekty wynikające ze strategii terytorialnych opracowanych przez władze lokalne przy zastosowaniu zasady partnerstwa w zgodzie z priorytetami UE (tj. na etapie procesu przygotowania, wdrażania i ewaluacji).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W ramach programu nie planuje się powierzać Związkom ZIT zadań szerszych niż udział w wyborze projektów ZIT, tym samym nie planuje się wskazywać ich, jako Instytucji Pośredniczących.

Niemniej jednak w ramach Pomocy Technicznej przewidujemy możliwość finansowania wydatków dotyczących budowy potencjału administracyjnego np. szkolenia, warsztaty.

Zgodnie z art. 11. Rozporządzenia ERDF szczególna uwaga zostanie zwrócona na sprostanie wyzwaniom środowiskowym i klimatycznym, w szczególności na transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu do 2050 roku, na wykorzystanie potencjału technologii cyfrowych do celów innowacji oraz na wspieranie rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych.

Wszelkie interwencje EFRR, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe powinny być zgodne z najlepszymi praktykami „Europejskich zasad jakościowych dla interwencji finansowanych przez UE o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” (EUQS_revised-2020_EN_ebook.pdf (icomos.org)). Odzwierciedlają one zintegrowane, zrównoważone zasady przewodnie Nowego Europejskiego Bauhausu.

W przypadku projektów infrastrukturalnych z zakresu kultury, turystyki ważnym czynnikiem będzie uwzględnienie aspektów środowiskowych, poprzez włączenie zielonych elementów infrastruktury objętych wsparciem (np. systemy odzysku wody deszczowej, czy pozyskiwanie energii z paneli słonecznych) oraz łączenia aspektów kulturowych projektów z ochroną środowiska w otoczeniu wspieranego obiektu.

Wspierane będą rozwiązania cyfrowe, np. zdalny dostęp do usług publicznych.

W związku z powyższym w ramach przedmiotowego cs 5(i) zakłada się następujące typy zintegrowanych projektów:

- Wsparcie w zakresie turystyki:
Wsparcie obejmie projekty dotyczące centrów/punktów informacji kulturalnej i turystycznej oraz budowy, tworzenia, rozwoju tras i szlaków turystycznych odwołujących się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych, edukacyjnych. Rozwojowi turystyki w ramach MOF będzie sprzyjać także budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz promocja walorów środowiskowych regionu, produktów regionalnych.
- Wsparcie w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego:
Wsparcie obejmie wzmocnienie potencjału województwa w zakresie ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego. Realizacja inwestycji przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenia dostępu mieszkańców regionu do dóbr kultury.
- Wsparcie w zakresie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki (innych niż obszary Natura 2000):

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Wsparcie obejmie ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000 m.in. ochronę różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime oraz różnorodności geologicznej w ramach MOF. Wspierana będzie budowa, rozbudowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. Dofinansowanie otrzymają inwestycje mające na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania turystyki na obszary cenne przyrodniczo oraz służące edukacji i promowaniu form ochrony przyrody i rozwojowi ekoturystyki.

Wsparcie w zakresie rewitalizacji miast - dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie wskazują, że rewitalizacja ma duży wpływ na lokalny rozwój środowiskowy, społeczny i gospodarczy. Kontynuacja działań rewitalizacyjnych pozwoli na ożywienie zdegradowanych obszarów miast, które utraciły swoją pierwotną funkcję. Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych nastąpi poprzez realizację inwestycji infrastrukturalnych prowadzących do aktywizacji społeczno-gospodarczej. W ramach wsparcia rewitalizacji obszarów miejskich promowane będzie powiązanie projektów infrastrukturalnych EFRR z projektami społecznymi EFS+ (preferowane będą interwencje, które wykażą, że w okresie 2014-2020 i/lub 2021-2027 była/będzie podejmowana interwencja z wykorzystaniem środków EFS).

Planowane do realizacji projekty polegają na budowie nowych budynków (w, uzasadnionych sytuacjach), przebudowie, adaptacji zdegradowanych budynków, terenów i przestrzeni, a także zagospodarowanie terenów i przestrzeni na obszarze rewitalizacji (w tym nowych i istniejących terenów zielonych) w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych. Wsparcie obejmie roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych, znajdujących się w rejestrze zabytków oraz obiektów położonych w strefie ochrony konserwatorskiej, wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z danym obiektem. Dofinansowanie otrzymają budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, w celu zapewnienia dostępu obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych. Elementem planowanych do wsparcia projektów rewitalizacyjnych będą inwestycje, dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego oraz inne inwestycje ukierunkowane na poprawę jakości przestrzeni publicznych, a także inwestycje w zakresie OZE.

Wskazane działania będą realizowane za pomocą Strategii IIT. Funkcję Strategii IIT mogą pełnić gminne programy rewitalizacji (GPR).

W projektach rewitalizacji należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy dążyć również do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych, , oraz uwzględniające założenia Nowego Europejskiego Bauhausu.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Dominującym trybem wyboru projektów rewitalizacyjnych będzie tryb konkurencyjny. Nie wyklucza się także zastosowania trybu niekonkurencyjnego.

Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować równoległe więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Na obszarze objętym wspólną strategią rozwoju możliwe jest wykorzystanie więcej niż jednego instrumentu terytorialnego/mechanizmu wsparcia. Poza ZIT-ami, mogą być realizowane również działania rewitalizacyjne na terenach miejskich wynikające ze Strategii IIT, a także RLKS.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

Grupę docelową działań podejmowanych w ramach przedmiotowego celu stanowią będą mieszkańcy miast województwa świętokrzyskiego, w szczególności:

- mieszkańcy MOF-ów,

- mieszkańcy miast województwa świętokrzyskiego, objętych GPR,

a także instytucje kultury oraz instytucje zarządzające obiektami dziedzictwa kulturowego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach przedmiotowego celu szczegółowego realizowane będą działania objęte instrumentami terytorialnymi, tj. Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi (ZIT) oraz Innym Instrumentem Terytorialnym (IIT).

Instrument ZIT planuje się wykorzystać wobec Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (MOF), celem aktywizacji ich zasobów i potencjałów mogących skutecznie przeciwstawić się procesom polaryzacyjnym.

Instrument IIT stanowiąc będą gminne programy rewitalizacji, przygotowane zgodnie z ustawą o rewitalizacji w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów miejskich.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Projekty w ramach celu szczegółowego 5 (i) nie spełniają podstawowego warunku dla zastosowania instrumentów finansowych. Cechuje je brak potencjału do bezpośredniego generowania zysków lub oszczędności - nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych. Projekty dot. wspierania zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich realizowane będą przede wszystkim przez JST. Interwencja publiczna w ramach CP 5(i) ukierunkowana jest na maksymalizację efektów społecznych, ma charakter wieloaspektowy (czynniki gospodarcze, społeczne, przestrzenne, środowiskowe i kulturowe) i co do zasady pomocowy. Rewitalizacja jest procesem długotrwałym (wieloletnim), wymagającym licznych środków, niezbędnych do pobudzenia terenów zdegradowanych do stopniowego odzyskiwania atrakcyjności inwestycyjnej, stąd wymaga zastosowania wsparcia w formie dotacji.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.6.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
6	5 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 74	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego.	osoby	33 000	214 000
				RCO 75	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	strategie	1	6
				RCO 76	Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego	projekty	2	10
				RCO 77	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	obiekty	5	36
				WLWK (232)	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	15	100
				WLWK (234)	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt	4	28

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
6	5 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 77	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	Odwiedzający	0	2019	4 000	CST	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.6.1.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (i)	165 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	25 000 000
				166 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	20 000 000
				167 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	20 000 000
				168 Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	25 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (i)	01 Dotacja	90 000 000,00

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (i)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	65 000 000,00
				17 Dzielnice miejskie	Do uzupełnienia
				18 Miasta, Małe miasta i przedmieścia	Do uzupełnienia
				19 Miejskie obszary funkcjonalne	Do uzupełnienia

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (i)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (i)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	90 000 000

2.1.6.2 Cel szczegółowy 5 (ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

2.1.6.2.1 Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Województwo świętokrzyskie posiada doświadczenie w implementowaniu instrumentów terytorialnych opartych o Strategię, a także skutecznie wdrażało w ramach PROW podejście LEADER, które było adresowane do LGD. Wsparcie UE pozwoliło na częściowe rozwiązanie problemów, które ograniczały rozwój. Jednakże poziom dostępnej dotychczas alokacji, niższy niż zidentyfikowane potrzeby, skutkowało realizacją zaplanowanych działań w ograniczonym zakresie, dlatego też w/w obszary nadal wymagają wsparcia.

W dalszym ciągu dostrzega się konieczność zaktywizowania społeczności lokalnych uwzględniając lokalne potrzeby, co przyczyni się do podejmowania działań rozwojowych. W związku z powyższym zasadne jest zastosowanie Instrumentu Terytorialnego RLKS w formule bezpośrednio.

Wsparcie będzie uwzględniało m.in. następujące OSI, wskazane w SRWŚ 2030+.

- OSI Góry Świętokrzyskie, OSI Obszar Uzdrowiskowy, OSI Ponidzie,
OSI Dolina Wisły,

jak również inne obszary, dla których partnerstwa JST wspólnie opracowały dokumenty strategiczne, spełniające wymogi właściwe dla Strategii IIT.

W ramach cs 5(ii), elementy infrastruktury drogowej dla indywidualnego ruchu zmotoryzowanego będą mogły uzyskać wsparcie tylko w obszarze turystyki, kultury i dziedzictwa kulturowego oraz rewitalizacji i tylko pod warunkiem, że są niezbędnym elementem do zapewnienia dostępu do obiektu/atrakcji w ramach większej inwestycji, nie zaś jako samodzielne projekty drogowe (przedmiotowa infrastruktura drogowa nie będzie dominującym elementem projektu i nie może stanowić więcej niż 15% kosztów konkretnej inwestycji).

Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań za wyjątkiem aplikowania

o środki finansowe partnerstw w skład których wchodzi wyłącznie gminy tworzące dany ZIT lub dany IIT. (nie dotyczy formuły RLKS oraz możliwości realizacji rewitalizacji na podstawie GPR)

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Na obszary wiejskie negatywnie wpływa utrudniony dostęp do usług publicznych, dlatego działania realizowane w ramach cs (ii) będą tożsame względem wsparcia realizowanego w cs (i).

W ramach przedmiotowego celu szczegółowego 5 (ii) zakłada się następujące typy zintegrowanych projektów:

- Wsparcie w zakresie turystyki:

Wsparcie obejmie projekty dotyczące centrów/punktów informacji kulturalnej i turystycznej oraz budowy tras i szlaków turystycznych odwołujących się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych, edukacyjnych. Rozwojowi turystyki będzie sprzyjać także budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz promocja walorów środowiskowych regionu, produktów regionalnych.

- Wsparcie w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego:

Wsparcie obejmie wzmocnienie potencjału województwa w zakresie ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego. Realizacja inwestycji przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego oraz zwiększania dostępu mieszkańców do dóbr kultury.

- Wsparcie w zakresie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki (innych niż obszary Natura 2000).

Wsparcie obejmie ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000.

m.in. ochronę różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime oraz różnorodności geologicznej. Wspierana będzie budowa, rozbudowa, modernizacja i wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. Dofinansowanie otrzymają inwestycje mające na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania turystyki na obszary cenne przyrodniczo oraz służące edukacji i promowaniu form ochrony przyrody i rozwojowi ekoturystyki.

- Wsparcie w zakresie przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu poprawę sytuacji gospodarczej danego obszaru poprzez poprawę warunków dla rozwoju przedsiębiorczości m.in. uzbrojenie terenów inwestycyjnych, budowę inkubatorów przedsiębiorczości oraz centrów rozwoju/logistycznych.

- Wsparcie w zakresie rewitalizacji - dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie, wskazują, że rewitalizacja ma duży wpływ na lokalny rozwój środowiskowy, społeczny i gospodarczy. Kontynuacja działań rewitalizacyjnych pozwoli na ożywienie zdegradowanych obszarów, które utraciły swoją pierwotną funkcję. Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych nastąpi poprzez realizację inwestycji infrastrukturalnych prowadzących do aktywizacji społeczno-gospodarczej. W ramach wsparcia rewitalizacji na obszarach innych niż miejskie promowane będzie powiązanie projektów infrastrukturalnych EFRR z projektami społecznymi EFS+ (preferowane będą interwencje, które wykażą, że w okresie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2014-2020 i/lub 2021-2027 była/będzie podejmowana interwencja z wykorzystaniem środków EFS).

Planowane do realizacji projekty polegają na budowie nowych budynków (w uzasadnionych sytuacjach), przebudowie, adaptacji zdegradowanych budynków, terenów i przestrzeni, a także zagospodarowanie terenów i przestrzeni na obszarze rewitalizacji (w tym nowych i istniejących terenów zielonych) w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych i turystycznych. Wsparcie obejmie roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych znajdujących się w rejestrze zabytków oraz obiektów położonych w strefie ochrony konserwatorskiej, wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z danym obiektem. Dofinansowanie otrzymają budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, w celu zapewnienia dostępu obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych. Elementem planowanych do wsparcia projektów rewitalizacyjnych będą inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego oraz inne inwestycje ukierunkowane na poprawę jakości przestrzeni publicznych, a także inwestycje w zakresie OZE.

Wskazane działania będą realizowane za pomocą Strategii IIT. Funkcję Strategii IIT mogą pełnić gminne programy rewitalizacji (GPR).

„W projektach rewitalizacji należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy dążyć również do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych.”

Działania na obszarze rewitalizowanym mogą stanowić część większego zintegrowanego projektu, przyczyniając się do rozwiązania wspólnych problemów oraz budowania potencjału dla rozwoju obszaru objętego IIT.

- Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS).

Działania wynikające z Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) będą realizowane za pomocą instrumentu terytorialnego – RLKS.

Wsparcie zaplanowano w formule bezpośredniej. Działanie polegać będzie na wsparciu realizacji LSR wdrażanej przez Lokalne Grupy Działania (LGD). Ze wsparcia będą mogły skorzystać wszystkie LGD działające na terenie woj. świętokrzyskiego.

Beneficjentem będą LGD, które będą odpowiedzialne za przeprowadzenie procedury wyboru projektów wpisujących się w Lokalną Strategię Rozwoju (LSR).

Wsparcie realizowane będzie za pomocą EFRR.

Szczegółowy zakres wsparcia zostanie doszczegółowiony w SZOP i będzie wynikał z LSR, niemniej jednak mając na względzie wstępne informacje uzyskane od lokalnej społeczności (LGD), IZ zakłada, że wsparcie w szczególności obejmie:

- odnawialne źródła energii,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- przestrzeń publiczną, likwidację barier architektonicznych,
- infrastrukturę edukacyjną, rekreacyjną, turystyczną i kulturalną.

W obszarach wsparcia w ramach instrumentu RLKS zostanie zachowana demarkacja ze wsparciem w ramach inicjatywy LEADER (budżet EFRROW), oraz działaniami realizowanymi w ramach działań Priorytetu IX. Usługi społeczne i zdrowotne.

W ramach RLKS znajdują zastosowanie uproszczone metody rozliczania wydatków (SCOs).

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

- mieszkańcy województwa świętokrzyskiego obszarów objętych IIT; w tym GPR.
- mieszkańcy obszarów objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju.
- instytucje kultury oraz instytucje zarządzające obiektami dziedzictwa kulturowego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 TUE oraz w art. 10 TFUE, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 73 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, a proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zostanie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Ponadto zostanie zapewniony kobietom i mężczyznom równy udział we wszystkich sferach życia bez względu na ich pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzicielski, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną etc. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn będzie to weryfikacja w oparciu o tzw. standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie ona weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060*.

Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. w procesie programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji, a także samej realizacji projektów. Będzie się to wyrażać poprzez zapewnienie wszystkim osobom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, jednakowego dostępu do m.in. produktów, usług, infrastruktury itp. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

i mężczyzn i niedyskryminacji, a w umowach o dofinansowanie zostanie zawarta klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach przedmiotowego celu szczegółowego realizowane będą działania objęte instrumentami terytorialnymi, tj. Innym Instrumentem Terytorialnym (IIT) oraz Rozwojem Lokalnym kierowanym przez Społeczność (RLKS).

Instrument IIT stanowią będą gminne programy rewitalizacji przygotowane zgodnie z ustawą o rewitalizacji w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów innych niż miejskie, a także działania w zakresie zrównoważonej kultury, turystyki i dziedzictwa naturalnego wynikające ze Strategii IIT.

Instrument RLKS zakłada wspieranie projektów, których realizacja wynikać będzie z Lokalnych Strategii Rozwoju, a których celem jest zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Nie dotyczy

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Projekty celu szczegółowego 5(ii) ukierunkowane są na maksymalizację efektów społecznych. Cechuje je brak potencjału do bezpośredniego generowania zysków lub oszczędności. Nie spełniają podstawowego warunku dla zastosowania IF. Projekty zintegrowanego wsparcia w zakresie włączenia społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie realizowane będą przede wszystkim przez JST. Interwencja publiczna ma charakter wieloaspektowy (czynniki gospodarcze, społeczne, przestrzenne, środowiskowe i kulturowe) i co do zasady pomocowy. Kompleksowa rewitalizacja jest procesem wieloletnim i kosztownym. Pobudzenie terenów zdegradowanych do stopniowego odzyskiwania atrakcyjności inwestycyjnej wymaga użycia wsparcia w formie dotacji. Zastosowanie dotacji jest również zasadne ze względu na jej ukierunkowanie wsparcia z CP 5(ii) na tereny wiejskie, na których dysfunkcje we wskazanych obszarach są większe.

2.1.6.2.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
6	5 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 74	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego.	osoby	32 000	214 000

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

				RCO 75	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	strategie	2	14
				RCO 76	Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego	projekty	2	14
				RCO 77	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	obiekty	6	39
				RCO 80	Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	strategie	2	15
				WLWK (232)	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	5	36
				WLWK (234)	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	37

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
6	5 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 77	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	odwiedzający	0	2019	15 000	CST	Do uzup.

2.1.6.2.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięte	5 (ii)	165 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	25 000 000
				166 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	10 000 000
				167 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	9 000 000
				168 Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	8 000 000
				169 Inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, w tym przygotowanie strategii terytorialnych	3 000 000

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (ii)	01 Dotacja	55 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (ii)	12 Obszary wiejskie	3 000 000
				20 Obszary wiejskie	52 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (ii)	09 Nie dotyczy	0

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
6	EFRR	Słabiej rozwinięty	5 (ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	55 000 000

2.1.7 Priorytet 7. Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców

2.1.7.1 Cel szczegółowy 4 (d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia

2.1.7.1.1 Interwencje w ramach Funduszy

Proces starzenia się mieszkańców regionu związany przede wszystkim z trendem wydłużającego się czasu życia i niskim współczynnikiem diety determinuje potrzebę wspierania pracowników oraz stworzenie warunków umożliwiających im jak najdłuższą aktywność na rynku pracy. Kluczowym czynnikiem wpływającym na stan zdrowia mieszkańców regionu jest profilaktyka, która oddziałuje na aktywność zawodową mieszkańców regionu poprzez zwiększanie ich szans na długotrwałą obecność na rynku pracy. Mając na celu wydłużenie aktywności

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

zawodowej mieszkańców regionu zaplanowano szereg przedsięwzięć ukierunkowanych na wczesne wykrywanie problemów zdrowotnych.

Zgodnie z założeniami Strategicznych ram UE dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2021–2027 – „Bezpieczeństwo i higiena pracy w zmieniającym się świecie pracy” istotnym kierunkiem działań będzie wsparcie pracowników poprzez eliminowanie czynników ryzyka w miejscu pracy, mających charakter psychospołeczny lub ergonomiczny. Poprawa ergonomii stanowiska pracy oraz ograniczanie ryzyka zawodowego, przyczyni się do wydłużenia aktywności zawodowej świętokrzyskich pracowników. Zdrowie osób pracujących, nabiera szczególnego znaczenia w kontekście przemian demograficznych i nasilającej się potrzeby podtrzymywania aktywności zawodowej oraz produktywności starzejącej się populacji. Zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa skłania do dostrzegania potencjału zawodowego osób 50+. Dlatego preferowane będą projekty skierowane do tej grupy osób. Premiowane będą również przedsięwzięcia realizowane w partnerstwie pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, podmiotami leczniczymi, pracodawcami i instytucjami naukowymi, co wpłynie na zwiększenie efektywności i jakości zaplanowanych w projektach działań wspierających m.in. wydłużenie aktywności zawodowej oraz poprawy dostępu do profilaktyki.

Ze względu na negatywne stereotypy i występowanie dyskryminacji osób ze względu na płeć, orientację seksualną, światopogląd czy wyznanie, realizowane będą działania wspierające równe traktowanie i niedyskryminację wśród pracowników np.: szkolenia dla pracowników podnoszące wiedzę na temat niedyskryminacji w miejscu pracy.

Zaplanowane w ramach celu działania są zgodne z Europejskim filarem praw socjalnych, który gwarantuje każdemu prawo do wysokiego poziomu ochrony zdrowia oraz będą realizowały założenia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522. Przedsięwzięcia będą zgodne z dokumentem strategicznym „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r. oraz z mapami potrzeb zdrowotnych i planami transformacji (krajowym i regionalnym) w obszarze zdrowia.

Interwencja zaplanowana w ramach EFS (w tym rehabilitacja lecznicza w zakresie schorzeń stanowiących główne przyczyny niezdolności do pracy) będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności z działaniami, zaplanowanymi w EFRR 2021-2027 w zakresie wsparcia infrastruktury zdrowotnej oraz z efektami przedsięwzięć, zrealizowanych z funduszy unijnych w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 oraz 2014-2020).

Planuje się realizację następujących przedsięwzięć:

1. Wsparcie pracodawców i pracowników ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy umożliwiające wydłużenie aktywności zawodowej pracowników.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W ramach przedsięwzięcia realizowane będą w szczególności działania obejmujące m.in.:

- zapewnienie pakietu świadczeń zdrowotnych wykraczających poza zakres badań profilaktycznych wynikających z charakteru wykonywanej pracy (wg kryterium płci i wieku),
- doposażenie/wyposażenie stanowisk pracy mające na celu zapewnienie ergonomii oraz bezpieczeństwa stanowiska pracy,
- kursy/szkolenia przekwalifikujące pracowników do wykonywania innej, mniej obciążającej pracy (na innym stanowisku),
- edukację zbiorową na terenie zakładu pracy prowadzoną przez fizjoterapeutę psychologa/psychoterapeutę – właściwa organizacja stanowiska pracy z uwzględnieniem zasad ergonomii, diagnoza zachowań zdrowotnych pracowników na danym stanowisku pracy, ćwiczenia korekcyjne pozwalające zapobiec dalszemu postępowaniu zdiagnozowanych wad, edukacja w zakresie chorób cywilizacyjnych (tj. profilaktyka uzależnień, radzenie sobie ze stresem),
- pakiety rehabilitacyjne dla pracowników,
- działania wspierające równe traktowanie i niedyskryminację wśród pracowników np.: szkolenia dla pracowników podnoszące wiedzę na temat niedyskryminacji w miejscu pracy.

2. Poprawa dostępu do profilaktyki i rehabilitacji ułatwiającej powrót na rynek pracy.

Planuje się opracowanie i realizację regionalnych programów zdrowotnych dotyczących profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, w szczególności: rehabilitację onkologiczną, kardiologiczną, rehabilitację narządów ruchu oraz edukację prozdrowotną i działania zachęcające do wzrostu aktywności fizycznej.

Tryby wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny.

Planuje się również realizację przedsięwzięcia priorytetowego (w trybie niekonkurencyjnym), wskazanego w Kontrakcie Programowym dla Województwa Świętokrzyskiego, skierowanego do pracujących mieszkańców województwa świętokrzyskiego w wieku produkcyjnym nie mobilnym (45+) ze szczególnym uwzględnieniem wytypowanych grup ryzyka (w ramach przedsięwzięcia nr 1).

Założeniem projektu jest zwiększenie podstawowego pakietu badań profilaktycznych o dodatkowe świadczenia, które pozwolą na pogłębioną diagnostykę osób pracujących oraz wczesne wykrycie chorób i szybkie podjęcie leczenia. Działania zaplanowane w ramach projektu będą stanowić rozszerzenie świadczeń proponowanych w ramach

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

badań profilaktycznych (tj. wstępnych, okresowych i kontrolnych) oraz uzupełnienie świadczeń oferowanych przez NFZ. Ponadto przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji będą propagowały prozdrowotny styl życia, wpłyną korzystnie na stan zdrowia mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz przyczynią się do utrzymania osób w wieku produkcyjnym na rynku pracy.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- osoby w wieku aktywności zawodowej,
- osoby świadczące usługi zdrowotne,
- pracodawcy i ich pracownicy.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiejkolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu szczegółowego nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (d) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (d) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.7.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	4 d	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLDKCO01	Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej	osoby	2 500	50 000
				specyficzny	Liczba przedsiębiorstw/pracodawców objętych wsparciem w zakresie eliminowania czynników ryzyka w miejscu pracy	podmioty	26	171

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
7	4 d	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLDC R03	Liczba osób, które dzięki wsparciu w obszarze zdrowia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	osoby	80%	2021	80%	CST 2021	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.7.1.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
7	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	144 Działania na rzecz zdrowego i dostosowanego środowiska pracy uwzględniające zagrożenia dla zdrowia i obejmujące m.in. promocję aktywności fizycznej	32 914 693

Tabela 2: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
7	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	01 Dotacja	32 914 693

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
7	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	32 914 693

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
7	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	09 Nie dotyczy	32 914 693

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
7	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	13 165 877

2.1.8 Priorytet 8. Edukacja na wszystkich etapach życia

2.1.8.1 Cel szczegółowy 4 (f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

2.1.8.1.1 Interwencje w ramach funduszy

W województwie świętokrzyskim występują duże różnice w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w województwie wynosił 87,4% (2019 r.). Najmniej dzieci uczęszczało do przedszkoli na terenach wiejskich, gdzie odsetek ten wynosił 67,2%. Najniższy poziom był na terenie wiejskim powiatu kazimierskiego i wynosił 40,1%, koneckiego – 55,1% i opatowskiego – 60,5%. Na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest również niższy poziom wyników z egzaminów końcowych szkoły podstawowej. Średni wynik z języków obcych w miastach województwa świętokrzyskiego wynosił 68%, natomiast na obszarach wiejskich 47%. W związku z zdiagnozowanym problemem planowane jest wzmocnienie upowszechnienia edukacji przedszkolnej poprzez ogłaszanie dedykowanych konkursów lub premiowanie projektów skierowanych na obszary o najniższym stopniu „uprzedzszkolnienia” – na tereny wiejskie.

W ramach kształcenia na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym wspierane będą działania zmierzające do dobrej jakości kształcenia i szkolenia uczniów, zwłaszcza znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, np. ze względów ekonomicznych czy zdrowotnych. Wspierana będzie również aktywność dotycząca rozwijania i nabywania kompetencji, umiejętności, zainteresowań uczniów. W zależności od zdiagnozowanych potrzeb, szkoły będą wyposażane w sprzęt (inny niż zaplanowany w KPO) i materiały dydaktyczne.

Planowane są działania na wszystkich etapach edukacji w zakresie edukacji włączającej oraz poprawy dostępności placówek oświatowych (np. poprzez upowszechnianie modelu dostępnej szkoły).

W związku z utrzymującym się trendem niższej niż w kraju zdawalności egzaminów ósmoklasisty i maturalnego, wspierani będą uczniowie mający trudności w nauce. Realizowane będą działania w zakresie kształtowania umiejętności podstawowych

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

i przekrojowych z wykorzystaniem potencjału różnych podmiotów (m.in. instytucji kultury, szkół wyższych, organizacji pozarządowych, pracodawców). Promowane będą również przedsięwzięcia ukierunkowane na rozwijanie wśród uczniów tożsamości regionalnej, wiedzy dotyczącej dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego naszego regionu oraz poprawę jakości życia mieszkańców, poprzez edukację ekologiczną, ukierunkowaną na świadomą konsumpcję. Działania wzmocnią świadomość uczniów na temat zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem środowiska. Wsparcie działań proekologicznych, szczególnie w szkolnictwie branżowym oraz promowanie „zielonego” podejścia do środowiska przyczyni się do poprawy jakości życia w regionie. W związku ze zwiększającą się liczbą dzieci potrzebujących pomocy psychologicznej, planowane jest wsparcie w tym zakresie. Szczególnie dotyczy to osób w niekorzystnej sytuacji, w tym doświadczających dyskryminacji lub przemocy ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, status rodzinny, wyznanie lub światopogląd.

W obrębie szkolnictwa branżowego wdrażany będzie Wzorcowy Model Kształcenia Praktycznego¹⁴. W ramach projektów współfinansowane będą m.in. staże uczniowskie (rozliczane wyłącznie w oparciu o stawkę jednostkową¹⁵) oraz zajęcia praktyczne u pracodawców.

Wzmocniana będzie współpraca szkół z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego. Wspierane będą również działania związane z doradztwem zawodowym i przygotowujące uczniów do wejścia na rynek pracy. Zaplanowane przedsięwzięcia nie będą powielać wsparcia realizowanego w projektach krajowych. Szkolnictwa branżowe w regionie będzie rozwijane w ramach kształcenia formalnego i pozaformalnego (np. na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, szkoleniach przy wykorzystaniu walidacji i certyfikacji w podnoszeniu kwalifikacji). W ramach wspierania równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia będą kontynuowane projekty stypendialne skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Stypendium przyznawane będzie uczniom zdolnym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Planowane działania na rzecz dzieci są zgodne z zaleceniami zawartymi w *Europejskiej gwarancji dla dzieci* (Zalecenia Rady (UE) 2021/1004 r.) w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci, np. w zakresie edukacji włączającej oraz Europejskim obszarem edukacji do 2025 r.

Interwencja zaplanowana w ramach EFS będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności z działaniami, zaplanowanymi w EFRR 2021-2027 w zakresie wsparcia infrastruktury edukacyjnej oraz z efektami przedsięwzięć, zrealizowanych

¹⁴ Model Kształcenia Praktycznego opracowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje Społeczne

¹⁵ Szczegółowe informacje dotyczące stawek jednostkowych znajdują się w Załączniku nr 1 do PR FES 2021-2027

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

z funduszy unijnych w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 oraz 2014-2020).

Działania w obszarze edukacji wpisują się w kierunki działań ujęte w polityce publicznej „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030” .

Planuje się w szczególności realizację następujących przedsięwzięć:

- I. Upowszechnianie wychowania przedszkolnego m.in. poprzez:
 - tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w szczególności na obszarach wiejskich,
 - wsparcie w obszarze edukacji włączającej, dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami,
 - zajęcia dodatkowe dydaktyczno-wychowawcze rozszerzające ofertę ośrodków wychowania przedszkolnego (OWP), zajęcia z edukacji ekologicznej i wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, zajęcia specjalistyczne, zwiększenie dostępu do specjalistów np. logopedów, terapeutów, doradztwo zawodowe, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w celu wczesnego diagnozowania dzieci,
 - unowocześnianie bazy lokalowej i dydaktycznej, zakup pomocy edukacyjnych oraz sprzętu niezbędnego do realizacji projektu,
 - podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej,
 - wsparcie rodziców/opiekunów dzieci przedszkolnych – np. działania na rzecz wzmocnienia relacji i współpracy kadry z rodzicami/opiekunami prawnymi,
 - wsparcie działań społeczno-edukacyjnych, zajęcia w celu zapobiegania dyskryminacji oraz wsparcie w celu przeciwdziałania zaburzeniom psychicznym.
- II. Wsparcie szkół podstawowych i ponadpodstawowych ogólnych, ukierunkowane na rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz wzmocnienie systemu kształcenia, m.in. poprzez:
 - wsparcie szkoły w obszarze edukacji włączającej, m.in. poprzez upowszechnianie modelu dostępnej szkoły,
 - rozszerzenie oferty dydaktycznej, działania dwujęzyczne,
 - zakup pomocy dydaktycznych, wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt,
 - wsparcie doradztwa zawodowego,
 - zajęcia z edukacji ekologicznej kształtujące postawę proekologiczną,
 - podnoszenie kompetencji/kwalifikacji kadry nauczycielskiej m.in: w zakresie pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, wsparcie w zakresie zapobiegania przemocy,
 - zajęcia w ramach wspierania działań antydyskryminacyjnych w szkołach, służące zwiększaniu bezpieczeństwa i zapobieganiu przemocy rówieśniczej i dyskryminacji uczniów,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- wsparcie działań społeczno-edukacyjnych w szkołach, zwiększenie dostępności do adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów narażonych na różnego rodzaju dyskryminacje,
- realizacja programów stypendialnych dla uczniów zdolnych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

III. Działania dla szkół branżowych, ukierunkowane na rozwijanie umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, m.in. poprzez:

- wsparcie szkoły w obszarze edukacji włączającej, m.in. poprzez upowszechnianie modelu dostępnej szkoły,
- wsparcie szkół oraz placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w ramach kompleksowych programów rozwojowych,
- staże uczniowskie, współpraca z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu zwiększenia potencjału szkół,
- wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zwiększających ich szanse na rynku pracy,
- wsparcie doradztwa zawodowego,
- zajęcia z edukacji ekologicznej kształtujące postawę proekologiczną,
- zakup pomocy dydaktycznych, wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt,
- podnoszenie kompetencji/kwalifikacji kadry nauczycielskiej, wsparcie w zakresie pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, wsparcie w zakresie zapobiegania przemocy,
- zajęcia w ramach wspierania działań antydyskryminacyjnych w szkołach, działania służące zwiększaniu poziomu bezpieczeństwa i zapobieganiu przemocy rówieśniczej i dyskryminacji uczniów,
- wsparcie działań społeczno-edukacyjnych w szkołach (w celu przeciwdziałania zaburzeniom psychicznym uczniów), zwiększenie dostępności do adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów narażonych na różnego rodzaju dyskryminacje,
- realizacja programów stypendialnych dla uczniów zdolnych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

IV. Podnoszenie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w szczególności w obszarze edukacji (np.: szkolenia, działania służące tworzeniu sieci kontaktów, działania podejmowane przez partnerów społecznych).

Tryby wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Zaplanowano również realizację przedsięwzięcia priorytetowego (w trybie niekonkurencyjnym - „Świętokrzyska edukacja zawodowa” wskazanego w Kontrakcie Programowym dla Województwa Świętokrzyskiego.

Projekt będzie wykorzystywał Wzorcowy Model Kształcenia Praktycznego opracowany w ramach projektu pn. „Innowacyjna edukacja – nowe możliwości zawodowe” realizowanego w POWER oraz utworzy skuteczny model doradztwa zawodowego łączący dwa etapy edukacyjne: szkołę podstawową i szkołę kształcenia zawodowego. Projekt zostanie ukierunkowany na praktyczną naukę zawodu w rzeczywistych warunkach pracy oraz przygotowanie uczniów do zmieniających się potrzeb pracodawców na rynku pracy. Wsparcie szkolnictwa branżowego będzie powiązane z inteligentnymi specjalizacjami naszego regionu.

W ramach wspierania równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia będą realizowane projekty stypendialne skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (w trybie niekonkurencyjnym), które zostały również ujęte w Kontrakcie Programowym. Stypendium przyznawane będzie uczniom zdolnym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- ośrodki wychowania przedszkolnego,
- szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne i zawodowe (z wyłączeniem szkół specjalnych),
- dzieci w wieku przedszkolnym,
- uczniowie/słuchacze,
- nauczyciele, instruktorzy praktycznej nauki zawodu, kadra kierownicza,
- psychologowie, pedagodzy,
- rodzice/opiekunowie,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w szczególności w obszarze edukacji,
- pracownicy, członkowie i wolontariusze organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 Rozporządzenia Ogólnego.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na terenach Obszarów Strategicznej Interwencji¹⁶.

W celu w zakresie edukacji przedszkolnej, będzie brany pod uwagę wskaźnik upowszechnienia, który różni się znacząco pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (f) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie.

¹⁶ Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Interwencje realizowane w CS (f) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.8.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
				PLFCO02	Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego	sztuki	117	587
				PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	7 602	38 011
				PLFCO04	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoby	2 477	12 383
				PLFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby	265	5 295
				PLFCO08	Liczba wyposażonych/wyposażonych szkół i placówek systemu oświaty	podmioty	128	641

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
				PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje lub kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	95 %	2021	75%	CST 2021	
				PLFCR03	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących wyposażenie/wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	podmioty	99%	2020	99%	Wizyty monitoringu na reprezentaty	-

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

										wnej próbie szkół i placówek	
				PLFC R04	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w postaci staży uczniowskich, uczestniczących w kształceniu lub pracujących 6 miesięcy od ukończenia nauki	osoby	56%	2021	56%	ewaluacja	-
				PLFC R05	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują przez co najmniej 24 miesiące po zakończeniu dofinansowania ze środków EFS+	sztuki	98%	2020	98%	ewaluacja	-

2.1.8.1.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 f	148 Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury)	8 649 733
				149 Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)	53 044 479

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 f	01 Dotacja	61 694 212

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 f	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	61 694 212

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 f	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	63 315
				08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	63 315
				09 Nie dotyczy	61 567 582

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 f	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	24 677 685

2.1.8.2 Cel szczegółowy 4 (g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

2.1.8.2.1 Interwencje w ramach funduszy

Zostały zaplanowane działania zmierzające do nabywania przez osoby dorosłe kompetencji podstawowych, głównie kompetencji cyfrowych, realizowanych poza Podmiotowym Systemem Finansowania usług rozwojowych. Wsparcie dla dorosłych realizowane będzie w trzech krokach: diagnoza umiejętności, działania edukacyjne dopasowane do indywidualnych potrzeb uczestników oraz walidacja efektów uczenia się. Wspierane będą działania odnoszące się do niedyskryminacji m.in. ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, wiek, światopogląd.

Planowane działania w obszarze edukacji wpisują się w kierunki działań ujęte w polityce publicznej „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030”.

Interwencja zaplanowana w ramach EFS będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności z działaniami, zaplanowanymi w EFRR 2021-2027 w zakresie wsparcia infrastruktury edukacyjnej oraz z efektami przedsięwzięć, zrealizowanych z funduszy unijnych w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 oraz 2014-2020).

Planuje się w szczególności realizację następujących przedsięwzięć:

- I. Wsparcie osób dorosłych w zakresie umiejętności i kompetencji podstawowych, w tym cyfrowych, umożliwiające wdrażanie Upskilling Pathways. Umiejętności podstawowe zdefiniowane jako tworzenie i odczytywanie informacji, rozumowanie matematyczne, umiejętności cyfrowe oraz kompetencje społeczne.
- II. Podnoszenie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w szczególności w obszarze edukacji (np.: szkolenia, działania służące tworzeniu sieci kontaktów, działania podejmowane przez partnerów społecznych).

Tryby wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- osoby dorosłe, m.in.:
 - osoby o niskich kwalifikacjach,
 - osoby starsze (seniorzy),
 - osoby z niepełnosprawnościami,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w szczególności w obszarze edukacji,
- pracownicy, członkowie i wolontariusze organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 Rozporządzenia Ogólnego.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu szczegółowego nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na terenach Obszarów Strategicznej Interwencji.¹⁷

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (g) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (g) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

¹⁷ Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.8.2.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
				PLGCO03	Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych	osoby	106	2 121

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
8	4 g	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLGCR01	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	76%	2021	76%	CST 2021	

2.1.8.2.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	151 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	1 620 805

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	01 Dotacja	1 620 805

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	1 620 805

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	15 829
				08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	15 829
				09 Nie dotyczy	1 589 147

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
8	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	648 322

2.1.9 Priorytet 9. Usługi społeczne i zdrowotne

2.1.9.1 Cel szczegółowy 4 (h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

2.1.9.1.1 Interwencje w ramach funduszy

Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wspierane będą poprzez kompleksowe działania wykorzystujące instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej. Pomocą będą obejmowane przede wszystkim całe rodziny oraz w szczególnych przypadkach pojedyncze osoby, a także społeczności lokalne zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Wspierana będzie również możliwość aktywizacji w podmiotach reintegracji społecznej tj. Klubach Integracji Społecznej, Centrach Integracji Społecznej, Warsztatach Terapii Zajęciowej, Zakładach Aktywności Zawodowej.

Ważnym elementem w procesie zmniejszania skali ubóstwa w regionie jest także rozwój sektora ekonomii społecznej. W tym obszarze interwencja będzie polegała głównie na realizacji usług na rzecz rozwoju tego sektora przez podmioty posiadające akredytację Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej. Działania w obszarze ekonomii społecznej będą skierowane na tworzenie miejsc pracy w nowych i istniejących przedsiębiorstwach społecznych. Zakłada się między innymi bezzwrotne wsparcie finansowe na utworzenie i utrzymanie utworzonego miejsca pracy

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

w przedsiębiorstwie społecznym, usługi wspierające rozwój przedsiębiorstw społecznych (PS) realizowane w szczególności za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych (BUR). Przewiduje się również przedsięwzięcia w zakresie tworzenia planów reintegracji społeczno-zawodowej i jej realizacji obejmującej m.in.: warsztaty animacyjne, szkolenia, doradztwo, działania mentoringowe, coachingowe oraz inne formy usług rozwojowych. Realizowane będą działania odnoszące się do niedyskryminacji m.in. ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, wiek, światopogląd.

Dodatkowo świętokrzyski sektor ekonomii społecznej będzie rozwijany poprzez animowanie powstawania i wspieranie nowych podmiotów ekonomii społecznej (PES). Potencjał sektora ekonomii społecznej może zostać wykorzystany w zakresie zielonej transformacji czy przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu. Istotny będzie również rozwój podmiotów ekonomii społecznej w obszarze usług społecznych.

W celu zaspakajania specyficznych potrzeb lokalnych społeczności, zgłaszanych i wypracowanych oddolnie, zakłada się realizację instrumentu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)¹⁸. Wsparcie dla RLKS realizowane będzie przez Lokalne Grupy Działania (LGD), wdrażające opracowane Lokalne Strategie Rozwoju¹⁹. (LSR). LGD będą prowadziły działania skoncentrowane na aktywnej integracji społecznej i zawodowej realizowane w oparciu o m.in. aktywizację społeczną, zawodową, edukacyjną i zdrowotną oraz formy wsparcia środowiskowego.

Interwencja zaplanowana w ramach EFS będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności z działaniami, zaplanowanymi w EFRR 2021-2027 oraz z efektami przedsięwzięć, zrealizowanych z funduszy unijnych w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 oraz 2014-2020).

Wsparcie ekonomii społecznej będzie realizowane w oparciu o zapisy *Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej* oraz jego aktualizacją.

Planuje się w szczególności następujące przedsięwzięcia:

- I. Aktywizacja osób biernych zawodowo (niepracujących i niebędących bezrobotnymi) oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w podmiotach reintegracji społecznej i zawodowej (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), przez

¹⁸ Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS), czyli oddolność (szeroki udział społeczności lokalnej w tworzeniu i realizacji strategii), terytorialność (lokalna strategia rozwoju przygotowana dla danego, spójnego obszaru), zintegrowanie (łączenie różnych dziedzin gospodarki, współpraca różnych grup interesu), partnerstwo (lokalna grupa przygotowana dla danego, spójnego obszaru), zintegrowanie (łączenie różnych dziedzin gospodarki, współpraca różnych grup interesu), partnerstwo (lokalna grupa działania jako lokalne partnerstwo, w którym uczestniczą różne podmioty z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego), innowacyjność (w skali lokalnej), współpraca (wymiana doświadczeń i rozpowszechnianie dobrych praktyk).

¹⁹ Lokalne Strategie Rozwoju (LSR), spełniające wymogi wynikające z art. 32 rozporządzenia ogólnego.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- tworzenie nowych podmiotów oraz wsparcie w istniejących podmiotach reintegracyjnych.
- II. Aktywizacja osób biernych zawodowo (niepracujących i niebędących bezrobotnymi) oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym realizowana przez LGD w ramach Instrumentu RLKS poprzez:
1. Kompleksowe wsparcie aktywizacyjne osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym (w tym terapia, poradnictwo psychologiczne, kursy zawodowe, staże, szkolenia mające na celu m.in. przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu). Działania w tym zakresie mogą być uzupełniane usługami społecznymi i zdrowotnymi w zależności od potrzeb konkretnych osób.
 2. Rozwój wsparcia środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej i poszerzenie zakresu współpracy międzysektorowej.
- III. Kompleksowe wsparcie sektora ekonomii społecznej obejmujące w szczególności usługi wsparcia w ramach OWES:
- a) animację lokalną – działania o charakterze animacyjnym umożliwiające tworzenie podmiotów ekonomii społecznej oraz budowę i wsparcie partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,
 - b) inkubację – kompleksowe wsparcie dla tworzenia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w szczególności przedsiębiorstw społecznych (rozliczanych w oparciu o stawki jednostkowe²⁰), w tym również poprzez przekształcenie podmiotów ekonomii społecznej w przedsiębiorstwa społeczne, wsparcie dla istniejących przedsiębiorstw społecznych w tym rozwijanie skali ich działalności rynkowej (m.in. działania zmierzające do inicjowania tworzenia nowych PES, np. szkolenia; doradztwo indywidualne i grupowe, przekształcanie PES-ów w przedsiębiorstwa społeczne, tworzenie i utrzymanie miejsc pracy w PS (bezzwrotne wsparcie finansowe przyznawane w formie stawek jednostkowych określonych przez MFiPR), wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji.
 - c) doradztwo biznesowe – wsparcie dla istniejących przedsiębiorstw społecznych i rozwijania skali ich działalności na rynku (doradztwo prawne, biznesowe, finansowe), wsparcie dla usług oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej.
- IV. Podnoszenie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w obszarze włączenia i integracji społecznej (np.: szkolenia, działania służące tworzeniu sieci kontaktów, działania podejmowane przez partnerów społecznych).

²⁰ Szczegółowe informacje dotyczące stawek jednostkowych znajdują się w Załączniku nr 1 do PR FES 2021-2027

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Tryby wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny dla działań związanych z obszarem ekonomii społecznej oraz wsparciem dla KIS, CIS, ZAZ i WTZ. Projekty w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej realizowane w ramach instrumentu RLKS będą wybierane w trybie niekonkurencyjnym.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- podmioty ekonomii społecznej,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej,
- przedsiębiorcy,
- ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (OWES),
- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby wykluczone komunikacyjnie,
- osoby biernie zawodowo,
- otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, biernych zawodowo,
- rodziny i społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- społeczność romska,
- osoby opuszczające zakłady karne i więźniowie pod dozorem elektronicznym,
- osoby fizyczne oraz podmioty zainteresowane założeniem i/lub prowadzeniem działalności w sektorze ekonomii społecznej, w tym w formie przedsiębiorstwa społecznego,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w szczególności w obszarze włączenia i integracji społecznej,
- pracownicy, członkowie i wolontariusze organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 Rozporządzenia Ogólnego.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu, w typie przedsięwzięć II, planuje się wykorzystanie instrumentu terytorialnego - Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Instrument ten będzie wdrażany przez Lokalne Grupy Działania (LGD). W ramach instrumentu RLKS zostaną zastosowane preferencje dla osób zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji wskazane w gminnych programach rewitalizacyjnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach niniejszego celu szczegółowego nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (h) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (h) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.9.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
9	4 h	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO02	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	74	1 484
				EECO04	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	osoby	39	771

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
				PLHL CR01	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	osoby	78%	2021	78%	CST 2021	
				PLHC R01	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	sztuki	420	2021	595	CST 2021	

2.1.9.1.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 h	153 Metody integracji z rynkiem pracy oraz powrotu na rynek pracy osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji	9 610 815
				138 Wsparcie na rzecz ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych	8 169 193

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 h	01 Dotacja	17 780 008

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 h	16 Inne rodzaje terytoriów objętych wsparciem	5 000 000
				33 Brak ukierunkowania terytorialnego	18 722 760

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 h	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	48 158
				08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	48 158
				09 Nie dotyczy	23 626 444

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 h	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	9 489 104

2.1.9.2 Cel szczegółowy 4 (i) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów

2.1.9.2.1 Interwencje w ramach funduszy

Działania w ramach celu ukierunkowane będą na wsparcie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w szczególności migrantów zarobkowych i są one zgodne z Komunikatem Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021-2027. W niniejszym planie działania promuje się zintegrowane podejście do włączenia społecznego migrantów i ma on na celu stworzenie ścisłej synergii z istniejącymi i opracowywanymi strategiami UE na rzecz wspierania równości i spójności społecznej, aby zapewnić pełną integrację i uczestnictwo wszystkich członków europejskiego społeczeństwa. W szczególności będzie on realizowany w ścisłym powiązaniu z planem działania na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych. Wsparcie na rzecz integracji obywateli państw trzecich będzie uwzględniać działania tj. poprawa funkcjonowania w polskim społeczeństwie, pomoc psychologiczna, aktywizacja zawodowa, usługi społeczne (np.: wsparcie psychologiczne, mieszkaniowe), szkolenia z języka

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

polskiego i z kultury polskiej. Istotne jest również zapewnienie wsparcia dla dzieci i niepracujących członków rodzin (np.: grupy wsparcia, kursy języka polskiego z zapewnieniem opieki nad dzieckiem, wsparcie w środowisku szkolnym: asystenci szkolni, tutoring, pomoc w lekcjach).

Interwencja będzie również ukierunkowana na podniesienie znajomości funkcjonowania państwa polskiego w zakresie m.in.: potrzeb społecznych, mieszkalnictwa, szkolnictwa, prawodawstwa. Wsparcie skierowane będzie również do pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich w zakresie np.: świadomości różnic kulturowych czy przeciwdziałania konfliktom. Istotnym elementem działań będzie szkolenie kadr bezpośrednio pracujących z obywatelami państw trzecich nie będących pracownikami administracji publicznej oraz instytucji współpracujących w zakresie ich zatrudniania. Ponadto planuje się działania budujące pozytywny wizerunek obywateli państw trzecich w regionie np.: wydarzenia o charakterze integracyjnym. Wspierane będą działania odnoszące się do niedyskryminacji m.in. ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, wiek, światopogląd.

Planowane działania na rzecz dzieci są zgodne z zaleceniami zawartymi w *Europejskiej gwarancji dla dzieci* (Zalecenia Rady (UE) 2021/1004 r.) w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci.

Interwencja zaplanowana w ramach EFS będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności z działaniami, zaplanowanymi w EFRR 2021-2027 oraz z efektami przedsięwzięć, zrealizowanych z funduszy unijnych w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 oraz 2014-2020).

Planuje się w szczególności następujące przedsięwzięcia:

- I. Usługi dla obywateli państw trzecich, które pozwolą na lepsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie:
 1. Wsparcie dla zatrudniania obywateli państw trzecich (szkolenia zawodowe np.: w postaci szkoleń na opiekuna osoby zależnej)²¹.
 2. Kompleksowe zintegrowane wsparcie z elementami usług społecznych, edukacji, kultury²².
- II. Podnoszenie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w szczególności w obszarze włączenia i integracji społecznej (np.: szkolenia, działania służące tworzeniu sieci kontaktów, działania podejmowane przez partnerów społecznych).

²¹ s. 27 Toolkit on the use of EU funds for the integration of people with a migrant background, 2021-2027 programming period

²² s. 29 Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027 .

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Tryby wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- obywatele państw trzecich (rodziny oraz ich otoczenie), w tym imigranci zarobkowi spoza UE i osoby objęte ochroną międzynarodową, w tym uchodźcy,
- osoby świadczące usługi na rzecz obywateli państw trzecich (m.in.: organizacje pozarządowe, jako element kompleksowego projektu,
- pracodawcy,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w szczególności w obszarze włączenia i integracji społecznej,
- pracownicy, członkowie i wolontariusze organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (i) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (i) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.9.2.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
9	4 i	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO13	Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie	osoby	28	281

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
				EECR 05	PLHLCR01	Liczba osób, których sytuacja społeczna	osoby	78%	2021	78%	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

						uległa poprawie po opuszczeniu programu					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.9.2.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 i	157 Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich	1 091 979

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 i	01 Dotacja	1 091 979

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 i	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	1 091 979

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 i	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	24 079
				08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	24 079
				09 Nie dotyczy	1 043 821

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 i	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	436 792

2.1.9.3 Cel szczegółowy 4 (k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

2.1.9.3.1 Interwencje w ramach funduszy

W ramach tego celu szczegółowego realizowane będą usługi społeczne i zdrowotne przyczyniające się do przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki lokalnej, czyli ich deinstytucjonalizacji. Zwiększanie dostępu do usług społecznych będzie także realizowane dzięki możliwości tworzenia centrów usług społecznych (CUS) i rozwoju dostarczanych przez nie usług. Rodzaj usług społecznych jakie będą możliwe do realizacji to min.: usługi opiekuńcze, asystenckie, usługi w środowiskowych domach samopomocy, w dziennych domach pomocy, klubach seniora, czy mieszkaniach chronionych i wspomaganych oraz adaptowalnych (terapeuta przestrzeni, doradztwo architektoniczne, dostosowanie i niezbędny remont, zakup urządzeń i wyposażenia). Program zakłada wsparcie procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych z wykorzystaniem usług mieszkalnictwa wspomaganego, asystentury osobistej, kręgów wsparcia i innych usług specjalistycznych. Wsparcie zostanie również ukierunkowane na tworzenie i funkcjonowanie placówek pobytu dziennego, w tym dziennych i rodzinnych domów pomocy dla osób starszych w celu zapobiegania umieszczaniu osób wymagających wsparcia w placówkach całodobowych. Osoby te będą miały dzięki temu możliwość prowadzenia niezależnego życia w społeczności lokalnej. W celu uzupełnienia wsparcia planuje się szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej wraz z zapewnieniem dostępu do superwizji.

W zakresie usług zdrowotnych wsparcie będzie kierowane m.in. do osób starszych, z niepełnosprawnościami, zaburzeniami zachowania, chorobami psychicznymi, uzależnieniami. Realizowany będzie także rozwój procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, w tym w ramach Dziennych Domów Opieki Medycznej, Centrów Zdrowia Psychicznego i Dziennych Centrów Wsparcia Pamięci. W ramach celu planuje się również zwiększenie opieki długoterminowej, opieki hospicyjnej/paliatywnej, opieki psychiatrycznej (w tym szkolenie personelu jako element kompleksowego wsparcia).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Ważnym elementem będzie też wdrażanie wypracowanych na poziomie krajowym standardów dostępności w podmiotach leczniczych, wypracowanych w ramach POWER. Szczegóły interwencji będą sprecyzowane w Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych (Plan Deinstytucjonalizacji), za który odpowiedzialny będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS), oraz w dokumencie „*Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.*” i jego załącznikami: *Strategią deinstytucjonalizacji: opieka zdrowotna nad osobami starszymi* oraz *Strategią deinstytucjonalizacji: opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi*. Interwencja będzie również zgodna z mapą potrzeb zdrowotnych oraz planami transformacji (krajowym i regionalnym).

Ważnym aspektem będzie koordynacja usług zdrowotnych i społecznych. Łączenie usług zdrowotnych i społecznych skutkować będzie wzrostem dostępności, jakości i trwałości tych usług. Przewiduje się również wsparcie dla opiekunów faktycznych osób starszych lub wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu z zakresu opieki nad tymi osobami, w tym szkolenia.

Preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie m.in. z organizacjami pozarządowymi i podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z instytucjami integracji i pomocy społecznej, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, osobami fizycznymi, prawnymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego.

Planowane działania na rzecz dzieci są zgodne z zaleceniami zawartymi w *Europejskiej gwarancji dla dzieci* (Zalecenia Rady (UE) 2021/1004 r.) w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci.

W ramach celu będzie położony nacisk na te obszary województwa świętokrzyskiego, w których występują ograniczenia w dostępie do usług społecznych i zdrowotnych.

Wsparcie zaplanowane w celu (k) polegające na ułatwianiu dostępu do usług zdrowotnych będzie spójne z założeniami celu (v) np.: wsparcie infrastruktury zdrowotnej, dostosowanie podmiotów leczniczych i placówek opieki długoterminowej do wymagań osób starszych i OzN.

Dodatkowo działania polegające na ułatwieniu dostępu do mieszkań chronionych/wspomaganych/adoptowalnych będą spójne z założeniami celu (iii) np. obejmującymi wsparcie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizację usług.

Interwencja zaplanowana w ramach EFS będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności z działaniami, zaplanowanymi w EFRR 2021-2027 w zakresie wsparcia infrastruktury społecznej i zdrowotnej oraz z efektami przedsięwzięć, zrealizowanych z funduszy unijnych w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 oraz 2014-2020).

W ramach celu szczegółowego planuje się w szczególności następujące przedsięwzięcia:

- I. Zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych w szczególności na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, oraz osób w niekorzystnej sytuacji społecznej, (m.in. w wyniku doświadczanej dyskryminacji), w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji:
 1. Zapewnienie osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu usług społecznych i/lub zdrowotnych w społeczności lokalnej/w miejscu zamieszkania przez realizację m.in.: usług opiekuńczych, zdrowotnych, usług asystencji osobistej, specjalistycznych usług opiekuńczych, innowacyjnych usług społecznych oraz mieszkalnictwa wspomaganego, chronionego i adaptowalnego.
 2. Tworzenie i rozwijanie Centrów Usług Społecznych jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym.
 3. Szkolenia, wsparcie psychologiczne oraz organizacja opieki wytchnieniowej dla opiekunów faktycznych.
 4. Wsparcie m.in. dla tworzenia i funkcjonowania mieszkań wspomaganych/chronionych/adaptowalnych (jako element działań w ramach kompleksowego projektu).
 5. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr/osób na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji wobec osób przebywających w placówkach usług społecznych i zdrowotnych.
 6. Koordynacja usług społecznych i zdrowotnych – projekty w trybie niekonkurencyjnym (ROPS/JST)/konkurencyjny (pozostałe podmioty).
 7. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji instytucji całodobowych²³.
 8. Wsparcie kompleksowej opieki medycznej długoterminowej, paliatywnej i hospicyjnej, w tym świadczonej dla dzieci i młodzieży.
 9. Usługi społeczne i opieka medyczna dla osób z problemami zdrowia psychicznego, w tym dla osób uzależnionych.
 10. Wdrażanie standardów dostępności w szpitalach i podmiotach podstawowej opieki zdrowotnej.

²³ W ramach przedsięwzięcia możliwa jest realizacja działań pozwalających na świadczenie przez placówki całodobowe usług w społeczności lokalnej, polegających na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in form wsparcia dziennego, środowiskowego, wsparcia wytchnieniowego, mieszkalnictwa wspomaganego. Rozbudowa usług środowiskowych przy takich placówkach nie może wzmocniać form instytucjonalnych.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- II. Programy wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci i młodzieży oraz programy zdrowotne wspierające opiekę nad matką i dzieckiem. W ramach przedsięwzięcia planuje się opracowanie i realizację regionalnych programów zdrowotnych dotyczących wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji u dzieci i młodzieży. Programy będą zapewniać m.in.: rehabilitację wad postawy, profilaktykę dotyczącą nadwagi i otyłości, wsparcie dla kobiet w ciąży służące zwiększeniu bezpieczeństwa ciąży, porodu i opieki poporodowej.
- III. Podnoszenie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w szczególności w obszarze usług społecznych i zdrowotnych (np.: szkolenia, działania służące tworzeniu sieci kontaktów, działania podejmowane przez partnerów społecznych)..

Tryby wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny. W przypadku gdy tryb konkurencyjny okaże się nieefektywny (np.: niskie wykorzystanie alokacji, niskie zainteresowanie trybem konkurencyjnym) dopuszcza się możliwość wyboru projektów w trybie niekonkurencyjnym w zakresie realizacji projektów skierowanych do PCPR, OPS i MOPR.

W ramach celu zaplanowano również realizację przedsięwzięcia priorytetowego (w trybie niekonkurencyjnym) wskazanego w Kontrakcie Programowym dla Województwa Świętokrzyskiego polegającego na koordynacji usług społecznych i zdrowotnych na obszarze powiatu kieleckiego i miasta Kielce. Założeniem projektu jest opracowanie, przetestowanie i wdrożenie narzędzia koordynacji usług społecznych i zdrowotnych. Istotą opracowanego narzędzia będzie trwała i efektywna współpraca pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, jednostkami samorządu terytorialnego i instytucjami świadczącymi usługi społeczne oraz podmiotami leczniczymi świadczącymi podstawową opiekę zdrowotną (POZ), a także innymi podmiotami działającymi lokalnie, m.in. organizacjami pozarządowymi, spółdzielniami socjalnymi, grupami nieformalnymi, przedsiębiorcami itd.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie, w tym rodziny i dzieci,
- pensjonariusze placówek opiekuńczych całodobowych,
- opiekunowie faktyczni,
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz ich pracownicy,
- rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej,
- osoby w kryzysie bezdomności i osoby zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym i ich otoczenie,
- osoby zagrożone dyskryminacją,
- obywatele państw trzecich, migranci, uchodźcy,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- osoby związane ze świadczeniem usług społecznych i zdrowotnych,
- dzieci i młodzieży w zakresie wsparcia leczenia chorób cywilizacyjnych,
- kobiety w ciąży i w okresie porodu,
- podmioty lecznicze i ich personel w zakresie wdrażania standardów dostępności,
- noworodki i dzieci w zakresie opieki poporodowej,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w szczególności w obszarze usług społecznych i zdrowotnych,
- pracownicy, członkowie i wolontariusze organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na terenach Obszarów Strategicznej Interwencji²⁴, z uwzględnieniem ZIT.

W ramach celu preferowane będą działania realizowane na Obszarach Strategicznej Interwencji ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do usług społecznych na obszarach funkcjonalnych miasto – wieś. Ponadto zróżnicowany terytorialnie dostęp do usług społecznych, w tym zdrowotnych, zostanie wsparty m.in. przez osadzenie usług opiekuńczych w środowisku lokalnym (deinstytucjonalizacja), wzmocnienie roli podstawowej opieki zdrowotnej oraz poprawę dostępności usług społecznych i zdrowotnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w celu przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w celu są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.9.3.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
9	4 k	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLKCO02	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	1 758	11 722

²⁴ Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to terytoria, charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej, zdrowotnej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostki miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
9	4 k	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLKC R02	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	sztuki	1 777	2021	1 828	CST 2021	

2.1.9.3.3 Indykatory podział zasobów programu (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 k	158 Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług	59 227 017
				160 Działania na rzecz poprawy dostępności, efektywności i odporności systemów opieki zdrowotnej (z wyłączeniem infrastruktury)	3 000 000
				161 Działania na rzecz poprawy dostępu do opieki długoterminowej (z wyłączeniem infrastruktury)	6 399 000

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 k	01 Dotacje	68 626 071

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 k	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	68 626 071

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
---------------	---------	-------------------	-----------------	-----	---------------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 k	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	48 158
				08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	48 158
				09 Nie dotyczy	68 529 755

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 k	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	27 450 428

2.1.9.4 Cel szczegółowy 4 (I) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

2.1.9.4.1 Interwencje w ramach funduszy

Mimo spadku liczby osób, którym przyznano świadczenia w ramach pomocy społecznej, nadal duża grupa osób długotrwale z niej korzysta.

Grupami społecznymi podatnymi na wykluczenie społeczne są m.in.: dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych, dzieci wychowujące się poza rodziną, kobiety samotnie wychowujące dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, osoby zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym i osoby w kryzysie bezdomności.

W celu szczegółowym zaplanowano realizację szerokiego zakresu usług wsparcia rodziny. Działania mają na celu rozwój procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, w tym szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, jak również realizację usług na rzecz rodzin wychowujących dzieci. Planowane działania będą przyczyniały się m. in.: do minimalizowania ryzyka umieszczenia dziecka w opiece zastępczej (wsparcie dla asystentów rodziny, poradnictwo terapeutyczne dla rodzin). Planuje się realizację usług w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie. W ramach programu przewiduje się również wsparcie adresowane do dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub mających trudną sytuację majątkową, przez objęcie ich m.in. działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi, edukacyjnymi, profilaktycznymi np. w ramach placówek wsparcia dziennego.

Szczegóły interwencji będą sprecyzowane w Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych (Plan Deinstytucjonalizacji), za który odpowiedzialny będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Planowane działania na rzecz dzieci są zgodne z zaleceniami zawartymi w *Europejskiej gwarancji dla dzieci* (Zalecenia Rady (UE) 2021/1004 r.) w sprawie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci np.: w zakresie pieczy zastępczej, usług wsparcia dzieci, młodzieży, w tym rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami.

Wspierane będą usługi w zakresie wsparcia rodzin w procesie adopcji (m.in.: wsparcie preadopcyjne – szkoleniowe, doradcze i postadopcyjne – terapeutyczne, psychologiczne).

Osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością to grupa, która doświadcza jednej z najbardziej skrajnych form wykluczenia społecznego, dlatego ważne jest, aby oferowane jej wsparcie było kompleksowe i zindywidualizowane.

W pierwszej kolejności będą wdrażane rozwiązania łączące wsparcie społeczne i mieszkaniowe jako punkt początkowy procesu wsparcia osób w kryzysie bezdomności, w tym program „Najpierw mieszkanie”, a następnie działania związane z poprawą zdrowia i aktywną integracją społeczną. Wspierane będą działania odnoszące się do niedyskryminacji m.in. ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, wiek, światopogląd.

Interwencja zaplanowana w ramach EFS będzie ukierunkowana na osiągnięcie efektu komplementarności z działaniami, zaplanowanymi w EFRR 2021-2027 w zakresie wsparcia infrastruktury społecznej oraz z efektami przedsięwzięć, zrealizowanych z funduszy unijnych w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 oraz 2014-2020).

W ramach celu szczegółowego planuje się wsparcie osób w kryzysie bezdomności, rodziny oraz wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, w szczególności:

1. Wsparcie na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny (w szczególności działania asystenta rodziny, poradnictwo dla rodzin, powoływanie rodzin wspierających, przeciwdziałanie przemocy, w tym wsparcie rodziny w ramach interwencji kryzysowej, wsparcie preadopcyjne i postadopcyjne).
2. Wspieranie tworzenia i działalności placówek wsparcia dziennego.
3. Działania na rzecz rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (grupy samopomocowe, asysta rodzinna, konsultacje ze specjalistami w zakresie zdiagnozowanych problemów i deficytów w rodzinie, terapia w rodzinie).
4. Wspieranie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym wsparcie rodziców i wychowanków pieczy zastępczej (np.: podniesienie kompetencji rodzicielskich – komunikacja bez przemocy, stawianie granic).
5. Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą oraz inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież (np. mieszkania chronione/wspomagane).
6. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr działających na rzecz wsparcia rodziny, w tym asystentów rodziny, koordynatorów pieczy zastępczej (m.in.:

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji.

7. Wsparcie m.in. dla tworzenia i funkcjonowania mieszkań wspomaganych/chronionych/adaptowalnych (jako element działań w ramach kompleksowego projektu) oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe dla osób w kryzysie bezdomności.
8. Usługi dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym, w tym wsparcie usług środowiskowych skierowanych do osób w kryzysie bezdomności.
9. Podnoszenie kompetencji pracowników instytucji działających w zakresie pomocy społecznej (w tym min. noclegownie/schroniska dla bezdomnych) np.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji.
10. Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym.
11. Podnoszenie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w szczególności w obszarze usług społecznych (np.: szkolenia, działania służące tworzeniu sieci kontaktów, działania podejmowane przez partnerów społecznych).

Tryby wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny.

W przypadku, gdy tryb konkurencyjny okaże się nieefektywny (np.: niskie wykorzystanie alokacji, niskie zainteresowanie trybem konkurencyjnym) dopuszcza się możliwość wyboru projektów w trybie niekonkurencyjnym w zakresie realizacji projektów skierowanych do PCPR oraz MOPS i OPS.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- osoby najbardziej zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie, w tym rodziny i dzieci,
- osoby funkcjonujące w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- osoby usamodzielniane,
- osoby opuszczające pieczę zastępczą i inne rodzaje instytucji całodobowych, w których przebywają dzieci i młodzież,
- rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- opiekunowie faktyczni osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- jednostki pomocy społecznej,
- rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej,
- dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej,
- rodziny wielodzietne, rodziny z osobami z niepełnosprawnościami,
- ofiary przemocy, w tym przemocy w rodzinie,
- osoby świadczące usługi m.in dla ofiar przemocy, osób w kryzysie bezdomności,
- osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym, ich otoczenie,
- osoby zagrożone dyskryminacją,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w szczególności w obszarze usług społecznych,
- pracownicy, członkowie i wolontariusze organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na terenach Obszarów Strategicznej Interwencji²⁵.

W ramach celu preferowane będą działania na obszarach strategicznej interwencji ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do usług społecznych na obszarach funkcjonalnych miasto – wieś. Ponadto zróżnicowany terytorialnie dostęp do usług społecznych zostanie wsparty m.in. przez osadzenie usług społecznych, w tym opiekuńczych w środowisku lokalnym (deinstytucjonalizacja).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu szczegółowego nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (I) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (I) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

²⁵ Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to terytoria, charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej, zdrowotnej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.9.4.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
9	4 I	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO01	Całkowita liczba osób objętych wsparciem	osoby	2 824	11 294

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
9	4 I	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLHL CR01	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	osoby	0	2021	80%	CST 2021	

2.1.9.4.3 Indykatory podział zasobów programu (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 I	159 Działania na rzecz poprawy świadczenia usług w zakresie opieki rodzinnej i środowiskowej	20 182 711
				163 Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	1 955 466

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 I	01 Dotacja	22 138 177

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 I	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	22 138 177

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
---------------	---------	-------------------	-----------------	-----	---------------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 I	06 Zwalczanie ubóstwa dzieci	13 282 906
				07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	24 079
				08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	24 079
				09 Nie dotyczy	8 807 113

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
9	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 I	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	8 855 271

2.1.10 Priorytet 10. Aktywni na rynku pracy

2.1.10.1 Cel szczegółowy 4 (a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

2.1.10.1.1 Interwencje w ramach funduszy

W celu szczegółowym 4 (a) przewidziano kompleksową aktywizację zawodową osób bezrobotnych związaną z powrotem na rynek pracy. Szczególny nacisk położony zostanie na pomoc osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Wsparciem poprzez indywidualną i kompleksową aktywizację zostaną objęte również osoby młode. Ważnym elementem aktywizacji będzie dotarcie do jak najszerszej liczby osób z grupy NEET²⁶. Szczególny nacisk zostanie położony na podniesienie kwalifikacji i umiejętności osób młodych oraz nabycie doświadczenia zawodowego, w tym w sposób umożliwiający podejmowanie zatrudnienia wysokiej jakości na cyfrowych i zielonych miejscach pracy oraz w miejscach pracy związanych z usługami opiekuńczymi i zawodowymi. Odrębną formą aktywizacji będzie zachęcanie osób młodych do podejmowania działalności gospodarczej. Powyższe działania będą

²⁶ NEET - (ang. *not in employment, education or training*) grupa społeczna, obejmująca młodzież w wieku 15-30 lat, pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych, którzy jednocześnie nie uczą się, nie pracują ani nie przygotowują się do zawodu. Do grupy NEET zaliczają się zarówno bezrobotni, jak i osoby przedwcześnie kończące edukację, nieszukające pracy i pozostająca z wyboru lub z konieczności na utrzymaniu.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy (PUP), a w przypadku miasta Kielce – Miejski Urząd Pracy oraz przez Ochotnicze Hufce Pracy (OHP). Dodatkowo oferta wsparcia zostanie skierowana do grup zagrożonych dyskryminacją. Planowana jest kontynuacja działań dla osób objętych wsparciem w ramach celu szczegółowego (h) przez dodatkowe premiowanie tych osób, aby otrzymały kompleksowe wsparcie przyczyniające się do powrotu na rynek pracy.

Odpowiedzią na potrzeby młodzieży jest wdrażanie Inicjatywy ALMA²⁷, której działania zostaną skierowane do młodych ludzi w wieku 18-30 lat, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, a także są najbardziej narażeni na utrudniony dostęp do pracy lub szkoleń z przyczyn indywidualnych lub strukturalnych (np. niepełnosprawność, długotrwałe bezrobocie, niewystarczające wyniki w nauce/umiejętności, pochodzenie migracyjne). Osoby młode będą mogły uczestniczyć w zagranicznych stażach zawodowych połączonych z pogłębionym doradztwem i mentoringiem. Staże te będą poprzedzone intensywnymi, dopasowanymi do indywidualnych potrzeb szkoleniami w kraju. Po powrocie, uczestnikom zapewnione zostanie stałe wsparcie, by znaleźć zatrudnienie lub kontynuować naukę. Realizacja Inicjatywy ALMA w regionie w znacznym stopniu przyczyni się do wzmocnienia wdrażania Gwarancji dla młodzieży przyjętych w 2020 r.

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego 4 (a) będą odpowiadać na założenia wynikające z Planu realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce oraz będą opierać się na założeniach wynikających z wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.

Planuje się realizację następujących działań:

- I. Realizacja przez Powiatowe Urzędy Pracy/Miejski Urząd Pracy (PUP/MUP) instrumentów i usług rynku pracy, określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz aktów wykonawczych, skierowanych m.in. do osób młodych poniżej 30 roku życia.
Działania prowadzone przez PUP/MUP będą rozliczane wyłącznie w oparciu o stawkę jednostkową²⁸ opracowaną przez IK EFS.
- II. Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób młodych w ramach projektów OHP, obejmująca instrumenty i usługi rynku pracy wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz aktów wykonawczych, jak również działania towarzyszące, w tym:
 - wsparcie osób młodych w wyrównaniu zaległości edukacyjnych oraz rozwijaniu zdolności i umiejętności m.in. poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć integracyjnych i rozwoju osobistego,

²⁷ ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve) projekty na rzecz młodych z grupy NEET.

²⁸ Szczegółowe informacje dotyczące stawek jednostkowych znajdują się w Załączniku nr 1 do PR FES 2021-2027

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- wsparcie rozwoju kompetencji emocjonalno-społecznych osób młodych m.in. poprzez zajęcia terapeutyczno-korekcyjne, szkolenia z zakresu umiejętności.

III. Realizacja programu ALMA obejmująca w szczególności działania:

- nadzorowany pobyt za granicą (w innym państwie członkowskim UE) przez okres od dwóch do sześciu miesięcy,
- coaching i doradztwo na każdym etapie realizacji projektu.

Tryb wyboru projektów:

Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb niekonkurencyjny.

Zastosowany w celu szczegółowym (a) niekonkurencyjny tryb wyboru projektów wynika z faktu, że instytucje rynku pracy (PUP, MUP oraz OHP) są podmiotami ustawowo zobowiązanymi do aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym osób młodych. Dysponują one odpowiednio przygotowaną kadrą oraz posiadają duże doświadczenie w aktywizacji zawodowej.

Z uwagi na zasięg planowanego wsparcia w ramach Inicjatywy ALMA oraz ograniczoną liczbę podmiotów posiadających doświadczenie w realizacji tego typu wsparcia zaproponowano niekonkurencyjny tryb wyboru projektów.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

1. Osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy:
 - osoby młode poniżej 30 roku życia, w tym osoby z grupy NEET, osoby samotnie wychowujące dzieci oraz osoby opuszczające pieczę zastępczą,
 - osoby po 55 roku życia,
 - kobiety,
 - osoby z niepełnosprawnościami,
 - osoby długotrwale bezrobotne,
 - osoby z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, bez kwalifikacji,
 - osoby sprawujące opiekę nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz powracające na rynek pracy po zakończonym okresie sprawowania opieki.
2. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-55 lat.
3. Reemigranci i imigranci.
4. Osoby młode w wieku 15-24 lata będące klientami OHP (uczestnicy, absolwenci).

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych*

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach niniejszego celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (a) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (a) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania jest dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.10.1.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
10	4 a	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO02	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	8 133	32 533
				EECO03	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	3 660	14 640
				EECO08	Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	1 597	6 389
				EECO07	Liczba osób w wieku 18 – 29 lat objętych wsparciem w programie	osoby	3 670	14 682
				EECO12	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	813	3 253
				PLACO01	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby	1 815	7 260

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
10	4 a	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	39%	2020	39%	CST 2021	
				EECR04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek,	osoby	60%	2020	60%	CST 2021	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

					po opuszczeniu programu						
--	--	--	--	--	-------------------------	--	--	--	--	--	--

2.1.10.1.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji (nie dotyczy EFMR)

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 a	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	41 297 491
				136 Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych	43 897 102

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 a	01 Dotacja	85 194 593

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 a	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	85 194 593

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 a	09 Nie dotyczy	85 194 593

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 a	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	34 077 837

2.1.10.2 Cel szczegółowy 4 (b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy

2.1.10.2.1 Interwencje w ramach funduszy

Realizacja wsparcia będzie służyć podniesieniu kompetencji świętokrzyskich pracowników instytucji rynku pracy, w zakresie prowadzenia działań związanych z osobami znajdującymi się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym bezrobotnymi oddalonymi od rynku pracy oraz osobami biernymi zawodowo. Jest to istotne, z uwagi na prognozowane głębokie zmiany rynku pracy, spowodowane m.in. problemami demograficznymi, w tym zmniejszaniem się liczby ludności w wieku produkcyjnym i starzeniem się społeczeństwa.

W celu szczegółowym 4 (b) planuje się położenie nacisku na podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) oraz innych instytucji rynku pracy. Systematyczne inwestowanie w rozwój kadr pozwoli zapewnić, efektywne i skuteczne wsparcie, mające na celu zwiększenie pomocy dla polskich pracodawców w pozyskiwaniu pracowników z innych państw członkowskich UE (w tym migrantów powrotnych) oraz pozwoli zapewnić pomoc osobom pozostającym bez zatrudnienia czy poszukującym pracy na europejskim rynku pracy.

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego 4 (b) będą opierać się na założeniach wynikających z wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.

Planuje się realizację następujących działań:

Rozwój umiejętności pracowników PSZ i innych instytucji rynku pracy:

1. Szkolenia służące nabyciu lub podniesieniu kwalifikacji/umiejętności zawodowych przez pracowników PSZ województwa świętokrzyskiego mających bezpośredni kontakt z klientem oraz w zakresie poradnictwa zawodowego na rzecz osób poniżej 30 roku życia oraz świadczenia innych form aktywizacji zawodowej.
2. Szkolenia/warsztaty dla pracowników PSZ świadczących usługi w ramach sieci EURES mające na celu podniesienie ich kwalifikacji/umiejętności w tym zakresie.
3. Projekty EURES polegające na:
 - wspieraniu Polaków przebywających za granicą na terenie państw UE w znalezieniu zatrudnienia w Polsce,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- wspieraniu polskich pracodawców w rekrutacji i zatrudnieniu pracowników (bezrobotnych lub poszukujących pracy) przebywających za granicą w państwach UE.
4. Szkolenia/warsztaty dla innych pracowników innych instytucji rynku pracy wynikające z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy.

Tryb wyboru projektów:

W ramach celu szczegółowego 4 (b) przewiduje się wykorzystanie konkurencyjnej oraz niekonkurencyjnej ścieżki wyboru projektów.

W ramach trybu niekonkurencyjnego planowane jest wdrażanie projektów z zakresu EURES. Wynika to z faktu, że doświadczenie związane z tą tematyką posiada niewiele podmiotów w regionie.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP), MUP i PUP a także OHP województwa świętokrzyskiego,
- pracownicy instytucji rynku,
- polscy bezrobotni lub poszukujący pracy,
- polscy pracodawcy,
- nauczyciele,
- osoby pracujące z osobami młodymi.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 Rozporządzenia Ogólnego.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (b) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (b) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.10.2.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundus z	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
10	4 b	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLBCO01	Liczba pracowników instytucji rynku pracy objętych wsparciem w programie	osoby	137	550

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
10	4 b	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLBC R01	Liczba pracowników instytucji rynku pracy, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	90%	2020	90%	CST 2021	Do uzup.

2.1.10.2.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 b	139 Działania na rzecz modernizacji i wzmocnienia instytucji i służb rynku pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i dopasowanej do potrzeb pomocy	550 000

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 b	01 Dotacja	550 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 b	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	550 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 b	09 Nie dotyczy	550 000

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 b	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	220 000

2.1.10.3 Cel szczegółowy 4 (c) wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

2.1.10.3.1 Interwencje w ramach funduszy

W regionie świętokrzyskim istotnym problemem jest równość płci. Jak wynika z diagnozy wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/sektorów objętych programem, na rynku pracy wciąż występują istotne różnice w sytuacji kobiet i mężczyzn, co w znacznej mierze wynika z trudności godzenia życia zawodowego z obowiązkami rodzinnymi (w tym przede wszystkim macierzyństwem), a także stereotypowym postrzeganiem ról społecznych. Kobiety mają większe kłopoty z wejściem na rynek pracy oraz ponownym podjęciem zatrudnienia, częściej niż mężczyźni dotyka je też problem bezrobocia długotrwałego. Istotną kwestią jest także niska aktywność zawodowa ludności, na którą wpływ mają, m.in. zbyt wczesne opuszczanie rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym, co jest powiązane z trudnościami w godzeniu życia zawodowego i osobistego.

Różnice w położeniu rynkowym kobiet i mężczyzn mają charakter wieloaspektowy. Wśród wielu czynników na plan pierwszy wysuwają się jednak uwarunkowania życia rodzinnego będące wypadkową osobistych preferencji i życiowych konieczności. Istotnym czynnikiem, którego niezamierzonym skutkiem ubocznym jest dodatkowy bodziec obniżający aktywność zawodową kobiet jest obecny system zabezpieczenia społecznego. Dla korzystających z niego kobiet pozostawanie poza zatrudnieniem aż do czasu uzyskania pełnoletności dzieci może skutkować trwałym wykluczeniem z rynku pracy. Dlatego tak ważnym aspektem jest podejmowanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności zawodowej i społecznej kobiet w regionie, które w chwili obecnej nie stanowią aktywnych zasobów siły roboczej, jak również budowanie ich potencjału w przyszłości.

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego 4 (c) będą opierać się na założeniach wynikających z wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.

Planuje się realizację następujących przedsięwzięć:

Działania wspierające podniesienie kwalifikacji i umiejętności kobiet będą obejmować m.in.:

- poradnictwo indywidualne z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- indywidualne poradnictwo psychologiczne,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- indywidualne konsultacje dietetyczne wraz z treningiem personalnym
- grupowe poradnictwo zawodowe,
- szkolenie z zakresu wizerunku biznesowego,
- bezpłatne kursy/szkolenia,
- refundacja kosztów związanych z opieką nad dzieckiem (podczas uczestnictwa w formach wsparcia), itp.

Tryby wyboru projektów:

Projekt realizowany w trybie konkurencyjnym.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

Kobiety sprawujące opiekę nad dzieckiem do lat 7 powracające na rynek po zakończonym okresie sprawowania opieki.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).

- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na terenach Obszarów Strategicznej Interwencji²⁹.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (c) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (c) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.10.3.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
10	4 c	EFS+	Słabiej rozwinięte	EEO02 (wskaźnik specyficzny)	Liczba kobiet objętych wsparciem w programie	osoby	393	1 571

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
-----------	-----------------	---------	-------------------	--------------------	----------	-----------------	--	-----------------	--------------------	---------------	-------

²⁹ Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

10	4 c	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR 03 (wskaźnik specyficzny)	Liczba kobiet, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	60%	2020	60%	CST 2021	
----	-----	------	--------------------	--------------------------------	--	-------	-----	------	-----	----------	--

2.1.10.3.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 c	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	4 012 664

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 c	01 Dotacja	4 012 664

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 c	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	4 012 664

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 c	09 Nie dotyczy	4 012 664

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięte	4 c	01 Projekty ukierunkowane na kwestię równouprawnienia płci	4 012 664

2.1.10.4 Cel szczegółowy 4 (d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

2.1.10.4.1 Interwencje w ramach funduszy

W ramach celu szczegółowego 4 (d) realizowane będzie wsparcie w postaci usług rozwojowych dla przedsiębiorstw i innych pracodawców zgodne ze zidentyfikowanymi potrzebami. Podmioty te będą mogły podnosić kwalifikacje / umiejętności swoich pracowników, a zastosowany system popytowy pozwoli na skorzystanie ze wsparcia w zakresie wynikającego z faktycznych potrzeb. Oddzielny wachlarz pomocy skierowany zostanie do osób zagrożonych utratą pracy, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz osób odchodzących z rolnictwa. Możliwość zastosowania rozwiązań w ramach outplacementu (grupowego lub indywidualnego) ułatwi pracownikom płynne przejście do innej formy aktywności zawodowej i uchroni przed stanem długotrwałego bezrobocia oraz będzie stanowić uzupełnienie do działań związanych z poprawą dostępu do profilaktyki zdrowotnej.

Oddzielną grupą w ramach celu szczegółowego 4 (d) są osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i cywilnoprawnych, które dzięki udzielonej pomocy poprawią swój status na rynku pracy w celu znalezienia stałego zatrudnienia.

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego 4 (d) będą opierać się na założeniach wynikających z wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.

Planuje się realizację następujących przedsięwzięć:

- I. Wspieranie procesów adaptacyjnych w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania (PSF). W ramach tego typu przedsięwzięć pracodawcy oraz ich pracownicy będą mogli realizować usługi dostępne w Bazie Usług Rozwojowych (BUR), w tym:
 1. Usługi rozwojowe dla pracodawców obejmujące np. doradztwo biznesowe, mentoring, asystę w prowadzeniu działalności gospodarczej.
 2. Usługi rozwojowe dla pracowników wspierające rozwój i dostosowywanie kwalifikacji i umiejętności, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami pracodawców (np. ogólne i specjalistyczne szkolenia).
- II. Outplacementu dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika oraz osób odchodzących z rolnictwa obejmujący:
 1. Identyfikację potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia / zagrożonych zwolnieniem / odchodzących z rolnictwa oraz diagnozowanie potrzeb

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- szkoleniowych i możliwości doskonalenia zawodowego w regionie przez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania.
2. Realizację programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia:
 - poradnictwo zawodowe / psychologiczne / psychoterapeutyczne,
 - szkolenia/kursy prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych i/lub nabycia nowych umiejętności,
 - staże / praktyki zawodowe,
 - subsydiowanie zatrudnienia,
 - pośrednictwo pracy,
 - refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
 - dodatkowe wsparcie w zależności od zidentyfikowanych potrzeb (np. konsultacje lekarskie, wsparcie trenera personalnego, poradnictwo prawne, itp.).
 3. Zatrudnienie wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami.
 4. Jednorazowy dodatek relokacyjny dla osoby, która uzyskała zatrudnienie z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia.
- III. Wsparcie mające na celu poprawę sytuacji na rynku pracy zatrudnionych na umowach krótkoterminowych i cywilnoprawnych, obejmujące w szczególności:
1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych i możliwości doskonalenia zawodowego w regionie.
 2. Realizacja programów obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia:
 - poradnictwo zawodowe/psychologiczne,
 - szkolenia/kursy prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych i/lub nabycia nowych umiejętności,
 - studia podyplomowe,
 - pośrednictwo pracy,
 - refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
 - dodatkowe wsparcie w zależności od zidentyfikowanych potrzeb (np. konsultacje lekarskie, wsparcie trenera personalnego, poradnictwo prywatne, itp.).
 3. Realizacja programów mających na celu poprawę dostępu do zatrudnienia dla osób w niekorzystnej sytuacji, poprzez zwiększenie świadomości i kompetencji pracodawców/związków zawodowych na temat sposobów zapobiegania dyskryminacji i tworzenia przyjaznego środowiska pracy.
- IV. Wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, w tym we wprowadzaniu pracy zdalnej m.in. poprzez:

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- szkolenia lub doradztwo u pracodawcy, umożliwiające pracownikom dostosowanie do zmian, w tym godzenie życia zawodowego z prywatnym,
- szkolenia ułatwiające stosowanie elastycznych form zatrudnienia, w tym we wprowadzaniu pracy zdalnej.

Tryb wyboru projektów:

Dla naborów dotyczących wspierania procesów adaptacyjnych w ramach PSF w ramach usług rozwojowych na terenie województwa świętokrzyskiego planuje się wsparcie w formie projektu własnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach. W ramach celu szczegółowego 4 (d) przewiduje się również wykorzystanie konkurencyjnej oraz niekonkurencyjnej ścieżki wyboru projektów.

W ramach projektu własnego WUP oraz trybu niekonkurencyjnego planuje się realizację wsparcia w zakresie BUR oraz outplacementu. Z uwagi na fakt, że działania w tym zakresie będą mieć charakter doraźny, wynikający z aktualnej sytuacji na rynku pracy i potrzeby przedsiębiorstw, projekty będą realizowane przez WUP z ewentualnym udziałem partnera (w zakresie outplacementu).

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

1. Pracodawcy oraz ich pracownicy, w szczególności:
 - osoby powyżej 55 roku życia,
 - osoby o niskich kwalifikacjach.
2. Osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych.
3. Osoby zagrożone utratą pracy, przewidziane do zwolnienia lub zwolnione z przyczyn nie dotyczących pracownika oraz osoby odchodzące z rolnictwa.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 Rozporządzenia Ogólnego.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla grup docelowych z Obszarów Strategicznej Interwencji³⁰.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (d) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (d) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu szczegółowego główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

³⁰ Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.1.10.4.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
10	4 d	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLDC O01	Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługami rozwojowymi (przedsiębiorstwa)	przedsiębiorstwa	745	2 981
				PLDC O02	Liczba dużych przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi	przedsiębiorstwa	7	29
				PLDC O03	Liczba podmiotów innych niż przedsiębiorstwa objętych usługami rozwojowymi	podmioty	-	Podlega monitorowaniu
				PLDC O04	Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową	osoby	1 863	7 452
				PLDS O05	Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw objętych usługą rozwojową	osoby	219	874
				PLDC O06	Liczba osób objętych wsparciem z zakresu outplacementu	osoby	586	2 344
				PLDC O07	Liczba pracodawców objętych wsparciem w zakresie elastycznych form zatrudnienia, adaptacji środowiska pracy do szczególnych potrzeb pracowników	podmioty	-	Podlega monitorowaniu

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
10	4 d	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLDC R01	Liczba pracowników, którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej	osoby	80%	2020	80%	CST 2021	
				PLDC R02	Liczba osób, które w wyniku realizacji wsparcia z zakresu outplacementu/ adaptacji środowiska pracy/elastycznych form	osoby	70%	2020	70%	CST 2021	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

					zatrudnienia podjęty pracę lub kontynuowały zatrudnienia						
				EECR 06	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu	osoby	30%	2020	40%	CST 202 1	

2.1.10.4.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 - zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	13 000 000
				134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	7 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	01 Dotacja	20 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	20 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	09 Nie dotyczy	20 000 000

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 d	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	8 000 000

2.1.10.5 Cel szczegółowy 4 (g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

2.1.10.5.1 Interwencje w ramach funduszy

Kwalifikacje i umiejętności osób dorosłych stanowią o jakości kapitału ludzkiego w regionie świętokrzyskim. Zachodzące zmiany, w tym szybkie tempo rozwoju, postęp technologiczny, wzrost mobilności, powodują reorganizację systemu uczenia przez całe życie. Województwo świętokrzyskie należy do grupy województw o niskim odsetku osób uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu. Brak dostępu do informacji o możliwościach podniesienia kwalifikacji/umiejętności deklarują najczęściej osoby bierne zawodowo. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach tego działania mają zapewnić wsparcie dla osób dorosłych, w tym osób z najtrudniejszych grup docelowych, chcących podnosić swoje umiejętności, zdobyć nowe lub podnieść już posiadane kwalifikacje/umiejętności bądź przekwalifikować się.

W ramach celu szczegółowego 4 (g) planuje się promowanie uczenia się przez całe życie, w szczególności stworzenie możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy będą mogły korzystać z oferty usług rozwojowych w Bazie Usług Rozwojowych (BUR). Wsparcie zostanie skierowane na usługi m.in. w zakresie umiejętności cyfrowych w ramach PSF. Premiowane będą interwencje stanowiące uzupełnienie do powyższych działań.

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego 4 (g) będą opierać się na założeniach wynikających z wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.

Planuje się realizację przedsięwzięcia:

Edukacja osób dorosłych w oparciu o potrzeby rynku pracy poprzez:

- Usługi rozwojowe, w tym w zakresie umiejętności cyfrowych w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania za pośrednictwem BUR, które chcą z własnej inicjatywy podnosić kwalifikacje/umiejętności.

Tryby wyboru projektów:

Projekt realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach – projekt własny.

Z uwagi na fakt, że działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności osób dorosłych będą mieć charakter doraźny, wynikający z aktualnej sytuacji na rynku pracy, projekt będzie realizowany przez WUP.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

- osoby dorosłe, m.in.:
 - osoby o niskich kwalifikacjach,
 - osoby starsze (seniorzy),
 - osoby z niepełnosprawnościami.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na terenach Obszarów Strategicznej Interwencji³¹.

Na obszarach np. zagrożonych trwałą marginalizacją planowane są działania wspierające edukację osób dorosłych, która pełni ważną rolę w wyrównywaniu szans tej grupy osób m. in. na rynku pracy.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (g) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (g) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.10.5.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
10	4 g	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLGCO01	Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi	osoby	2 369	9 477

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
10	4 g	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLGCR01	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po	osoby	76%	2021	76%	CST 2021	

³¹ Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

					opuszczeniu programu						
--	--	--	--	--	----------------------	--	--	--	--	--	--

2.1.10.5.3 Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	151 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	13 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	01 Dotacja	13 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	13 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	09 Nie dotyczy	13 000 000

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 g	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	5 200 000

2.1.10.6 Cel szczegółowy 4 (I) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

2.1.10.6.1 Interwencje w ramach funduszy

W regionie świętokrzyskim tempo wzrostu udziału osób ubogich pracujących jest ponad dwukrotnie większe od tempa wzrostu ogólnej liczby pracujących. Przewiduje się, że proces pauperyzacji pracujących może nasilać się w przyszłości wraz ze stopniowym wzrostem kosztów pracy. Zbiorowość obejmuje osoby o szerokim spektrum cech społeczno-demograficznych, ale zauważalna jest przewaga osób o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach oraz osób, które z racji wykonywanej pracy są szczególnie narażone na bezrobocie technologiczne. Skuteczną formą obniżania poziomu ubóstwa wśród pracujących jest stymulowanie ich proaktywności poprzez podnoszenie aspiracji i kwalifikacji zawodowych oraz budowanie ich potencjału na rynku pracy. Wsparcie w celu szczegółowym 4 (I) skierowane będzie do osób ubogich pracujących, które dzięki udzielonej pomocy poprawią swój status na rynku pracy.

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego 4 (I) będą opierać się na założeniach wynikających z wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.

Planuje się realizację następujących przedsięwzięć:

Wsparcie mające na celu poprawę sytuacji na rynku pracy osób ubogich pracujących, obejmujące w szczególności:

1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych i możliwości doskonalenia zawodowego w regionie oraz realizacja programów obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia:
 - poradnictwo zawodowe/psychologiczne,
 - szkolenia/kursy prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych i/lub nabycia nowych umiejętności,
 - studia podyplomowe,
 - pośrednictwo pracy,
 - refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
 - dodatkowe wsparcie w zależności od zidentyfikowanych potrzeb (np. konsultacje lekarskie, wsparcie trenera personalnego, poradnictwo prawne, itp.).
2. Realizacja programów mających na celu poprawę dostępu do zatrudnienia dla osób w niekorzystnej sytuacji, poprzez zwiększenie świadomości i kompetencji pracodawców/związków zawodowych na temat sposobów zapobiegania dyskryminacji i tworzenia przyjaznego środowiska pracy.

Tryby wyboru projektów:

W ramach celu szczegółowego 4 (I) przewiduje się wykorzystanie konkurencyjnej oraz niekonkurencyjnej ścieżki wyboru projektów. Propozycja zastosowania niekonkurencyjnego trybu wyboru projektów dotyczy drugiego typu operacji i wynika z charakteru przewidzianego wsparcia.

Zaplanowane do realizacji typy działań będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe:

Osoby ubogie pracujące.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji:

Przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w art. 10 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, *Karcie Praw podstawowych Unii Europejskiej*, *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* oraz art. 6a i 73 *Rozporządzenia Ogólnego*. Zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antydyskryminacyjna znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, proces wyboru operacji będzie przejrzysty, rzetelny i bezstronny. W celu przeciwdziałania wszelkiej bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na każdym etapie wdrażania będzie zapewniony dostęp do informacji publicznej oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu konfliktu interesów. Przestrzeganie wszystkich zasad horyzontalnych zapewni stosowanie adekwatnych procedur na każdym etapie realizacji Programu tj. programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, informacji i promocji oraz realizacji projektów.

Kobiety i mężczyźni będą mieli zapewniony równy udział we wszystkich sferach życia społecznego bez względu na pochodzenie etniczne, wiek, stan zdrowia, poziom sprawności, miejsce zamieszkania, status ekonomiczny, rodzicielski, wyznanie, światopogląd, orientację psychoseksualną itp. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie weryfikowana w oparciu o tzw. standard minimum.

Równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępności będzie weryfikowana przez analizę działań projektowych – czy nie dyskryminują one nikogo ze względu na przesłanki wskazane w art. 9 *Rozporządzenia Ogólnego*.

Planowane działania:

- na etapie wyboru projektów - odpowiednie kryteria wyboru projektów w szczególności kryteria odnoszące się do przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji (w zakresie niepełnosprawności, wieku, płci, rasy, wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego i światopoglądu).
- w umowach o dofinansowanie - klauzula zakazująca jakiegokolwiek dyskryminacji w korzystaniu ze wsparcia przez odbiorców ostatecznych/ personel projektu.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych:

W ramach celu nie planuje się wykorzystania narzędzi terytorialnych. Przewiduje się jednak możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na terenach Obszarów Strategicznej Interwencji³².

Na obszarach np. zagrożonych trwałą marginalizacją planowane są działania wspierające edukację osób dorosłych, która pełni ważną rolę w wyrównywaniu szans tej grupy osób m. in. na rynku pracy.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe:

W ramach celu nie wyklucza się możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych ani transnarodowych.

Działania realizowane w obszarze CS (I) przyczynią się również do realizacji zaplanowanych działań w zakresie zielonej transformacji w ramach Programu Zielony Ład oraz na rzecz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki w regionie. Interwencje realizowane w CS (I) są również zgodne z Programem Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach celu główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Działania w ramach celu mają charakter prospołeczny, nie generują dochodu ani oszczędności kosztów.

2.1.10.6.2 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
10	4 I	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO01	Całkowita liczba osób objętych wsparciem EFS+	osoby	387	1 547

Tabela 2: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
-----------	-----------------	---------	-------------------	--------------------	----------	-----------------	--	-----------------	--------------------	---------------	-------

³² Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie świętokrzyskim wymagała połączenia dwóch podejść, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej rządu wyrażonej w KSRR 2030 oraz regionalnego, wynikającego ze Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

10	4 I	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLGC R01	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu proram	osoby	70%	2020	70%	CST 2021	
----	-----	------	--------------------	----------	---	-------	-----	------	-----	----------	--

2.1.10.6.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 1: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 I	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	3 000 000

Tabela 2: Wymiar 2 - forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 I	01 Dotacja	3 000 000

Tabela 3: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 I	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	3 000 000

Tabela 4: Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 I	09 Nie dotyczy	3 000 000

Tabela 5: Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFS+	Słabiej rozwinięty	4 I	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	1 200 000

2.2 Priorytety dotyczące pomocy technicznej

2.2.1 Priorytet 11 - Pomoc techniczna (EFRR)

2.2.1.1 Cel szczegółowy – nie dotyczy

2.2.1.1.1 Interwencja w ramach Funduszy

Głównym celem priorytetu jest efektywna, skuteczna i wydajna realizacja programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*.

Okres programowania 2014-2020 wykazał, iż najważniejszym czynnikiem warunkującym sprawne zarządzanie i wdrażanie Programu jest właściwy potencjał administracyjny instytucji uczestniczących w procesie jego realizacji. Brak nadmiernej rotacji oraz adekwatnie wykwalifikowana kadra jest gwarantem właściwego przygotowania systemu zarządzania, wdrażania, monitorowania, informowania i promocji. Nastąpi kontynuacja i rozszerzenie działań podjętych w perspektywie 2014-2020 dotyczących wzmacniania potencjału administracyjnego instytucji, poprzez zastosowanie bodźców finansowych i pozafinansowych.

Przykładem budowania potencjału administracyjnego jest Program pilotażowy Komisji Europejskiej i OECD pn. „Frontloading administrative capacity building for post-2020” realizowany w województwie lubelskim, który zakładał zapewnienie praktycznego wsparcia administracji krajowej i regionalnej w zakresie wzmocnienia zdolności administracyjnych przy zarządzaniu EFRR i FS.

W tym celu planuje się wykorzystanie narzędzi, takich jak: adekwatne wynagrodzenie powiązane z wynikami wdrażania programu oraz finansowanie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji, poprzez szkolenia, kursy, warsztaty, studia podyplomowe. Tego typu działania będą istotnym czynnikiem zapobiegającym rotacji pracowników zajmujących się funduszami unijnymi oraz mogą przyczynić się do pozyskiwania wykwalifikowanej kadry z rynku pracy. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa wsparcie w ramach priorytetu Pomocy Technicznej posłuży m.in.: maksymalizacji widoczności funduszy europejskich, informacji i promocji, komunikacji, wzmocnieniu i utrzymaniu potencjału administracyjnego instytucji realizujących Program oraz zwiększeniu świadomości i kompetencji beneficjentów oraz partnerów funduszy europejskich, jak również przyczyni się do wprowadzenia skutecznych środków zwalczania ewentualnych nadużyć finansowych i przeciwdziałania korupcji.

W ramach priorytetu 11 Pomoc Techniczna (EFRR) realizowane będą działania związane z przygotowaniem, zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, kontrolą, ewaluacją oraz działalnością informacyjno-promocyjną upowszechniającą m.in. rezultaty wdrażania programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027* oraz wartości europejskie, na których opiera się unijna polityka spójności.

Wyposażenie zakupione w poprzednich perspektywach w ramach Pomocy Technicznej tj.: sprzęt komputerowy, meble biurowe itp., będą wykorzystywane

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

w perspektywie finansowej 2021-2027. Wymiana nastąpi, po ich zużyciu lub braku spełnienia przez nie niezbędnych funkcji technicznych, pozwalających na właściwe użytkowanie.

Głównymi kierunkami wsparcia Pomocy Technicznej będą m.in.: zasoby ludzkie, system wdrażania, wzmocnienie kompetencji beneficjentów i partnerów oraz informacja, promocja i komunikacja.

W ramach priorytetu wyszczególniono cztery cele szczegółowe, które obrazują rodzaj wsparcia przewidziany do realizacji:

1. Skuteczna informacja i komunikacja, mająca na celu prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych eksponujących przede wszystkim znaczenie przynależności do Unii Europejskiej oraz zapewnienie wysokiej świadomości działań rozwojowych w regionie, realizowanych z udziałem Funduszy Europejskich, w tym szkoleń dla beneficjentów, w tym m.in.: organizacja kampanii informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu dla mieszkańców województwa świętokrzyskiego; organizacja konferencji, seminariów, szkoleń i warsztatów dotyczących wdrażania Programu dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów; przygotowywanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjnych i promocyjnych; przygotowywanie oraz publikacja artykułów, materiałów prasowych; stworzenie i administrowanie stronami internetowymi; wymiana doświadczeń w związku z realizacją działań informacyjnych i promocyjnych przez instytucje wdrażające Program; finansowanie działań informacyjno-promocyjnych o charakterze niestandardowym, w celu dotarcia do wybranych grup docelowych oraz opinii publicznej, w tym promocja w mediach społecznościowych; finansowanie działań obejmujących różnorodne formy współpracy z mediami tradycyjnymi i elektronicznymi, w tym z prasą, radiem, telewizją, redakcjami internetowymi i innymi, w celu prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących Programu. Celem będzie zwiększenie świadomości ogółu społeczeństwa na temat wartości UE, dlatego działania informacyjno-promocyjne będą uwzględniać zasady służące zapewnieniu równości szans oraz przeciwdziałaniu niedyskryminacji.

....

2. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola, polegające na wsparciu działań służących właściwemu przygotowaniu wdrażaniu, monitorowaniu oraz kontroli, jak również ponoszenie wszystkich wydatków, które nie zostaną zaliczone do pozostałych działań, w tym w szczególności służące utrzymaniu instytucji, tj.: wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników zajmujących się m.in.: przygotowaniem, wdrażaniem, zarządzaniem, wyborem, oceną, monitorowaniem, kontrolą, audytem projektów i programu, kontrolą finansową, weryfikacją płatności i certyfikacją; finansowanie umów cywilno-prawnych; finansowanie kosztów organizacyjnych oraz administracyjnych, związanych z realizacją Programu; wdrażanie systemu motywacji pracowników; zakup odpowiedniego sprzętu, oprogramowania oraz niezbędnego wyposażenia, w celu właściwego wdrażania Programu; ponoszenie kosztów delegacji i podróży służbowych pracowników;

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

wsparcie procesu wyboru projektów, w tym wynagrodzenia ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie; kontrola realizacji projektów (w tym kontrola na miejscu); ponoszenie kosztów archiwizacji i przechowywania dokumentów związanych z realizacją RPOWŚ 2007-2013, RPOWŚ 2014-2020 oraz programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*; koszty związane z zamykaniem programów operacyjnych polityki spójności 2014-2020; koszty związane z nowym okresem programowania po 2027 roku. W celu ograniczenia rotacji wyspecjalizowanych pracowników i zwiększenia ich motywacji stosowane będą w szczególności bodźce finansowe jak i pozafinansowe.

3. Ewaluacja, badania i gromadzenie danych, tj. wsparcie związane z prowadzeniem ewaluacji, badań, ekspertyz i analiz, w tym m.in.: finansowanie kosztów związanych z ewaluacją Programu; kosztów badań, analiz, ekspertyz, sprawozdań oraz innych usług zewnętrznych niezbędnych do sprawnej realizacji Programu; stworzenie i utrzymanie i rozwój systemu informatycznego służącego wdrażaniu Programu oraz niezbędnych narzędzi informatycznych; kosztów zakupu innych usług zewnętrznych, niezbędnych do realizacji Programu; kosztów monitoringu, ewaluacji i aktualizacji RSI Województwa Świętokrzyskiego 2030+; kosztów przygotowania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

4. Wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów. W ramach celu przewiduje się wsparcie związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu oraz pozostałe wsparcie przewidziane dla beneficjentów i partnerów, w tym koszty organizacji posiedzeń sieci, grup, komitetów i innych ciał angażujących partnerów, w tym m. in.: finansowanie kosztów związanych z zapewnieniem odpowiedniej bieżącej obsługi Programu tj. m.in. organizacja prac Komitetu Monitorującego; Grup Roboczych; konsultacji społecznych oraz innych spotkań ciał doradczych; wsparcie procesów zarządzania i administracji związanych m.in. z pracą ekspertów zewnętrznych oraz inne dot. kluczowych zagadnień związanych z wdrażaniem Programu; podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych we wdrażanie Programu poprzez m. in. szkolenia, kursy, warsztaty, seminaria, studia podyplomowe, kursy językowe oraz inne formy przygotowania zawodowego; pomoc w przygotowaniu do realizacji projektów o strategicznym znaczeniu dla osiągnięcia celów rozwojowych województwa; prowadzenie działań zapobiegających korupcji oraz ewentualnym nadużyciom finansowym w trakcie realizacji Programu.

System rozliczania Pomocy Technicznej tak jak w perspektywie 2014-2020 będzie oparty o koszty rzeczywiste. Rozliczanie środków PT w oparciu o koszty rzeczywiste jest łatwe do zaplanowania i generuje w miarę stałe koszty roczne. Ponadto, w przypadku projektów gdzie łączny koszt operacji nie przekracza 200 000 EUR stosowane będą uproszczone metody rozliczania kosztów.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Głównym założeniem komunikacji na lata 2021-2027 jest aktywizacja społeczeństwa oraz eliminowanie barier, które wynikają z postaw lub przekonań. Nastąpi kontynuacja działań skierowanych do beneficjentów, w celu utrzymania ich zainteresowania funduszami unijnymi. Działania informacyjne i promocyjne będą koncentrować się na dostarczaniu potencjalnym beneficjentom i beneficjentom kompleksowych i dostosowanych do ich potrzeb informacji dotyczących możliwości i zasad realizacji projektów. Wzmocniony zostanie także komunikat do ogółu społeczeństwa oraz wyeksponowana rola i wkład UE w rozwój regionu. Realizacja założeń priorytetu Pomocy Technicznej przyczyni się do zwiększenia świadomości mieszkańców województwa świętokrzyskiego nt. procedur i korzyści płynących z wydatkowania funduszy europejskich poprzez zapewnienie właściwej informacji i promocji w ramach Programu.

Na każdym etapie realizacji Priorytetu Pomocy Technicznej, zapewniona zostanie realizacja zasad horyzontalnych, w zakresie zapobiegania dyskryminacji ze względu, m.in. na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ponadto, działania zaplanowane do realizacji w ramach Priorytetu będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

Głównym celem działań podejmowanych w ramach osi priorytetowej Pomoc Techniczna jest objęcie beneficjentów wsparciem, umożliwiającym efektywne wypełnienie nałożonych na nich obowiązków. Przyczyni się to do stworzenia i wzmocnienia potencjału instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie i realizowanie tego Programu w zakresie dotyczącym interwencji EFRR oraz EFS+. Projekty w ramach osi skierowane będą do pracowników zaangażowanych w realizację Programu, beneficjentów, potencjalnych beneficjentów oraz do ogółu społeczeństwa w województwie świętokrzyskim.

Grupy docelowe w ramach priorytetu Pomoc Techniczna:

- Instytucja Zarządzająca programem regionalnym *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021--2027*, w tym pracownicy instytucji zarządzającej;
- Instytucja Pośrednicząca, w tym pracownicy instytucji zaangażowani w realizację programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*;
- Beneficjenci wskazani w ramach pozostałych priorytetów programu - przede wszystkim w zakresie wsparcia przygotowania potencjalnych beneficjentów do realizacji projektów docelowych, w tym w ramach obecnych oraz przyszłych interwencji współfinansowanych z funduszy europejskich;
- ogół mieszkańców województwa świętokrzyskiego.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

2.2.1.1.2 Wskaźniki

Tabela 2 Wskaźniki produktu

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
11	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO149	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	Sztuka	Do uzupełnienia	Do uzupełnienia
			PLRO150	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	Sztuka	Do uzupełnienia	Do uzupełnienia
			PLRO151	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	Sztuka	Do uzupełnienia	Do uzupełnienia
			PLRO158	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	Sztuka	Do uzupełnienia	Do uzupełnienia

2.2.1.1.3 Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 8 Wymiar 1 –zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
11	EFRR	Słabiej rozwinięty	179 Informacja i komunikacja	3 200 000
			180 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	35 000 000
			181 Ewaluacja, badania i gromadzenie danych	2 200 000
			182 Wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów	1 711 237

Tabela 9 Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
11	EFRR	Słabiej rozwinięty	Nie dotyczy	

Tabela 9 Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
11	EFRR	Słabiej rozwinięty	Nie dotyczy	

2.2.2 Priorytet 12 Pomoc techniczna (EFS+)

2.2.2.1 Cel szczegółowy – nie dotyczy

2.2.2.1.1 Interwencja w ramach Funduszy

Głównym celem priorytetu jest efektywna, skuteczna i wydajna realizacja programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*.

Okres programowania 2014-2020 wykazał, iż najważniejszym czynnikiem warunkującym sprawne zarządzanie i wdrażanie Programu jest właściwy potencjał administracyjny instytucji uczestniczących w procesie jego realizacji. Brak nadmiernej rotacji oraz adekwatnie wykwalifikowana kadra jest gwarantem właściwego przygotowania systemu zarządzania, wdrażania, monitorowania, informowania i promocji.

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa wsparcie w ramach priorytetu 12 Pomocy Technicznej (EFS+) posłuży m. in. wzmocnieniu i utrzymaniu potencjału administracyjnego instytucji realizujących Program, które odbywa się poprzez realizację odpowiednich działań. Przedmiotowe wsparcie ma na celu utrzymanie doświadczonych pracowników oraz stanowi pewność zachowania pamięci instytucjonalnej systemu. Wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń poprzez angażowanie kadr, zapewnieni płynne przejście pomiędzy dwoma okresami programowania, tj. między zakończeniem realizacji perspektywy finansowej 2014-2020 oraz sprawnym uruchomieniem perspektywy 2021-2027 w województwie świętokrzyskim.

W ramach priorytetu Pomoc Techniczna realizowane będą zadania związane z przygotowaniem, zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem oraz kontrolą programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*.

Wyposażenie zakupione w perspektywie 2014-2020 tj.: sprzęt komputerowy, meble biurowe itp., będą wykorzystywane w obecnej perspektywie finansowej z poszanowaniem zasady konieczności wymiany po ich zużyciu lub braku spełniania przez nie niezbędnych funkcji technicznych, pozwalających na właściwe użytkowanie.

Głównymi kierunkami wsparcia Pomocy Technicznej będą przede wszystkim zasoby ludzkie, które są nieodzownym elementem właściwej realizacji Programu.

W ramach priorytetu wyszczególniono do realizacji cel szczegółowy:

Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola, polegające na wsparciu działań służących właściwemu przygotowaniu wdrażaniu, monitorowaniu oraz kontroli, jak również ponoszenie wszystkich wydatków, które nie zostaną zaliczone do pozostałych działań, w tym w szczególności służące utrzymaniu instytucji tj.: wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników zajmujących się m in.: przygotowaniem, wdrażaniem, zarządzaniem, wyborem, oceną, monitorowaniem, kontrolą, audytem projektów i programu, kontrola finansową, weryfikacją płatności i certyfikacją; finansowanie umów cywilno – prawnych; finansowanie kosztów organizacyjnych oraz

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

administracyjnych, związanych z realizacją Programu; wdrażanie systemu motywacji pracowników; zakup odpowiedniego sprzętu, oprogramowania oraz niezbędnego wyposażenia, w celu właściwego wdrażania Programu; ponoszenie kosztów delegacji i podróży służbowych pracowników; wsparcie procesu wyboru projektów, w tym wynagrodzenia ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie; kontrola realizacji projektów (w tym kontrola na miejscu); ponoszenie kosztów archiwizacji i przechowywania dokumentów związanych z realizacją RPOWŚ 2007-2013, RPOWŚ 2014-2020 oraz programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*; koszty związane z zamykaniem programów operacyjnych polityki spójności 2014-2020; koszty związane z nowym okresem programowania po 2027 roku. W celu ograniczenia rotacji wyspecjalizowanych pracowników i zwiększenia ich motywacji stosowane będą w szczególności bodźce finansowe jak i pozafinansowe, takie jak: adekwatne wynagrodzenie powiązane z wynikami wdrażania programu oraz finansowanie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji, poprzez szkolenia, kursy, warsztaty, studia podyplomowe.

System rozliczania Pomocy Technicznej tak jak w perspektywie 2014-2020 będzie oparty o koszty rzeczywiste. Rozliczanie środków PT w oparciu o koszty rzeczywiste jest łatwe do zaplanowania i generuje w miarę stałe koszty roczne. Ponadto, w przypadku projektów gdzie łączny koszt operacji nie przekracza 200 000 EUR stosowane będą uproszczone metody rozliczania kosztów.

Zadaniem priorytetu Pomocy Technicznej jest wsparcie systemu instytucjonalnego odpowiedzialnego za realizację Programu tj. właściwe przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrolę programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*, w celu efektywnego wydatkowania funduszy europejskich w województwie świętokrzyskim.

Na każdym etapie realizacji Priorytetu Pomocy Technicznej, zapewniona zostanie realizacja zasad horyzontalnych, w zakresie zapobiegania dyskryminacji ze względu, m.in. na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, realizowana będzie m.in.: poprzez wsparcie personelu instytucji zarządzającej oraz instytucji wdrażających w realizacji zasad horyzontalnych.

Ponadto, działania zaplanowane do realizacji w ramach Priorytetu, będą zgodne z zasadą DNSH.

Główne grupy docelowe

Głównym celem działań podejmowanych w ramach priorytetu Pomoc Techniczna wdrażanie i realizowanie Programu w zakresie dotyczącym interwencji EFRR oraz EFS+.

Grupy docelowe w ramach priorytetu Pomoc Techniczna:

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

1. Instytucja Zarządzająca programem regionalnym *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*, w tym pracownicy instytucji zarządzającej;
2. Instytucja Pośrednicząca, w tym pracownicy instytucji zaangażowani w realizację programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*.

2.2.2.1.2 Wskaźniki

Tabela 2 Wskaźniki produktu

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
12	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLRO149	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	Sztuka	Do uzupełnienia	Do uzupełnienia

2.2.2.1.3 Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Tabela 8 Wymiar 1 –zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
12	EFS+	Słabiej rozwinięty	180 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	14 187 397

Tabela 9 Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
12	EFS+	Słabiej rozwinięty	Nie dotyczy	

Tabela 9 Wymiar 7 – wymiar „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
12	EFS+	Słabiej rozwinięty	Nie dotyczy	

3 Plan finansowy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. g) ppkt (i)–(iii); art. 112 ust. 1, 2 i 3, oraz art. 14 i 26 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Sekcja do uzupełnienia na dalszym etapie prac

3.1 Przesunięcia i wkłady³³

Podstawa prawna: art. 14, 26 i 27 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Do uzupełnienia na dalszym etapie prac

Zmiana programu związana z	☐ wkładem na rzecz InvestEU
	☐ przesunięciem do instrumentów w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego
	☐ przesunięciem między EFRR, EFS+, Funduszem Spójności lub do innego Funduszu lub Funduszy

Tabela 15A: Wkład na rzecz InvestEU³⁴ (w podziale na lata)

Tabela 15B: Wkład na rzecz InvestEU³⁵ (zestawienia)

Pole tekstowe [3 500] (uzasadnienie), z uwzględnieniem sposobu, w jaki kwota ta przyczynia się do osiągnięcia celów polityki wybranych w programie zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie InvestEU.

Tabela 16A: Przesunięcia do instrumentów w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego (w podziale na lata)

Tabela 16B: Przesunięcia do instrumentów w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego³⁶ (zestawienie)

³³ Dotyczy wyłącznie zmian programu zgodnie z art. 14 i 26 z wyjątkiem przesunięć uzupełniających do FST zgodnie z art. 27 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów. Przesunięcia nie mają wpływu na roczny podział środków finansowych na poziomie WRF dla danego państwa członkowskiego

³⁴ W przypadku każdego nowego wniosku o wkład zmiana programu określa łączne kwoty na każdy rok w podziale na Fundusze i kategorie regionu

³⁵ Skumulowane kwoty wszystkich wkładów wniesionych w drodze zmian programu podczas okresu programowania. W przypadku każdego nowego wniosku o wkład zmiana programu określa łączne kwoty na każdy rok w podziale na Fundusze i kategorie regionu

³⁶ Skumulowane kwoty wszystkich przesunięć dokonanych w drodze zmian programu podczas okresu programowania. W przypadku każdego nowego wniosku o przesunięcie zmiana programu określa łączne kwoty na każdy rok w podziale na Fundusze i kategorie regionu

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Pole tekstowe [3 500] (uzasadnienie)

Tabela 17A: Przesunięcia między EFRR, EFS+ i Funduszem Spójności lub do innego Funduszu lub Funduszy³⁷ (w podziale na lata)

Tabela 17B: Przesunięcia między EFRR, EFS+ i Funduszem Spójności lub do innego Funduszu lub Funduszy³⁸ (zestawienie)

Pole tekstowe [3 500] (uzasadnienie)

3.2 FST: Alokacje w ramach programu i przesunięcia – nie dotyczy

3.3 Przesunięcia między kategoriami regionu wynikające z przeglądu śródkresowego

Tabela 19A: Przesunięcia między kategoriami regionu wynikające z przeglądu śródkresowego, w ramach programu (w podziale na lata)

Tabela 19B: Przesunięcia między kategoriami regionu wynikające z przeglądu śródkresowego, do innych programów (w podziale na lata)

3.4 Przesunięcia zwrotne³⁹

Tabela 20A: Przesunięcia zwrotne (w podziale na lata)

³⁷ Przesunięcie do innych programów. Przesunięcia między EFRR a EFS+ mogą być dokonywane wyłącznie w ramach tej samej kategorii regionu

³⁸ Skumulowane kwoty wszystkich przesunięć dokonanych w drodze zmian programu podczas okresu programowania. W przypadku każdego nowego wniosku o przesunięcie zmiana programu określa łączne kwoty przesunięte na każdy rok w podziale na Fundusze i kategorie regionu

³⁹ Dotyczy wyłącznie zmian programu w odniesieniu do zasobów przesuniętych z powrotem z innych instrumentów unijnych, w tym elementów FAMI, FBW i ZGW, w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, lub z InvestEU

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 20B: Przesunięcia zwrotne (zestawienie)

3.5 Środki finansowe w podziale na poszczególne lata

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. g) ppkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 3, 4 i 7 rozporządzenia w sprawie FST

Tabela 10: Środki finansowe w podziale na poszczególne lata

Fundusz	Kategoria regionu	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Ogółem
							Środki finansowe bez kwoty elastyczności	Kwota elastyczności	Środki finansowe bez kwoty elastyczności	Kwota elastyczności	
EFRR	Słabiej rozwinięte	0	167 215 138	173 685 308	181 369 687	189 369 205	82 753 443	82 753 443	87 120 814	87 120 814	1 051 387 852
EFS	Słabiej rozwinięte	0	55 887 670	58 068 067	60 658 070	63 357 462	27 706 842	27 706 842	29 184 199	29 184 199	351 753 351
Ogółem		0	223 102 808	231 753 375	242 027 757	252 726 667	110 460 285	110 460 285	116 305 013	116 305 013	1 403 141 203

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

3.6 Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Podstawa prawna: art.22 ust.3 lit. g) ppkt (ii), art.22 ust.6 i art. 36 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W przypadku programów w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, gdy w umowie partnerstwa wybrano pomoc techniczną zgodnie z art. 36 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów.

Uwaga: Prezentowane wartości są wartościami wstępnymi. Mogą ulegać zmianom na dalszym etapie prac.

Tabela 11 Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Nr Celu polityki lub pomocy technicznej	Priorytet	Podstawa obliczenia wsparcia unijnego (łącznie koszty kwalifikowalne lub wkład publiczny)	Fundusz	Kategoria regionu	Wkład UE a=g+h	Podział wkładu UE		Wkład krajowy (b)=(c)+(d)	Indykatorywny podział wkładu krajowego		Ogółem e=(a)+(b)	Stopa dofinansowania f=(a)/(e)
						Wkład UE pomniejszony o kwotę elastyczności (g)	Kwota elastyczności (h)		Publiczny (c)	Prywatny (d)		
CP 1	Priorytet 1	łącznie koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	214 976 615	180 242 533	34 734 082	37 937 050	18 968 525	18 968 525	252 913 665	85%
CP 2	Priorytet 2		EFRR		354 800 000	297 474 450	57 325 550	62 611 765	47 000 000	15 611 765	417 411 765	85%
CP 2	Priorytet 3		EFRR		50 000 000	41921428	8 078 572	8 823 529	8 823 529	0	58 823 529	85%
CP 3	Priorytet 4		EFRR		140 000 000	117 379 997	22 620 003	24 705 882	24 705 882	0	164 705 882	85%
CP 4	Priorytet 5		EFRR		104 500 000	87 615 784	16 884 216	18 441 176	15 675 000	2 766 176	122 941 176	85%
CP 4	Priorytet 7		EFS+		32 914 693	27 591 215	5 323 478	5 808 475	4 840 395	968 080	38 723 168	85%
CP 4	Priorytet 8		EFS+		63 315 017	53 074 724	10 240 293	11 173 239	8 663 504	2 509 735	74 488 256	85%
CP 4	Priorytet 9		EFS+		115 578 987	96 885 750	18 693 237	20 396 292	18 356 663	2 039 629	135 975 279	85%

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

CP 4	Priorytet 10		EFS+	125 757 257	105 417 831	20 339 426	22 192 457	17 218 183	4 974 274	147 949 714	85%
CP 5	Priorytet 6		EFRR	145 000 000	121 572 140	23 427 860	26 470 588	20 000 000	6 470 588	170 588 235	85%
PT	Priorytet 11		EFRR	42 111 237	35 307 263	6 803 974	7 170 711	7 170 711	0	49 542 632	85%
PT	Priorytet 12		EFS+	14 187 397	11 892 790	2 294 607	2 503 658	2 503 658	0	16 691 055	85%
Ogółem			EFRR	1 051 387 852	881 513 595	169 874 257	186 160 701	142 343 647	43 817 054	1 236 926 884	85%
Ogółem			EFS+	351 753 351	294 862 310	56 891 041	62 074 121	51 582 403	10 491 718	413 827 472	85%
Suma całkowita				1 403 141 203	1 176 375 905	226 765 298	248 234 822	193 926 050	54 308 772	1 650 754 356	85%

4 Warunki podstawowe

Podstawa prawna: art. 22 ust.3 lit. i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Uwaga: Tabela zawiera informacje w zakresie tematycznych warunków podstawowych, za których spełnienie odpowiedzialne są władze regionalne i podmioty/instytucje z poziomu centralnego.

Tabela będzie podlegała dalszym uzupełnieniom, zgodnie z postępem prac oraz informacjami przekazywanymi przez MFiPR.

Uwaga: Kolumny w tabeli: Odniesienie do odpowiednich dokumentów oraz Uzasadnienie - zostały wypełnione w odniesieniu do warunków podstawowych, za których spełnienie odpowiadają władze regionalne.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

Tabela 12 Warunki podstawowe

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy (nie dotyczy EFMRA)	Podsumowanie oceny	Uzasadnienie do programów z podziałem na kryteria (limit znaków 1000)
HORYZONTALNE WARUNKI PODSTAWOWE				
Skuteczne mechanizmy monitorowania rynku zamówień publicznych	EFRR, FS, EFS+, EFMR, FST, FAM, IZGW, FBW	Warunek mający zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych	<p>Spełniony.</p> <p>Warunek spełniony poprzez Ust. z dn. 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 poz. 2019) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. 2016 poz. 2038). Zgodnie z Art. 83 i 84 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 99 i 100 dyrektywy 2014/25/UE) Urząd Zamówień Publicznych (UZP) przygotowuje co 3 lata sprawozdania z monitorowania systemu zamówień publicznych oparte o dane otrzymywane od zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach publicznych, dane pochodzące z bazy TED (Tenders Electronic Daily będącej „Suplementem do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej”) oraz informacje o wynikach kontroli prowadzonych przez Prezesa UZP.</p> <p>UZP ma dostęp do wszystkich danych wymaganych w ramach warunkowości podstawowej z wyjątkiem danych dotyczących finalnej ceny po wykonaniu zamówienia, które nie są obowiązkowe. W przypadku podejrzenia zmywu przetargowej, UZP przekazuje</p>	<p>Kr.1.Zgodnie z obow.ynikającymi z dyrektyw, UZP przygotowuje co 3l. spraw.z monitorowania sytemu zam.publicznych oparte o dane otrz.od zamawiających w rocznych spraw.o udzielonych zam.publicznych, dane pochodzące z TED oraz inf. o wyn. kontroli Prezesa UZP</p> <p>Kr.2.UZP posiada dostęp do danych wymaganych w ramach warunkowości podst.(dane pochodzą z bazy TED prowadzonej przez KE oraz ze spr.rocznych przedkładanych Prezesowi UZP) z wyj. danych dot.finalnej ceny po wykonaniu zamówienia</p> <p>Kr.3,4 i 5.Zgodnie z obow.ynikającymi z dyrektyw,UZP przygotowuje co 3l.spraw.z monitorowania sytemu zam.publicznych oparte o dane otrz.od zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zam.publ.,dane pochodzące z TED oraz inf.o wyn.kontroli prowadzonych przez Prezesa UZP. W przypadku powstania w toku kontroli podejrzenia, że w postepowaniu mogło dojść do zmywy przetargowej UZP przekazuje stosowną inf.do UO-KIK</p> <p>Link do ustawy⁴⁰</p>

⁴⁰ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190002019/U/D20192019Lj.pdf>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

			<p>informację w tym zakresie do UOKiK, z którym na podstawie odrębnego porozumienia realizowana jest współpraca obu instytucji i wymiana informacji.</p> <p>Link do ustawy: http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190002019/U/D20192019Lj.pdf</p>	
Narzędzia i zdolności umożliwiające skuteczne stosowanie zasad pomocy państwa	EFRR, FS, EFS+, EFMR, FST, FAM, IZGW, FBW	Warunek mający zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych	<p>Spełniony.</p> <p>Spełnienie warunku zapewnia ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 362) Zgodnie z art. 31b pkt 2) ustawy Prezes UOKiK ma obowiązek ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej informacji o decyzjach KE dotyczących zwrotu pomocy publicznej. Jednocześnie, zgodnie z art. 37 ust. 5 ustawy, podmioty udzielające pomocy mają obowiązek uzyskać od przedsiębiorców ubiegających się o pomoc publiczną informacje umożliwiające stwierdzenie, czy dany przedsiębiorca znajduje się w trudnej sytuacji na dzień udzielenia pomocy. Funkcją krajowego organu ds. pomocy państwa, odpowiedzialnego za skuteczne wdrażanie i stosowanie unijnych przepisów w zakresie pomocy publicznej, pełni Prezes UOKiK (a w zakresie pomocy publicznej w sektorze rolnym i rybołówstwa - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi). Zgodnie z ww. ustawą, Prezes UOKiK opiniuje projekty programów pomocowych i pomocy indywidualnej, w tym projekty finansowane w ramach środków strukturalnych, notyfikuje je KE, reprezentuje rząd polski w postępowaniu przez Komisją oraz monitoruje pomoc publiczną udzielaną przedsiębiorcom. Ustawa reguluje także obowiązki w zakresie monitorowania pomocy udzielanej polskim przedsiębiorcom, tj.: gromadzenia, przetwarzania oraz przekazywana informacji związanych z pomocą publiczną.</p>	<p>Kr.1. Zgodnie z art. 31b pkt 2) ust.z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dot.pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 362) Prezes UOKiK ma obowiązek ogł.w BIP na str.inter.inf.o dec.KE dot.zwrotu pomocy publicznej. Jednocześnie, zg.z art.37 ust.5 ust., podmioty udzielające pomocy mają obow.uzyskać od przedsiębiorców ubiegających się o p.publ. inf.umozliwiające stwierdzenie, czy dany przedsiębiorca znajduje się w trudnej sytuacji na dzień udzielenia pomocy.</p> <p>Kr.2. Funkcją kraj.organu ds.pomocy państwa pełni Prezes UOKiK (a w zakresie pomocy publicznej w sektorze rolnym i rybołówstwa - MRiRW). Zgodnie z ww. ustawą, Prezes UOKiK opiniuje projekty pr.pomocowych i pom.indywidualnej,notyfikuje je KE, reprezentuje rząd polski oraz monitoruje pomoc publiczną udzielaną przedsiębiorcom.Ust.reguluje także obowiązki w zakresie monitorowania pomocy udzielanej pol.przedsiębiorcom</p> <p>Link do ustawy ⁴¹</p>

⁴¹ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20041231291/U/D20041291Lj.pdf>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

			Link do ustawy : http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20041231291/UD20041291Lj.pdf	
Skuteczne stosowanie i wdrażanie Karty praw podstawowych	EFRR, FS, EFS+, EFMR, FST, FAM, IZGW, FBW	Warunek mający zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych	Spełniony. W celu spełnienia warunku wypracowano jednolitą procedurę określającą obowiązki wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych w zakresie zapewnienia ich zgodności z Kartą Praw Podstawowych (KPP). Procedura obejmuje monitorowanie, przygotowanie i zgłaszanie podejrzeń o niezgodności projektów z KPP i dotyczy wszystkich programów realizowanych w ramach wskazanych 8 funduszy. Procedura dotyczy weryfikacji zgodności z KPP zarówno na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie jak i w trakcie realizacji projektów. Podejrzenia o niezgodności projektów i/lub działań Beneficjenta lub IP/IW/IZ z KPP zgłaszane są odpowiednio do IP/IW/IZ/Rzecznika Funduszy UE (w zakresie programów finansowanych z EFMRA, FAM, IZGW i FBW istnieje właściwy odpowiednich Rzecznika Funduszy). Właściwa instytucja dokonuje analizy, podejmuje czynności w celu zweryfikowania stanu faktycznego i rozstrzyga o zasadności zgłoszenia. W przypadku potwierdzenia naruszenia artykułów KPP w zależności od charakteru sprawy właściwa instytucja przekazuje zgłoszenie naruszenia do odpowiednich służb, tj. RPO, PIP, Rzecznika Praw Pacjenta lub/i właściwych organów ścigania. IZ Programu przygotowuje roczną zbiorczą informację o wszystkich zgłoszeniach dotyczących niezgodności projektów z KPP, w celu rozpatrzenia przez KM Programu oraz prowadzi w politykę informacyjną w ww. obszarze. KM podejmuje decyzję o podjęciu właściwych działań zaradczych w odniesieniu do zgłoszonych przypadków.	Kr.1.Jednolita procedura dot.weryfikacji zgodności z KPP zarówno na etapie złożenia wniosku o dofin.jak i w trakcie realizacji projektów. Podejrzenia o niezgodności projektów i/lub działań Beneficjenta lub IP/IW/IZ z KPP zgłaszane są odpowiednio do IP/IW/IZ/Rzecznika Funduszy UE (w przypadku pr.finansowanych z EFMRA, FAM, IZGW i FBW istnieje wł.odpowiednik). Wł.instytucja dokonuje analizy, podejmuje czynn.weryfikujące stan faktyczny i rozstrzyga o zas.zgłoszenia. W przypadku potwierdzenia naruszenia art.KPP, właściwa instytucja przekazuje zgłoszenie naruszenia do odp.služb, tj. RPO, PIP, RPP lub/i właściwych organów ścigania. IZ programu odpowiedzialna jest również za prowadzenie polityki inf. Kr.2.Procedura uwzględnia obowiązek IZ Programu w zakresie przyg.roczej zbiorczej inf.o wszystkich zgłoszeniach dot.niezgodności projektów z KPP oraz skarg, w celu rozpatrzenia przez KM Programu. KM podejmuje dec.o podjęciu właściwych działań zaradczych w odniesieniu do zgłoszonych przypadków
Wdrażanie i stosowanie Konwencji	EFRR, FS, EFS+, EFMR,	Warunek mający zastosowanie do	Spełniony.	Kr.1. Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-30 przyjęta uchw.nr 27 RM z dnia 16 lutego 2021r. wypełnia wskazane kryteria Kr.2 i Kr.3. Oprac.procedurę dla progr.finansowanych z 8 funduszy nakładającą na IZ Programu obowiązek przygotowania rocznej inf.o zgłoszeniach dot. niezgodności projektów z

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE</p>	<p>FST, FAM, IZGW, FBW</p>	<p>wszystkich celów szczegółowych</p>	<p>Warunek spełniony jest poprzez przyjęcie Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 przyjętej Uchwałą nr 27 RM z dnia 16 lutego 2021 r.</p> <p>http://www.niepelnosprawni.gov.pl/download/Uchwała-Nr-27-Rady-Ministrow-w-sprawie-przyjecia-Strategii-1614284683.pdf?utm_campaign=pfron&utm_source=df&utm_medium=download</p> <p>https://dziennikustaw.gov.pl/MP/rok/2021/pozycja/218</p> <p>W zakresie zgodności przygotowania i wdrażania programów współfinansowanych w ramach 8 funduszy z postanowieniami Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON), w tym zgłaszania komitetowi monitorującemu przypadków niezgodności operacji wspieranych przez fundusze z KPON, przyjęto jednolitą procedurę na poziomie umowy partnerstwa oraz dla każdego z programów.</p> <p>Procedura dot. weryfikacji zgodności z KPON zarówno na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie jak i w trakcie realizacji projektów. Podejrzania o niezgodności projektów i/lub działań Beneficjenta lub IP/IW/IZ z KPON zgłaszane są odpowiednio do IP/IW/IZ/Rzecznika Funduszy UE (w zakresie programów finansowanych z EFMRIa, FAM, IZGW i FBW istnieje właściwy odpowiednich Rzecznika Funduszy). Właściwa instytucja dokonuje analizy, podejmuje czynności w celu zweryfikowania stanu faktycznego i rozstrzyga o zasadności zgłoszenia. W przypadku potwierdzenia naruszenia art.KPON w zależności od charakteru sprawy właściwa instytucja przekazuje zgłoszenie naruszenia do odpowiednich służb, tj. RPO, PIP, Rzecznika Praw Pacjenta lub/i właściwych organów ścigania. IZ Programu przygotowuje roczną zbiorczą informację o wszystkich zgłoszeniach dotyczących niezgodności projektów z KPON, w celu rozpatrzenia i akceptacji przez</p>	<p>KPON oraz skarg, w celu rozpatrzenia przez KM. KM decyduje o podjęciu działań zaradczych w odniesieniu do zgł.przypadków.</p> <p>Procedura obejmuje weryfikację zgodności z KPON zarówno na etapie złożenia wniosku o dofin..jak i w trakcie realizacji projektów.Podejrzania o niezgodności projektów i/lub działań Beneficjenta lub IP/IW/IZ z KPON zgłaszane są odpowiednio do IP/IW/IZ/Rzecznika Funduszy UE.Właściwa inst. dokonuje analizy, podejmuje czynn.weryfikujące stan faktyczny i rozstrzyga o zasadności zgłoszenia. Wł.instytucja przekazuje zgłoszenie naruszenia do odp.służb, tj. RPO, PIP, RPP lub/i właściwych organów ścigania</p> <p>Link do dokumentu⁴²</p>
---	--	---------------------------------------	--	---

⁴² <https://dziennikustaw.gov.pl/MP/rok/2021/pozycja/218>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

			KM Programu oraz prowadzi w politykę informacyjną w ww. obszarze. KM podejmuje decyzję o podjęciu właściwych działań zaradczych w odniesieniu do zgłoszonych przypadków	
TEMATYCZNE WARUNKI PODSTAWOWE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO EFRR, EFS+ I FUNDUSZU SPÓJNOŚCI				
1.1. Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji	EFRR	Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specja-	Spełniony. Na poziomie regionalnym spełnienie warunku wykazywane będzie wraz z przekazaniem programów regionalnych. Spełnieniem warunku są mechanizmy wskazane w SOR w celu dot. trwałego wzrostu gospodarczego opartego coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, a także w projekcie Strategii Produktowości 2030 oraz KIS i RIS z uwzględnieniem procesu przedsiębiorczego odkrywania jako kluczowego elementu koncepcji inteligentnej specjalizacji. Minister wł. ds. gospodarki odpowiada za: opraco-	Kr. 1. Wyzwania w zakresie rozwoju innowacyjności zidentyfikowano w SOR, a także w projekcie Str.Produktywności. Linki do dokumentów ⁴³ Kr. 2. Minister wł. ds. gospodarki ma koordynować KIS Link do dokumentu ⁴⁴ Kr.3. Stały monitoring inteligentnych specjalizacji w oparciu o dane z realizacji krajowych i regionalnych PO, Horyzont2020, w tym z uwzględnieniem listy wskaźników wspólnych i listy wskaźników kluczowych. -narzędzie inform.Smart Radar agregujące dane dot. Inteligentnych specjalizacji oraz współpraca z KE w zakresie narzędzia Innovation Radar -prowadzenie monitoringu realizacji SOR -działalność Grup Roboczych ds. KIS Kr.4. Ciągłość prac Grup Roboczych ds. KIS Organizacja wywiadów z przedsiębiorcami i spotkań fokusowych (tzw. Smart Labs) Linki do dokumentów ⁴⁵

⁴³ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju>
<https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/konsultacje-publiczne-projektu-strategii-produktywnosci-2031>
https://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-poland-2018_eco_surveys-pol-2018-en
<https://publikacje.siemens-info.com/ebook/554/raport-smart-industry-polska-2019>
<https://publikacje.siemens-info.com/ebook/165/raport-smart-industry-polska-2018>
<https://przemyslprzyszlosci.gov.pl/baza-wiedzy/biblioteka-4-0/>

⁴⁴ <https://smart.gov.pl>

⁴⁵ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20190000131>
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20160001933>
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170002201>
<https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/przemysl-4-0>
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001668>
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190000534/T/D20190534L.pdf>
<https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju>
<https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/konsultacje-publiczne-projektu-strategii-produktywnosci-2031>
<https://www.gov.pl/web/rozwoj/lista-kkk>
<https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/krajowe-klastry-kluczowe>
<https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/rozwoj-potencjalu-koordynatorow-krajowych-klastrow-kluczowych#terminy>
<https://www.smart.gov.pl/images/Raport-z-badania-akredytowanych-osrodkow-innowacji-na-zleczenie-MPIT.pdf>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

		lizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	wanie koncepcji, wdrażanie, proces przedsiębiorczego odkrywania, monitorowanie, ewaluację oraz koordynację i monitorowanie KIS i RIS. Jako element ciągłego procesu przedsiębiorczego odkrywania oraz monitorowania inteligentnych specjalizacji prowadzone są prace związane z aktualizacją dokumentu kierunkowego KIS, kontynuowane są prace związane z rozbudową i zasilaniem danymi narzędzia interaktywnego do monitorowania krajowych i regionalnych inteligentnych specjalizacji oraz dedykowanej strony internetowej smart.gov.pl, a także przeprowadzane są analizy m.in. dot. zasobów i po-	<p>Kr.5.Funkcjonowanie Rady Innowacyjności oraz Międzyresortowego Zespołu ds. Innowacyjności Przyjęcie rozwiązań legislacyjnych sprzyjających podejmowaniu i prowadzeniu działalności innowacyjnej Przyjęcie rozwiązań legislacyjnych umożliwiających reformę nauki</p> <p>Kr.6.Transformacja w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (wdrożenie Mapy drogowej GOZ) Prace KIS ds. GOZ, działania w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta, działania dot. śladu środowiskowego i ekoprojektowania, gospodarowanie surowcami Transformacja cyfrowa i w kierunku przemysłu 4.0 Transformacja w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie Linki do dokumentów ⁴⁶</p> <p>Kr.7.Promowanie współpracy międzyregionalnej i ponadnarodowej w obszarach inteligentnych specjalizacji Linki do dokumentów ⁴⁷</p>
--	--	--	---	--

<https://www.gov.pl/web/rozwoj/lista-osrodkow-innowacji>

<https://smart.gov.pl>

⁴⁶ www.fppp.gov.pl

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190000229>

<https://www.gov.pl/web/rozwoj/gospodarka-o-obiegu-zamknietym>

<https://www.gov.pl/web/rozwoj/mpit-oglasza-konkurs-dla-hubow-innowacji-cyfrowych>

<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/narodowy-plan-szerokopasmowy---zaktualizowany>

<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/konsultacje-spoeczne-projektu-polityki-rozwoju-sztucznej-inteligencji-w-polsce-na-lata-2019--2027>

<https://dane.gov.pl/>

<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/otwarte-dane-publiczne>

<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/program-otwierania-danych-na-lata-2021-2027--ruszaja-prekonsultacje-spoeczne>

[Strategia Transformacji do Gospodarki Neutralnej Klimatycznie - Ministerstwo Rozwoju i Technologii \(w opracowaniu\)](https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/program-otwierania-danych-na-lata-2021-2027--ruszaja-prekonsultacje-spoeczne)

<https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu-na-lata-2021-2030-przekazany-do-ke>

<https://mojprad.gov.pl/>

<http://www.czystepowietrze.gov.pl/>

<https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/elektromobilnosc-w-polsce>

<https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/rada-ministrow-przyjela-projekt-mapy-drogowej-goz>

⁴⁷ <https://s3platform.irc.ec.europa.eu/thematic-platforms>

<https://smart.gov.pl>

<https://www.kpk.gov.pl/analizy-i-statystyki>

<https://www.interregeurope.eu/in-my-country/poland/>

<https://www.kpk.gov.pl/h2020-i-inne-programy/horyzont-2020>

<https://www.visegradfund.org/>

<http://map.visegradfund.org/>

<https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/innovoucher>

<https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/wsparcie-na-utworzenie-partnerstwa>

<https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/Umi%C4%99dzynarodowienie%20Krajowych%20Klastr%C3%B3w%20Kluczowych>

<https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants?category=5>

<https://www.paih.gov.pl/pmt>

<https://www.gov.pl/web/nauka/granty-na-granty-promocja-jakosci-iii>

<https://www.fnp.org.pl/oferta/team-net/>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

		<p>tencjału technologicznego w jednostkach naukowych , identyfikacji trendów rozwojowych w obszarze technologii, wypracowania metodologii przełożenia klasyfikacji kodów PKD na KIS oraz opracowania metodologii w zakresie map drogowych w obszarach KIS.</p> <p>Za najważniejsze transformacje które musi skutecznie przejść polska gospodarka uznano: budowę gospodarki o obiegu zamkniętym, rozwój przemysłu 4.0, cyfryzację przedsiębiorstw i gospodarkę neutralną klimatycznie.</p> <p>W każdym z ww. obszarów podejmowanych jest szereg działań opisanych odpowiednio m.in. w SOR, Mapie GOZ, Polityce Przemysłowej Polski, ustawie o Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości, programach Mój Prąd i Czyste Powietrze, koncepcji procesu standaryzacji Hubów Innowacji Cyfrowych, Polityce SI, Polityce Danych, koncepcji Szkoły Głównej Kompetencji Cyfrowych oraz Strategii Transformacji do Gospodarki Neutralnej Klimatycznie.</p> <p>Ponadto w celu spełnienia warunku promowana jest współpraca międzyregionalna i ponadnarodowa w obszarach inteligentnych specjalizacji (np. Partnerstwa S3 przy KE, Interreg, EIT, Horyzont 2020, Innovoucher, TravelGrants, projekty Grupy Wyższejradzkiej, TeamNet, bilateralne projekty akcelerycyjne), a także internacjonalizacja polskich firm np.: Umiedzynarodowienie Krajowych Kłastrów Kluczowych, Brand, Go to Brand, Poland Prize, Polskie Mosty Technologiczne, Granty na Eurogranty.</p>	
--	--	---	--

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>1.2. Krajowy lub regionalny plan w zakresie sieci szerokopasmowej</p>	<p>EFRR</p>	<p>Udoskonalanie łączności cyfrowej</p>	<p>Spełniony.</p> <p>Spełnieniem warunku jest Narodowy Plan Szerokopasmowy (NPS) przyjęty uchwałą nr 27/2020 RM z dnia 10 marca 2020 r. NPS zgodnie z kryteriami zawiera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oszacowanie luki inwestycyjnej w dostępie do sieci o bardzo dużej przepustowości z uwzględnieniem 3 scenariuszy: 1) bazowego - utrzymanie w latach 2018-2025 dotychczasowego potencjału inwestycyjnego w sieci szerokopasmowej 2) optymistycznego - zwiększenie w latach 2018-2025 komercyjnych nakładów na inwestycje w sieci szerokopasmowe i intensyfikację inwestycji komercyjnych 3) pesymistycznego - spadek w latach 2018-2025 komercyjnych nakładów na inwestycje w sieci szerokopasmowe i stopniową stagnację inwestycji komercyjnych, • modele interwencji publicznych uzasadnionych różnymi modelami inwestycyjnymi, które zapewniają m.in. dostępność usług w sensie ekonomicznym i otwartość sieci, a także są dostosowane do różnych form i źródeł pomocy finansowej, adekwatnej do zidentyfikowanych zawodności rynku, • opis środków służących podaży i popytowi, w tym bezpośrednio usprawniających inwestycje szerokopasmowe oraz wzmacniające wykorzystanie usług dostępu do sieci wysokich przepustowości, • informacje o sposobach eksperckiego wsparcia interesariuszy inwestycji szerokopasmowych, • opis monitoringu postępów realizacji planu szerokopasmowego ze standardowymi wskaźnikami monitoringowymi, który prowadzi koordynator NPS we współpracy z UKE jako regulatorem rynku telekomunikacyjnego. <p>https://mc.bip.gov.pl/programy-realizowane-w-mc/narodowy-plan-szerokopasmowy.html</p>	<p>Kr.1. Narodowy Plan Szerokopasmowy w zakresie zapewnienia stacjonarnego dostępu do internetu wskazuje lukę inwestycyjną i finansową spełnienia w Polsce następujących celów Europejskiej Agendy Cyfrowej oraz Komunikatu ws. społeczeństwa gigabitowego</p> <p>K.2.NPS zawiera (rozdział 5) zapisy spełniające kr.w zakresie modeli interwencji publicznych uzasadnionych różnymi modelami inwestycyjnymi</p> <p>Kr.3.NPS w roz.5 i 6 zawiera opis środków służących podaży i popytowi, w tym bezpośrednio usprawniających inw.szerokopasmowe oraz wzmacniające wykorzystanie usług dostępu do sieci wysokich przepustowości.</p> <p>Kr.4.Dep.Telekomunikacji funkcjonujący w strukturze urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji pełni funkcję Broadband Competence Office i krajowego punktu kontaktowego ds rozwoju sieci szerokopasmowych</p> <p>Kr.5.Monitoring będzie prowadzony przez koordynatora NPS we współpracy z regulatorem rynku telekomunikacyjnego – Prezesem UKE przy użyciu standardowych wskaźników monitoringowych</p>
--	-------------	---	--	---

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2.1. Ramy strategiczne polityki na rzecz wsparcia renowacji budynków pod kątem efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	EFRR, FS	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	<p>Niespełniony.</p> <p>Spełnienie warunku stanowić będzie aktualizacja Długoterminowej strategii renowacji budynków (DSRB) jako wymóg wynikający z art. 2a dyrektywy 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. W zakresie kryterium 2 dotyczącego działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej w celu osiągnięcia wymaganych oszczędności energii warunek należy uznać za spełniony w oparciu o przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 30 grudnia 2019 r. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030.</p> <p>https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu-na-lata-2021-2030-przekazany-do-ke</p>	<p>Kr.1. DSRB wyznacza cele pośrednie na lata 2030, 2040 i 2050, a także przedstawia analizę różnych wariantów realizacji renowacji. Zawiera szczegółowe zestawienie krajowych polityk oraz narzędzi finansowych wspierających renowację budynków, do których przedstawiono wykaz środków budżetowych. Dodatkowo DSRB zawiera orientacyjną skalę wsparcia renowacji budynków, oraz wskazuje mechanizmy ułatwiające inwestorem podejmowanie i przeprowadzanie renowacji budynków.</p> <p>Kr.2. Kryterium dot. działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej w celu osiągnięcia wymaganych oszczędności energii należy uznać za spełnione w oparciu o przekazany do KE w dniu 30gr.2019 r. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Ponadto, w dniu 16czer.2021 r., za pośrednictwem St. Przedstawiciela RP przy UE, przekazano do DG ENER KE dokument pn. Informacja w sprawie metod i środków stosowanych w Polsce służących wdrożeniu art. 7, 7a i 7b dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej.</p>
2.2. Zarządzanie w sektorze energii	EFRR, FS	<p>Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</p> <p>Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/20011, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju</p>	<p>Spełniony.</p> <p>Przekazanie KE dn. 30 grudnia 2019 r. Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK), przyjętego przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu 18 grudnia 2019 r., wypełnia obowiązek nałożony na Polskę przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu.</p> <p>KPEiK pozostaje spójny ze Strategią zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku, Polityką ekologiczną Państwa 2030, Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 oraz uwzględnia założeniami Polityki energetycznej Polski do 2040 r.</p> <p>KPEiK wyznacza cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r. .m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005 	<p>Kr.1 i 2. KPEiK zawiera działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej: Bezpieczeństwa energetycznego, Wewnętrznego rynku energii, Efektywności energetycznej, Obniżenia emisyjności, Badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.</p> <p>KPEiK wyznacza cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r. :Krajowe założenia i cele polskiej polityki energetyczno-klimatycznej szczegółowo opisane zostały w rozdziale drugim dokumentu, natomiast rozdział trzeci wskazuje polityki i środki mające służyć ich realizacji. Analizę skutków planowanych polityk i środków przedstawiono w Załączniku nr 2 do KPEiK</p> <p>Link do dokumentu ⁴⁸</p>

⁴⁸ <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu-na-lata-2021-2030-przekazany-do-ke>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

			<ul style="list-style-type: none"> • 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając: 14% udziału OZE w transporcie i roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie • wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007 • redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej. 	
2.3. Skuteczne wspieranie wykorzystania energii odnawialnej w poszczególnych sektorach i w całej Unii	EFRR, FS	Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	<p>Spełniony.</p> <p>Spełnieniem warunku jest osiągnięcie w Polsce udziału energii z OZE w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 r na poziomie 15% lub podjęcie dodatkowych działań zaradczych dla utrzymania ścieżki osiągnięcia celu. Cel z 2020 roku stanowi poziom odniesienia do wyznaczenia celu na 2030 r. i obejmuje obszary: elektroenergetyki, transportu, ciepła i chłodu.</p> <p>Cel udziału OZE w elektroenergetyce ma być osiągnięty głównie w dzięki aukcjom OZE z lat 2018-2020 a także produkcji energii pozyskanej z realizacji programów "Mój Prąd" i "Energia Plus" i „Agroenergia” a także „Czyste powietrze”.</p> <p>W ramach przeprowadzonych środków zaradczych trzeba wymienić przede wszystkim:</p> <p>- znaczny wolumen energii przeznaczony i zakontraktowany w ramach aukcji, w szczególności w latach 2019-2020,</p>	<p>Kr.1.</p> <p>Instrumenty służące osiągnięciu celu OZE: aukcyjny system wsparcia, systemy cen i premii gwarantowanych FIT/FIP, prosumencki system opustów oparty o rozliczenia energii z mikroinstalacji w ramach net-meteringu, program "Mój Prąd", „programy "Energia Plus" dla przedsiębiorców i „Agroenergia” dedykowany rolnikom, morskie farmy wiatrowe umożliwią skokowy przyrost mocy zainstalowanej OZE</p> <p>Linki do dokumentów⁴⁹</p> <p>Kr.2.</p> <p>Promowaniu rozwoju OZE w zakresie produkcji ciepła i chłodu służą:</p> <p>- rozp. Min. Energii z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku i warunków technicznych zakupu ciepła z odnawialnych źródeł energii poszerzające katalog podmiotów zobowiązanych do zakupu ciepła z OZE</p> <p>- program „Czyste Powietrze”</p> <p>Link do dokumentu⁵⁰</p>

⁴⁹ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20150000478/U/D20150478Lj.pdf>
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000234/U/D20210234Lj.pdf>
⁵⁰ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001084/O/D20171084.pdf>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

			<p>- wprowadzony w 2018 roku bardzo korzystny i unikalny system net-meteringu dla rozliczania prosumentów, tzw. system opustów.</p> <p>W celu osiągnięcia wymaganego poziomu udziału energii z OZE w elektroenergetyce kontynuowane będą obowiązujące mechanizmy wsparcia systemowego, takie jak system aukcyjny, systemy FiT/FiP oraz programy wsparcia inwestycyjnego źródeł OZE, zmodyfikowany zostanie dedykowany prosumentom model, co pozwoli na jego dostosowanie do wymagań regulacji wchodzących w skład pakietu „Czysta Energia dla Wszystkich Europejczyków”.</p>	
2.4. Skuteczne ramy zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i katastrofami	EFRR, FS	Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami i, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	<p>Spełniony</p> <p>Spełnieniem warunku jest krajowy plan zarządzania ryzykiem opr. na podstawie ocen ryzyka, z uwzględnieniem prawdopodobnych skutków zmian klimatu oraz istniejących strategii adaptacji do zmian klimatu oraz istniejące strategie adaptacji do zmian klimatu. Polska opracowała w celu spełnienia kryteriów w ramach warunku: Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny ryzyka oraz Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny zdolności zarządzania ryzykiem odpowiadające im zakresem przedmiotowy.</p>	<p>Kr.1.Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny ryzyka: identyfikacja ryzyka, analiza oraz szacowanie, typologię zagrożeń, matrycę ryzyka, zagrożenia naturalne, zagrożenia cywilizacyjne i powodowane intencjonalną działalnością człowieka, potencjalne skutki dla ludności, gospodarki, mienia infrastruktury i środowiska</p> <p>Kr.2. i 3.Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny ryzyka:</p> <p>1)cele strategiczne, 2)działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych i redukcji ryzyka 3)część A Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego (KPZK): charakterystykę zagrożeń i ich ocenę ryzyka, zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego dla faz: zapobieganie i przygotowanie 4)część B KPZK : zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego dla faz: reagowanie i odbudowa 5)wdrażanie środków zapobiegania ryzyku i zapewnienia gotowości</p>
2.5. Aktualizowane planowanie koniecznych inwestycji w sektorze wodno-ściekowym	EFRR, FS	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	<p>Niespełniony</p> <p>Uznany za spełniony przez PL w odniesieniu do Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi</p> <p>Niespełniony w części dot. KPOŚK.</p> <p>Spełnieniem warunku jest przygotowanie planu inwestycji, który obejmuje ocenę obecnego stanu wdrożenia dyrektywy (91/271/EWG) dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych i dyrektywy w sprawie wody pitnej (98/83/WE), tj.:</p> <p>1. VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych</p>	<p>Warunek w części dot.wody pitnej spełniony jest poprzez przyjęcie Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. W Programie zawarto szacunkowe koszty wskazanych inwestycji, w tym koszty wynikające z wymogu badania większej liczby parametrów jakości wody, jak i modernizacji sieci dystrybucji wody z uwzględnieniem jej wieku i planów amortyzacji. W Programie oceniono możliwości finansowania inwestycji z zysków pochodzących z opłat od użytkowników oraz, w przypadku potrzeby ich uzupełnienia, wskazano także możliwe źródła finansowania ze środków krajowych i zagranicznych.</p> <p>Tekst dot.opisu części w zakresie gosp.ściekowej zostanie zgodnie z informacją od MI przekazany po przyjęciu KPOŚK</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

			2. Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	
2.6. Aktualizowane planowanie w zakresie gospodarowania odpadami	EFRR, FS	Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	<p>Spełniony</p> <p>Kryteria 1, 2 i 4 w ramach warunku należy uznać za spełnione w oparciu o aktualny stan prawny oraz funkcjonujące dokumenty strategiczne tj. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO). Konieczność podjęcia dodatkowych działań stwierdzono w zakresie kryterium nr 3 warunku. W celu spełnienia kryterium 3 dot. potrzeb inwestycyjnych dokonano aktualizacji KPGO 2022 w formule opracowania dodatkowego załącznika, w szczególności w zakresie recyklingu i zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zawierającego informacje o źródłach dochodów na pokrycie kosztów utrzymania i eksploatacji inwestycji. Aktualizacja KPGO ma charakter uniwersalny i odnosi się do całego obszaru kraju, w związku z czym nie jest już wymagana aktualizacja Wojewódzkich Planów Gospodarki Odpadami (WPGO), ponieważ spełnienie warunku 2.6 nastąpiło na poziomie krajowym.</p> <p>W załączniku do KPGO przyjętym w roku 2021 opracowanym na podstawie Analizy IOS-PIB następuje wprost odniesienie się do celów z art. 11 dyrektywy 2008/98/WE zmienionej dyrektywą 2018/851. Podstawę do oceny luki inwestycyjnej określonej w tym załączniku do KPGO 2022 stanowiły wymagania wynikające z przepisów prawa UE, a podstawę do oszacowania potrzeb inwestycyjnych stanowiły cele określone w art. 11 dyrektywy 2008/98/WE zmienionej dyrektywą 2018/851.</p>	<p>Kr.1. KPGO 2022 zawiera aktualną w odniesieniu do obszaru całego kraju analizę stanu gosp.odp.komunalnymi dla poszcz.rodzajów odpadów</p> <p>Kr.2.KPGO zawiera ocenę istniejących syst.zbierania odpadów.Wskazuje potrzebę wprowadzenia jednolitych standardów selektywnego zbierania odp.komunalnych na ter.całego kraju</p> <p>Kr.3.Zał.do KPGO 2022 zawiera ocenę potrzeb inwestycyjnych w skali kraju w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, infr.selektywnego zbierania odpadów oraz instalacji do przetwarzania odpadów</p> <p>Kr.4.Uchwalanie i obowiązywanie pl.gosp.odpadami reguluje ust. z 14.12.2012 r. o odpadach, zgodnie z którą plany gosp.odpadami oprac.się na poziomie krajowym i wojewódzkim Linki do dokumentów⁵¹</p>

⁵¹ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20160000784/O/M20160784.pdf>
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20210000509/O/M20210509.pdf>
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000019/O/D20170019.pdf>
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000906/O/D20210906.pdf>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

			<p>Zmiana KPGO 2022, o której mowa powyżej, pozwala na spełnienie warunku podstawowego 2.6 w początkowym okresie trwania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027. Zgodnie z przepisami krajowymi (ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach), bazującymi na regulacjach wynikających z porządku prawnego UE, plany podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 6 lat.</p> <p>Pełna aktualizacja KPGO powinna nastąpić do połowy roku 2022.</p> <p>W celu uchwalenia aktualizacji KPGO już rozpoczęto prace związane z koniecznością przygotowania dokumentu obowiązującego po 2022 r. Wobec czego ciągłość spełnienia warunku zostanie bezwzględnie zapewniona w całym okresie trwania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027.</p>	
2.7. Ramy działań priorytetowych w przypadku koniecznych środków ochrony obejmujących dofinansowanie unijne	EFRR FS	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	<p>Spełniony</p> <p>Spełnieniem warunku jest przyjęcie dok.: „Priorytetowe Ramy Działań w zakresie finansowania europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na lata 2021-2027”</p> <p>Dokument zawiera informacje nt. działań priorytetowych niezbędnych do zrealizowania na terenie obszarów sieci Natura 2000 po 2020 r. oraz wskazanie potencjalnych źródeł ich finansowania w zakresie: planowania ochrony, ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmioty ochrony, badań naukowych, monitoringu przyrodniczego, działań edukacyjnych i promocyjnych oraz rozwoju zielonej infrastruktury, a także podsumowanie dotychczasowych działań podejmowanych na rzecz sieci Natura 2000 finansowanych z dostępnych środków krajowych i funduszy UE w latach 2014 – 2020. W dokumencie na postawie danych przekazanych przez sprawujących nadzór nad obszarami Natura 2000 określono</p>	<p>Kr.1. Działania dot. utrzymania dotychczasowej gospodarki na ter.siedlisk gatunków przyrodniczych i poprawie ich ochrony w formie czynnej, przewidują m.in. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - ekstensywna gospodarka rolna, rybacka i leśna uwzgl. ochronę siedlisk - zabezpieczenie/odtworzenie miejsc rozrodu gat.chronionych • odtwarzanie zdegradowanych siedlisk i wzmacnianie zagrożonych gatunków: <ul style="list-style-type: none"> - powstrzymanie naturalnej sukcesji siedlisk - przywrócenie/polepszenie reżimu hydrologicznego - zwalczanie gat.ekspansywnych/obcych - restytucja gat.zagrożonych - udrożnienie ciągłości kor.ekologicznych - utrzymanie ośr.hodowli/rehabilitacji dzikich zwierząt. • wsparcie zarządzania i nadzoru obszarów Natura 2000: <ul style="list-style-type: none"> - oprac./aktual.planów zad.ochronnych /pl.ochrony wszystkich obsz.Natura 2000 - monitoring sieci Natura 2000 - budowa /rozwój infr.turystycznej rozprowadzającej ruch turystyczny na obsz.sieci Natura 2000 <p>Link do dokumentu⁵²</p>

⁵² http://www.gdos.gov.pl/files/arttykuly/5073/PAF_icon.pdf

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

			odrębnie dla każdego obszaru Natura 2000 działania niezbędne do wykonania na jego terenie, w celu poprawy lub zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, w tym ptaków, stanowiących ich przedmiot ochrony. Dodatkowo zaplanowano działania związane z zarządzaniem obszarami sieci Natura 2000 (w tym aktualizacją dokumentów planistycznych), edukacją i promocją, potrzebami w zakresie prowadzenia dalszych badań, monitoringiem, oraz turystycznym udostępnieniem obszarów	
3.1. Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie	EFRR, FS	Rozwój odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej, bezpiecznej, zrównoważonej i intermodalnej sieci TEN-T Rozwój i udoskonalenie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T oraz mobilności transgranicznej	<p>Niespełniony</p> <p>Spełnienie warunku zapewnia przyjęcie pakietu następujących narzędzi oraz dokumentów na poziomie krajowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r., która zakłada aktualizację obecnie obowiązujących programów sektorowych •Zintegrowanego (multimodalnego) modelu ruchu •Opracowanie lub aktualizacja planów sektorowych w zakresie transportu w tym zapewnienie środków na realizację i utrzymanie istniejącej i planowanej infrastruktury: <ol style="list-style-type: none"> 1) Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. 2) Krajowy Program Kolejowy do 2030 r. 3) Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 r. 4) Krajowy Program Żeglugowy do 2030 r. 5) Polityka rozwoju lotnictwa cywilnego w Polsce do 2030 r. (z perspektywą do 2040) 6) Plan zamierzeń państwa oraz zatwierdzonych do realizacji przedsięwzięć w związku z budową Centralnego Portu Komunikacyjnego – w perspektywie obejmującej Strategię Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku 7) Kierunki rozwoju transportu intermodalnego w Polsce do 2030 r. z persp. do 2040 r. 9) Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020 – 2030 	<p>Na poz.krajowym -Niespełniony</p> <p>Kr.1.Spełnione poprzez m.in. przyjęcie Str.Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r., a także przyg.i wdrożenie Zintegrowanego Modelu Ruchu.</p> <p>Kr.2.Spełnione poprzez oprac.i przyjęcie KPEIK</p> <p>Kr.3.Spełnione poprzez m.in. przyj.Strategii Zrównoważonego Rozw. Transportu do 2030 r.</p> <p>Kr.4.Spełnione poprzez m.in. przyjęcie stosownych dok.wdrożeniowych, obejmujących swym zakresem inw.poz.a korytarzami sieci bazowej TEN-T</p> <p>Kr.5.Spełnione poprzez bieżące przekazywanie inf.do KE w oparciu o przyjęty Narodowy Plan Wdrażania ERTMS w Polsce o stat.zabudowy ERTMS na infr.kolejowej</p> <p>Kr.6.Spełnione poprzez m.in. przyjęcie Strategii Zrównoważonego Rozw.Transportu do 2030 r.</p> <p>Kr.7.Spełnione poprzez oprac.i przyjęcie Krajowych ram pol.rozwoju infr.paliw alternatywnych</p> <p>Kr.8.Spełnione poprzez oprac.i przyjęcie Programu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na lata 2021–2030</p> <p>Kr.9.Spełnione poprzez oprac.i przyjęcie stosownych progr.utrzymaniowych w odniesieniu do infr.,znajdującej się w zarz.państwa</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

			<ul style="list-style-type: none"> •Bieżące przekazywanie informacji do KE w oparciu o przyjęty Narodowy Plan Wdrażania ERTMS w Polsce o statusie zabudowy ERTMS na infrastrukturze kolejowej •Krajowe ramy polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych przyjęte przez RM 29 marca 2017 r. •Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku oraz Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024 •Programu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na l. 2021-2030 <p>Na poziomie regionalnym spełnienie warunku wykazywane będzie wraz z przekazaniem programów regionalnych. Spełnieniem warunku na poziomie regionalnym jest przyjęcie 16 Regionalnych Planów Transportowych, spełniających kryteria warunku podstawowego.</p>	
4.1. Ramy strategiczne polityki na rzecz aktywnych polityk rynku pracy	EFRR	Poprawa skuteczności i poziomu włączenia społecznego rynków pracy oraz dostępu do wysokiej jakości zatrudnienia poprzez rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie ekonomii społecznej	<p>Spełniony.</p> <p>Ramy strategiczne polityki na rzecz aktywnej polityki rynku pracy stanowi ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi. Ustawa jest aktem prawnym szczegółowo definiującym rolę poszczególnych szczebli Publicznych Służb Zatrudnienia ((PSZ): minister właściwy ds. pracy, samorząd województwa, samorząd powiatu, urząd wojewody) i instytucji rynku pracy oraz współpracę z podmiotami zewnętrznymi (np. instytucje szkoleniowe, agencje zatrudnienia). Ustawa i akty wykonawcze stanowią obligatoryjne wytyczne dla poszczególnych procesów związanych z działaniami na rzecz aktywnej polityki rynku pracy, w szczególności w zakresie usług</p>	<p>Kr.1.IPD-art. 34a U.z dn.20kw.2004r.o pr.zatr.i in.r.pr. Link⁵³</p> <p>Kr.2.U.z dn.20kw.2004r.o pr.zatr.i in.r.pr.(art.4 ust.1 pkt 7 lit.e)</p> <p>Kr.3.U.z dn.20kw.2004r.o pr.zatr.i in.r.pr.(r5,r8,art.22),U.z dn.24lip.2015r.o RDS i inn.in.dial.spot.,R.MPiPS z dn.22lip.2011r.w spr.szczeg.zad.i org.OHP Link⁵⁴</p> <p>Kr.4 U.z dn.20kw.2004r.o pr.zatr in.r.pr.(r8,art.22) i U.z dnia29czer.1995r.o stat.publicznej</p> <p>Kr.5.R MPiPS z dn.20sier.2009r. w spr.szczeg.war.odbywania stażu przez bezr. (Dz.U.z2009r.,poz.1160),R.MPiPS z dn.11kw.2014 r.w spr.przyg.zaw.doroslych (Dz.U.z 2014r.,poz.497)</p> <p>Linki⁵⁵</p>

⁵³ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf>

⁵⁴ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20150001240/U/D20151240Lj.pdf>

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20111550920/O/D20110920.pdf>

⁵⁵ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20091421160/O/D20091160.pdf>

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140000497/O/D20140497.pdf>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	EFS+	<p>Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej</p> <p>Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i</p>	<p>ryнку pracy, stosowanych instrumentów i form pomocy. Ustawa zawiera także wytyczne w odniesieniu do procedur badania efektywności zadań PSZ (wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej oraz urzędów pracy na rzecz aktywizacji bezrobotnych).</p> <p>Link do dokumentów https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/akty-prawne</p> <p>Warunek jest spełniony poprzez przygotowanie m.in. następujących narzędzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Narzędzia Indywidualnego Planu Działania •Centralnej Bazy Ofert Pracy •Systemu rad rynku pracy (przy ministrze właściwym do spraw pracy, marszałku województwa i staroście) •Realizację badania "Bezrobotni i poszukujący pracy zarejestrowani w urzędach pracy", w którym na podstawie informacji z urzędów pracy w jednolitym systemie informatycznym zbierane są m. in. dane nt. liczby aktywizowanych bezrobotnych w rozbiciu na poszczególne formy aktywizacji. Na podstawie powyższych danych MRIPS przygotowuje raporty i analizy •Analizy efektywności wybranych form aktywizacji bezrobotnych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, finansowanych z Funduszu Pracy. Kluczowe mierniki to efektywność zatrudnieniowa i kosztowa •Realizacja projektu pt. „Wypracowanie metodologii i wdrożenie monitorowania efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia działań urzędu pracy”(POWER 2014-2020) •Plan realizacji Gwarancji dla Młodzieży w Polsce" zaktualizowany w październiku 2015 r. <p>Link do ustawy http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf</p>	
--	------	--	---	--

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

		<p>kwalfikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy</p>		
<p>4.2. Krajowe ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia płci</p>	<p>EFRR</p>	<p>Poprawa skuteczności i poziomu włączenia społecznego rynków pracy oraz dostępu do wysokiej jakości zatrudnienia poprzez rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie ekonomii społecznej</p>	<p>Spełniony. Spełnieniem warunku będzie przyjęcie Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2021-2030.KPDRT obejmuje następujące priorytety: Polityka antidyskryminacyjna, Praca i zabezpieczenia społeczne, Edukacja, Zdrowie, Dostęp do dóbr i usług, Budowanie świadomości, Gromadzenie danych i badania, Koordynacja.</p> <p>Priorytety, działania i zadania określone w Programie są spójne z priorytetami i kierunkami działań państwa określonymi w innych dokumentach rządowych w zakresie równego traktowania m.in. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Programie Dostępność Plus 2018-2025, projekcie Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2020-2030, Krajowym Progra-</p>	<p>Kr.1 KPDRT obejmuje następujące priorytety: Polityka antidyskryminacyjna, Praca i zabezpieczenia społeczne, Edukacja, Zdrowie, Dostęp do dóbr i usług, Budowanie świadomości, Gromadzenie danych i badania, Koordynacja. Kr.2Główne działania i zadania przewidziano w II Priorytecie – Praca i zabezpieczenia społeczne Kr.3Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania oprac.i przedkłada RM, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy, zawierające m.in. raport z realizacji KPDRT.Ponadto, celem wsparcia działań Koordynatora Programu, powołany zostanie Zespół, którego zadaniem będzie cykliczne monitorowanie osiągnięcia zakładanych wskaźników, ujętych w załączniku nr 1 do KPDRT. Powołanie Zespołu nastąpi na podstawie przepisów ustawy o Radzie Ministrów. Zadania Kr.4Zapewniono, że przygotowanie, monitorowanie i ewaluacja Programu przeprowadzane jest z udziałem organizacji pozarządowych, interesariuszy i partnerów społecznych.</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	EFS+	Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym po-przez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	mie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, Programie integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030.	
4.3. Ramy strategiczne polityki na rzecz systemu kształcenia i szkolenia na wszystkich szczeblach.	EFRR	Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie od-	<p>Spełniony.</p> <p>Spełnienie warunku zapewnia Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030:</p> <ul style="list-style-type: none"> •część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) •część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.). <p>Raport „Strategia umiejętności OECD: Polska” stanowi istotny wkład do części szczegółowej Strategii, zwłaszcza w obszarze rozwijania umiejętności w miejscu pracy. (raport ogłoszono 11.12.2019 r.).</p>	<p>Kryteria od 1 do 8 – linki do dokumentów⁵⁶</p> <p>Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030</p> <p>Kr.1.i 2.ZSU-cz.og.-prior.4, cz.szczeg.-obszar oddziaływ.VI</p> <p>Kr.3.ZSU-cz.og.-prior.1 i 6, szczeg.-obszar oddziaływ.I</p> <p>Kr.4.ZSU-cz.og.-prior.5,cz.szczeg.-wszystkie obszary</p> <p>Kr.5.ZSU-cz.og.-prior.5,cz.szczeg.-roz.3,8</p> <p>Kr.6.ZSU-cz.og.-prior.1,2,4,6,cz.szczeg.-obsz.oddział.I,IV,V,VI,VIII</p> <p>Kr.7.ZSU-cz.og.-prior.2,6,cz.szczeg.-obsz.oddział.III,IV,VII,VIII</p> <p>Kr.8.ZSU-cz.og.-prior.2,cz.szczeg.-obsz.oddział.III,IV,VII,VIII</p>

⁵⁶ <https://efs.mein.gov.pl/zintegrowana-strategia-umiejtnosci-2030-czesc-ogolna/>
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zintegrowana-strategia-umiejtnosci-2030-czesc-szczegolowa--dokument-przyjety-przez-rade-ministrow>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

		<p>porności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online</p>	<p>Spełnieniem warunku jest ponadto system narzędzi funkcjonujących w obszarze kształcenia, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> •system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów ELA, •monitoring karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych, •prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, reforma systemu oświaty (kształcenie ogólne, kształcenie zawodowe), •reforma szkolnictwa wyższego, •ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, •Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie i ZSK, •Rada Interesariuszy ZSK, •Rada Programowa do spraw kompetencji, •Sektorowe Rady do spraw kompetencji, •Program Senior+, •Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji, •projekt „Szansa - nowe możliwości dla dorosłych”, •program "Doktorat wdrożeniowy", •finansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, •szkolenia branżowe dla nauczycieli kształcenia zawodowego
	EFS+	<p>Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania umiejętności kluczowych, w tym w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego</p> <p>Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności el-</p>	

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>stycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej</p> <p>Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości włączającego kształcenia i szkoleni oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po</p>		
--	---	--	--

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

		szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami		
4.4. Krajowe ramy strategiczne polityki na rzecz włączenia społecznego i ograniczenia ubóstwa	EFRR	Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	<p>Spełniony.</p> <p>Spełnieniem warunku jest Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030” (KPPUiWS) oraz w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych Strategia Rozwoju Usług Społecznych.</p> <p>KPPUiWS przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 17 sierpnia 2021 r. to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, w którym przedstawiono działania do realizacji celów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” oraz celu szczegółowego w tym obszarze wskazanego w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL) -tj.: redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wśród krajowych dokumentów strategicznych o szczególnym znaczeniu dla polityki walki z ubóstwem i wykluczeniem należy wymienić, poza SRKL.: Narodowy Program Mieszkaniowy, Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego oraz opracowywaną Politykę Migracyjną.</p> <p>Razem z obowiązującymi aktami prawnymi: - ustawą 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 t. j. z późn. zm.);</p>	<p>Kr.1. Diagnoza w KPPUiWS dot. ubóstwa i wykl. społecznego. Dokument zawiera analizę danych ogólnokrajowych oraz według makroregionów, stopnia urbanizacji, typów gospodarstw domowych.</p> <p>Kr.2. KPPUiWS koncentruje się na dział. na rzecz przejścia z op. instytucjonalnej do op. rodzinnej i środowiskowej</p> <p>Kr.3. Opracowywana jest z udziałem gr. ekspertów Strategia rozwoju usług społecznych (SRUS), która będzie realizowana w obszarach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opieki nad dzieckiem, w tym z niepełnosprawnością, 2. opieki nad osobami starszymi i przewlekle somatycznie i psychicznie chorymi, 3. niezależnego życia – wsparcia osób z niepełnosprawnościami, 4. wsparcia osób bezdomnych, <p>Kr.4. KPPUiWS opracowano we współpracy z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i interesariuszy problematyki ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p>
	EFS+	Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa,		

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

		<p>oraz zwiększenie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji</p>	<p>- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 8210);</p> <p>- ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, 374, 695, 875 i 1086);</p> <p>- ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. poz. 1818, z późn. zm.);</p> <p>- ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 poz. 1787)</p> <p>- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2007 poz. 1378 t.j.);</p> <p>- ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania (Dz. U. z 2020 r. poz. 551),</p> <p>- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 t.j.) tworzą krajowe ramy strategiczne i prawne</p>	
4.5. Krajowe strategiczne ramy polityki na rzecz integracji Romów	EFS+	<p>Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie</p>	<p>Spełniony.</p> <p>Spełnieniem warunku jest Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 przyjęty 21 grudnia 2020 r. przez Radę Ministrów. Dokument obejmuje działania przyspieszające integrację Romów, zapobiegające i eliminujące wykluczenie, z uwzględnieniem płci i sytuacji młodych Romów oraz wyznacza podstawowe etapy oraz cele do osiągnięcia. Realizacja Programu integracji została uruchomiona w dniu 3 lutego 2021 r., tak, aby zachować ciągłość działań prowadzonych w 2020 r., w ramach poprzedniego wieloletniego Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020.</p>	<p>Kr.1. Program integracji kontynuuje działania na rzecz wyrównania szans Romów i ich integracji społecznej i obywatelskiej</p> <p>Kr.2. Program integracji zapewnia narzędzia monitorowania osiągnięcia celów</p> <p>Kr.3. Włączenie problematyki romskiej do realizowanych polityk publicznych zostało opisane w Programie integracji (rozdz. 3)</p> <p>Kr.4. Włączenie właściwych interesariuszy zostało zapewnione na etapie projektowania założeń Programu integracji, m.in. przez system konsultacji społecznych</p> <p>Link do dokumentu⁵⁷</p>

⁵⁷ <https://www.gov.pl/web/mniejszosci-narodowe-i-etniczne/rada-ministrow-uchwalila-nowy-program-integracji-spoecznej-i-obywatelskiej-romow-w-polsce-na-lata-2021-2030>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

			Systemowe działania Polski na rzecz poprawy sytuacji Romów są podejmowane nieprzerwanie od 2001 r., obejmując szerokie spectrum działań i przy zapewnieniu stałego finansowania z budżetu państwa.	
4.6. Ramy strategiczne polityki na rzecz opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej	EFRR	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	<p>Spełniony.</p> <p>Spełnienie warunku zapewni przyjęcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> •mapy potrzeb zdrowotnych (MPZ) na kolejny okres w zmienionej formule (mapa wraz z rekomendacjami będzie obejmować okres 7 lat, co roku aktualizowane będą dane statystyczne i wyniki analiz), •Policy Paper 2021+ w obszarze zdrowia. Obecna nazwa: „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030”, •Ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030 (Strategia Deinstytucjonalizacji zapewnia spełnienie warunku w tym zakresie. 	<p>Kr.1.Spełnienie zapewni publikacja mapy potrzeb zdrowotnych (MPZ)</p> <p>Kr.2.Spełnieniem jest przyjęcie Policy Paper 2021+ w obszarze zdrowia</p> <p>Kr.3. Dokument Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	EFS+	Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony społecznej, w tym wspieranie dostępu do ochrony społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej		
--	------	---	--	--

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

5 Instytucje programu

Tabela 13 Instytucje programu

Instytucje programu	Nazwa instytucji [500]	Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty [200]	E-mail [200]
Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Świętokrzyskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego 25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3 Departament Inwestycji i Rozwoju 25-002 Kielce ul. H. Sienkiewicza 63 Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego 25-007 Kielce ul. H. Sienkiewicza 27	sekretariat.IR@sejmik.kielce.pl sekretariat.EFS@sejmik.kielce.pl
Instytucja audytowa	Szef Krajowej Administracji Skarbowej	Ministerstwo Finansów Departament Audytu Środków Publicznych 00-916 Warszawa, ul. Świętokrzyska 12	sekretariat.DAS@mf.gov.pl
Podmiot otrzymujący płatności od Komisji	Ministerstwo Finansów, Departament Instytucji Płatniczej	Ministerstwo Finansów Departament Instytucji Płatniczej 00-916 Warszawa, ul. Świętokrzyska 12	Sekretariat.IP@mf.gov.pl
W stosownych przypadkach, podmiot lub podmioty otrzymujące płatności od Komisji w przypadku pomocy technicznej na podstawie art. 36 ust. 5 rozporządzenia			

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

w sprawie wspólnych przepisów			
Zadania w zakresie księgowania wydatków w przypadku gdy są powierzone podmiotowi innemu niż instytucja zarządzająca	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach 25-561 Kielce ul. Wincentego Witosa 86	wup@wup.kielce.pl

Podział kwot refundowanych z tytułu pomocy technicznej na podstawie art. 36 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, jeżeli wskazano więcej niż jeden podmiot otrzymujący płatności od Komisji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 13A: Część wartości procentowych określonych w art. 36 ust. 5 lit. b) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, która zostałaby refundowana podmiotom otrzymującym płatności od Komisji w przypadku pomocy technicznej na podstawie art. 36 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (w punktach procentowych)

Podmiot 1	p.p.
Podmiot 2 ⁵⁸	p.p.

6 Partnerstwo

Zasada partnerstwa jest jedną z obowiązujących nadrzędnych zasad horyzontalnych regulujących działanie funduszy strukturalnych w ramach polityki spójności na lata 2021-2027. Zasada ta polega na stałej współpracy pomiędzy administracją rządową, samorządem terytorialnym, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia aktywnego udziału partnerów w całym procesie funkcjonowania programu regionalnego od programowania poprzez wdrożenie wraz z monitorowaniem, aż po jego ocenę.

Etap programowanie:

Właściwe zaplanowanie wykorzystania środków pochodzących z komponentu EFS+ i EFRR wymaga udziału partnerów wywodzących się z różnych środowisk, o których mowa w art. 8 rozporządzenia ogólnego. d początku prac nad

⁵⁸ Liczba organów określonych przez państwo członkowskie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

przygotowaniem Programu Samorząd Województwa Świętokrzyskiego dąży do realizacji zasady partnerstwa wyrażonej w rozporządzeniu ogólnym oraz rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

W celu zapewnienia szerokiej partycypacji społecznej jako warunku efektywnego wykorzystania środków unijnych jak również z uwagi na szereg zagadnień i obszarów, przewidzianych do wsparcia w zakresie realizacji poszczególnych celów polityki spójności w latach 2021-2027, zaangażowanie przedstawicieli różnorodnych środowisk oraz szerokiego grona interesariuszy, reprezentujących różne sektory (publiczny, społeczny, gospodarczy, akademicki) stanowiło merytoryczne wsparcie w zakresie przygotowania regionalnego programu na lata 2021-2027. Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 12.05.2021 r. zostały powołane grupy robocze wspierające prace nad przygotowaniem programu „Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027”. Do udziału w pracach grupy zostali zaproszeni przedstawiciele właściwych resortów, środowisk akademickich i naukowych, partnerów społecznych i gospodarczych (związków zawodowych, organizacji otoczenia biznesu, instytucji o charakterze regionalnym), organizacji pozarządowych (m.in. Świętokrzyska Rada Działalności i Pożytku Publicznego) oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie. Do celów programowania, Zarządzeniem Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21.01.2021 r. powołano również Zespoły robocze, w skład których wchodzi pracownicy IZ RPOWŚ 2014-2020 oraz IP RPOWŚ 2014-2020.

Szczególne znaczenie dla przygotowania Programu miały konsultacje społeczne. Podjęte zostały wszystkie niezbędne działania, które zapewniły, że konsultacje miały wielostronny charakter. Do udziału w konsultacjach zaproszono szerokie grono osób i instytucji, a w szczególności przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, partnerów społecznych i gospodarczych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich i osoby fizyczne.

Czas trwania konsultacji społecznych ustalony został od 30 września 2021 r. do 12 listopada 2021 r. W okresie od 30 września 2021 r. do 8 listopada 2021 r. w każdym powiecie województwa świętokrzyskiego odbywały się stacjonarne spotkania konsultacyjne - łącznie 13 spotkań, podczas których prezentowane były założenia Programu. Dodatkowo prowadzone były spotkania w formule on-line. Dostęp do spotkań był możliwy również poprzez platformę do wideokonferencji, co dawało możliwość wysłuchań z możliwością zadawania pytań szerszemu gronu odbiorców.

Poza spotkaniami konsultacyjnymi, wynikającymi z harmonogramu, założenia projektu programu regionalnego na lata 2021-2027 FEŚ prezentowane były również na innych wydarzeniach tj.: Forum Gospodarczym, Posiedzeniu Rady ds. Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, Forum upowszechniającego efekty

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

projektu „Innowacyjna edukacja – nowe możliwości zawodowe”, sesji Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego oraz XXIX Posiedzeniu Komitetu Monitorującego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Dodatkowo, w czasie trwania konsultacji społecznych, w odniesieniu do założeń projektu programu regionalnego Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Kielcach oraz Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego wydały pozytywną opinię dot. projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027.

Konsultacje miały charakter nieprzerwany, były prowadzone przez 44 dni. Łącznie w spotkaniach konsultacyjnych uczestniczyło ponad 1600 osób.

Zamierzeniem konsultacji było dotarcie do jak najszerszego grona interesariuszy, potencjalnych odbiorców wsparcia oraz wysłuchanie głosów z regionu, które pomogły w danych obszarach interwencji określić właściwe kierunki wsparcia.

Otrzymane propozycje przedstawiały zapotrzebowanie pełnego przekroju zainteresowanych podmiotów, w szczególności zaś jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji kultury, przedsiębiorców, instytucji naukowych i badawczych. Zgłoszone uwagi w liczbie ponad 580, w tym również propozycje przedsięwzięć zostały szczegółowo przeanalizowane, czego efektem było poznanie lokalnych i regionalnych potrzeb oraz identyfikowanych wyzwań. Podsumowanie konsultacji społecznych zostało zawarte w Sprawozdaniu z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu programu regionalnego fundusze europejskie dla świętokrzyskiego na lata 2021-2027.

Etap wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja:

Podstawową rolę we wdrażaniu programu będzie pełnił Komitet Monitorujący, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia ogólnego. Przy powoływaniu członków Komitetu należy mieć na uwadze dążenie do zrównoważonego udziału strony rządowej, samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych oraz jak najwyższej efektywności i jakości ich pracy. W skład komitetu monitorującego wejdą partnerzy w rozumieniu art. 8 rozporządzenia ogólnego i tym samym wezmą udział w procesie monitorowania i ewaluacji programu, a także zatwierdzania kryteriów wyboru projektów. Ponadto, wielu partnerów z regionu, którzy zostali zaangażowani w proces programowania 2021-2027 poprzez udział w pracach będzie miało możliwość kontynuacji prac w ramach Komitetu Monitorującego, tak aby wykorzystać ich dotychczas zdobyte doświadczenie i wiedzę specjalistyczną z poszczególnych dziedzin.

Na etapie monitorowania i ewaluacji zasada partnerstwa będzie uwzględniona poprzez udział partnerów w systemie sprawozdawczości, przekazywanie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

informacji o postępie realizacji programu oraz udział w dyskusji nad rezultatami ewaluacji programu.

Projekt Programu poddany był konsultacjom społecznym.

Formy wsparcia partnerów w ramach programu regionalnego:

Korzyści, które płyną ze współpracy z partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego implikują działania do ich aktywnego udziału w takich obszarach jak polityki zatrudnienia, kształcenia, włączenia społecznego. Dlatego też przyjęto, że zostanie przeznaczona odpowiednia pula środków pochodzących z tego funduszu na budowanie zdolności administracyjnych wskazanych podmiotów. Do narzędzi służących realizacji tego celu należą m.in. wsparcie: szkoleniowe, działań służących tworzeniu sieci kontaktów i wzmacnianiu dialogu społecznego oraz działań podejmowanych wspólnie przez partnerów społecznych.

7 Komunikacja i widoczność

Właściwa komunikacja i widoczność jest podstawą transparentności ~~z głównych elementów towarzyszących wdrażaniu~~ Funduszy Europejskich i będzie realizowana na każdym etapie realizacji programu regionalnego „*Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*”. Perspektywa finansowa 2021-2027 zakłada udoskonalenie działań komunikacyjnych. Szczególny nacisk położony zostanie na zwiększenie świadomości mieszkańców na temat Funduszy Europejskich oraz wynikających z nich korzyści. Dadzą one punkt wyjścia do sformułowania przekazu komunikacji, gdzie poszczególne etapy realizacji projektów i ich efekty są rozłożone w czasie.

W celu właściwej realizacji komunikacji, w ramach programu nastąpi informowanie o jego ofercie, rezultatach i wpływie PS na rozwój regionu i UE w zakresie obszarów objętych interwencją. Szczególne miejsce w komunikacji będą miały działania podnoszące świadomość społeczeństwa o roli i wartości dodanej wsparcia UE w ww. zakresie i wartościach unijnych leżących u podstaw PS. Informowanie o Programie stanowi element krajowego systemu komunikacji marki Fundusze Europejskie, który podkreśla cele i znaczenie UE. Działania komunikacyjne wiążą cele programu z głównymi celami PS, zgodnymi z celami UE. Komunikacja programu zapewni transparentność wydatkowania środków z budżetu UE, a także w przejrzysty sposób zobrazuje korzyści jakie mieszkańcy regionu oraz UE osiągają wraz z realizacją programu. Wszystkie działania będą spełniać założenia horyzontalne, które wynikają wprost z wartości UE.

W komunikacji akcentowane będą wyraźnie strategie unijne, w które wpisują się projekty. Korzyści rozwojowe będą podkreślane nie tylko na poziomie krajowym,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

ale także w kontekście celów rozwojowych całej Unii i nawiązywać do wspólnotowego charakteru polityki spójności.

Działania komunikacyjne prowadzone będą przez IZ oraz IP we współpracy z instytucjami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, a także partnerami społeczno-gospodarczymi i beneficjentami. Właściwe organy władzy regionalnej i lokalnej zobowiązane będą do odpowiedniej komunikacji i widoczności programu, jeżeli ich zakres odpowiedzialności obejmował będzie planowanie, finansowanie, realizację lub nadzór nad realizacją projektów otrzymujących dofinansowanie w ramach Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027.

Cel

Działania informacyjne i komunikacyjne skoncentrują się na wsparciu oraz popularyzacji wiedzy na temat funduszy europejskich oraz wartości leżących u podstaw PS, poprzez:

- mobilizację do sięgania po Fundusze Europejskie,
 - pomoc i wsparcie w realizacji projektów z wykorzystaniem środków unijnych; zapewnienie wysokiej świadomości nt. działań rozwojowych w województwie, realizowanych z udziałem Funduszy Europejskich oraz znaczenia przynależności do Unii Europejskiej i roli w kształtowaniu przyszłości Europy,
 - zapewnienie powszechnej akceptacji społecznej dla działań rozwojowych, realizowanych przy pomocy Programu i Funduszy Europejskich jako całości,
 - zwiększenie świadomości na temat wartości UE z art. 2 TEU w tym równość niedyskryminacji, włączenia społecznego poprzez kampanie społecznezwalczające negatywne stereotypy i uprzedzenia;
- Szczegółowe założenia i cele działań będą opisane w Strategii Komunikacji Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027. Działania prowadzone będą wyłącznie w obszarze FE w zakresie ww. celów, z wyłączeniem działań mających inny cel np.: promowania instytucji lub osób oraz działań o charakterze politycznym.

Grupy docelowe

W ramach podstawowych grup docelowych do których będą skierowane działania informacyjno-promocje wyróżniamy :

- beneficjentów, poprzez wsparcie ich w realizacji projektów
- potencjalnych beneficjentów, poprzez pobudzenie aktywności w sięganiu po Fundusze Europejskie;
- ogół społeczeństwa, poprzez wskazanie efektów oraz oczekiwanych efektów, jak również wartości..

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Podstawowym kryterium podziału grup docelowych jest rodzaj i stopień zaangażowania odbiorców w tematykę Funduszy Europejskich. Szczegółowe przedstawienie grup docelowych zostanie opisane w Strategii komunikacji Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027.

Kanały komunikacji

Mechanizmy komunikacji w związku z mocnym zróżnicowaniem grup docelowych zostaną zindywidualizowane. Sprecyzowany zostanie również kanał i narzędzia informacyjno-komunikacyjne, które określą sposób dotarcia do poszczególnych grup docelowych.

Zasadniczą rolą jest traktowanie beneficjentów jako partnerów w działaniach komunikacyjnych. Wspólna odpowiedzialność za przekaz informacyjny korzystnie wpłynie na zbudowanie efektywnego modelu komunikacji o Funduszach Europejskich w województwie świętokrzyskim. Powyższe działania będą prowadzone, m.in. w:

- mediach o szerokim zasięgu (TV, radio, Internet, prasa);
- serwisach internetowych i społecznościowych (kanałach własnych, w tym profil na Facebooku, You Tube, portalach FE);
- sieciach PIFE;
- publikacjach drukowanych i materiałach audio-video;
- wydarzeniach informacyjno-promocyjnych (np.: konferencje, festyny, pikniki);
- innych dotychczas niezidentyfikowanych środkach przekazu informacji.

Obok wypełniania obowiązku informacyjnego, wszystkie podmioty biorące udział we wdrażaniu Programu, zostaną zaangażowane w realizację dodatkowych działań informacyjno-promocyjnych. W tym przypadku ważną rolę odegrają beneficjenci. IZ dołoży wszelkich starań, mających na celu zachęcenie beneficjentów do współpracy w tym zakresie. Rzetelna informacja o uzyskanym wsparciu w ramach dofinansowania z programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*, pozytywnie wpłynie na mieszkańców województwa świętokrzyskiego, zachęcając tym samym grupę niezdecydowanych beneficjentów do podjęcia starań w aplikowaniu o środki unijne.

Wymiar europejski komunikacji zostanie zapewniony poprzez m.in. zaproszenia przedstawicieli KE na inauguracje/otwarcie/zakończenie projektów, uwzględnienie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

wystąpienia KE w scenariuszu wydarzeń związanych z projektem, włączenie cytatu z KE do informacji prasowej/informacji na stronę i inne wynikające z toku prac w ramach programu.

Budżet

Szacunkowy budżet na realizację działań komunikacyjnych IZ oraz IP w ramach Programu wyniesie 3 680 000 euro, w tym 3 200 000 euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Szacunkowy podział budżetu pomiędzy grupy docelowe odzwierciedlający realne potrzeby komunikacyjne dotyczące FE w województwie świętokrzyskim: ogół społeczeństwa: 1 920 000 euro, beneficjenci: 640 000 euro, potencjalni beneficjenci: 640 000 euro. W ramach przeprowadzonego badania ewaluacyjnego w 2021 roku, pn.: *Fundusze Europejskie w Świętokrzyskiem dookoła Ciebie* mieszkańcy pozytywnie oceniają wpływ funduszy europejskich na rozwój regionu i życia mieszkańców, dedykowane wsparcie umocni powyższe przekonanie.

Tabela nr 1

Indykatywny podział alokacji na informację i promocję w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027*

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	...	Suma
0,00	0,00	450 000	550 000	550 000	450 000	450 000	450 000	300 000		3 200 000

Monitorowanie i ewaluacja

Działania informacyjne i promocyjne będą podlegały bieżącej ocenie pod kątem jakości, użyteczności oraz efektywności. Informacje uzyskane w wyniku przeprowadzonej oceny będą podstawą do modyfikacji i ewentualnej korekty kierunków prowadzonych działań. Posłużą temu m.in.: ankiety podczas szkoleń, spotkań, eventów promocyjnych, jak również badania oceny wiedzy i świadomości oraz rozpoznawalności funduszy w ramach kampanii itp.

Monitoring skupia się na wielu wskaźnikach zarówno produktu jak i rezultatu, które obrazują oddziaływanie polityki spójności na świadomość mieszkańców

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

województwa świętokrzyskiego. Dlatego największy nacisk zostanie położony na podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności beneficjentów w zakresie korzystania z dostępnej pomocy unijnej oraz znajomości celów i obszarów działania FE. W tym celu IZ będzie korzystała z wyników ewaluacji działań informacyjno-promocyjnych, obejmującej monitoring wyznaczonych celów i wskaźników strategii komunikacji oraz badanie ogółu społeczeństwa w zakresie posiadanej wiedzy na temat FE. Rekomendacje w ramach badania posłużą do podjęcia ewentualnych działań naprawczych.

Monitoringowi i ocenie podlegać będzie szereg wskaźników w tym m.in.: Odsetek respondentów dostrzegających wpływ Funduszy Europejskich na rozwój regionu (%), Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w Polsce/ w regionie (%), Odsetek mieszkańców województwa świętokrzyskiego uważających, że osobiście korzystają z Funduszy Europejskich (%).

8 Stosowanie stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowanie niepowiązanego z kosztami

Podstawa prawna: art. 94 i 95 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 14

Stosowanie stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami

Planowane stosowanie art. 94 i 95 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów	TAK	NIE
Od momentu przyjęcia, program będzie wykorzystywał refundację wkładu Unii w oparciu o stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe w ramach priorytetu zgodnie z art. 94 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (jeżeli tak, proszę wypełnić aneks 1)	X	☐
Od momentu przyjęcia, program będzie wykorzystywał refundację wkładu Unii w oparciu o finansowanie niepowiązane z kosztami zgodnie z art. 95 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (jeżeli tak, proszę wypełnić aneks 2)	☐	X

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Aneks 1

Wkład Unii w oparciu o stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe Wzór formularza na potrzeby przekazywania danych do przeanalizowania przez Komisję

(art. 94 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów)

Data złożenia propozycji	

Niniejszy aneks nie jest wymagany w przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów na poziomie Unii (SCO) ustanowionych w akcie delegowanym, o którym mowa w art. 94 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

A. PODSUMOWANIE GŁÓWNYCH ELEMENTÓW

PRIORYT ET	FUN DUS Z	CEL SZCZEGÓŁO WY	KATEGORI A REGIONU	SZACUN- KOWY UDZIAŁ ŁĄCZNEJ ALOKACJI FINANSO- WEJ W RA- MACH PRIORY- TETU, DO KTÓREGO STOSO- WANE BĘDĄ UPROSZ- CZONE METODY ROZLICZA- NIA KOSZ- TÓW (SCO), W %	RODZAJ(E) OPERACJI OBJĘTEJ(-YCH) FINANSOWANIEM		WSKAŹNIK URUCHAMIAJĄCY REFUNDACJĘ KOSZTÓW		JEDNOSTKA MIARY WSKAŹNIKA URUCHAMIA- JĄCEGO RE- FUNDACJĘ KOSZTÓW	RODZAJ SCO (STANDA RDOWE STAWKI JEDNOST KOWE, KWOTY RYCZAŁT OWE LUB STAWKI RYCZAŁT OWE)	KWOTA (W EUR) LUB WARTOŚĆ PROCENTOWA (W PRZY- PADKU STA- WEK RYCZAŁ- TOWYCH) SCO
					Kod 59	Opis	Kod 60	Opis			

⁵⁹ Oznacza kod dla wymiaru „Zakres interwencji” w tabeli 1 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie EFMRA.

⁶⁰ Oznacza kod wspólnego wskaźnika, o ile ma zastosowanie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

8	EFS+	(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie	Regiony słabiej rozwinięte	6%	149	Rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych, w tym kompetencji kluczowych i transferowalnych, a także rozwijanie zainteresowań, kompetencji społecznych i społeczno-emocjonalnych uczniów oraz wzmacnianie systemów	Liczba zrealizowanych godzin stażu uczniowskiego [osobogodziny]	osobogodzina	Stawka jednostkowa	19.94 PLN
---	------	--	----------------------------	----	-----	--	---	--------------	--------------------	-----------

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

		i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnościami				kształcenia ogólnego i zawodowego m.in. poprzez organizację staży uczniowskich u pracodawców					
9	EFS+	(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz	Regiony słabiej rozwinięte	7,33%	138	Utworzenie nowego miejsca pracy i jego utrzymanie w przedsiębiorstwie społecznym (PS)		Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwie społecznym	sztuka	Stawka jednostkowa	25 429 PLN
								Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy na pełny etat w przedsiębiorstwie społecznym	sztuka	Stawka jednostkowa	25 200 PLN

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

		zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji						Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy w wymiarze 3/4 etatu w przedsiębiorstwie społecznym	sztuka	Stawka jednostkowa	18 900 PLN
								Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy w wymiarze 1/2 etatu w przedsiębiorstwie społecznym	sztuka	Stawka jednostkowa	12 600 PLN
10	EFS+	(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności i osób młodych,	Regiony słabiej rozwinięte	59%	134	Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	CR04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność gospodarczą na własny rachunek po opuszczeniu programu	Osoba	Stawka jednostkowa	13 375,59 PLN

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

		zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej									
Wszystkie z wyłączeniem pomocy	EFS+	Wszystkie z wyłączeniem pomocy technicznej	Regiony słabiej rozwinięte	20%		Wszystkie, z wyłączeniem projektów wybieranych		Wysokość kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, z wyjątkiem kosztów	PLN	Stawki ryczałtowa kosztów pośrednich	25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

technicznej						h w trybie niekonkurencyjnym finansowych z Funduszu Pracy		rozliczanych stawkami jednostkowymi lub kwotami ryczałtowymi uwzględniającymi koszty pośrednie			bezpośrednich do 830 tys. PLN włącznie ⁶¹ , 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 830 tys. PLN do 1 740 tys. PLN włącznie, 15% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 1 740 tys. PLN do 4
-------------	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---

⁶¹ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 mechanizm racjonalnych usprawnień to konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Koszty te nie są brane pod uwagę przy wyliczaniu wartości kosztów bezpośrednich, od których należy naliczyć koszty pośrednie (nie powiększają wartości kosztów bezpośrednich do wyliczenia stawki ryczałtowej kosztów pośrednich).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

												550 tys. PLN włącznie, 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich przekraczające j 4 550 tys. PLN
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji (należy wypełnić dla każdego rodzaju operacji)

Czy instytucja zarządzająca otrzymała wsparcie od firmy zewnętrznej w celu określenia poniższych

kosztów uproszczonych?

Jeśli tak, proszę podać nazwę firmy zewnętrznej: Tak/ **Nie** – nazwa firmy zewnętrznej

1. Opis rodzaju operacji, w tym harmonogram wdrażania ⁶²	Stawka jednostkowa dotyczy stażu uczniowskiego, o którym mowa w art. 121a Prawa oświatowego z 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2020 poz. 910 z póź. zm.)
2. Cel szczegółowy	(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
3. Wskaźnik uruchamiający refundację kosztów ⁶³	Liczba zrealizowanych godzin stażu uczniowskiego [osobogodziny] FORMA WSPARCIA: Staże uczniowskie realizowane w celu ułatwienia uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie, realizowane na zasadach określonych w Prawie oświatowym oraz zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczącymi obszaru edukacji na lata 2021-2027. JEDNOSTKA i MOMENT POMIARU: Wskaźnik mierzy liczbę godzin zegarowych stażu uczniowskiego zrealizowanego przez 1 uczestnika. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc, tzn. wskaźnik mierzony jest na koniec każdego miesiąca na podstawie list obecności lub wydruków z systemu elektronicznego potwierdzającego obecność stażysty na stażu u pracodawcy w danym miesiącu. Lista obecności lub wydruk z systemu elektronicznego potwierdzające obecność stażysty na stażu u pracodawcy muszą zawierać informację nt. liczby godzin stażu w każdym dniu odbywania stażu.

⁶² Przewidywana data rozpoczęcia wyboru operacji i przewidywana data ich ukończenia (zob. art. 63 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów).

⁶³ W przypadku operacji, w ramach których stosowanych jest kilka uproszczonych metod rozliczania kosztów, obejmujących różne kategorie kosztów, różne projekty lub kolejne etapy operacji, pola 3–11 należy wypełnić dla każdego wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

4. Jednostka miary wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów	osobogodzina
5. Standardowa stawka jednostkowa, kwota ryczałtowa lub stawka ryczałtowa	stawka jednostkowa
6. Kwota na każdą jednostkę miary lub wartość procentowa (w przypadku stawek ryczałtowych) SCO	19,94 PLN
7. Kategorie kosztów objęte stawkami jednostkowymi, kwotami ryczałtowymi lub stawkami ryczałtowymi	<p>Stawka jednostkowa obejmuje wszystkie niezbędne bezpośrednie koszty organizacji i prowadzenia 1 godziny stażu dla 1 ucznia.</p> <p>MINIMALNY STANDARD STAŻU UCZNIOWSKIEGO</p> <p>Staż jest realizowany zgodnie z Prawem oświatowym oraz wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dot. edukacji na lata 2021-2027.</p> <p>Podmiot przyjmujący na staż uczniowski zapewnia uczniowi stanowisko pracy wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu uczniowskiego na zasadach dotyczących pracowników określonych w odrębnych przepisach, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem tego stażu – odpowiednie środki ochrony indywidualnej; stanowisko powinno być przygotowane w momencie rozpoczęcia stażu.</p> <p>Stawka obejmuje wszystkie niezbędne koszty związane z organizacją i prowadzeniem stażu, w szczególności koszty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – świadczenia pieniężnego (wraz z należnymi pochodnymi) dla ucznia odbywającego staż (stypendium) w wysokości 80% minimalnej stawki godzinowej za pracę, – zakupu niezbędnych materiałów i narzędzi zużywalnych niezbędnych stażyście do odbycia stażu, – szkolenia BHP przed rozpoczęciem stażu (o ile jest wymagane), – badań lekarskich przed rozpoczęciem stażu, (o ile są wymagane), – wynagrodzenia opiekuna stażysty podczas odbywania stażu, – inne koszty, jeżeli beneficjent uznaje za zasadne ich finansowanie w celu realizacji stażu - np. wyżywienia podczas stażu (o ile zasadne), noclegów i opieki nad stażystami w bursie, itp. (o ile zasadne), dojazdów do / z miejsca odbywania stażu, zakupu dzienniczków, innych materiałów niezbędnych do przeprowadzenia stażu, itp.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>8. Czy wymienione kategorie kosztów pokrywają wszystkie wydatki kwalifikowalne w ramach danej operacji? (T/N)</p>	<p>Nie.</p> <p>Operacje realizowane w celu szczegółowym (f) mogą mieć charakter kompleksowy i obejmować także inne formy wsparcia, poza stażami uczniowskimi. Te inne formy wsparcia nie są objęte niniejszą stawką jednostkową. Stawka jednostkowa nie obejmuje również kosztów pośrednich projektu.</p>
<p>9. Metoda korekt(y)⁶⁴</p>	<p>Indeksację stawki jednostkowej przeprowadza się każdego roku w oparciu o zapisy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w roku następnym.</p> <p>Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zamieści na stronie internetowej komunikat o wysokości stawki po jej indeksacji.</p> <p>Mechanizm indeksacji stawek jednostkowych opiera się na danych dotyczących:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wysokości minimalnej stawki godzinowej za pracę 2) udziału pozostałych kosztów związanych z organizacją i przeprowadzeniem stażu. <p>W przypadku zmiany minimalnej stawki godzinowej, za podstawę wyliczenia zindeksowanej stawki przyjmuje się 80% wartości zmiennej minimalnej stawki godzinowej za pracę. Wartość ta jest powiększana o udział pozostałych wydatków w stawce (tj. 36,21%).</p> <p>Ponieważ do wyliczenia stawki jednostkowej wzięto pod uwagę wysokość minimalnej stawki godzinowej za pracę w 2021 r., najbliższa aktualizacja stawki jednostkowej będzie przeprowadzona w 2022 roku.</p> <p>Stawki w wysokości wynikającej z indeksacji w danym roku mają zastosowanie wyłącznie do umów o dofinansowanie projektu zawartych na podstawie naborów ogłoszonych po dniu wydania komunikatu w sprawie zindeksowanej stawki.</p>
<p>10. Weryfikacja osiągnięcia jednostek – należy opisać, jaki(e) dokument(y)/system będzie(-ą) wykorzystany(-e) w celu sprawdzenia, czy osiągnięto dostarczone jednostki – należy opisać, co będzie sprawdzane w trakcie weryfikacji zarządczych i przez kogo – należy opisać, jakie rozwiązania zostaną</p>	<p>Na potwierdzenie realizacji stawki jednostkowej Beneficjent na etapie wniosku o płatność przedkłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ kopie podpisanych przez podmiot przyjmujący na staż list obecności stażysty lub wydruki z systemu elektronicznego potwierdzające obecności stażysty na stażu u pracodawcy podpisane przez podmiot przyjmujący na staż zawierające informację nt. liczby godzin stażu w każdym dniu odbywania stażu; ✓ umowę stażową wskazującą na dobowy wymiar stażu. <p>Dla rozliczenia stawki jednostkowej we wniosku o płatność nie są wymagane inne niż powyżej wymienione dokumenty.</p>

⁶⁴ W stosownych przypadkach należy wskazać częstotliwość i termin korekty oraz wyraźne odniesienie do konkretnego wskaźnika (w tym, w stosownych przypadkach, link do strony internetowej, na której opublikowano ten wskaźnik).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>przyjęte w celu gromadzenia i przechowywania stosownych danych/dokumentów</p>	<p>Beneficjent poza dokumentacją składaną na etapie weryfikacji wniosku o płatność, jest zobowiązany do gromadzenia dokumentacji związanej z organizowanym stażem, w tym potwierdzającej zgodność z prawem i wymogami określonymi w umowie o dofinansowanie. Beneficjent jest zobowiązany do gromadzenia, przechowywania i udostępniania podczas kontroli oraz wizyt monitoringowych 100% tych dokumentów.</p> <p>Za weryfikację wniosków o płatność i kontrole na miejscu odpowiada instytucja będąca stroną umowy, tj. Instytucja Zarządzająca lub Instytucja Pośrednicząca, o ile delegowano jej zadania w tym zakresie.</p> <p>Weryfikacja wydatków obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ weryfikację wniosku o płatność złożonego przez beneficjenta (weryfikowany jest każdy wniosek o płatność oraz na zasadach określonych w ramach poszczególnych programów dokumenty źródłowe, w tym te wyżej wymienione dotyczące rozliczenia stawek jednostkowych; weryfikacje wniosków o płatność przeprowadzane są okresowo, co do zasady raz na kwartał), ✓ kontrolę na miejscu, tj. kontrolę w siedzibie beneficjenta i wizyty monitorujące (odbywają się na zasadach określonych w ramach poszczególnych programów i w przypadku ich realizacji weryfikowane są także na określonych próbach dokumenty źródłowe, w tym te wyżej wymienione dotyczące rozliczenia stawek jednostkowych oraz dodatkowe dotyczące potwierdzenia realizacji staży zgodnie z prawem i wymogami określonymi w umowie o dofinansowanie).
<p>11. Możliwe niepożądane zachęty, środki łagodzące oraz szacowany poziom ryzyka (wysoki/średni/niski)</p>	<p>Ryzyka i metody ich złagodzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. ryzyko braku znajomości czy zrozumienia mechanizmu stawek jednostkowych przez wnioskodawców i beneficjentów, a przez to potencjalne obawy lub nawet niechęć do ich stosowania, któremu przeciwdziałać powinna aktywna polityka informacyjna w stosunku do poszczególnych instytucji zaangażowanych we wdrażanie projektów unijnych, beneficjentów i wnioskodawców, obejmująca w szczególności przepisy i wytyczne, szczegółowe informacje o stawkach jednostkowych na etapie naboru i realizacji projektu, szkolenia i spotkania informacyjne; ii. ryzyko ewentualnej zmiany przepisów Prawa oświatowego w zakresie staży uczniowskich, w związku z którym konieczne będzie bieżące monitorowanie zmian przepisów prawa przez instytucje zaangażowane we wdrażanie projektów, przy czym w przypadku istotnej zmiany przepisów znacznie wpływającej na ponoszone wydatki w związku z podniesieniem jakości i wymogów, zakłada się rozliczanie wydatków związanych z nowymi wymogami poza określoną stawką,

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>iii. ryzyko obniżania jakości staży – ryzyko może być łagodzone poprzez systematyczne monitorowanie i weryfikowanie wymogów jakościowych wynikających z niniejszej metodyki, powszechnie obowiązującego prawa oraz wytycznych dot. edukacji na lata 2021-2027 warunkujących kwalifikowalność stawek jednostkowych,</p> <p>iv. ryzyko niesprawiedliwego podziału stawki pomiędzy beneficjenta i podmiot organizujący staż z uwagi na specyfikę obszaru i konieczność ponoszenia wydatków dotyczących staży nie tylko przez beneficjentów, ale także przez podmioty trzecie (podmioty organizujące staż), na które odpowiadać powinna polityka informacyjna wobec podmiotów organizujących staże i stażystów, a także wybór beneficjentów doświadczonych w realizacji staży.</p>
<p>12. łączna kwota (krajowa i unijna) oczekiwanej na tej podstawie refundacji od Komisji</p>	<p>15 837 345 PLN</p>

C. Obliczanie standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych

1. Źródło danych wykorzystanych do obliczenia standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych (kto przygotował, zgromadził i zapisał dane, miejsce przechowywania danych, daty graniczne, walidacja itd.):

Do wyliczenia stawki jednostkowej posłużono się danymi:

- w zakresie stypendium stażowego - dotyczącymi wysokości minimalnej stawki godzinowej zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r.;

- w zakresie pozostałych kosztów organizacji i realizacji stażu - dotyczącymi zrealizowanych projektów w ramach perspektywy 2014-2020, wygenerowanymi z Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 (SL 2014) oraz z Lokalnego Systemu Informatycznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (LSI 2014); specyfika przechowywania danych nt. szczegółowych kosztów projektów RPO Województwa Śląskiego (tj. w ramach LSI 2014), wymagała połączenia zestawienia danych. Dane z województwa śląskiego zostały fizycznie połączone w jedno zestawienie z zestawieniem przygotowanym w IK UP EFS. Dane są przechowywane w systemie informatycznym SL 2014 oraz

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

LSI IZ RPO Województwa Śląskiego, a wygenerowane z tych systemów raporty i na potrzeby wyliczenia stawek jednostkowych są dostępne w IK UP EFS.

2. Proszę określić, dlaczego proponowana metoda i obliczenia na podstawie art. 94 ust. 2 są właściwe dla danego rodzaju operacji:

Metoda wyliczenia stawki jednostkowej zapewnia wiarygodność danych. Mają one odzwierciedlenie w decyzjach podawanych do publicznej wiadomości i mających zastosowanie do wszystkich gałęzi gospodarki (informacja o minimalnym wynagrodzeniu jest podawana do publicznej wiadomości a wymóg jej przestrzegania jest powszechny), w tym staży uczniowskich realizowanych na podstawie ustawy Prawo Oświatowe, w której w art. 121 ust. 6 i 7 powiązано kwestię świadczenia pieniężnego z minimalnym wynagrodzeniem za pracę. Z drugiej strony pochodzą z systemów informatycznych funkcjonujących w Polsce w ramach obsługi projektów EFS oraz dotyczą zrealizowanych i rozliczonych projektów z adekwatnego obszaru tematycznego.

3. Proszę określić sposób dokonania obliczeń, w tym w szczególności założenia przyjęte w odniesieniu do jakości lub ilości danych. W stosownych przypadkach należy zastosować dane statystyczne i poziomy odniesienia oraz przedstawić je – na wniosek – w formie pozwalającym na wykorzystanie przez Komisję.

Stawka jednostkowa została wyliczona na podstawie dwóch głównych elementów: pierwszym z nich jest wysokość **minimalnej stawki godzinowej**, drugi element to **udział wydatków innych niż świadczenie pieniężne dla ucznia (stypendium stażowe) w ogólnej kwocie wydatków poniesionych na staże**.

Uznano, że wynagrodzenie za godzinę pracy stażysty mające odzwierciedlenie w świadczeniu pieniężnym dla ucznia-stażysty powinno zostać ujednocnione i powiązane z minimalną stawką godzinową za pracę (wynagrodzenie za godzinę). Takie podejście odpowiada podejściu ustawodawcy do instrumentu jakim jest świadczenie pieniężne, którego maksymalna wartość została, zgodnie z art. 121a ust 7 ustawy Prawo oświatowe powiązana z minimalnym wynagrodzeniem za pracę (nie może przekraczać wysokości tego wynagrodzenia). Przyjęto założenie, że **świadczenie pieniężne będzie obligatoryjnym kosztem w przypadku realizacji stażu uczniowskiego z EFS+**. Dlatego główny element składowy stawki jest powiązany z wysokością ww. minimalnego wynagrodzenia.

Wyliczenia udziału wydatków innych niż świadczenia pieniężnego w ogólnych wydatkach poniesionych na staż w projektach bazują na danych historycznych, zakończonych i rozliczonych do 30.09.2020 r. projektach realizowanych w ramach wszystkich RPO 2014-2020 w Polsce w ramach 10(iv) lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Wyliczenia były przeprowadzone w kilku etapach:

1. wygenerowanie danych z SL 2014 i LSI IZ RPO Województwa Śląskiego dotyczących zakończonych i rozliczonych projektów realizowanych w ramach wszystkich RPO 2014-2020 w Polsce w ramach 10(iv) – dane wg stanu na dzień 30.09.2020 r. dotyczą 1634 projektów z 16 województw (Załącznik 1);

2. wybranie z ww. bazy projektów z zatwierdzonym do dnia 30.09.2020 r. wnioskiem o płatność końcową, projektów dla których umowy nie zostały rozwiązane, projektów realizowanych w trybie konkursowym, z wydatkami na zadania dotyczące staży i praktyk uczniowskich, które były rozliczane w ramach kosztów bezpośrednich oraz tych, dla których określono i monitorowano, oraz rozliczono w końcowym wniosku o płatność wskaźnik kluczowy produktu pt. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [osoby];

3. analiza danych finansowych w celu ustalenia faktycznie poniesionych wydatków na staże i praktyki na poziomie projektów; z analizy wyłączono koszty zadań staży rozliczanych kwotami ryczałtowymi oraz koszty zadań niedotyczących staży, np. szkolenia i staże nauczycieli, zajęcia dodatkowe specjalistyczne dla uczniów oraz współpracy z przedsiębiorstwami, zajęcia praktyczne przedmiotów zawodowych w pracowniach szkolnych;

4. do ostatecznego wyliczenia stawki wzięto pod uwagę dane z 596 projektów z 16 RPO, w których z ogólnej wartości wydatków kwalifikowalnych na staże i praktyki uczniowskie wydzielono kwotę poniesioną na wydatki dotyczące świadczenia pieniężnego i ustalono jaki procent wszystkich kosztów stanowią wydatki związane z organizacją i realizacją staży – Udział wydatków związanych z organizacją i realizacją staży z wyłączeniem świadczenia pieniężnego stanowił 36,21% w ogóle wydatków związanych ze stażami.

5. Do ostatecznego wyliczenia stawki jednostkowej wzięto pod uwagę dane dotyczące wysokości minimalnej stawki godzinowej oraz udziału kosztów pozostałych niebędących świadczeniem pieniężnym dla ucznia w kwocie kosztów całkowitych związanych z realizacją stażu uczniowskiego (patrz powyżej pkt 4). W roku 2021 wysokość minimalnej stawki godzinowej wynosi 18,30 zł. Świadczenie pieniężne dla ucznia na stażu uczniowskim na poziomie 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za godzinę pracy wynosi więc 14,64 zł. Udział kosztów pozostałych niebędących świadczeniem pieniężnym dla ucznia w kwocie kosztów całkowitych związanych z realizacją stażu uczniowskiego, ustalony na podstawie adekwatnych projektów EFS w perspektywie 2014-2020, wyniósł 36,21% i o taki % została powiększona kwota minimalnego świadczenia pieniężnego określonego dla stażu, tj. kwota 5,30 zł.

6. w rezultacie otrzymano stawkę jednostkową za godzinę stażu uczniowskiego dla 1 ucznia w wysokości 19,94 zł.

Wyliczenia, o których mowa w pkt 2-6, są przedstawione w Załączniku 2.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

4. Proszę wyjaśnić, w jaki sposób zapewniono, by jedynie wydatki kwalifikowalne były uwzględniane przy obliczaniu standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych:

Wyliczenia bazują na:

- danych powszechnie obowiązujących tj. Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. oraz

- danych historycznych w postaci zakończonych i rozliczonych projektów realizowanych w ramach wszystkich RPO 2014-2020 w Polsce w ramach 10(iv), w których rozliczano staże lub praktyki; dane źródłowe zawierają tylko wydatki kwalifikowalne z EFS, zweryfikowane i potwierdzone przez poszczególne IZ RPO; tym samym w wyliczeniu nie uwzględniono żadnych wydatków niekwalifikowalnych, zgodnie z zasadami unijnymi (wymogami rozporządzenia ogólnego, czy rozporządzenia dot. EFS), a także wymogami krajowymi.

W zakresie kwalifikowalności podatku od towarów i usług zgodnie z 43 ust. 1 pkt. 29 ustawy o VAT z VAT zwolnione są usługi kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego inne niż wymienione w pkt. 26 prowadzone w formach i na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach lub świadczone przez podmioty, które uzyskały akredytację w rozumieniu przepisów ustawy Prawo oświatowe wyłącznie w zakresie usług objętych akredytacją lub finansowane w całości ze środków publicznych oraz dostawa towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane. Organizacja stażu uczniowskiego stanowi usługę kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego i w związku z tym jest zwolniona z VAT. W związku z tym policzone stawki są tożsame dla podmiotów mających status podatnika VAT czynnego jak i dla pozostałych podmiotów (beneficjentów).

Co do zasady w projektach dotyczących kształcenia zawodowego nie spodziewa się pojawienia dochodów w określonych stawkach jednostkowych. Historyczne dane źródłowe zostały przeanalizowane pod kątem dochodów powstałych w trakcie realizacji projektu, o których mowa w art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego. Dochód taki nie pojawił się w żadnym projekcie. Zakłada się, że na etapie realizacji projektów rozliczanych określonymi stawkami jednostkowymi w perspektywie 2021-2027 nie będzie obowiązku monitorowania go z uwagi na złagodzenie propozycji przepisów unijnych na przyszłą perspektywę w tym zakresie.

5. Ocena przez instytucję(-e) audytową(-e) metody obliczania i kwot oraz rozwiązań mających zapewnić weryfikację danych, ich jakość, sposób gromadzenia i przechowywania:

Do uzupełnienia na późniejszym etapie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji (należy wypełnić dla każdego rodzaju operacji)

Czy instytucja zarządzająca otrzymała wsparcie od firmy zewnętrznej w celu określenia poniższych

kosztów uproszczonych?

Jeśli tak, proszę podać nazwę firmy zewnętrznej: Tak/**Nie** – nazwa firmy zewnętrznej

1. Opis rodzaju operacji, w tym harmonogram wdrażania ⁶⁵	<p>Stawki jednostkowe dotyczą utworzenia nowego miejsca pracy i jego utrzymania w przedsiębiorstwie społecznym (PS), w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego+ w okresie programowania 2021-2027 w ramach regionalnych programów operacyjnych. Miejsca pracy finansowane w ramach stawki jednostkowej mogą być tworzone wyłącznie przez przedsiębiorstwa społeczne (PS) oraz podmioty ekonomii społecznej (PES) przekształcające się w PS, dla ściśle zdefiniowanej grupy osób wykluczonych społecznie, wskazanej w wytycznych horyzontalnych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących obszaru włączenia społecznego.</p> <p>Wsparcie udzielane będzie zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczącymi obszaru włączenia społecznego.</p> <p>Zarówno stawka na utworzenie miejsca pracy jak i stawka na utrzymanie miejsca pracy stanowią w całości pomoc de minimis, o której mowa w rozporządzeniu 1407/2013. Jest to pomoc dla przedsiębiorstwa społecznego, które uzyskuje środki na utworzenie miejsca pracy i na-</p>
---	--

⁶⁵ Przewidywana data rozpoczęcia wyboru operacji i przewidywana data ich ukończenia (zob. art. 63 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>stępnie jego utrzymanie przez okres 12 miesięcy. Wyliczone stawki w całości będą w przypadku każdego przedsiębiorstwa społecznego wliczane do limitu pomocy de minimis.</p>
<p>2. Cel(e) szczegółowy(-e)</p>	<p>(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji</p>
<p>3. Wskaźnik uruchamiający refundację kosztów⁶⁶</p>	<p>1. Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w PS:</p> <p>Wskaźnik: Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwie społecznym</p> <p>2. Stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy w PS:</p> <p>a) Wskaźnik: Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy na pełny etat</p> <p>b) Wskaźnik: Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy w wymiarze co najmniej 3/4 etatu</p> <p>c) Wskaźnik: Liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy w wymiarze co najmniej 1/2 etatu</p> <p>MIEJSCA PRACY OBEJMOWANE WSPARCIEM:</p> <p>1. Wskaźnik mierzy liczbę nowoutworzonych ze środków EFS+ miejsc pracy dla osób, które kwalifikują się do jednej z grup wskazanych w wytycznych horyzontalnych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących obszaru włączenia społecznego. Jako miejsce pracy na potrzeby rozliczenia stawki 1 należy rozumieć zatrudnienie na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze co najmniej 1/2 etatu, a w przypadku osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności w wymiarze co najmniej 1/4 etatu.</p>

⁶⁶ W przypadku operacji, w ramach których stosowanych jest kilka uproszczonych metod rozliczania kosztów, obejmujących różne kategorie kosztów, różne projekty lub kolejne etapy operacji, pola 3–11 należy wypełnić dla każdego wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	<p>2. Wskaźnik mierzy liczbę miejsc pracy, które zostały utworzone w PS ze środków EFS+, a następnie utrzymane przez 12 miesięcy.</p> <p>Jako utrzymanie miejsca pracy należy rozumieć okres co najmniej 12 miesięcy od dnia jego utworzenia w związku z kwalifikowaniem stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w PS.</p> <p>Za utrzymanie miejsca pracy w wymiarze pełnego etatu wypłacana jest pełna wysokość stawki na utrzymanie miejsca pracy. Miejsca pracy w wymiarze poniżej pełnego etatu uprawniają odpowiednio do wypłaty $\frac{3}{4}$ lub $\frac{1}{2}$ stawki na utrzymanie miejsca pracy w zależności od wymiaru etatu miejsca pracy. Dla celu ustalenia wysokości stawki wsparcia wymiar $\frac{1}{4}$ etatu osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności uznaje się za równoznaczny z wymiarem $\frac{1}{2}$ etatu innych osób objętych wsparciem.</p> <p>FORMA WSPARCIA:</p> <p>1. Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w PS obejmuje środki finansowe przyznane PS na utworzenie przez niego miejsca pracy dla osoby, która dzięki temu poprawi swój status na rynku pracy. Stawka wypłacana jest jednorazowo po podpisaniu umowy wsparcia. Miejsce pracy musi zostać utworzone do 3 miesięcy od dnia wypłaty środków, a dla zapewnienia kwalifikowalności musi być następnie utrzymane przez 12 miesięcy w ramach stawki na utrzymanie miejsca pracy i 6 miesięcy okresu trwałości. W przypadku braku utworzenia miejsca pracy w terminie do 3 miesięcy od dnia wypłaty środków stawka utworzenia miejsca pracy jest niekwalifikowalna w całości. Okres ten w uzasadnionych przypadkach może zostać wydłużony o dodatkowe 30 dni⁶⁷.</p>
--	--

⁶⁷ Za uzasadniony przypadek należy uznać wystąpienie czynników zewnętrznych, niezależnych od PS, które uniemożliwiają mu zatrudnienie osoby w tym terminie np. problem z uzyskaniem pozwoleń, odbiory techniczne.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	<p>2. Stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy obejmuje środki finansowe przyznane PS na utrzymanie przez 12 miesięcy (tj. od 1 m-ca do 12 m-ca) miejsca pracy, które zostało przez PS utworzone w ramach stawki na utworzenie miejsca pracy. Stawka jest kwalifikowalna po upływie 12 miesięcy utrzymania miejsca pracy, niemniej jednak środki w ramach stawki są wypłacane PS wcześniej, np. w miesięcznych transzach. Stawka jest kwalifikowalna tylko łącznie ze stawką na utworzenie miejsca pracy. Stawka nie jest kwalifikowalna w ogóle, jeżeli miejsce pracy nie zostanie utrzymane przez okres pełnych 12 miesięcy.</p> <p>Po okresie utrzymania miejsca pracy wymagane jest zachowanie okresu trwałości, który wynosi 6 miesięcy od zakończenia okresu utrzymania miejsca pracy.</p> <p>W przypadku niezachowania okresu trwałości obie stawki są niekwalifikowalne proporcjonalnie do okresu niezachowania trwałości⁶⁸.</p> <p>W przypadku wystąpienia siły wyższej⁶⁹ w okresie trwałości nie jest dochodzony zwrot środków a stawka nadal uznawana jest za kwalifikowalną.</p> <p>SPOSÓB LICZENIA WSKAŹNIKA:</p> <p>1. Wskaźnik mierzy liczbę nowych miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwie społecznym ze środków EFS+.</p> <p>2. Wskaźnik mierzy liczbę utrzymanych przez 12 miesięcy miejsc pracy, które zostały utworzone w przedsiębiorstwie społecznym ze środków EFS+:</p>
--	---

⁶⁸ Przykład: Istniejące na rynku od 2 lat przedsiębiorstwo społeczne utworzyło ze środków EFS+ jedno miejsce pracy 1.01.2021 r. Utrzymanie miejsca pracy było dofinansowywane przez 12 miesięcy do 31.12.2021 r. Miejsce to zostało zlikwidowane w marcu 2022 r., tj. w trzecim miesiącu okresu trwałości. W związku z niezachowaniem pełnego okresu trwałości, PS będzie musiało zwrócić 4/6 otrzymanego dofinansowania na obie stawki jednostkowe (obowiązkowy okres trwałości wynosił 6 miesięcy, miejsce było utrzymywane przez pełne 2 miesiące; brakujący okres trwałości wyniósł więc 4 miesiące).

⁶⁹ Przez siłę wyższą należy rozumieć zdarzenie zewnętrzne, niemożliwe (lub prawie niemożliwe) do przewidzenia, którego skutkiem nie można było zapobiec.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- a) dotyczy miejsc pracy w wymiarze pełnego etatu,
- b) dotyczy miejsc pracy w wymiarze co najmniej $\frac{3}{4}$ etatu.
- c) dotyczy miejsc pracy w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ etatu (z uwzględnieniem przypadku osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których miejsce pracy może dotyczyć co najmniej $\frac{1}{4}$ etatu).

MOMENT POMIARU:

1. W przypadku wskaźnika mierzącego liczbę miejsc pracy utworzonych w PS pomiar dokonywany jest do 3 miesięcy od wypłaty wsparcia w celu potwierdzenia faktycznego utworzenia miejsca pracy i tym samym kwalifikowalności stawki utworzenia miejsca pracy. Za dzień utworzenia miejsca pracy uznaje się datę rozpoczęcia pracy nowozatrudnionej osoby. Brak utworzenia miejsca pracy w terminie do 3 m-cy od dnia podpisania umowy wsparcia oznacza konieczność zwrotu przez PS otrzymanych środków. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość wydłużenia tego terminu maksymalnie o 30 dni. Do wskaźnika wlicza się każde miejsce pracy, które zostało utworzone w ramach projektu, bez względu na wymiar etatu.

2. W przypadku wskaźnika mierzącego liczbę miejsc pracy utrzymanych przez 12 miesięcy pomiar dokonywany jest po 12 miesiącach od dnia utworzenia nowego miejsca pracy. Do wskaźnika wlicza się każde miejsce pracy, które zostało utworzone w ramach projektu a następnie miejsce to zostało utrzymane do końca 12 miesiąca od dnia jego utworzenia. Miejsce pracy uznaje się za utrzymane pod warunkiem nieprzerwanego zatrudnienia na nim osób spełniających wymogi kwalifikowalności zgodnie wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących obszaru włączenia społecznego. Dopuszcza się przerwy w zatrudnieniu nie dłuższe niż łącznie 30 dni kalendarzowe w okresie 12 miesięcy uprawniające do kwalifikowania stawki jednostkowej.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>Każdy kolejny dzień przerwy (ponad dopuszczalne 30 dni) odpowiednio wydłuża okres utrzymania miejsca pracy. W przypadku braku możliwości zastąpienia osoby z niepełnosprawnością sprzężoną lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności, zatrudnionej w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu, możliwe jest zatrudnienie innej osoby niespełniającej tego kryterium w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ etatu. Po upływie okresu utrzymania miejsca pracy, miejsce pracy wliczane jest do wskaźnika, a stawka jednostkowa jest kwalifikowalna.</p>
4. Jednostka miary wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów	<p>1. sztuka 2. sztuka</p>
5. Standardowa stawka jednostkowa, kwota ryczałtowa lub stawka ryczałtowa	<p>1. stawka jednostkowa 2. stawka jednostkowa</p>
6. Kwota na każdą jednostkę miary lub wartość procentowa (w przypadku stawek ryczałtowych) SCO	<p>1. 25 429,00 zł – stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w PS 2. stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy w PS: a) 25 200,00 zł – pełny etat b) 18 900,00 zł – co najmniej $\frac{3}{4}$ etatu c) 12 600,00 zł – co najmniej $\frac{1}{2}$ etatu</p>
7. Kategorie kosztów objęte stawkami jednostkowymi, kwotami ryczałtowymi lub stawkami ryczałtowymi	<p>1. Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w PS obejmuje koszty utworzenia nowego miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym.</p> <p>W ramach wsparcia pokrywane są m.in. koszty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – składników majątku trwałego, instalacji i uruchomienia oraz ubezpieczenia i ochrony, w przypadku, kiedy zachodzi taka konieczność, – wyposażenia miejsca pracy wraz z kosztami dostawy, instalacji i uruchomienia, – dostosowania lub adaptacji (prace remontowo - wykończeniowe budynków i pomieszczeń),

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<ul style="list-style-type: none"> – aktywów obrotowych i środków produkcji, – zakupu wartości niematerialnych i prawnych, – środków transportu, – opłaty związane z uruchomieniem leasingu oraz kredytu inwestycyjnego. <p>2. Stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy w PS obejmuje koszty funkcjonowania miejsca pracy w pierwszym okresie od utworzenia, tj. koszty zatrudnienia osoby na nowoutworzonym miejscu pracy, koszty obowiązkowych opłat, takich jak np. składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, bieżące niezbędne wydatki bez których funkcjonowanie PS nie może się odbywać.</p>
<p>8. Czy wymienione kategorie kosztów pokrywają wszystkie wydatki kwalifikowalne w ramach danej operacji? (T/N)</p>	<p>NIE.</p> <p>Stawki pokrywają wszystkie koszty w ramach operacji związane wyłącznie z utworzeniem i utrzymaniem miejsca pracy w PS.</p> <p>W przypadku realizacji innych form wsparcia w ramach tej samej operacji są one finansowane odrębnie i rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków. Odrębnie są również finansowane koszty pośrednie w projekcie tj. zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego do spraw rozwoju dot. kwalifikowalności wydatków.</p> <p>Nie występuje więc ryzyko podwójnego finansowania w ramach operacji.</p>
<p>9. Metoda korekt(y)⁷⁰</p>	<p>1. Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy została wyliczona w perspektywie finansowej 2014-2020 w oparciu o dotacje przyznawane w ramach realizowanych projektów EFS. Przed wprowadzeniem stawki jednostkowej wartość dotacji była zależna od wartości przeciętnego wynagrodzenia i stanowiła jego przyjętą wielokrotność. Dlatego indeksacja stawki jednostkowej będzie przeprowadzana na pod-</p>

⁷⁰ W stosownych przypadkach należy wskazać częstotliwość i termin korekty oraz wyraźne odniesienie do konkretnego wskaźnika (w tym, w stosownych przypadkach, link do strony internetowej, na której opublikowano ten wskaźnik).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	<p>stawie zmiany wskaźnika przeciętnego wynagrodzenia. Stawka jednostkowa będzie indeksowana co roku o wzrost/spadek wspomnianego przeciętnego wynagrodzenia w oparciu o Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego o wysokości przeciętnego wynagrodzenia za poprzedni rok.</p> <p>2. Stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy będzie podlegała indeksacji w oparciu o zmiany minimalnego wynagrodzenia za pracę, w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę..</p> <p>Indeksacja obu stawek będzie przeprowadzana corocznie w terminie do 30 kwietnia, po oficjalnym ogłoszeniu wysokości przeciętnego i minimalnego wynagrodzenia przez uprawnione podmioty. Najbliższa indeksacja zostanie przeprowadzona do 30 kwietnia 2022 r.</p> <p>Instytucje Zarządzające będą informowane o wysokości zindeksowanej stawki jednostkowej w komunikacie, który będzie umieszczany na stronie internetowej MFIPR.</p> <p>Ponieważ zakłada się, że projekty, w których udzielane będzie wsparcie na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy mogą być projektami wieloletnimi, to stawka jednostkowa będzie podlegała indeksacji zarówno w projektach nowych jak i w projektach realizowanych. W przypadku projektów będących w trakcie realizacji, zastosowanie różnych stawek będzie możliwe pod warunkiem wyraźnego rozdzielenia części projektu rozliczanej wg dotychczasowej i wg zindeksowanej stawki (np. zastosowanie zindeksowanej stawki będzie mogło mieć miejsce dla wsparcia udzielanego po opublikowaniu nowego naboru na wnioski o wsparcie w zakresie utworzenia i utrzymania miejsca pracy w PS albo w przypadku udzielania wsparcia w sposób ciągły, po ogłoszeniu daty, od której nowa stawka będzie miała zastosowanie). Rozwiązanie to będzie jednak możliwe do przyjęcia wyłącznie pod warunkiem, że wyższe koszty w projekcie będą mogły być pokryte z oszczędności beneficjenta lub zwiększenia budżetu projektu przez IZ, o ile ta będzie dysponować dostępną alokacją.</p>
--	---

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

<p>10. Weryfikacja osiągnięcia jednostek</p> <ul style="list-style-type: none"> – należy opisać, jaki(e) dokument(y)/system będzie(-ą) wykorzystany(-e) w celu sprawdzenia, czy osiągnięto dostarczone jednostki – należy opisać, co będzie sprawdzane w trakcie weryfikacji zarządczych i przez kogo – należy opisać, jakie rozwiązania zostaną przyjęte w celu gromadzenia i przechowywania stosownych danych/dokumentów 	<p>Weryfikacja, czy zrealizowano wskaźnik oznacza weryfikację dokumentów określonych w umowie o udzielenie wsparcia. Do tych dokumentów należą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stawka na utworzenie miejsca pracy w PS: <ul style="list-style-type: none"> – podpisana umowa wsparcia wskazująca na liczbę miejsc pracy w danym PS i liczbę miejsc pracy, które tworzone są w oparciu o przyznane stawki wraz z wymiarem etatowym tych miejsc – potwierdzenie przelewu stawki jednostkowej do PS – kopia umowy o pracę lub umowy spółdzielczej potwierdzająca utworzenie miejsca pracy – w przypadku nowotworzonych PS oraz podmiotów ekonomii społecznej przekształcających się w PS, dokumenty potwierdzające założenie / rejestrację nowego przedsiębiorstwa społecznego 2. Stawka na utrzymanie miejsca pracy w PS: <ul style="list-style-type: none"> – kopia umowy o pracę lub umowa spółdzielcza oraz świadectwa pracy (jeśli dotyczy) wszystkich osób zatrudnionych na nowoutworzonych miejscach pracy w okresie 12 miesięcy od ich utworzenia – potwierdzenie opłacania składek ZUS przez 12 miesięcy – potwierdzenie przelewu/ów w wysokości odpowiadającej stawce jednostkowej do PS <p>Beneficjent jest zobowiązany do gromadzenia i przechowywania 100% dokumentów do rozliczenia stawek jednostkowych. Ponadto beneficjent zobowiązany jest do przeprowadzenia co najmniej jednej kontroli w PS w okresie 12 miesięcy od utworzenia miejsca pracy w celu weryfikacji, czy faktycznie miejsce pracy zostało utworzone i funkcjonuje zgodnie z zasadami</p>
---	---

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>określonymi w tym dokumencie oraz wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.</p> <p>Za weryfikację osiągnięcia jednostki pomiaru i kontrole prawidłowości realizacji projektu odpowiada IZ RPO lub właściwa IP RPO.</p> <p>Weryfikacja wydatków w ramach projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – weryfikację wniosków o płatność, w których beneficjent rozlicza wsparcie udzielane PS na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy przez 12 miesięcy, w tym weryfikację stawek jednostkowych wraz z dokumentami źródłowymi, o ile są one wymagane przez IZ RPO – zgodnie z systemem zarządzania i kontroli; – kontrolę na miejscu, tj. kontrolę w siedzibie beneficjenta i wizyty monitorujące (odbywają się na określonych próbach i w przypadku ich realizacji weryfikowane są także na określonych próbach dokumenty źródłowe, w tym te wyżej wymienione dotyczące rozliczenia stawek jednostkowych oraz dodatkowe dotyczące potwierdzenia realizacji wsparcia zgodnie z prawem i wymogami określonymi w umowie).
<p>11. Możliwe niepożądane zachęty, środki łagodzące⁷¹ oraz szacowany poziom ryzyka (wysoki/średni/niski)</p>	<p>Ryzyka i metody ich złagodzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko przeznaczenia wsparcia na cele niezwiązane z zatrudnieniem. <p>Ryzyko będzie niwelowane poprzez dopuszczenie zakończenia stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowym miejscu pracy wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ryzyko braku możliwości utrzymania nowoutworzonego miejsca pracy, z przyczyn niezależnych od pracodawcy. <p>W sytuacji, gdy osoba zatrudniona na nowe miejsce pracy zrezygnuje z pracy ale stanowisko pracy nie ulegnie likwidacji i zostanie ponownie obsadzone przez osobę o statusie zgodnym z wytycznymi ministra właściwego ds.</p>

⁷¹ Czy istnieją jakiegokolwiek potencjalne negatywne skutki dla jakości wspieranych operacji, a jeśli tak, to jakie środki (np. zapewnienie jakości) zostaną podjęte w celu ograniczenia tego ryzyka?

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>rozwoju regionalnego, miejsce pracy będzie uznawane za istniejące nieprzerwanie. Sytuacja w tym zakresie będzie oceniana w każdym przypadku indywidualnie, biorąc pod uwagę czynniki takie jak fakt fizycznego istnienia stanowiska pracy i gotowość pracodawcy do zatrudnienia odpowiedniego kandydata. W ramach mechanizmu dofinansowania, PS ma zapewniony mechanizm elastycznego dostosowania do napotkanych trudności w postaci dopuszczalnych przerw w zatrudnieniu opisany w pkt 1.3 .</p> <p>3. Brak znajomości mechanizmu stawek jednostkowych przez beneficjentów, a przez to niewłaściwe dokumentowanie oraz monitorowanie wydatków rozliczanych stawkami.</p> <p>Jako działanie mające na celu przeciwdziałanie zidentyfikowanemu ryzyku IZ powinna prowadzić szkolenia dla beneficjentów a beneficjenci powinni instruować PS jaki jest cel stosowania rozliczania za rezultaty i sposób weryfikacji osiągnięcia tego celu. Dodatkowo, na wszystkich poziomach zarządzania programem powinny być publikowane najczęściej pojawiające się pytania i odpowiedzi dotyczące tego obszaru.</p> <p>4. Ryzyko przyznania dofinansowania podmiotom, którym środki te nie są niezbędne.</p> <p>Kluczowym elementem przeciwdziałającym powyższemu ryzyku będzie właściwie zaplanowana i przeprowadzona rekrutacja do projektu ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji PS / przekształcającego się PES do przyznania dofinansowania.</p>
<p>12. Łączna kwota (krajowa i unijna) oczekiwanej na tej podstawie refundacji od Komisji</p>	<p>37 678 893,15 PLN</p>

C: Obliczanie standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych

1. Źródło danych wykorzystanych do obliczenia standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych (kto przygotował, zgromadził i zapisał dane, miejsce przechowywania danych, daty graniczne, walidacja itd.):

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

W związku z potrzebą uproszczenia procedur uzyskania wsparcia oraz zwiększenia skuteczności wspierania płynności finansowej PS, stawki jednostkowe na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy w PS, zostały wyliczone przy założeniu połączenia w ramach stawki jednostkowej dwóch funkcjonujących w perspektywie finansowej 2014-2020 instrumentów – dotacyjnego i pomostowego.

W związku z powyższym, kwoty stawek jednostkowych na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym z EFS+, zostały wyliczone z uwzględnieniem zasad funkcjonujących dla tych instrumentów w okresie programowania 2014-2020:

1) Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym w projektach konkursowych, realizowanych ze środków EFS w perspektywie finansowej 2014-2020, zarówno dla PO WER, jak i RPO, wynosiła 21 020,00 zł. Źródło danej wartości stanowi Raport z analizy kosztów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz kosztów dotacji na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym w projektach PO WER 2014-2020 oraz RPO 2014-2020 (dalej „Raport”), w którym przedstawiono szczegółowy opis metody wyliczenia stawki jednostkowej w tej wysokości (Załącznik nr 1). Zgodnie z Raportem, stawka jednostkowa będzie indeksowana co roku o wzrost/spadek przeciętnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy. Zmiana wysokości stawki jest zatem uzależniona od wysokości przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Z uwagi na fakt, że stawka w wysokości 21 020,00 zł uwzględniała indeksację o wskaźnik wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2017 r., w celu zaktualizowania tej stawki, dokonano jej indeksacji o wskaźnik wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w latach 2018, 2019 i 2020 zgodnie z komunikatami Prezesa GUS w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2018, 2019 i 2020, ogłoszonymi w Monitorze Polskim. Zindeksowana zgodnie ze wzrostem przeciętnego wynagrodzenia część stawki jednostkowej, odnosząca się do wsparcia w zakresie utworzenia w przedsiębiorstwie społecznym nowego miejsca pracy, wyniosła 25 429,00 zł .

2) Stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy przez 12 miesięcy - zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, wysokość wsparcia pomostowego w okresie programowania 2014-2020 uzależniona była od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Ustawa z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, Dz. U. z 10 grudnia 2020r. Poz. 2207). W celu zmniejszenia ryzyka audytowego uznano, że w nowej perspektywie finansowej należy zharmonizować sposób ustalania wysokości i rozliczania pomocy wypłacanej dotychczas na utrzymanie miejsca pracy we wszystkich programach operacyjnych. Wartość wsparcia stanowiącego odpowiednik wsparcia pomostowego w perspektywie finansowej 2021-2027 oszacowano z wykorzystaniem – analogicznie do metody stosowanej w poprzedniej perspektywie finansowej UE – kwotę minimalnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o minimal-

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

nym wynagrodzeniu za pracę, zwielokrotnioną o liczbę miesięcy objętych wsparciem w odpowiedniej proporcji kwoty wsparcia. Wysokość minimalnego wynagrodzenia, stanowiąca bazę do wyliczenia wysokości wsparcia na utrzymanie miejsca pracy, finansowanego w ramach stawki jednostkowej na utrzymanie i utworzenie miejsca pracy, została ustalona od 1.01.2021 r. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. na poziomie 2 800,00 zł. Zgodnie natomiast z planowanymi zasadami wsparcia w perspektywie finansowej 2021-2027, wsparcie w ramach stawki jednostkowej na utrzymanie miejsca pracy, jest kalkulowane na podstawie następujących założeń:

(a) przez pierwsze 6 miesięcy od utworzenia miejsca pracy – co miesiąc 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto;

(b) przez kolejne 6 miesięcy (od 7 do 12 miesiąca utrzymania miejsca pracy) – co miesiąc 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto w dążeniu do usamodzielniania PS w zakresie utrzymania miejsc pracy.

W związku z powyższym, wartość stawki jednostkowej na utrzymanie miejsca pracy w wymiarze pełnego etatu wynosi 25 200,00 zł, tj. (a) przez pierwsze 6 miesięcy – 16 800,00 zł ($6 * 2 800,00$ zł) oraz (b) w okresie od 7 do 12 miesiąca – 8 400,00 zł ($6 * 1 400,00$ zł). Dla miejsca pracy w wymiarze niższym niż pełny etat przysługuje odpowiednio obniżona stawka jednostkowa w wysokości 75% (tj. 18 900,00 zł) lub 50% (tj. 12 600,00 zł) stawki na utrzymanie miejsca pracy.

2. Proszę określić, dlaczego proponowana metoda i obliczenia na podstawie art. 94 ust. 2 są właściwe dla danego rodzaju operacji:

Zastosowana metoda wyliczenia stawki jednostkowej opiera się częściowo na założeniach, które miały zastosowanie w perspektywie finansowej 2014-2020 w ramach adekwatnego obszaru tematycznego, przy czym przyjęto, że oba instrumenty zostaną powiązane - stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy i stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy w PS będą kwalifikowalne łącznie wspólnie. Ich podział z kolei wynika z sekwencyjności działania związanego najpierw z utworzeniem a następnie utrzymaniem miejsca w PS (tj. koniecznością uzyskania stabilności funkcjonowania i przygotowania do w pełni samodzielnego funkcjonowania).

W celu rzetelnego i wiarygodnego obliczenia stawek jednostkowych, obliczenia zostały oparte w przypadku stawki na utworzenie miejsca pracy na wartościach, które obowiązywały w poprzedniej perspektywie finansowej, przy uwzględnieniu indeksacji adekwatnej dla tego instrumentu a w przypadku stawki na utrzymanie miejsca pracy wyliczenia oparto na aktualnej danej obowiązującej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, od której zależy wysokość tego instrumentu w przypadku gdy stosowane jest rozliczenie w oparciu o rzeczywiście ponoszone wydatki tj. na wartości minimalnego wynagrodzenia w gospodarce. Jest to tym bardziej uzasadnione, że stawka dotyczy utrzymania miejsca pracy w pierwszym okresie od jego uruchomienia.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

3. Proszę określić sposób dokonania obliczeń, w tym w szczególności założenia przyjęte w odniesieniu do jakości lub ilości danych. W stosownych przypadkach należy zastosować dane statystyczne i poziomy odniesienia oraz przedstawić je – na wniosek – w formacie pozwalającym na wykorzystanie przez Komisję.

Szczegółowa kalkulacja została przedstawiona w pkt.1 a wyliczenia w załączniku nr 2.

4. Proszę wyjaśnić, w jaki sposób zapewniono, by jedynie wydatki kwalifikowalne były uwzględniane przy obliczaniu standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych:

Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w PS oraz stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy obejmują wyłącznie kwalifikowalną kwotę dofinansowania utworzenia i utrzymania miejsca pracy a więc wydatki zgodne z celami EFS+. W wyliczeniu stawek nie uwzględniono żadnych wydatków niekwalifikowalnych, zgodnie z zasadami unijnymi (wymogami rozporządzenia ogólnego, czy rozporządzenia dot. EFS), a także wymogami krajowymi. Stawka jednostkowa utworzenia miejsca pracy jest już pomniejszona o niekwalifikowalny udział podatku VAT. Stawka jednostkowa utrzymania miejsca pracy opiera się z kolei na wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce, którego wysokość nie jest uzależniona od podatku VAT. Z punktu widzenia kwalifikowalności stawki jednostkowej w projekcie EFS+ takie zapisy są wystarczające.

5. Ocena przez instytucję(-e) audytową(-e) metody obliczania i kwot oraz rozwiązań mających zapewnić weryfikację danych, ich jakość, sposób gromadzenia i przechowywania:

Do uzupełnienia na późniejszym etapie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji (należy wypełnić dla każdego rodzaju operacji)

Czy instytucja zarządzająca otrzymała wsparcie od firmy zewnętrznej w celu określenia poniższych

kosztów uproszczonych?

Jeśli tak, proszę podać nazwę firmy zewnętrznej: Tak/**Nie** – nazwa firmy zewnętrznej

1. Opis rodzaju operacji, w tym harmonogram wdrażania ⁷²	<p>Stawka jednostkowa dotyczy doprowadzenia do zatrudnienia osób aktywizowanych przez powiatowe urzędy pracy⁷³ (dalej: PUP) ze środków Funduszu Pracy (dalej: FP) w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego+ (dalej: EFS+) w okresie programowania 2021 – 2027, które realizowane będą w całym okresie programowania rozpoczynając od 1.01.2023 r.</p> <p>Wsparcie udzielane będzie zgodnie z ustawą regulującą kwestie związane z aktywną polityką rynku pracy⁷⁴ oraz wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.</p> <p>Stawka jednostkowa ma zastosowanie wyłącznie w projektach PUP finansowanych z FP, odnosi się wyłącznie do form pomocy stanowiących instrumenty i usługi aktywnej polityki rynku pracy z wyłączeniem</p>
---	---

⁷² Przewidywana data rozpoczęcia wyboru operacji i przewidywana data ich ukończenia (zob. art. 63 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów).

⁷³ W chwili przygotowywania metodyki, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. [Dz.U. z 2020 r. poz. 1409](#)), za podmiot bezpośrednio odpowiedzialny za aktywizację zawodową osób bezrobotnych są powiatowe urzędy pracy. W przypadku gdy w wyniku zmiany ustawy nazwa PUP ulegnie zmianie – zapisy metodyki będą odnoszone do tych podmiotów, niezależnie od ich nazwy. Aktualizacja metodyki w tym zakresie zostanie przeprowadzona przy najbliższej zmianie FERS.

⁷⁴ W chwili przygotowywania metodyki jest to ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. [Dz.U. z 2020 r. poz. 1409](#)).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>robót publicznych ze względu na niekwalifikowalność tego rodzaju wsparcia.</p> <p>W projektach, w których stosowana będzie stawka jednostkowa, wystąpią formy wsparcia stanowiące pomoc de minimis (dofinansowanie podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy czy subsydiowane zatrudnienie), która będzie udzielana w oparciu o przepisy wykonawcze do ustawy regulującej kwestie związane z aktywną polityką rynku pracy. Wystąpienie pomocy de minimis nie ma wpływu na wysokość przekazywanych środków, gdyż ww. formy wsparcia kierowane są do uczestników projektu, a nie do beneficjenta.</p>
<p>2. Cel szczegółowy</p>	<p>(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej</p>
<p>3. Wskaźnik uruchamiający refundację kosztów⁷⁵</p>	<p>WSKAŹNIK:</p> <p>Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność gospodarczą na własny rachunek po opuszczeniu programu.</p> <p>Wskaźnik należy rozumieć, jako zmianę statusu osoby na rynku pracy po opuszczeniu programu, w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji EFS+ (uczestnik niepracujący w chwili wejścia do programu EFS+).</p> <p>SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKA:</p> <p>Do wskaźnika wlicza się klientów PUP będących osobami niepracującymi na wejściu do projektu, którzy po uzyskaniu wsparcia EFS+ podjęli zatrudnienie (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) w okresie do czterech tygodni od zakończenia udziału w projekcie. Do wskaźnika wlicza</p>

⁷⁵ W przypadku operacji, w ramach których stosowanych jest kilka uproszczonych metod rozliczania kosztów, obejmujących różne kategorie kosztów, różne projekty lub kolejne etapy operacji, pola 3–11 należy wypełnić dla każdego wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>się również osoby, które przerwały udział w projekcie w trakcie wsparcia z powodu podjęcia zatrudnienia.</p> <p>Pracujący to osoby, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie, z której czerpią zyski lub korzyści rodzinne lub osoby posiadające zatrudnienie lub własną działalność, które jednak chwilowo nie pracują (ze względu na np. chorobę, urlop, spór pracowniczy czy kształcenie się lub szkolenie) – definicja osoby pracującej zgodna z definicją wskaźnika wspólnego określoną przez Komisję Europejską w dokumencie Programming period 2021-2027. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy. European Social Fund Plus (ESF+). Shared Management Strand. Common indicators toolbox.</p> <p>MOMENT POMIARU:</p> <p>Wskaźnik mierzony jest do czterech tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie. Jeżeli w tym czasie osoba nie podejmie zatrudnienia lub nie rozpocznie prowadzenia działalności gospodarczej stawka jednostkowa jest niekwalifikowalna.</p> <p>Przypadki losowe, np. śmierć uczestnika, nie są wliczane do wskaźnika. W przypadku nieosiągnięcia wskaźnika stawka jednostkowa nie jest kwalifikowalna.</p> <p>FORMA WSPARCIA:</p> <p>Instrumenty i usługi aktywnej polityki rynku pracy przewidziane w ustawie regulującej kwestie związane z aktywną polityką rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych (ze względu na niekwalifikowalność tego rodzaju wsparcia) realizowane przez PUPy i finansowane z FP.</p>
4. Jednostka miary wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów	Osoba
5. Standardowa stawka jednostkowa, kwota ryczałtowa lub stawka ryczałtowa	Stawka jednostkowa

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

6. Kwota na każdą jednostkę miary lub wartość procentowa (w przypadku stawek ryczałtowych) SCO	13 375,59 zł
7. Kategorie kosztów objęte stawkami jednostkowymi, kwotami ryczałtowymi lub stawkami ryczałtowymi	<p>Stawka jednostkowa to koszt doprowadzenia przez PUP do podjęcia zatrudnienia (w rozumieniu wskaźnika opisanego w punkcie 1.3) przez daną osobę. Stawka jednostkowa pokrywa wszystkie koszty usług i instrumentów rynku pracy zgodnych z ustawą regulującą kwestie związane z aktywną polityką rynku pracy (z wyłączeniem robót publicznych), których sfinansowanie jest niezbędne w celu doprowadzenia osoby do zatrudnienia.</p> <p>W ramach stawki jednostkowej nie przewidziano wydatków w ramach cross-financingu oraz zakupu środków trwałych. W związku z powyższym stawka nie podlega monitorowaniu pod kątem limitu wydatków w ramach cross-financingu, czy środków trwałych, jako że takie wydatki nie będą ponoszone przez beneficjenta.</p> <p>W projekcie rozliczanym stawką jednostkową PUP nie jest analizowana kwestia kwalifikowalności podatku od towarów i usług VAT, gdyż uwzględniono ten aspekt w metodyce (patrz część C). Tym samym, w projekcie PUP nie będą wyamgane od beneficjentów oświadczenia o kwalifikowalności podatku VAT.</p>
8. Czy wymienione kategorie kosztów pokrywają wszystkie wydatki kwalifikowalne w ramach danej operacji? (T/N)	<p>TAK</p> <p>Nie ma więc ryzyka podwójnego finansowania.</p>
9. Metoda korekt(y) ⁷⁶	<p>Stawka jednostkowa będzie indeksowana co roku w oparciu o dwa wskaźniki:</p> <p>1) wzrost/spadek przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce w oparciu o Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego⁷⁷ – w odniesieniu do tej części stawki, która jest przypisana do tego czynnika, oraz</p>

⁷⁶ W stosownych przypadkach należy wskazać częstotliwość i termin korekty oraz wyraźne odniesienie do konkretnego wskaźnika (w tym, w stosownych przypadkach, link do strony internetowej, na której opublikowano ten wskaźnik).

⁷⁷ <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/komunikat-w-sprawie-przecietnego-wynagrodzenia-w-trzecim-kwartale-2020-roku,271,30.html>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

	<p>2) wzrost/spadek zasiłku dla bezrobotnych⁷⁸ – w odniesieniu do tej części stawki, która jest przypisana do zasiłku dla bezrobotnych.</p> <p>Z uwagi na fakt, iż zasiłek dla bezrobotnych waloryzowany jest co roku z dniem 1 czerwca, weryfikacja zasadności indeksacji będzie przeprowadzana przez IK EFS każdego roku po opublikowaniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wysokości przeciętnego wynagrodzenia za poprzedni rok kalendarzowy. Weryfikacja będzie dokonywana każdego roku do końca sierpnia.</p> <p>Stawka zostanie zindeksowana jeżeli co najmniej jeden z ww. wskaźników, tj. wartość przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce i/lub wartość zasiłku dla bezrobotnych obowiązujących w bieżącym roku, będą się różnić od wartości ww. wynagrodzenia i zasiłku w poprzednim roku.</p> <p>Instytucje Zarządzające będą informowane o wysokości zindeksowanej stawki jednostkowej w komunikacie, który będzie umieszczany na stronie internetowej IK EFS.</p> <p>Zindeksowana stawka jednostkowa będzie miała zastosowanie do wszystkich osób obejmowanych po raz pierwszy wsparciem w projektach (nowych i trwających) od 1 stycznia roku następującego po roku dokonania ostatniej indeksacji. Oznacza to możliwość zastosowania zindeksowanej stawki jednostkowej w projektach realizowanych, przy zachowaniu wymogu wyraźnego oddzielenia okresu, za który deklarowane są wydatki rozliczane z zastosowaniem zindeksowanej stawki (zindeksowana stawka stosowana wyłącznie do osób zrekrutowanych po zindeksowaniu stawki).</p> <p>Wprowadzenie zindeksowanej stawki jednostkowej będzie uzależnione ograniczone wyłącznie dostępną alokacją środków w ramach RPO na ten cel.</p> <p>Zmiany metodyki wyliczenia stawki jednostkowej dotyczącej doprowadzenia do zatrudnienia osób aktywizowanych przez PUP, w tym zmiany zasad indeksacji, mogą zostać dokonane podczas przeglądu śródkresowego. Ww. zmiana metodyki, w tym zmiana zasad indeksacji, może nastąpić w szczególności w przypadku istotnej zmiany założeń</p>
--	---

⁷⁸ W każdym kolejnym roku kwota zasiłku dla bezrobotnych obowiązującego od dnia 1 czerwca jest ogłaszana przez ministra właściwego do spraw pracy w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>dotyczących sposobu świadczenia usług rynku pracy, zmian przepisów ustawy regulującej kwestie związane z rynkiem pracy w zakresie instrumentów rynku pracy.</p> <p>IK EFS będzie również monitorować wartości wydatków ponoszonych przez PUPy na poszczególne formy aktywizacji zawodowej. W sytuacji, gdy założenia niniejszej metodyki przestaną być adekwatne do struktury wydatków, IK EFS rozważy zmianę podejścia do ustalenia stawki jednostkowej doprowadzenia do zatrudnienia osób aktywizowanych przez PUPy, co będzie wymagało opracowania nowej metodyki i przedstawienia jej KE do ponownej akceptacji.</p>
<p>10. Weryfikacja osiągnięcia jednostek</p> <ul style="list-style-type: none"> – należy opisać, jaki(e) dokument(y)/system będzie(-ą) wykorzystany(-e) w celu sprawdzenia, czy osiągnięto dostarczone jednostki – należy opisać, co będzie sprawdzane w trakcie weryfikacji zarządczych i przez kogo – należy opisać, jakie rozwiązania zostaną przyjęte w celu gromadzenia i przechowywania stosownych danych/dokumentów 	<p>Weryfikacja realizacji wskaźnika przez PUP będzie dokonywana na podstawie danych administracyjnych zgromadzonych w systemie SYRIUSZ (system teleinformatyczny Publicznych Służb Zatrudnienia w Polsce), w którym zawarte są informacje pochodzące z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS) o odprowadzonych składkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę / wykonywania pracy w ramach umów cywilnoprawnych, • składkach zdrowotnych z tytułu samozatrudnienia⁷⁹. <p>Dokumentem potwierdzającym realizację wskaźnika, tj. zmianę statusu osoby (uczestnika projektu) na rynku pracy, a tym samym potwierdzającym kwalifikowalność stawki jednostkowej będzie raport z systemu SYRIUSZ na podstawie danych z ZUS potwierdzający status na rynku pracy uczestników projektu po opuszczeniu programu. Raport będzie podlegał sprawdzeniu na etapie weryfikacji wniosku o płatność.</p> <p>Za weryfikację osiągnięcia jednostki pomiaru i kontrole odpowiada IZ lub IP.</p>

⁷⁹ W przypadku osób samozatrudnionych nie zakłada się weryfikacji odprowadzenia składki na ubezpieczenie z uwagi na fakt, iż zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tj. z dnia 8 grudnia 2020 r. [\(Dz.U. z 2021 r. poz. 162\)](#)) przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>Weryfikacja wydatków obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — weryfikację wniosków o płatność, w których beneficjent rozlicza stawki jednostkowe, wraz z raportem z systemu SYRIUSZ, o którym mowa powyżej; — kontrolę na miejscu, tj. w siedzibie beneficjenta (odbywają się na określonych próbach i w przypadku ich realizacji weryfikowane są także na określonych próbach dokumenty źródłowe potwierdzające podjęcie zatrudnienia przez daną osobę i służące do rozliczenia stawek jednostkowych (dane administracyjne SYRIUSZ i ZUS).
<p>11. Możliwe niepożądane zachęty, środki łagodzące⁸⁰ oraz szacowany poziom ryzyka (wysoki/średni/niski)</p>	<p>Ryzyka i metody ich złagodzenia:</p> <p>5. Ryzyko wystąpienia zjawiska creamingu.</p> <p>Rozliczanie stawki jednostkowej na podstawie wskaźnika rezultatu bezpośredniego dotyczącego podejmowania zatrudnienia/ pracy czy działalności gospodarczej przez uczestników projektów może prowadzić do kierowania wsparcia do osób, które nie znajdują się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy i których aktywizacja zawodowa jest mniej wymagająca. W celu eliminacji tego ryzyka i zagwarantowania wsparcia również osobom z grup trudnych takich jak, np. długotrwale bezrobotni, osoby o niskich kwalifikacjach, na poziomie wytycznych horyzontalnych dotyczących rynku pracy zostanie zawarty wymóg kierowania wsparcia do określonych grup docelowych. Zostanie to zagwarantowane poprzez wprowadzenie obowiązku określenia minimalnego poziomu uczestnictwa osób z danych grup w projektach PUP. Te poziomy będą zróżnicowane lokalnie w zależności od sytuacji na rynku pracy w danym powiecie.</p> <p>6. Ryzyko niewłaściwego zarządzania budżetem projektu. Konsekwencją wystąpienia takiego ryzyka może być sytuacja gdy w końcowym rozliczeniu projektu łączne koszty rzeczywiste okażą się wyższe niż łączna wartość rozliczonych stawek.</p>

⁸⁰ Czy istnieją jakiegokolwiek potencjalne negatywne skutki dla jakości wspieranych operacji, a jeśli tak, to jakie środki (np. zapewnienie jakości) zostaną podjęte w celu ograniczenia tego ryzyka?

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>Konieczne będzie wskazanie beneficjentom przez IZ / IP konieczności właściwego zarządzania budżetem poprzez efektywne kierowanie osób do różnych, najbardziej właściwych dla nich form wsparcia projektu. W tym celu pomocne też będzie właściwe monitorowanie kosztów w stosunku do osiągniętych efektów.</p> <p>7. Ryzyko nieujęcia w końcowym wniosku o płatność wszystkich kwalifikowalnych uczestników projektu. Przyjęty system rozliczania stawki na podstawie raportu wygenerowanego z systemu SYRIUSZ w przypadku osób, które podejmą zatrudnienie ostatniego dnia czwartego tygodnia a stawka z nimi powiązana rozliczana będzie we wniosku końcowym może uniemożliwić jej zakwalifikowanie. Pracodawca ma bowiem obowiązek zgłoszenia do ZUS pracownika w ciągu 7 dni od daty zatrudnienia. Dlatego też stawka jednostkowa powinna być rozliczana w momencie, gdy ZUS, z którego informacje czerpie SYRIUSZ, odnotuje opłacenie składki za minimum 1 miesiąc. Ryzyko to może zostać wyeliminowane poprzez wprowadzenie dłuższego okresu na złożenie wniosku o płatność końcową, np. 30 – 45 dni, tak aby beneficjent miał szansę policzenia i wykazania w nim wszystkich ostatnich i kwalifikowalnych uczestników projektu.</p> <p>8. Brak znajomości mechanizmu stawek jednostkowych przez beneficjentów, a przez to niewłaściwe dokumentowanie oraz monitorowanie wydatków rozliczanych stawkami.</p> <p>Jako działanie mające na celu przeciwdziałanie zidentyfikowanemu ryzyku IZ / IP powinna prowadzić szkolenia dla PUP i tłumaczyć im jaki jest cel stosowania rozliczania za rezultaty i sposób weryfikacji osiągnięcia tego celu. Dodatkowo, na wszystkich poziomach zarządzania programem powinny być publikowane najczęściej pojawiające się pytania i odpowiedzi dotyczące tego obszaru.</p>
12. Łączna kwota (krajowa i unijna) oczekiwanej na tej	330 165 939 PLN

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

podstawie refundacji od Komisji	
---------------------------------	--

C: Obliczanie standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych.

1. Źródło danych wykorzystanych do obliczenia standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych (kto przygotował, zgromadził i zapisał dane, miejsce przechowywania danych, daty graniczne, walidacja itd.):

Stawka jednostkowa została wyliczona przez Instytucję Koordynującą EFS na podstawie raportów pt. Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej za lata 2015 – 2019 publikowanych przez ministra właściwego do spraw pracy na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rozwój-praca-technologie/efektywnosc-form-promocji-zatrudnienia>.

Raporty za kolejne lata oraz dostępne w ich ramach dane obejmują:

- ten sam katalog podstawowych form aktywizacji zawodowej, wykorzystywany przez PUP (tj. szkolenia, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, odbywanie staży u pracodawców, przyznawanie pracodawcom refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych na te miejsca bezrobotnych, przyznania bezrobotnym jednorazowych środków na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej),
- informacje na temat efektywności zatrudnieniowej i kosztowej ww. podstawowych form aktywizacji zawodowej, co zapewnia porównywalność danych w kolejnych latach. Opracowane dane i wyniki przeprowadzanych analiz prezentują ujęcie ogólnopolskie oraz regionalne, z uwzględnieniem podziału, m.in. na formy wsparcia i liczbę odbiorców.

Do wyliczenia stawki jednostkowej przyjęto dane dotyczące:

- efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji zawodowej,
- kosztów form podstawowej aktywizacji zawodowej ujmowanych w ww. raportach, tj.: koszty szkoleń, prac interwencyjnych, staży, dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy (w wyliczeniach nie uwzględniono wsparcia w postaci robót publicznych ze względu na ich niekwalifikowalność ze środków EFS); koszty dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy zostały pomniejszone o udział potencjalnie niekwalifikowalnej części podatku VAT.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2. Proszę określić, dlaczego proponowana metoda i obliczenia na podstawie art. 94 ust. 2 są właściwe dla danego rodzaju operacji:

Metoda wyliczenia jednej krajowej stawki jednostkowej zapewnia wiarygodność danych, gdyż została oparta o dane statystyczne, publikowane w ciągu ostatnich pięciu lat przez ministra właściwego do spraw pracy w raportach pt. Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Zawierają one dane oraz wyniki analizy danych oparte na przekazywanych przez PUP sprawozdaniach (załącznik do formularza sprawozdawczego MRPiPS-02), które zawierają, m.in. koszty poszczególnych form aktywizacji zawodowej. Są to dane rzeczywiste, stąd stanowią właściwą bazę dla wyliczenia stawki jednostkowej do rozliczenia w projektach EFS+.

Ponadto przyjęta metoda wyliczenia wartości stawki jednostkowej zapewnia równe traktowanie beneficjentów – PUP funkcjonujących na terenie całego kraju, którzy bez względu na swoje rozmieszczenie terytorialne w jednakowy sposób zobowiązani są do stosowania się do przepisów ustawy regulującej funkcjonowanie rynku pracy w Polsce oraz stosują wynikające z niej, te same, usługi i instrumenty rynku pracy.

3. Proszę określić sposób dokonania obliczeń, w tym w szczególności założenia przyjęte w odniesieniu do jakości lub ilości danych. W stosownych przypadkach należy zastosować dane statystyczne i poziomy odniesienia oraz przedstawić je – na wniosek – w formacie pozwalającym na wykorzystanie przez Komisję.

Punktem wyjścia do wyliczenia stawki jednostkowej było ustalenie średniej efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji zawodowej na poziomie kraju za lata 2015-2019 stanowiącej iloraz wydatków FP na poszczególne podstawowe formy aktywizacji zawodowej poniesione w ww. okresie i liczby osób zatrudnionych po zakończeniu podstawowych form aktywizacji zawodowej w latach 2015-2019 (przy czym wykluczono dane dotyczące zatrudnienia w ramach robót publicznych, ze względu na niekwalifikowalność tej formy wsparcia ze środków EFS+).

Ze względu na to, że średni koszt doprowadzenia do zatrudnienia obejmował również środki wydatkowane na formy aktywizacji zawodowej, w przypadku których może wystąpić podatek VAT podlegający odliczeniu, tj. dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, konieczne było pomniejszenie stawki o wartość niekwalifikowalnej części podatku VAT (wartość podatku VAT możliwa do odzyskania) dla tych form wsparcia. W tym celu wykorzystano dane na temat wartości środków wydatkowanych w skali kraju na te formy wsparcia w analizowanych latach 2015-2019. Następnie:

1) określono udział procentowy łącznych wydatków na dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy w łącznych wydatkach na wszystkie podstawowe formy aktywizacji zawodowej w latach 2015-2019;

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2) określono udział wydatków na podatek VAT w dotacjach na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy przyznawanych podmiotom korzystającym z tych form wsparcia - przyjęto założenie, że kwota wydatkowana na dwie ww. formy powinna zostać pomniejszona o maksymalną kwotę podatku VAT, tj. 23% liczone od wartości netto; tym samym maksymalny udział podatku VAT został określony na poziomie 18,7% wartości brutto;

3) oszacowano udział podatników VAT wśród podmiotów/osób, którym udzielono wsparcia na:

- podjęcie działalności gospodarczej – 32,27%, który został wyliczony na podstawie danych z projektów PUP zebranych w ramach obliczania korekty systemowej dotyczącej niekwalifikowalnego udziału VAT w dotacjach na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielanych w projektach pozakonkursowych finansowanych z EFS 2014-2020 i wdrażanych przez PUPy w ramach PO WER (PI 8ii) i w 16 RPO (PI 8i);
- doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy – 75,92%, który wyliczono jako stosunek liczby czynnych podatników VAT według danych na koniec 2019 r. (1 679 122 - zgodnie z pismem Ministerstwa Finansów z dnia 21 grudnia 2020 r.) do liczby aktywnych przedsiębiorstw w 2019 r. wg danych Głównego Urzędu Statystycznego (2 211 604 zgodnie z pismem GUS z dnia 8 stycznia 2021 r.);

4) wyliczono średni jednostkowy koszt zatrudnienia z uwzględnieniem potencjalnego niekwalifikowalnego podatku VAT, który wyliczono poprzez pomnożenie średniego kosztu zatrudniania osoby przez udział wydatków na rozpoczęcie działalności gospodarczej i refundacji doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy w łącznych wydatkach na aktywizację, przez maksymalny udział podatku VAT (18,70%) oraz udział podatników VAT (zgodnie z pkt 3), osobno dla ww. form wsparcia; o tak wyliczone korekty pomniejszono następnie średni koszt zatrudnienia (tzw. średni koszt zatrudnienia osoby po korekcie podatku VAT);

5) przeprowadzono indeksację stawki jednostkowej w związku istotnym wzrostem od 1.09.2020 r. kwoty zasiłku dla bezrobotnych oraz zmianą przeciętnego wynagrodzenia (ponieważ wysokość przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce oraz zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z ustawą regulującą funkcjonowanie rynku pracy w Polsce determinuje koszt podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach stawki jednostkowej); indeksację przeprowadzono w oparciu o wskaźniki:

a) przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, w odniesieniu do części stawki jednostkowej dotyczącej kosztów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy⁸¹ - wzrost w 2020 r. w odniesieniu do 2019 r. wyniósł 5,07% (zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2021 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2020 r. przeciętne

⁸¹ Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

wynagrodzenie w 2020 r. wyniosło 5167,47 zł⁸² wobec 4918,17 zł w 2019 r. ogłoszonych w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2019 r.⁸³),

b) zasiłku dla bezrobotnych, z którym powiązana jest wysokość refundacji kosztów w ramach prac interwencyjnych, wysokość stypendium szkoleniowego i stypendium stażowego⁸⁴ - wzrost w 2020 r. w odniesieniu do 2019 r. wyniósł 39,31 % (zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2019 r. w sprawie wysokości zasiłku dla bezrobotnych, [Monitor Polski rok 2019 poz. 417](#), od 1 czerwca 2019 r. do 31 maja 2020 r. zasiłek ten wyniósł 861,40 zł wobec 1 200 zł obowiązującej od 1 września 2020 r. zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom [COVID-19](#), Dz. U. z 2020 r. poz. 1068).

W oparciu o ww. wskaźniki zindeksowano stawkę jednostkową proporcjonalnie do udziału wydatków pochodnych od przeciętnego wynagrodzenia i wydatków pochodnych od zasiłku dla bezrobotnych w ogóle wydatków na aktywizację zawodową.

4. Proszę wyjaśnić, w jaki sposób zapewniono, by jedynie wydatki kwalifikowalne były uwzględniane przy obliczaniu standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych:

Wysokość stawki jednostkowej została wyliczona na podstawie rzeczywistych danych pochodzących z oficjalnej sprawozdawczości PUP z ostatnich 5 lat uwzględnionych w opublikowanych w poszczególnych latach raportach pt. Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W wyliczeniach nie uwzględniono kosztów wsparcia w postaci robót publicznych ze względu na jego niekwalifikowalność w ramach EFS+. Dodatkowo, w przypadku form wsparcia, dla których występuje podatek VAT, wartość tego wsparcia pomniejszono o potencjalnie niekwalifikowalny podatek VAT.

5. Ocena przez instytucję(-e) audytową(-e) metody obliczania i kwot oraz rozwiązań mających zapewnić weryfikację danych, ich jakość, sposób gromadzenia i przechowywania:

Do uzupełnienia na późniejszym etapie

⁸² <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/komunikat-w-sprawie-przecietnego-wynagrodzenia-w-gospodarce-narodowej-w-2020-roku,273,8.html>

⁸³ <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/komunikat-w-sprawie-przecietnego-wynagrodzenia-w-gospodarce-narodowej-w-2019-roku,273,7.html>

⁸⁴ Zgodnie z art. 41 ust. 3, 51 ust. 1, art. 53 ust 6 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (stosowany ze względu na racjonalność wydatkowania środków publicznych oraz zasadę uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji (należy wypełnić dla każdego rodzaju operacji)

Czy instytucja zarządzająca otrzymała wsparcie od firmy zewnętrznej w celu określenia poniższych

kosztów uproszczonych?

Jeśli tak, proszę podać nazwę firmy zewnętrznej: Tak/ Nie – nazwa firmy zewnętrznej

1. Opis rodzaju operacji, w tym harmonogram wdrażania ⁸⁵	Zgodnie z art. 49 projektu rozporządzenia ogólnego na lata 2021-2027, koszty pośrednie operacji mogą być rozliczane z zastosowaniem stawek ryczałtowych. W takim przypadku może zostać zastosowana stawka ryczałtowa w wysokości do 25% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (art. 49 lit. c). Ponadto, aby umożliwić natychmiastowe wdrożenie stawek ryczałtowych zgodnie z ww. przepisem, wszelkie stawki ryczałtowe ustalone przez państwa członkowskie w latach 2014–2020 zgodnie z art. 67 ust. 5 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (dalej: rozporządzenie ogólne nr 1303/2013), mogą nadal być stosowane do podobnych operacji wspieranych na podstawie niniejszego rozpo-
---	--

⁸⁵ Przewidywana data rozpoczęcia wyboru operacji i przewidywana data ich ukończenia (zob. art. 63 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>rządzenia ogólnego na lata 2021-2027, bez konieczności stosowania nowej metody obliczania. Polska chce skorzystać z tej opcji.</p> <p>Stawka ryczałtowa dotyczy kosztów pośrednich w projektach współfinansowanych ze środków EFS+ za wyjątkiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektów powiatowych urzędów pracy wybieranych w trybie niekonkurencyjnym finansowanych ze środków Funduszu Pracy; - projektów rozliczanych w oparciu o stawki jednostkowe uwzględniające koszty pośrednie; - projektów rozliczanych w oparciu o kwoty ryczałtowe uwzględniające koszty pośrednie; - pomocy technicznej. <p>Stawka ryczałtowa dotyczy projektów realizowanych w całym okresie programowania 2021-2027.</p> <p>Z uwagi na horyzontalny charakter stawki ryczałtowej kosztów pośrednich, może mieć ona zastosowanie w projektach objętych pomocą publiczną lub pomocą de minimis. Nie ma to jednak znaczenia dla wyliczenia poziomu stawki ryczałtowej.</p>
2. Cel(e) szczegółowy(e)	Wszystkie, z wyłączeniem pomocy technicznej.
3. Wskaźnik uruchamiający refundację kosztów ⁸⁶	Wysokość kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, przy czym do wysokości kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich nie wlicza się kosztów rozliczanych stawkami jednostkowymi lub kwotami ryczałtowymi uwzględniającymi koszty pośrednie.
4. Jednostka miary wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów	PLN
5. Standardowe stawki jednostkowe, kwota ryczałtowa lub stawka ryczałtowa	Stawka ryczałtowa kosztów pośrednich
6. Kwota na każdą jednostkę miary lub wartość procentowa (w przypadku stawek ryczałtowych) SCO	<p>Stawki ryczałtowe kosztów pośrednich:</p> <p>a) 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich do 830 000 PLN włącznie,</p>

⁸⁶ W przypadku operacji, w ramach których stosowanych jest kilka uproszczonych metod rozliczania kosztów, obejmujących różne kategorie kosztów, różne projekty lub kolejne etapy operacji, pola 3–11 należy wypełnić dla każdego wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów.

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>b) 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 830 000 PLN do 1 740 000 PLN włącznie,</p> <p>c) 15% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 1 740 000 PLN do 4 550 000 PLN włącznie,</p> <p>d) 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich przekraczającej 4 550 000 PLN</p> <p>Koszty bezpośrednie, dla których zastosowanie ma dana stawka ryczałtowa kosztów pośrednich, nie uwzględniają kosztów mechanizmu racjonalnych usprawnień w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027⁸⁷.</p>
<p>7. Kategorie kosztów objęte stawkami jednostkowymi, kwotami ryczałtowymi lub stawkami ryczałtowymi</p>	<p>Stawka ryczałtowa pokrywa wszystkie koszty pośrednie projektu.</p> <p>Koszty pośrednie rozumiane są jako koszty administracyjne związane z techniczną obsługą realizacji projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań związanych z osiągnięciem celu projektu, w szczególności:</p> <p>a) koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,</p>

⁸⁷ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, mechanizm racjonalnych usprawnień to konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. To pomoc dla projektodawców i instytucji umożliwiająca elastyczne reagowanie na potrzeby uczestników z niepełnosprawnością, która zapewni im dostęp do usprawnień „szytych na miarę”. Jest to możliwość sfinansowania usprawnień nieprzewidzianych z góry we wniosku o dofinansowanie projektu, lecz uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie (w charakterze uczestnika lub personelu) osoby z niepełnosprawnością. Przykłady takich racjonalnych usprawnień to np. wynajęcie transportu na miejsce udzielenia usługi, dostosowanie architektoniczne budynków lub infrastruktury komputerowej, sfinansowanie usługi asystenta osoby z trudnościami w poruszaniu się lub asystenta tłumacza-cego na język łątkowy czy migowy. Koszty te nie są brane pod uwagę przy wyliczaniu wartości kosztów bezpośrednich, od których należy naliczyć koszty pośrednie (nie powiększają wartości kosztów bezpośrednich do wyliczenia stawki ryczałtowej kosztów pośrednich).

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<ul style="list-style-type: none"> b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki), c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym ta dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki, d) koszty obsługi księgowej (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biuro rachunkowemu), e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu, f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczego lub odrębnego rachunku płatniczego, g) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.), h) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d, i) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu, j) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu, k) koszty biurowe związane z obsługą administracyjną projektu (np. zakup materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych, koszty usług powielania dokumentów), l) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy, m) koszty ubezpieczeń majątkowych.
<p>8. Czy wymienione kategorie kosztów pokrywają wszystkie wydatki kwalifikowalne w ramach danej operacji? (T/N)</p>	<p>Nie.</p> <p>W ramach stawki ryczałtowej pokrywane są wyłącznie koszty pośrednie projektu. Poza stawką ryczałtową rozliczane są koszty bezpośrednie projektu na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków lub uproszczonych metod (tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych), w których wyliczeniu nie uwzględniono kosztów pośrednich. W ramach kosztów</p>

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	pośrednich nie są wykazywane żadne wydatki objęte cross-financingiem. W kosztach pośrednich nie są ujmowane żadne wydatki ponoszone w związku z działaniami merytorycznymi projektu (takimi jak np. aktywna rekrutacja uczestników projektu (outreach measures), działania na ich rzecz, działania na rzecz zmian systemu i struktur).
9. Metoda korekt(y) ⁸⁸	Nie zakłada się indeksacji stawek ryczałtowych.
10. Weryfikacja osiągnięcia [dostarczonych] jednostek – należy opisać, jaki(e) dokument(y)/system będzie(-ą) wykorzystany(-e) w celu sprawdzenia, czy osiągnięto dostarczone jednostki – należy opisać, co będzie sprawdzane w trakcie weryfikacji zarządczych i przez kogo – należy opisać, jakie rozwiązania zostaną przyjęte w celu gromadzenia i przechowywania	Właściwa dla danego projektu stawka ryczałtowa będzie wskazywana w umowie o dofinansowanie. Dokumentowanie będzie dotyczyć wyłącznie kosztów bezpośrednich będących podstawą do naliczenia stawki kosztów pośrednich. Weryfikacja wydatków w ramach projektu obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> – weryfikację wniosków o płatność, w których beneficjent wykazuje do rozliczenia koszty bezpośrednie, od których naliczane będą koszty pośrednie; kwalifikowalność kosztów bezpośrednich oraz prawidłowość zastosowanej stawki ryczałtowej będą weryfikowane przez instytucję pośredniczącą lub zarządzającą podczas weryfikacji wniosków o płatność; – kontrole projektu na miejscu, tj. kontrolę w siedzibie beneficjenta i wizyty monitorujące (odbywają się na określonych próbach i w przypadku ich realizacji weryfikowane są także na określonych próbach dokumenty źródłowe, na podstawie których następuje potwierdzenie kwalifikowalności wydatków bezpośrednich, od których naliczane są koszty pośrednie).
11. Możliwe niepożądane zachęty, środki łagodzące ⁸⁹ oraz szacowany poziom ryzyka (wysoki/średni/niski)	W związku z faktem, że ryczałtowy sposób rozliczania kosztów pośrednich w projektach EFS był stosowany już w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz 2014-2020, należy uznać, że ryzyko w tym obszarze jest niskie. W dalszym ciągu jednak przewiduje się, że mogą wystąpić: <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak znajomości przez beneficjentów katalogu kosztów pośrednich Może się zdarzyć, że działania o charakterze administracyjnym będą ujmowane we wnioskach o

⁸⁸ W stosownych przypadkach należy wskazać częstotliwość i termin korekty oraz wyraźne odniesienie do konkretnego wskaźnika (w tym, w stosownych przypadkach, link do strony internetowej, na której opublikowano ten wskaźnik).

⁸⁹ Czy istnieją jakiegokolwiek potencjalne negatywne skutki dla jakości wspieranych operacji, a jeśli tak, to jakie środki (np. zapewnienie jakości) zostaną podjęte w celu ograniczenia tego ryzyka?

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
 (PROJEKT PROGRAMU)

	<p>dofinansowanie w kosztach bezpośrednich. Zadaniem IZ będzie informowanie wnioskodawców o katalogu kosztów pośrednich oraz zapewnienie na etapie oceny wniosków, aby ww. wydatki były ujmowane w odpowiednich kategoriach kosztów, tj. w kosztach pośrednich. Dzięki temu możliwe będzie wykluczenie podwójnego finansowania takich samych wydatków jednocześnie w kosztach pośrednich i w kosztach bezpośrednich.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Brak znajomości mechanizmu stawek ryczałtowych kosztów pośrednich przez beneficjentów</p> <p>Jako działanie mające na celu przeciwdziałanie zidentyfikowanemu ryzyku IZ będzie prowadzić szkolenia dla beneficjentów w zakresie zasad rozliczania kosztów pośrednich.</p> <p style="padding-left: 40px;">3. Ryzyko przyznania kosztów pośrednich w zawyżonej lub zaniżonej wysokości</p> <p>Ryzyko związane z przyznaniem kosztów pośrednich w zawyżonej wysokości może zaistnieć w sytuacji, gdy zatwierdzone zostaną wydatki bezpośrednie, które powinny zostać uznane za niekwalifikowalne. Kluczowym elementem przeciwdziałającym powyższemu ryzyku będzie zapewnienie właściwej weryfikacji wydatków przez IZ na etapie rozliczania wniosków o płatność.</p> <p>Ryzyko przyznania kosztów pośrednich w zaniżonej wysokości może zaistnieć w sytuacji, gdy w zatwierdzonych wnioskach o dofinansowanie została zadeklarowana niższa wartość kosztów pośrednich niż wynika to z przyjętej wysokości stawki ryczałtowej. Kluczowym elementem przeciwdziałającym powyższemu ryzyku będzie zapewnienie właściwej weryfikacji wniosków o dofinansowanie przez IZ na etapie ich oceny.</p>
<p>12. Łączna kwota (krajowa i unijna) oczekiwanego na tej podstawie refundacji od Komisji</p>	<p>313 060 482 PLN</p>

C. Obliczanie standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych

1. Źródło danych wykorzystanych do obliczenia standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych (kto przygotował, zgromadził i zapisał dane, miejsce przechowywania danych, daty graniczne, walidacja itd.):

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Zgodnie z art. 49 projektu rozporządzenia ogólnego dla perspektywy finansowej 2021-2027, dla projektów współfinansowanych ze środków EFS+ przyjęto stawki ryczałtowe kosztów pośrednich ustalone dla projektów EFS zgodnie z artykułem 67 ust. 5 lit. a) rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.

Źródłem danych dla stawek ryczałtowych kosztów pośrednich są dane historyczne z projektów EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, a proces ustalania stawek ryczałtowych został opisany w Raporcie z analizy kosztów pośrednich i kosztów zarządzania w projektach PO KL 2007-2013 w celu opracowania limitów kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem na perspektywę finansową 2014-2020 z dnia 20 kwietnia 2014 r. (Załącznik 1).

Dane przechowywane są w Instytucji Koordynującej EFS.

2. Proszę określić, dlaczego proponowana metoda i obliczenia na podstawie art. 94 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów są właściwe dla danego rodzaju operacji:

Metoda kalkulacji stawki ryczałtowej została szczegółowo opisana w Raporcie z analizy kosztów pośrednich i kosztów zarządzania w projektach PO KL 2007-2013 w celu opracowania limitów kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem na perspektywę finansową 2014-2020.

Stawki te są stosowane z sukcesem w tej perspektywie finansowej we wszystkich programach współfinansowanych z EFS i zapewniają jednolitość podejścia w całym funduszu. Metodyka opisana w raporcie była przedmiotem audytu Komisji Europejskiej DG EMPL w czasie misji nr EMPG214PL0185 z 2016 r. w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój.

3. Proszę określić sposób dokonania obliczeń, w tym w szczególności założenia przyjęte w odniesieniu do jakości lub ilości danych: W stosownych przypadkach należy zastosować dane statystyczne i poziomy odniesienia oraz przedstawić je – na wniosek – w formacie pozwalającym na wykorzystanie przez Komisję

Sposób kalkulacji stawek ryczałtowych kosztów pośrednich został szczegółowo opisany w Raporcie z analizy kosztów pośrednich i kosztów zarządzania w projektach PO KL 2007-2013 w celu opracowania limitów kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem na perspektywę finansową 2014-2020 (dalej: Raport). Stawki ryczałtowe ustalone w wyniku analizy będącej przedmiotem ww. Raportu zostały wprowadzone do Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS i FS na lata 2014-2020 (dalej: Wytyczne na lata 2014-2020) w I wersji z 10.04.2015 r.

Pierwsze doświadczenia z wdrażania stawek ryczałtowych kosztów pośrednich w kształcie zaproponowanym w Wytycznych na lata 2014-2020 przyniosły jednak problemy z wyliczeniami, które wymagały rozwiązania. Przyjęty w Raporcie sposób wyliczania wartości kosztów pośrednich w zależności od wartości projektu generował powstawanie luki w przypadku tych projektów, których wartość była na granicy właściwych stawek ryczałtowych. Dlatego w II wersji Wytycznych na lata

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

2014-2020 obowiązujących od dnia 19.09.2016 r. wprowadzono zmiany względem ww. Raportu na podstawie przeliczeń Instytucji Koordynującej EFS i ustalono stawki ryczałtowe kosztów pośrednich w zależności od wartości kosztów bezpośrednich. Szczegółowy sposób przeliczenia stawek ryczałtowych zawarto w pliku Excel – załącznik 2.

4. Proszę wyjaśnić, w jaki sposób zapewniono, by jedynie wydatki kwalifikowalne były uwzględniane przy obliczaniu standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych:

Wysokość stawek ryczałtowych kosztów pośrednich została ustalona zgodnie z art. 49 projektu rozporządzenia ogólnego dla perspektywy finansowej 2021-2027, tj. dla projektów współfinansowanych ze środków EFS+ przyjęto stawki ryczałtowe kosztów pośrednich ustalone dla projektów współfinansowanych ze środków EFS zgodnie z artykułem 67 ust. 5 lit. a) rozporządzenia nr 1303/2013, które z kolei zostały ustalone na podstawie rzeczywistych, zweryfikowanych i zatwierdzonych danych pochodzących z projektów PO KL 2007-2013. W związku z powyższym należy uznać, że tylko kwalifikowalne koszty zostały uwzględnione przy ustalaniu stawek ryczałtowych kosztów pośrednich dla obecnej perspektywy finansowej.

5. Ocena przez instytucję(-e) audytową(-e) metody obliczania i kwot oraz ustaleń mających zapewnić weryfikację danych, ich jakość, sposób gromadzenia i przechowywania:

Do uzupełnienia na późniejszym etapie

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

Aneks 3

Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym w wraz z harmonogramem (art. 22 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów)

EFRR:

- 1) Kampus Laboratoryjny GUM
- 2) Centrum Badań Molekularnych
- 3) Rozbudowa Zespołu Inkubatorów Technologicznych – Inkubator California
- 4) Informatyzacja placówek Medycznych
- 5) Rozwój usług cyfrowych administracji publicznej woj.
- 6) Promocja gospodarcza regionu
- 7) Inteligentne Świętokrzyskie - przedsiębiorczość, konkurencyjność, innowacje
- 8) Modernizacja źródła ciepła ŚCO i WSZ
- 9) Zbiornik wodny BZIN
- 10) Błękitno-zielona infrastruktura w Kielcach – Dolina Silnicy
- 11) Instalacja termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych
- 12) Ochrona bioróżnorodności Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych oraz Kielc
- 13) Ochrona czynna terenów województwa
- 14) Port przeładunkowy
- 15) Inwestycje drogowe wynikające z RPT
- 16) Tabor kolejowy - połączenia regionalne
- 17) Przebudowa Zespołu Szkół Ekonomicznych
- 18) Infrastruktura turystyczna - dziedzictwo przyrodniczo-kulturowego Geoparku Świętokrzyskiego
- 19) Instytut Bajki – Europejskie Centrum Bajki
- 20) AOS - profilaktyka onkologiczna oraz diagnostyki raka płuca
- 21) Zintegrowany Blok Operacyjny WSZ

Program regionalny
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2021-2027
(PROJEKT PROGRAMU)

- 22) Psychiatria i leczenie uzależnień w Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy (Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, Centrum Zdrowia Psychicznego)
- 23) Budynek specjalistyczno-zabiegowy dla bloku operacyjnego, SORu, centralnej sterylizacji i OIOM-u
- 24) Projekty wynikające ze strategii terytorialnych, Gminnego Planu Rewitalizacji
- 25) Trasy Rowerowe

EFS+:

- 1) Edukacja zawodowa
- 2) Systemy wsparcia seniorów
- 3) Profilaktyka pracowników
- 4) Stypendia - uczniowie zdolni
- 5) Baza Usług Rozwojowych

Ww. operacje wskazane zostały w Kontrakcie Programowym dla Województwa Świętokrzyskiego.

Harmonogram: operacje podejmowane będą przez cały okres wdrażania Programu.

Podstawowym trybem wyboru będzie tryb niekonkurencyjny